Erkekçe

NİSAN 1981 • 150 LİRA

Paris'ten Afrika'ya Christine Haydar

Arayış, ne arıyor?

Pislik içinde ucuz aşk

Eş dövmenin ardında eşcinsellik var

Masturbasyon olayı

2001 yılında ölümsüzlüğü bulabilecek miyiz?

Prof. Celal Köksal cinselliği anlattı

Dallas niye tuttu?

Çağın mucize ilacı: Aspirin

İktidarsızlık nedir, ne değildir?

1981 yazında erkekler

Art Buchwald böylesini hiç yazmamıştı

Ayın Takvimi
Corinne Clery

Serpil Çakmaklı: Bir yıldız doğuyor

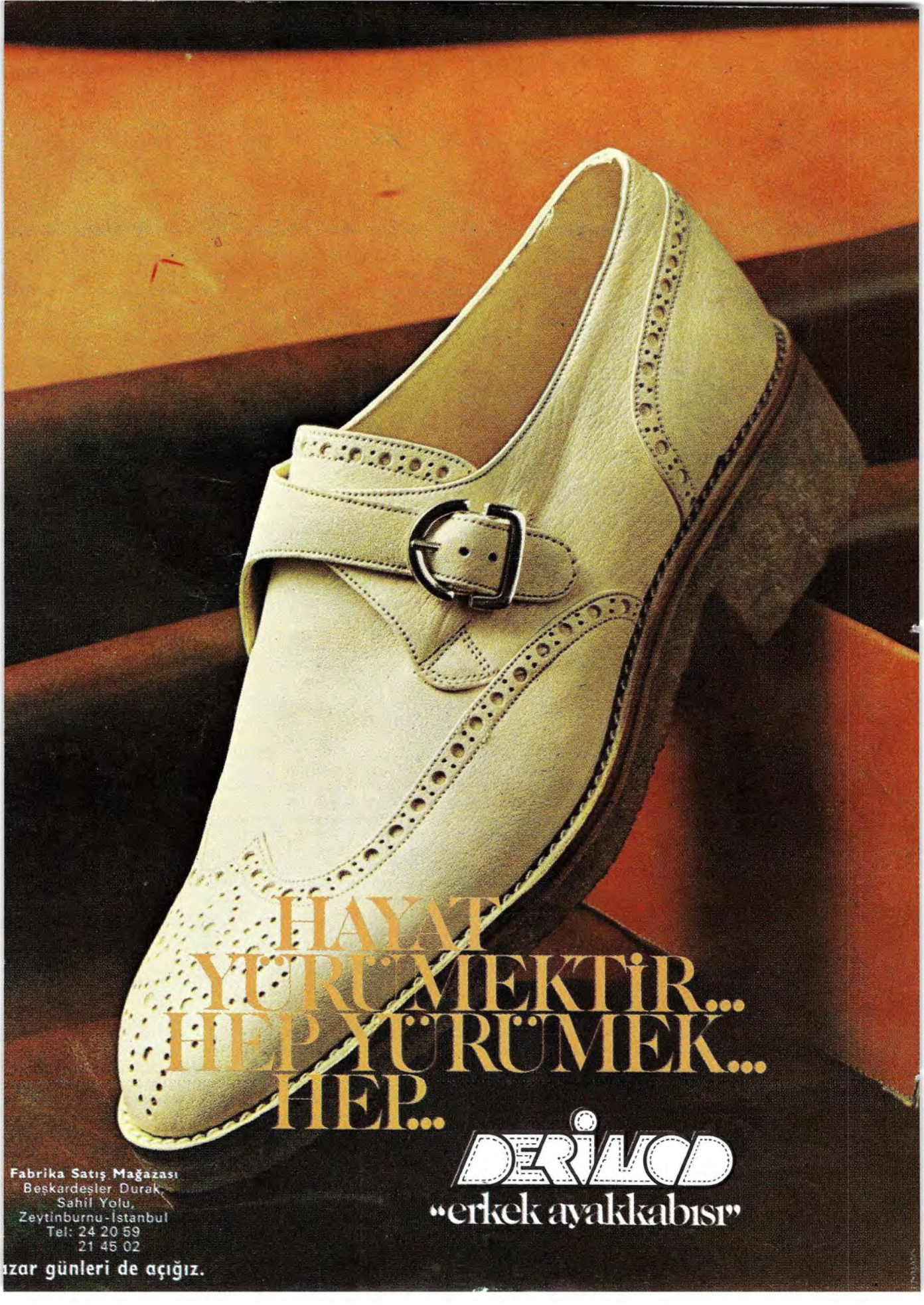
HAYAT
YÜRÜMEKTİR...
HEP YÜRÜMEK...
HEP...
DERİLOD
"erkek ayakkabısı"
Fabrika Satış Mağazası
Beşkardeşler Durak,
Sahil Yolu,
Zeytinburnu-İstanbul
Tel: 24 20 59
21 45 02
azar günleri de açığız.

4
Geçen Sayılar
5
Bu Sayı
7
Kokteyl
14
Sizin İçin
19
Prof. Celal Köksal

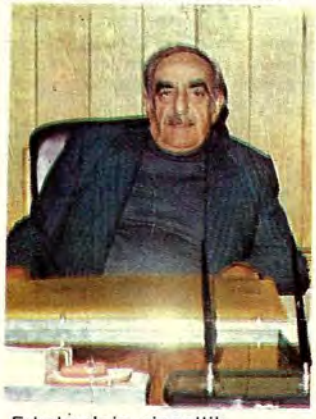

Erkekçe'nin cinsellik konusundaki sorularını yanıtladı.

20
Eroin Yolu
Türkiye'de Eroin Mafyası... Ülkemizde ve dünyada kullanılan keyif verici maddeler... Tehlikenin neresindeyiz?

23
Arayış
Bülent Ecevit, ilk mesleği gazeteciliğe "Arayış" ile döndü.

24
Pislik İçinde Aşk
Erkekçe yazarı, İstanbul Genelevler sokağının iç bulandıran halini gitti, gördü ve yazdı.

25
Fahişeliğin Ekonomi Politiği
Dünyanın en eski mesleğine, bilimsel bakış.

26
Karanlıkta Aşk
Küçük Hikaye

27
Serpil Çakmaklı
Erkekçe'nin kapağında adını şu sıralar hızla

Nisan Ayı Takvimi: Corinne Clery

Erkekçe

duyurmaya başlayan bir sinema ve TV yıldız adayı var.

32
Dallas
TV dizisi, nasıl oldu da, Türkiye dahil gösterildiği her ülkede efsane haline geldi?

35
Aspirin
Çağın mucize ilacının aspirin olduğunu, bu ilacın kalpten inmeye en korkunç hastalıklara iyi geldiğini biliyor muydunuz?

36
Eş Dövme
Karısını döven kocalar.. Kocalarını döven karılar... Bilim adamları, eş dövmenin ardında, eşcinselliğin yattığını söylüyorlar şimdi.

39
Ekmekman
Mizah. Bir Amerikalı, nasıl ekmek iptilasına yakalandığını anlatıyor.

41
Siz de Yürüyen Ansiklopedi Olabilirsiniz
Test.

42
Sıra Geldi Filmlere
Siz de Hava Atabilirsiniz dizimizde, bu ay, filmler hakkında nasıl konuşmanız gerektiğini anlatıyoruz.

44
Masturbasyon Olayı
Siz de Aranan Erkek Olabilirsiniz dizimiz, çağlar boyunun en büyük seks sorunu, masturbasyona, bilimsel açıdan yaklaşıyor.

46
2001 Yılında Ölümsüzlüğü Bulabilecek miyiz?
Bilim adamları, insan hücresinin sırlarını çözmeğe çalışıyorlar.

47
Kaç Yıl Ömrünüz Kaldı?
Test.

48
İktidarsızlık
Tıp, iktidarsızlığa kesin çözüm getirdi. Penis içine ameliyatla destek konuyor.

51
Kahkahalar Ve Gözyaşları
Rus folklöründen derlenmiş bir büyük masalı.

52
1981 İlkbahar Ve Yazı!..

Yılın Erkek Modası'nı Beymen'in bir numaralı adamı Kerim Kerimol, Erkekçe için yazdı.

56
Malthus Ve Nüfus Prensipleri
Dünyayı Değiştiren Kitaplar dizisi, tarihin ençok tartışılan adamı ve yapıtını inceliyor.

57
Çin Restoran

58
Neptün'de Bir Pazar
Bilim Kurgu Öyküsü

59
Christine Haydar

"Haydar Paşa ile hiçbir kan bağım yok" diyor.

65
Tavla

66
Neşeli Fıkralar

67
Beşiktaş
14 yıldır şampiyonluğa hasret takımın içyüzü.

68
Art Buchwald
Dünyaca ünlü mizah yazarı, harika üslubu ile seks yaşamını yazdı.

113
Erkekçe Tavsiyeler

Sahibi: Ercan ARIKLI ● Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali KOCATEPE

Geçen Sayılar

ERKEKÇE

Erkekçe, başından sonuna, tek satırı atlanmadan okunacak bir dergi olmuş. Bazı yazıları dinlenmek, bazılarını eğlenmek, bazılarını öğrenmek için okuyorum. Ama her yazıyı mutlak okuyorum. Erkekçe yatağımın baş ucundan ayıramadığım bir dergi haline geldi. Sadece ben değil... Eşim ve kızım da derginizi aynı zevk ve ilgi ile okuyorlar.

Oktay KURTBÖKE
Cumhuriyet Gazetesi
Genel Yayın Müdürü

Amacı salt erkeklere yönelik bir derginin varlığı reklamcılara ortam seçiminde önemli olanaklar getirecektir. Bu teorik olarak böyledir. Ancak okuyucu grubunu yakından izlediğim Erkekçe için sözkonusu teorinin ötesinde bir olguyu saptadım. Ve bana çok ilginç geldi. Erkekçe'yi büyük oranda, belki yüzde 50 oranında kadınlar okuyor. İşte bu çok ilginç. Kuşkusuz bu sosyal yapımızdan kaynaklanıyor. Belki de Türk kadını erkeği ve dünyasını merak ediyor.
Nedeni ne olursa olsun, reklamcı olarak benim ilgimi çeken, Erkekçe'nin kadın ürünleri için de bir ortam olarak gündeme geldiği gerçeğidir. Bu dergiye rahatlıkla kadınla ilgili her türlü ürünün reklamı verilebilir ve inanıyorum ki, sonuç da alınacaktır.

Yıldırım UĞURGÜN
Ajanstek Reklamcılık Başkanı

Derginizin ilk iki kapağını sevmedim. Oldukça demode çalışma şekilleri bunlar. Fotoğrafçılarınız çağdaş kapakçılığı izlemiyor herhalde. Erkekçe genelde güzel, konuları olumlu seçilmiş bir dergi.

Erol AKSOY
Garanti Bankası
Genel Müdürü

Nazan Şoray, Müjde Ar ve Suna Yıldızoğlu'na o pozları verdirebilmeniz büyük başarı. Bugüne dek, Bab-ı 'Ali' de bunu kimse yapamamıştı. Özenle seçilmiş konular, herkese okuyacak birşeyler veriyor.

Utku DOĞDU
Pakosa Parfümeri Sahibi

Dünyada Playboy, Türkiye'de Erkekçe denince çok değişik bir dergi ummuştum. Aldım baktım ki, çok aklı başında ve bizim toplum için çok uygun bir dergi. Umduğumdan çok daha başarılısınız. İnanıyorum ki Erkekçe kısa zamanda basın yaşamında önemli bir yer alacak.

Nazan AĞAÇ
Ünilever Mamul Müdürü

Erkekçe'den istediğimiz bazı şeyler var. Avcılık konusunu her sayı değişik konularla işleyebilirsiniz. Otomobili bir spor olarak gene her sayı işlemelisiniz. Derginizin düşündürücü, etkin bulmacalara ihtiyacı var. Bir de "Erkekçe Kulübü" kurmayı düşünmüyor musunuz?

İbrahim KEMER
İstanbul

Mademki Erkekçe bir Türk dergisidir. Öyleyse ağırlık, yüzde 80 güzellik ve seksapel bakımından yabancılardan hiç de aşağı kalmayan ve hatta bazı bakımlardan onlardan da üstün niteliklere sahip olan bizim kadınlarımıza verilmelidir.

Selçuk SAKA
İstanbul

Öncelikle sizi, Türkiye'ye böyle bir dergi kazandırdığınız için kutlarım. Okuyucudan gelen eleştirileri büyük bir sabırla değerlendirmeniz de alkışa değer.
İşte benim eleştirim. Devam satırlarına dikkat etmiyorsunuz. Bir yazının devamı, sizin yazdığınız sayfada değil, ötesinde, ya da berisinde oluyor. Belki küçük bir dikkatsizlik ama, mükemmel bir dergiye yakışmıyor.

S.KIVANÇ
İstanbul

Erkekçe'nin herşeyi güzel... Ama sayfaları az. En azından 130 sayfa olamaz mısınız?

K.Ş. (İsim gizli)
İstanbul

KUMSALDAKİ KADIN ve ORGAZM PLANLAMASI

Orgazm Planlaması (Şubat) yazınızdaki bilgiler çok değerli. Bunları evleninceye, hatta ölünceye kadar saklayacağım. Çok büyük bir faydası olacağını tahmin ediyorum.
Kumsaldaki Kadın (Şubat) adlı hikayeyi dergiyi aldığımdan bu yana belki 20 kez okudum ve ezberledim. Gelecek sayılarınızda da böyle hikayelere yer vereceğinizi umarım.

Mustafa ÇALIŞIR
Turgutlu

LONDRA'DA ERKEKÇE YAŞAMANIN YOLLARI

Londra'da Erkekçe Yaşamanın Yolları (Mart) yazınız, gerek içerdiği bilgiler, gerekse üslubu ile bir harika... Bu nefis mizahın ardındaki gizli yazarınız kim? Erkekçe'yi hazırlayanları ne zaman tanıyacağız?

Ahmet KARAMAN
Sinop

BURÇLAR VE ERKEKLER

Burçlara çok meraklıyım. Ama bugüne dek, insanların üstüne ısmarlama elbise gibi oturan, böylesine yazılmış bir burçlara dayalı karakter tahlili okumamıştım. Burçlar ve Erkekler (Mart) yazınız, tanıdığım bütün erkeklere cuk oturdu. Hayret.

Bayan M.B. (İsim gizli)
İstanbul

UZAYIN KADERİ

Uzayın Kaderi (Şubat) başlıklı yazınızda, uzaklaşan yıldızların kırmızı,yaklaşan yıldızların mavi göründüğü yazıyor. Sanırım İngilizce "Red Shift" sözcüğünün yanlış tercümesinden ileri gelen bir yorum hatası. Gerçekte bir yıldız yaklaşsa da, uzaklaşsa da renginde bir değişiklik olmaz. Değişiklik yıldızların tayfında görülen siyah çizgilerin yerinde olur. Mesela çizgiler normal yerlerine göre kırmızı uca doğru kaymışlarsa, yıldızın uzaklaştığı anlaşılır.

Nedim ARDOĞA
Mersin

Erkekçe'nin notu: İlginize teşekkürler. Ama sanırız yanılma bizde değil, sizde. Çünkü işaret ettiğiniz cümlenin İngilizce orijinali aynen şöyle: "If a star is approaching Earth, its light appears bluer than normal. İf it is receding, the light looks redder than normal, in telescope."
Erkekçe'deki cümle de, bunun tam çevirisiydi ve şöyleydi: "Bir yıldız yeryüzüne yaklaşıyorsa, teleskopla bakıldığında, ışığı normalden daha mavi, uzaklaşıyorsa, normalden daha kırmızı olarak görülmektedir."
Christian Doppler'in adı ile anılan Doppler Teorisi ile tüm yıldızlar ve galaksilerin daha kırmızı göründüğü dikkate alınarak, tüm uzay cisimlerinin dünyadan uzaklaştığı, dolayısı ile uzayın devamlı bir genişleme içinde olduğu ileri sürülmüştü. Yazımızın o bölümü de bunu anlatıyordu.

CİNSEL KONULAR

Derginizin en önemli yanı, cinsel konulara büyük açıklıkla, bilimsel yaklaşması. Hepinizin de bildiği gibi, toplumumuzdaki yetişme tarzı, bu gibi konuları konuşmanın ayıp kabul edilmesi, dinimizin bilinçsiz kişiler elinde kılıktan kılığa girerek bu konuları günah kabul eder hale gelmesi,belli bir kariyer sahibi insanların bile cinsel konularda birşeyler öğrenmesini engellemiştir. Kulaktan dolma bilgiler, sadece para hırsı ile çıkarılan ve gerçekten müstehcen yayınlardan öğrenilenler, gençlerimizi ve tüm erkeklerimizi tam bir bunalım içine sürüklemiştir. İşte Erkekçe bu konulara büyük bir açıklık getirmiştir. Belki sizlere komik gelebilir ama, ben evlendiğim zaman ilk gece ne yapacağımı bilmiyordum. Üstelik nişanlıydım ve 30 yaşındaydım.

S.T. (İsim gizli)
İstanbul

SUNA YILDIZOĞLU

Suna Yıldızoğlu (Mart) kapağınız nefisti ama, gene de Suna'nın nefis vücudunu örten o mavi elbiseye tahammül edemedim. Biraz daha açılın ve saçılın ki, gözümüz, gönlümüz doysun.

M.I. (İsim gizli)
Zonguldak

Erkekçe'nin notu: Sevgili M.I. ve sizin gibi mektuplar yazıp aynı dileği bize ileten yüzlerce okuyucumuza, yan sütunlardaki "Bu Sayı" başlıklı yazımızı okumalarını tavsiye edeceğiz. Gene de sevgili okuyucumuzun dileğini yerine getiriyor, Suna'nın elbisesinin daha az örttüğü bir fotoğrafını daha sunuyoruz.

ERİCA JONG

Erica Jong'un iki romanı, Uçuş Korkusu ve Önce Can'ı zevkle okumuştum. Ama kendi seks yaşamını anlatan yazınız (Mart) bu ikisini kat kat geçti. Hayatımda hiçbir yazıyı bu kadar zevkle okumadığımı itiraf etmek isterim. Bu büyük fark Jong'tan mı geliyor, yoksa sizin çevirmeninizden mi?.

Öcal BATUM
İzmir

ENFLASYON MU İŞSİZLİK Mİ?

Bir ekonomi konusunu şiir gibi yazmak kimin fikri?. "Seçmek zorunda mıyız?" diyen yazınızı (Mart) tekrar tekrar okudum. Anlamadığımdan değil. Tadına doyamadığımdan.

Aydın KARADAYI
Ankara

TRT'NİN YENİ PATRONU

Ülkemizde bunca TV dergisi, bunca gazetenin TV sayfası var. Ama TRT'nin yeni Genel Müdürünü, bunların hiçbiri değil de, Erkekçe merak ediyor ve bize anlatıyor. Sanırız, diğer dergi ve gazetelerin yöneticileri de, sizin yazınızı okuyunca, pek çok şey öğrenmişlerdir.

Mehmet DEVREZ
Ankara

Bu Sayı

"Dergimizdeki gerçekten titizlikle seçilmiş yıldızların, fotomodellerin en ünlü fotoğrafçılar tarafından çekilmiş fotoğrafları sizi yanıltmasın. Erkekçe bakılacak değil, okunacak dergi olacaktır. Zevkle, merakla, heyecanla okunan, ama her satırında insana birşeyler veren bir dergi. O fotoğraf bölümleri bizim vitrinimiz sadece... Bu vitrine bakıp içeri girenler, kısa bir süre sonra çevrelerinin kendilerine verdiği değerin değişmeye başladığını görecekler. Bu oldukça büyük bir iddia... Ama böyle bir iddiamız olmasaydı, çıkmamıza gerek yoktu ki..."

Erkekçe'nin 1 Ocak 1981 tarihinde yayınlanan birinci sayısındaki mektubumuzdan aldık bu satırları aynen... Neden mi aldık? Bıkmadan usanmadan bize mektuplar yazıp, daha cüretli, daha iddialı fotoğraflar yayınlamamızı isteyen genç okuyucularımıza yanıt olsun diye...

"Sizdeki fotoğraflar, artık günlük haftalık basında doğal karşılanıyor, oysa adı 'Erkekçe' olan bir derginin fotoğrafları daha başka olmalı" diyorlar, kendilerince haklı mantıkları ile... Ama böyle derken, bu derginin çıkış amacını açıkça belirleyen ilk sayımızdaki mektubu iyi okumadıklarını da gösteriyorlar. Bu derginin amacı çıplaklık satmak, et ticareti yapmak değildir. Piyasada böyle dergi tonla var. Hem de çok ucuza... Erkekçe, 150 lira gibi bu ülke için büyük sayılacak bir fiyatla yayın hayatına girerken, bunlarla rekabeti düşünmedi. Erkeğe, daha ötesinde insana birşey veren, bakılan değil, okunan dergi amacını kesinlikle vurguladı. Bugün ulaştığımız tiraj, bugün gördüğümüz ilgi, seçtiğimiz amacın ne kadar doğru olduğunu gösteriyor.

Erkekçe, Türk toplumunun moral ve hukuksal yasalarını zorlamak amacında değildir. Erkekçe için "Kadın" bir estetik, bir güzellik olduğu ölçüde değerlidir ve bu ölçü içinde dergide yeralacaktır.

Erkekçe, seksin bir tabu olmasına karşıdır. Erkekçe, bu ülkede, seksüel bilgisizlik yüzünden yıkılan yuvaların, hayatını kaybeden, sakat kalan, katil olanların sorunlarının çözümünün seksüel eğitimden geçtiğine inanmıştır. Bu çağdaş ve bilimsel bir inançtır. Bugün seksüel eğitimin gereksiz olduğunu söyleyecek hiçbir çağdaş eğitimci ya da bilim adamı bulamazsınız. Erkekçe, ülkemizdeki bu konudaki eksikliği gidermek amacı ile seks konularını ele almakta ve işlemektedir. Bu yazılar, ülkemizde henüz bir seksüel literatür gelişmediği için, genellikle dünya yayınlarından alınmakta, ama en ciddi, yayın organlarına, konusunda en tanınmış, en uzman bilim adamlarının yazılarına başvurulmaktadır.

Erkekçe'de seks, bir erkeğin ilgi konuları içinde yeraldığı oranda görünmektedir. Dergide seks ile ilgili yazıların sayısı da sınırlıdır. Çünkü Erkekçe, salt bir seks eğitimi dergisi de değildir.

Bugün elinizde tuttuğunuz dördüncü sayısına kadar çıkan dergileri hatırlayanlar, Erkekçe'nin entellektüel bir kişinin tüm meraklarına karşılık vermek için çıkarıldığını bileceklerdir.

Bu dergide bilimsel, toplumsal, ekonomik yazılar, günlük aktüaliteyi izleyen araştırma ve röportajlar, her uygar, çağdaş erkeğe birşeyler katmak amacı ile hazırlanmış bilgi dağarcığı diziler, eğlendirici ve dinlendirici yazılarla birlikte yeralmaktadırlar.

İlk yaptığımız okuyucu araştırmaları, Erkekçe'nin gerçekten bakılan değil, okunan bir dergi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Hem de ailenin tüm bireyleri tarafından okunan. Bugün piyasada satılan her yüz Erkekçe'den 40'ı, kadınlar tarafından alınmakta, ama tüm aile tarafından okunmaktadır. Bugün Erkekçe'yi bir ana oğlunun, bir baba kızının yanında, onunla birlikte çekinmeden inceleyebilmekte ve okumaktadır.

Bu, Erkekçe'nin yöneticileri olarak, halkın moral kurallarını zorlamamakta gösterdiğimiz titizliğin sonucudur.

Resimlerimiz çok daha açık saçık, çok daha tahrik edici olmadığı için bir miktar okuyucu kaybettiğimiz gerçektir. Ama kazandığımız "Aile Dergisi" sıfatı, bu kayıpla mukayese edilmeyecek kadar önemli ve gurur vericidir.

Erkekçe, çağdaş, uygar erkeğin, insanın dergisi olarak, bu ülkenin moral yasalarını zorlamadan sizin ilgi ve desteğinizle yolunda yürümeğe devam edecektir.

● ● ●

Sizlere bu sayımızı tanıtmak için fazla yerimiz kalmadı. Ama Erkekçe'nin ne olduğunu, ya da ne olmadığını bir kez daha anlatma zorunluluğunu bize fazlası ile duyuran mektuplar yüzünden, özeli değil, bir kez daha geneli anlatmanın şart olduğunu gördük.

Bu sayımızın yazıları için, toptan bir tek cümle söylemeyi yeterli buluyoruz.

Hepsi okunmağa layık olarak seçilmişlerdir.

Hoşça kalın!..

HOBBY

ULUSLARARASI
ÇİÇEKÇİLİK A.Ş.

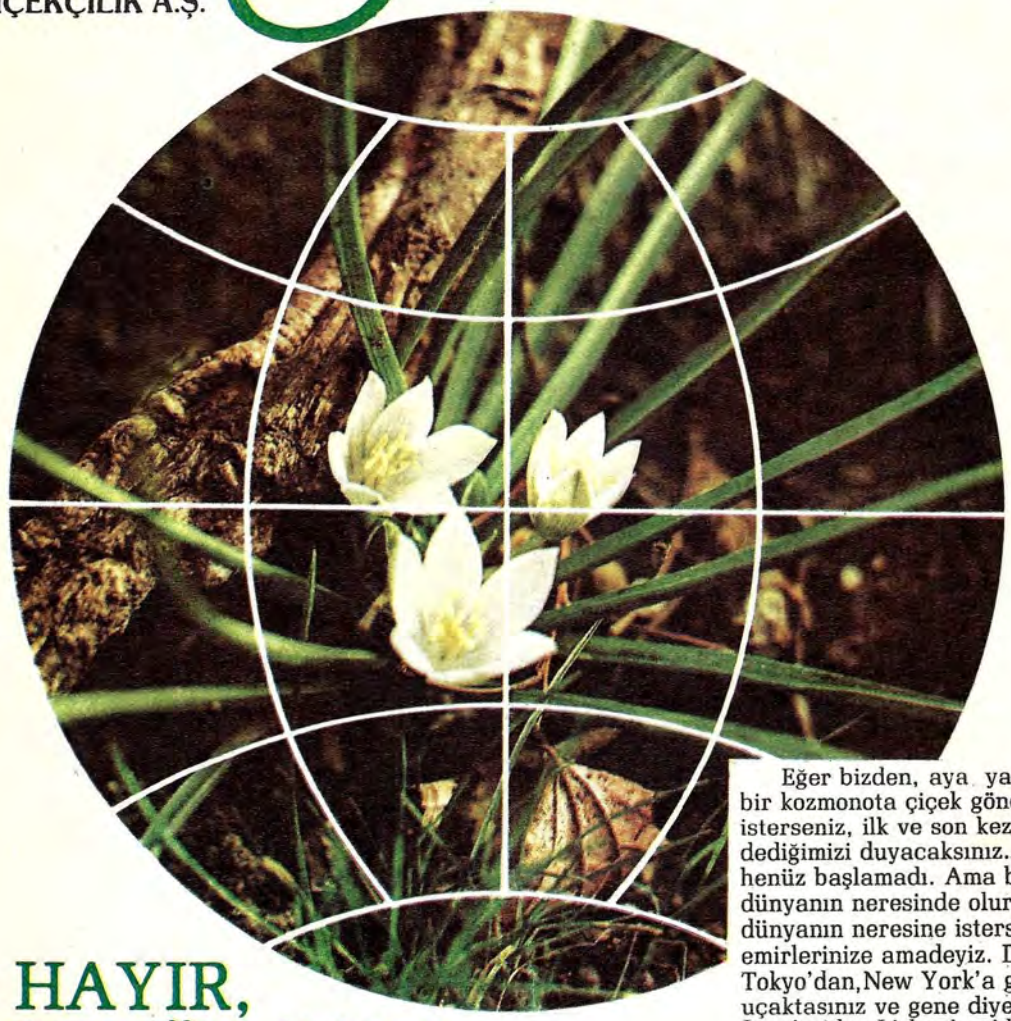

HAYIR, HENÜZ "AY"A ÇİÇEK GÖNDEREMİYORUZ...

Eğer bizden, aya ya da uzaydaki bir kozmonota çiçek göndermemizi isterseniz, ilk ve son kez "Hayır" dediğimizi duyacaksınız. Bu servisimiz henüz başlamadı. Ama bunun ötesinde dünyanın neresinde olursanız olun, dünyanın neresine isterseniz isteyin, emirlerinize amadeyiz. Diyelim ki, Tokyo'dan, New York'a giden bir uçaktasınız ve gene diyelim ki, Rio de Janeiro'dan Lizbon'a giden bir gemide, çok özel birisine, çok özel bir günde çiçek yollamak istediniz. Hobby'nin bu isteğinizi yerine getirmesi için, sadece mesajınızın bize ulaşması yeterlidir.

Hobby'nin hizmetleri bu kadar değil. Dahası var:

- **İstanbul ve çevresine (Marmara Ereğlisi'nden Yalova ve Adalara kadar aynı fiyat)**
- **Tüm Türkiye'ye (kazalar dahil) çiçek gönderilir.**
- **Park, bahçe tanzim ve mimarisi, İngiliz, Fransız, Japon, (Klasik ve modern parterler - korbeyler - plât bandlar - bordürler)**
- **Şirketinizin veya firmanızın amblemini çiçekle istenilen ölçüde ve en ekonomik biçimde yapma istemi.**
- **10.000'i aşkın firmaya dağıtılan kataloğumuza ücretsiz reklam verme önceliği.**
- **Firmanızın, işyerinizin veya evinizin özel çiçek ihtiyacını ücretsiz karşılama.**
- **Faturalarınızı istediğiniz sürede ödeme kolaylığı (Hafta, ay yıl.)**
- **Ekonomik maliyet, doğruluk, sır saklama, uluslararası düzeyde hizmet.**

■ Telefon: 75 94 64 75 07 85
■ Simitaş 3. Blok Merter-İST.

■ Teleks: 23318 sık tr. ■ Telgraf: Hobby-İstanbul
■ Mektup: Posta Kutusu 374 İstanbul.

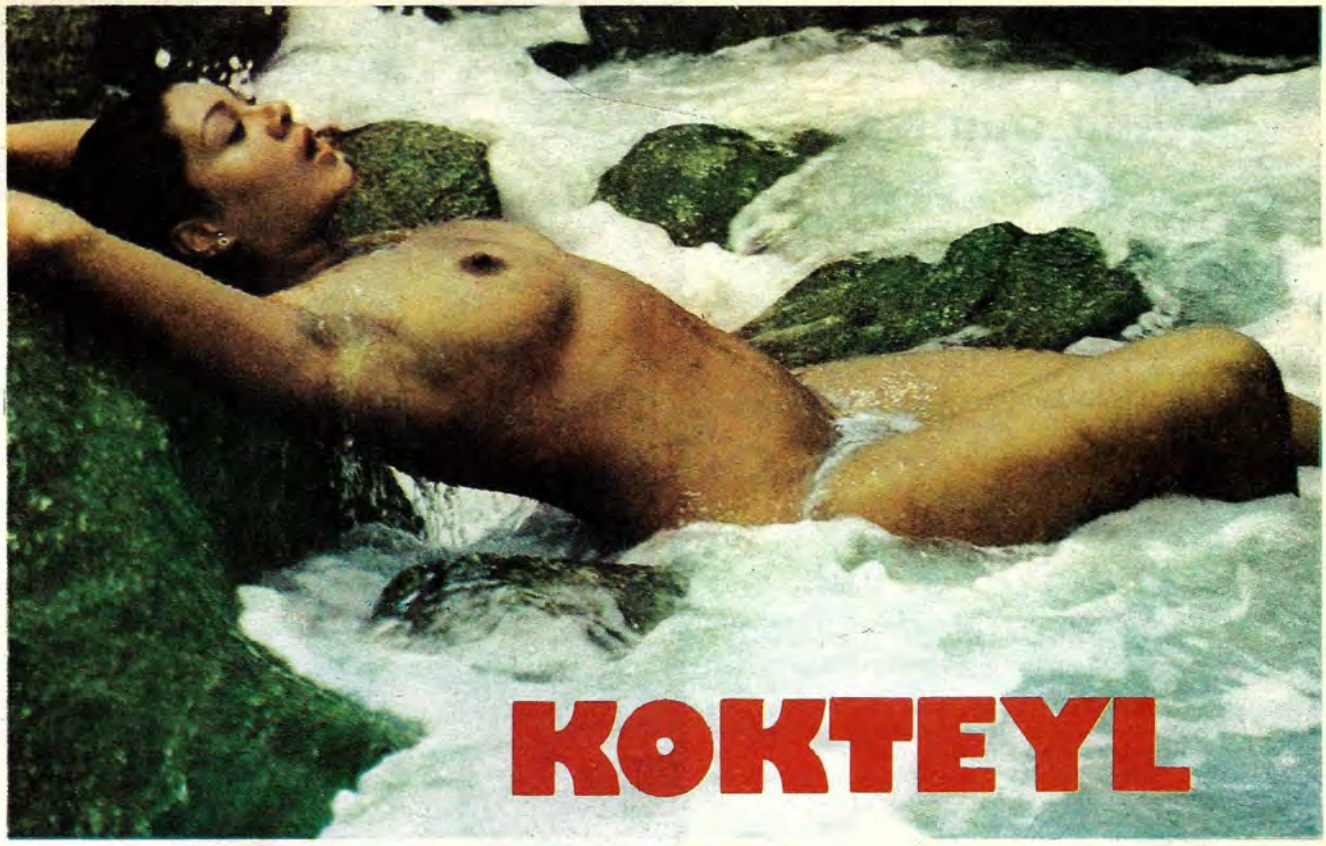

KOKTEYL

Seks ve politika!..

İnsanların seks yaşamları ile politik görüşleri arasındaki yakın ilişkiler giderek belirleniyor. Almanya'da bir üniversitenin 371 öğrencisi arasında yapılan bir araştırma, aşırı sağ ve aşırı solcu öğrencilerin büyük seksüel problemleri olduğunu ortaya koydu. Aşırı uçlara kayanlar, genellikle orgazma ulaşamayan tipler. Her iki uçta yeralanlar da, zevkli, heyecanlı seks yapamıyorlar. Genellikle sadistik ve mazoşistik eğilimleri, hayalleri var. Zevki şiddette, işkencede arıyorlar. Ceza vermekten veya ceza görmekten hoşlanıyorlar. Her iki grup da birbirini homoseksüellikle itham ediyor. Oysa her iki grupta da, eşcinsel eğilimler kuvvetli.

Peki, aşırı uçtaki kişiler sekssiz mi yaşıyorlar?.. Hayır... Her iki grup da, politik tartışma ve mitinglerde erotik zevkler duyduklarını itiraf ediyorlar.

Buna karşılık, politikaya genelde ilgi duymayanların hemen yüzde yüzünün doyurucu bir seks hayatına sahip olduklarını gene aynı araştırma ortaya koyuyor.

Kahvaltıyı sakın ihmal etmeyin!..

Los Angeles Sağlık Bilimleri Merkezi, 7 bin erkek ve kadın üzerinde 10 yıldan beri sürdürdüğü araştırmanın sonuçlarını açıkladı:

Sabah kahvaltı yapmamak, zamansız ölümün yedi sebebinden birisi.

Sabahları muntazam kahvaltı yapmayan erkeklerde zamansız ölüm oranı yüzde 40, kadınlarda yüzde 28 daha yüksek.

Rejim yapmak, kahvaltı yapmamak için bir özür değil. Çünkü araştırmalar, sabah kahvaltı yapmayanların, diğer iki öğünde daha fazla yediklerini kesinlikle belirledi.

Araştırmacılar, ideal kahvaltı reçetelerini de açıkladılar. Ülkemizde bulunan yiyecek ve içecek maddelerini dikkate alarak, bu listeyi uyarladık:

1. Meyve veya C vitaminli meyve suyu. Portakal, greyfrut, domates, çilek veya elma olabilir. 2. Kepekli, ya da yulaf unlu ekmek. 3. Proteini bol gıdalar. Yağı alınmış süt, beyaz peynir olabilir. 4. Çay veya süt.

Kısırlaşanlar daha sağlıklı!..

Rhesus Maymunları üzerinde yapılan bir araştırma, kısırlaştırılan erkek maymunların çok daha sağlıklı olduğunu gösterdi. Araştırmayı yapanlar, insanın erkeğinde de, ameliyat sonrasında, alkol ve sigara düşkünlüğünün azaldığını, erkeğin spora daha düşüp, daha sağlıklı bir vücuda sahip olduğunu ve oburluktan vazgeçtiğini ileri sürdüler. Üstelik kısırlaştırma, insanın seks gücünde ve dürtüsünde hiçbir azalma da yapmıyormuş...

Akıllı manken!..

500 giysi... 33 manken. Ama Türk basınında, Cumhuriyet dahil birinci sayfada hep aynı mankenin aynı kostümle fotoğrafı yayınlandı...

10 parmağında 10 marifetli Kamil Şükun'un hazırladığı Vizon Şov'dan söz ediyoruz. Ve de manken Hülya Yiğitalp'den...

Koca defilede bir tek cüretli giysi vardı ve bu cüretli giysiyi taşıma yürekliliğini de, Hülya Yiğitalp gösterdi.

Birinci sayfaları süsleyen fotoğraflar, bu cesaretin bedeliydi.

Sadece gazeteler mi?. Erkekçe hangi resmi seçebilirdi ki?.

Sevişmek her derde deva!..

Eklem romatizmanız sizi ağrıdan öldürüyor mu?. Geceleri bir türlü uyuyamıyor musunuz?.. Ülseriniz, kalbiniz, yüksek tansiyonunuz mu var? O halde hiç durmayın seks yapın... Yabildiğinizce... Çünkü seks, pek çok hastalığı tedavi etmekle kalmıyor, insan oğlunun ömrünü de uzatıyor.

"Laf" deyip geçmeyin.. Çünkü bunlar, Amerika'dan Philadelphia'da yapılan bir araştırmanın sonuçları olarak geliyor. Doktor Earle Marsh, büyük yankılar uyandıran açıklamalarını Temple Üniversitesinin kayıtlarına dayandırıyor.

Sevişmek, artirit, yani eklem romatizması ağrılarını altı saat süre ile durduruyormuş... "Neden" diyor, Doktor Marsh, "Bunu bilmiyoruz. Sevişmek, nasıl bir biyolojik oluşum yaratıyor da ağrı kesiliyor bilmiyoruz. Ama kesiliyor işte..."

Şimdi ağrınız mı var, altı saatte bir, bir hap alacağınıza, sevişeceksiniz... Tabii gücünüz yettiğince... Hastanede yatan 220 hastadan yüzde 70'i sevişmeden sonra ağrılarının azaldığını kabul etti. Bilim adamlarının bu konuda üç teorisi var:

—Sevişmek, vücuttaki kortizonun serbest kalmasına yolaçıyor. Bu da ağrıyı kesiyor. Özellikle eklemlerdeki ağrıya etkili oluyor.

—Seks sırasında, beyin, kan damarlarına ağrı kesen endorfin adlı hormonu yolluyor.

—Sevişmek, psikolojik etki yapıyor. Hastayı rahatlatıyor.

Chicago İnsan İlişkileri Ulusal Enstitüsü uzmanlarından Dr. Jessi Porter de tezi destekliyor. "Sevişmek değil, dokunmak bile bazen ağrı kesici ilaçlardan daha fazla etki yapıyor. Seks, doğadaki en büyük ağrı kesme, rahatlama kaynağıdır, ama bunu bilen pek az" diyor.

Marsh "İnsanlar sevdikleri ile daha çok seksi ilişkiler içinde olsalardı, daha az hastalanır, daha iyi uyur, daha az hastaneye, daha geç mezara giderlerdi. Seks derken, sadece cinsel birleşmeyi kastetmiyorum. Sarılmak, öpüşmek, dokunmak, okşamak da geçerli. Ben hastanemde yıllardan beri binlerce kişiyi alkolizmden, şişmanlıktan, kalp hastalıklarından ve yüksek tansiyondan tedavi ettim ve en etkili tedavi aracının da seks olduğunu belirledim. Seks başta gerilimi azaltıyor. Hastayı rahatlatıyor, daha sonra da, tedavi etmeye başlıyor. Özellikle yüksek tansiyon tedavisinde seks harikalar yaratıyor" diyor.

69 yaşındaki doktor, özellikle 50 yaşından sonrakiler için seksin çok önemli olduğunu vurguluyor. "Belli bir yaştan sonra seks yapmayı tabu kabul eden insanlar, daha kolay hastalıkların kucağına düşüyorlar. Oysa özellikle yaşlı kişiler dokunmadan birleşmeye, her türlü seks eylemine sık sık girmeliler ki, ömürleri uzasın" diyor.

Ayın oyunu: Otuzbir

Deste: 52'lik tam bir deste. Kağıt sırası As en büyük. Sonra sıra ile, P, K, V, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2. Puanlamada as 11, bütün surat kağıtlar 10. Diğer kağıtlar üzerlerinde yazılı olan kadar.

Kağıt Yapma: Kağıt dağılmadan önce, her oyuncu masadaki çanağa, daha önce kararlaştırılan kadar fiş koyar. Kağıdı yapan sağından başlayarak herkese üç kağıt dağıtır. Üç kağıt da yere açar.

Amaç: Oyunu, elindeki aynı renkten kağıtların toplamını 31 yapan kazanır. İkinci büyük kağıt, üç ayrı renkten, aynı boy kağıdın bir araya gelmesidir. Üç papaz, üç ikili gibi. Üçüncü büyük kağıt ise, elinde aynı renkten kağıtların puan toplamı en büyük olan kağıttır.

Oyun: Kağıdı yapanın sağından başlayarak, herkes sıra ile, yerdeki açık duran üç kağıttan birini seçer, eline alır. Elinden bir kağıdı yere koyar. Bir oyuncu yerden birden fazla kağıt alamaz. Pas geçemez. Her defasında bir kağıt değiştirmek zorundadır.

Oyun, oyunculardan biri 31 puana ulaşana kadar devam eder. Puanı 31 olan derhal açıklar. "31" der. Kağıdını açar, gösterir ve çanaktaki tüm parayı alır.

Ama, oyunun herhangi bir anında, oyunculardan biri elindeki kağıdın kazanmaya yetecek kadar büyük olduğunu tahmin ederse, sırası gelince, yerden bir kağıt alır, yere bir kağıt koyar ve eli, ya da parmağı ile, masaya "tık tık" diye vurur. Tık tık'tan sonra her oyuncunun sıra ile bir kez daha oynama hakkı vardır. Ancak tıktıktan sonraki bu son turda gene her oyuncu "Pas" deme hakkına da sahiptir. Yani elini beğeniyorsa, yerden değiştirmek zorunda değildir. "Tık tık" diyene kadar herkes oynayıp, son tur bitince, herkes elindeki kağıdı açar. En büyük kağıt oyunu kazanır.

Bu son tur sırasında birisi 31 yapmışsa, derhal oyunu kazanır. Yapmamışsa, önce üç ayrı renkten üç kağıt tutturanların en büyüğü, kazanır. Diyelim ki, bir kişi üç dokuzlu, bir kişi üç kız yapmış, üç kız yapan fişleri alır. Böyle üç yoksa, o zaman puanlar sayılır. Aynı renkten kağıtlarında toplam puanı en yüksek olan, fişleri alır. En yüksek puan, iki, üç kişide denkse, bunlar fişleri aralarında paylaşırlar.

Oyuna dahil kağıt ne kadar azsa, yüksek puan, büyük kağıt tutturma şansı da o kadar azdır. Diğer oyuncuların yerden aldıkları ve yere koydukları kağıda dikkat ederek, onların ellerini tahmin etmeğe çalışın.

Örnek: Yerde Maça 4, Karo 7, Kupa 7 var. Elinizde, Kupa Kız, Kupa 9, Karo 10 var.

Yerden kupa 7'yi alıp, Karo 10'u yere koyarak "Tık tık" yapabilirsiniz. 26 toplam puan gayet iyi bir eldir. Ama rakibinizin yerden karo 10'u alıp, daha yüksek bir skor tutturma tehlikesini de gözden uzak tutmamanız gerekir.

Taktik: Oyuncular şunu akıllarından çıkarmamalı. Oyun ne kadar az oyuncu ile oynanıyorsa, oyuna dahil kağıt sayısı o kadar az olur. Üç kişi oynuyorsa, üçerden dokuz, üç de yerde 12 kağıtla turlar yapılacaktır. Yedi kişi oynuyorsa, üçerden 21, üç de yere açılan 24 kağıt oyuna dahil demektir.

Sinek ve böceklerden kurtulmanın en ucuz yolu: İğfal etmek

Bilim adamları zararlı sinek ve böcekleri imha etmek için en yararlı yolun (Kullanılan zehirlerin az veya çok mutlak bir başka şeye de zararı olduğu dikkate alınırsa) onları iğfal etmek olduğunu belirlediler.

Böcekleri iğfal etmek için, çiftleşme sırasında erkeği davet etmek için dişinin yaydığı feromon adı verilen doğal kokular kullanılıyor.

Diyelim ki, limon ağaçlarını limon güvesinden korumak istiyorsunuz. Bir ağacın üzerine, cam gibi bir plastik levha üzerine bir yapışkan sürüyor, üzerine de feromon döküyorsunuz. Erkek sinekler hızla kokuya geliyor, gelen yapışıp kalıyor. Panel üzerinde sinekler iyice birikince, bir spreyle hepsini birden zehirliyorsunuz. Bu panellerden bir kaç ağaca koymakla yöredeki bütün sinekleri toplamak mümkün oluyormuş.

Bir başka yöntem, hayvanın kafasını bozma üzerine.. Limonlukta birbirinden mesafeli birkaç ağaca birden feromon konuyor. Hayvan dişiyi bulacağım diye birinden ötekine uçup gidiyor, ama sonunda eline hiçbirşey geçmeyince öfkelenip, çiftleşmekten vazgeçiyor.

Bir üçüncü metot da hayvan feromon kokusuna doğru giderken, kendisini kısırlaştıran bir gazın içinden geçmek zorunda kalıyor. Ondan sonra artık çiftleşse de, yavru sahibi olamıyor.

Her üç metot da, çeşitli ülkelerde denendi ve denenen yerlerde o sineğin neslinin tükendiği görüldü.

Görünen çok sağlıklı oluşları yanında bu metot ucuz da. Bilim adamlarına göre, dünyanın heryerinde uygulansa, insan oğlunun yılda sinek, böcek öldürmek için ilaçlara harcadığı 2,5 milyar dolarlık (250 milyar lira) bütçe büyük ölçüde azalacak.

Harika sekreterin sırrı!..

Thomas van Beek, Amsterdam'da yaşayan bir iş adamıydı. Bir sekreter için ilan verdi. Başvuranlar arasında harikulade güzel bir kız vardı: Bayan Neef. Bayan Neef, üstelik hızla ve hatasız daktilo yazıyor, steno ile not alıyordu. Derhal işe alındı. Geçen günler, van Beek ne kadar doğru bir seçim yaptığını iyice anladı. Bayan Neef bitmek tükenmek bilmeyen bir enerji ile çalışıyor, her işe koşuyor, herşeyi başarıyordu. Daima fiziksel bakımdan formda, daima sakindi. Uzun çalışma günlerinin sonunda, şirketin genç erkekleri bayginken, Bayan Neef, çakı gibi ayakta işine devam ediyordu. Bayan Neef bir mucizeydi.

Aradan 12 yıl geçti. Thomas van Beek, şirketi tasfiye edip, kendini emekliye ayırmaya karar verdi. Şirkette bir veda partisi verdi. Bu partinin şeref konuğu Bayan Neef'ti tabii.

...Ve Thomas ile birlikte, şirketin tüm memurlarının gözleri faltaşı gibi açıldı. İçeriye bir değil, iki Bayan Neef girmişti.

12 yıl boyu şirkete iki kızkardeş, ikiz kardeş, tek kişi gibi hizmet etmişlerdi. Hergün, herbiri yarım gün çalışmış, bu yüzden Bayan Neef'i kimse yorgun görmemişti. Aybaşında aldıkları maaşı paylaşan Neef kardeşler, sırlarını sonuna kadar saklamışlardı.

En öpülesi erkek

İngiltere'de geleneksel olarak yapılan En Öpülesi Erkek yarışmasını bu yıla kadar sık sık Prens Charles kazanırdı. Tamamen genç kızların oyları ile yapılan seçimde, Avrupa'nın yakışıklı ve çapkın prensi pek az rakip tanımıştı. Ama bu yıl işler değişiyor.

Gal Prensi Charles, Lady Diana Spencer ile evleneceğini açıkladı. 1977 yılında tanışan çift, temmuzda yüzükleri takacak.

19 yaşındaki Lady'nin Prens Charles'ı En Öpülesi Erkek seçen genç kızların arasında olup olmadığını bilmiyoruz. Merak ettiğimiz, rüyaların prensi evlendikten sonra da genç kızların hayallerini doldurabilecek mi, dolduramayacak mı?. Onu, bu yılın anket sonuçları gösterecek.

Uykuya dikkat!..

California'da yapılan bir araştırmaya göre, gecede 7 ile 9 saat arasında uyuyorsanız bundan altı yıl sonra hayatta olma şansınız yüzde 99... Tabii bir ağır hastalığınız yoksa, ya da kaza geçirmezseniz...

Gecede dört saatten az uyuyanlarda ölüm oranı, 7 ile 9 saat uyuyanlara göre üç misli fazla.

Ama uykunun fazlası da zararlı... Gecede 10 veya daha fazla süre uyuyorsanız, normal uyuyanlara göre ölüm oranı iki misli fazla bir grubun içindesiniz demektir.

Kadın neden yapılmıştır?

Evet, evet... Sorumuz bu... Kadın neden yapılmıştır?

"—Etten, kemikten.." diye başlayacaksınız durun.. Onu sormuyoruz... Daha bilimsel düşünün...

Bilim adamları çözmüşler formülü... Herkesin anlayacağı dille de yazmışlar.

Bakın ne yazıyor.

Yüz çay içecek kadar şeker, beş yüzme havuzunu dezenfekte edecek kadar klor, 20 bin kibrit yapacak kadar fosfor, 10 kalıp sabun yapacak kadar yağ, bir santim boyunda beş çivi yapacak kadar demir, bir köpeğin pirelerini öldürmeye yetecek kadar kükürt, bir bomba yapmaya yetecek kadar gliserin..

Şimdi "kadınlar bir işe yaramaz... Beş para etmez" diyenler, bundan böyle ağızlarını açabilecekler mi bakalım?. Hem o "Bir bomba yapmaya yetecek kadar gliserin" maddesine dikkat?.. Ya mazallah bir patlayıverirse...

Kadınların rüyaları değişiyor!..

Son kırk yıl içinde kadınlar hayli değişti. Araştırmalara göre, rüyaları da aynı oranda değişmiş.

Virginia Üniversitesi Uyku ve Rüya Laboratuvarına göre, 40 yıl önce kadınlar, rüyalarında aile mensuplarını sevdiklerini, dostlarını, evlendiklerini görürlermiş. Bugünün kadını ise, çarpıcı seks sahnelerinin içinde yeraldığını görmeye başlamış.

Araştırmacılar, toplumdaki sosyal ve kültürel değişikliklerin rüyalara da yansıdığını ileri sürüyorlar.

Afrika'da sünnet edilen kadınlar!..

Birleşmiş Milletlerde, 80 milyon Orta Doğulu ve Afrikalı kadının kanlı bir sünnet dehşeti yaşadıkları açıklandı. Kadınlar ve genç kızlara yönelik bu uygulama çağlar boyu sürüyor. Mısır, Yemen, Etyopya, Kenya, Oman, Somali ve Yukarı Volta'da kadın sünneti fazlası ile yaygın.

Kadında klitorisin çıkarılması demek olan sünnetin herhangi bir dinsel sebebi yok. Araştırmacılara göre, geçmişi 2 bin yıl eskiye dayanan kadın sünnetinin tek amacı, bekareti koruyabilmek. Klitoris, genç kızı seks yapmaya tahrik ve teşvik eden uzuv olarak kabul ediliyor. Bu çıkarıldığı zaman, kızın bekaretini daha kolay koruyacağına inanılıyor.

Birleşmiş Milletlerde konuyu anlatan Doktor Nawalel Saadawi'nin kendisi altı yaşında iken sünnet edilen kızlardan biri... "Gözlerimin önünde kaç kız ve kadın, operasyon sonunda kanama durmadığı için öldü gitti" diyor.

Birleşmiş Milletler, gerçeği bildiği halde, harekete geçemiyor. "Kültür emperyalizmi" ithamı altında kalmaktan korkuyorlar.

Dişçiye değil buzdolabına!..

Geceyarısı korkunç bir dişağrısı ile uyandınız. O saatte dişçiye gitmenize imkan yok. Ağrı kesici ilaçlar da hemen fayda vermiyor. Ne yapacaksınız?..

İşte size Kanadalı bilim adamlarının son keşfi... Hemen buzdolabına koşun, bir buz parçası alın, bu buzu elinizde, baş ve işaret parmakları arasındaki ağın üzerine sürmeye başlayın. Ağrınız enaz yarı yarıya azalacak.

Deney çeşitli hastalarda yapıldı ve yüzde 80 başarılı sonuç verdi. Tedavi, Çinlilerin akapunkturuna dayanıyor. Baş ve işaret parmakları arasındaki ağın ortasında ve içeriye doğru 2-2.5 santimde Hoku Noktası var. Buraya iğne batırılması diş ağrısını kesiyor. Ama buraya bir buz parçası ile masaj yapmak da aynı sonucu doğuruyor.

Parfümler ve kostümler!..

Kadınlar koku sürmeyi severler. Niçin severler?.. Doğada pekçok canlı türünün dişisini koku ile çektiği bilinciyle tabii... Ama parfümü etkili sürmenin kuralları olduğunu bilen var mı?..

Bakın, bir üniversite araştırmasına göre, blucinle parfümün birleşmesi en tahrik edici ortamı yaratıyormuş. Bacağında bir cin, sırtında bir tişört olan kadın, parfüm sürdü mü, erkekleri akılalmaz bir şekilde çekiyormuş. Aynı kılıkta olup da parfümsüz olanlar ise bu etkiyi asla yaratmıyorlarmış.

Bu kadar değil tabii....

Tersine, şık bir gece elbisesi, ışıl ışıl naylon çoraplar giyenler de parfüm sürdüler mi, etkilerini kaybediyorlarmış. Yani parfüm, blucinleri romantikleştirirken, şık kostümlerde tersine etki yapıyormuş.

Kıtlık ve sağlık

Ülkemizde yıllardan beri kahve bulunmuyor. Bu sayede halk sağlığı açısından neler kazandığımızın belki de farkında değiliz. Ama bilim adamları farkında.

Kahvenin, üserin baş sebeplerinden biri olduğu kesinlik kazandı. Sinir bozukluğu, uykusuzluk, rahatsızlık, hatta hezeyanların sorumluları arasında da kahve liste başında yeraldı. 250 miligramdan fazla alınan kafein, insanı fiziksel ve ruhsal tahrip etmeğe başlıyor.

Bilim adamları, kahvenin fazlası ile alışkanlık yapan bir keyif verici olduğunu bırakmak için, daha az kafein ihtiva eden çaydan yararlanılması gerektiğini söylüyorlar.

Biz de, yıllardır ülkemizde zorunlu olarak bunu yapıyoruz zaten...

• AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON

yalnız, kahvenin tiryakiliği olmaz...

• AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON

Filmler

İyi oyuncu, ilginç anlatım, kötü film: Günah Tohumu!

Gece Oyunu'nda Cindy Pickett (Yukarda) olağanüstü güçlü bir oyun çıkardı. Sissy Spacek (Yukarda, sağda) ise Amerikan sinemasının en büyük oyuncularından biri olacağını, Carrie gibi kötü bir filmde kanıtlama fırsatı buldu. Yanda, Spacek filmin bir sahnesinde, annesini oynayan Piper Lauire ile.

"Günah Tohumu" adlı filmi izlemek istiyorsanız, önceden yapacağınız birşey var: Mantığınızı bir süre izne çıkaracaksınız.

Filmde Carrie adlı bir kız var. Bu kız, kolejin son sınıfında. Beden eğitimi dersinden sonra duş yaparken adet görüyor ve müthiş korkuyor. İşte burada, mantığınızı izne çıkarmanın yararını (!) göreceksiniz. Böyle yapmazsanız, hemen şunu düşünmek mümkün çünkü: "İnsaf, bu kız kolejin son sınıfına kadar okumuş, ama bu konuda hiçbir şey duymamış mı, hiçbir şey okumamış mı, bu konuda hiçbir şey bilmiyor mu?"

Film, "bilmiyor" diye yanıtlıyor, sonra nedenini de açıklıyor: Efendim, kızın ailesi tutucu. Sorun, buradan kaynaklanıyor. Galiba burada, filmi yapanlar da "bu kadar olmaz" demişler ki, işin içine başka sorunları da katıyorlar. Neymiş, Carrie'nin annesini yıllar önce bir adam iğfal etmiş. Kadın da o günden sonra, erkek düşmanı kesilmiş.

Siz tam bu noktada "Film galiba o soruna eğiliyor" derken, filmin çizgisi birden yine değişiyor. Bu kez Carrie kendinde bazı gizli güçlerin varlığının farkına varıyor. Bu gizli güçlerin en önemlisi de, düşünerek, cisimleri hareket ettirebilmesi. Derken işin içine bıçak ve kan girer vs.

Film, Stephen King'in romanından sinemaya uyarlanmış. King'in romanı, film gibi değil. Tek bir çizgi izliyor. Herşey Carrie White'ın çevresinde ve ona bağlı olarak gelişiyor. Üstelik sinema için çok olanaklı bir roman. Bütün sorun, işin başında "yorum" konusunda bir karara varmak. Kaynak öyle bereketli ki, aynı romandan isterseniz korku filmi, isterseniz psikolojik bir film, isterseniz bir gerilim filmi yapabilirsiniz. Beğenmedinizse, aynı kaynaktan bir bilim-kurgu filmi bile çıkabilir. Ama bütün sorun, işin başında, bunlardan birine karar vermektir. Verilmeyince, ortaya şu sonuç çıkmış: Romandaki her bölüm, neye ağırlık veriyorsa filmdeki o bölüm, o "tür" olmuş, sonra bir başka türe atlamış.

Buna karşılık filmin büyük şansları var. Bunların ilki, Sissy Spacek adlı genç ama iyi bir oyuncu (Geçen yıl Altman'ın "3 Kadın" adlı filminde, Cannes'da adı ençok geçen oyunculardan biriydi Spacek ama ödülü kıl payı ile, aynı filmde birlikte oynadığı Shelley Duvall'a kaptırdı. Bu yıl da Oscar'a aday gösterildi). Filmin kararsızlığından sıkılsanız bile Spacek, varlığı ve yeteneğiyle sizi filme bağlıyor.

Brian de Palma bazı çalımlı mizansenlerinin, gösterişli planlarının dışında filmde rengi olağanüstü iyi kullanıyor. Bir zamanların ünlü yıldızlarından Piper Laurie, uzun bir aradan sonra bu filmle döndüğü sinemada anıları da birlikte getiriyor. Tempo, kurgu da iyi. (Bir de, Palma'nın 75 objektifi o kadar sık kullanma tiki

olmasa) Bütün bunlar "anlatılanı" bırakıp, anlatımla yetinen seyirciler için pekala yeterli olabiliyor. Ötekilere de "Yorumda kararsızlık yapılmasa, bu film çok daha iyi olabilirdi" diye düşündürüyor.

Filmin büyük şansları var demiştik ya, bunlardan biri de zamanlamada kendini gösteriyor. Rastlantıya bakın (!) ki, "Günah Tohumu", tam "Grease" İstanbul'da gösterilmeye başlandığının ikinci haftasında gösterime giriyor. İlanlarda filmin ve iki oyuncunun adı var. Bunlardan biri Sissy Spacek, biri de John Travolta (meraklısı için not: "Carrie"de Travolta oynuyor ama bu film "Grease"den de, "Saturday Night Fewer"dan da önce çevrildi. Travolta'nın adı da filmde beşinci olarak yazılıyor.)

Sadece anlatımla yetinirseniz, "Günah Tohumu"nu ilgiyle izleyebilirsiniz. Yok "Anlatım iyi ama ne anlatıyor?" derseniz hayli ilginç bir durum çıkar ortaya: "Carrie" seks sorunlarından yola çıkan, ailevi sorunlara eğilen oradan korku filmine atlayıp, bunları genelde bir gerilim filmi kalıpları içinde veren hayli "ilginç" bir film!

Kitaplar

Olur Şey Değil-Nadir Nadi
(Anılar-Çağdaş Yayınları. 220 s. 150 TL.)
Nadir Nadi, basınla uzaktan yakından ilgilenen herkesin yakından tanıdığı bir isim. Geleneğin hiçbir alanda yaşamadığı ülkemizde basın dünyasında bunun tek örneği, Nadir Nadi. Uzun geçmişinden süzüp getirdiği geniş anılar dünyasının, hiç kuşkusuz ne denli ayrıntıya girerse girsin, yalnızca bir kesitini sunuyor. İlginç, önemli...

Şiir Alayı-Can Yücel
(Yazko Yayınları. Şiirler. 180 s. 120 TL.)
Şiirde zekanın, kalem oynaklığının, cambazlığın en önemli adlarından birisi Can Yücel. Yaşadığı dünyanın, toplumun, birarada olduğu .nsanların hemen herşeyini, her yanını kendi kişiliğinin süzgecinden geçirdikten sonra, şiirin konusu yapabiliyor. Bir anlamda da hiciv, Yücel'in yazdıkları. Duygusallıkla, -bir yerde- gülmecenin birleştiği bir şiirler toplamı, Can Yücel'in kitabı.

Şampiyon-Richard Wooley
(Altın Kitaplar Yayınevi. 266 s. 200 TL)
Aylardır sinemalarımızda oynayan, hemen hemen gösterildiği her ülkede olay olan bir filmin kitabı, Şampiyon. Film kitaba ne denli sadık kalmış, hangisi daha tutarlı... Benzer soruları çoğaltmak olası. Önemli olan sinemanın uçup gidiciliğine karşın kitabın zamana direnmesi.

Güneşler Gölgeler-Güven Turan
(Şiirler, Derinlik Yayınları, 123 s, 100 TL)
Güven Turan,son yılların öne çıkardığı bir isim. İlk romanıyla Türk Dil Kurumu Roman Ödülünü kazandı. Şimdi yıllardır büyük bir sabırla dergilerde yayınladığı şiirlerini kitap halinde okurun önüne koyuyor. İlgi gösterilmesi gereken, inceliklerle örülü bir şiir kitabı.

O-Ferit Edgü
(Roman, Ada Yayınları. 207 s. 200 TL)
Ferit Edgü uzun yıllar öncesinden gelen bir yazar olmasına karşın adını daha geniş bir okur kitlesine son yıllarda duyurdu. Daha önce yalnızca yazın tarihinde anılan adını bugünkü konumuna getiren de O adlı romanı oldu. Şimdi ikinci baskısıyla okurun karşısına çıkıyor. Bir Güney-Doğu Anadolu kentinde-Hâkkârı- geçen ilginç bir roman "O".

Öteki-Önay Sözer
(Roman. Yazko Yayınları. 139 s. 80 TL)
Yazko Yayınlarının düzenlediği yarışmada Roman Özendirme Ödülü'nü kazandı, Öteki. Okunması zaman zaman güçleşen ama ilginç ve üzerinde durulması gereken bir yapıt. Felsefeye yakınlık duyanların özellikle hoşlanacaklarını belirtelim.

Genç Kız ve Ölüm-Aysel Özakın
(Yazko Yayınları. Roman. 205 s. 120 TL.)
Aynı yarışmada aynı ödülü kazanan ikinci roman, Özakın'ın. Hiç kuşkusuz Öteki'nden daha kolay okunuyor ama buna karşılık aynı düzeyde mi, yanıtlaması güçbir soru.Yaşadığımız günleri

Devamı 85. Sayfada

"Carrie"-Brian de Palma'nın filmi-Sissy Spacek, Piper Lauire, William Katt, Nancy Allen, John Travolta.

● GECE OYUNU

Roger Vadim bazılarına göre "Yeni dalganın kaçağı"dır, bazılarına göre ise "Sinemanın Kazanovası". Bazıları ise, onu "gerçek bir profesyonel" olarak nitelerler. Onlara göre Vadim en sudan filminde bile ortaya önce bir sorun atan, sonra bunu seyircilere izletmeyi başaran gerçek bir profesyoneldir.

B.B., Catherine Deneuve, Jane Fonda ve daha birçok yıldız Vadim'in ya sevgilisi, ya eşi olmuşlardır; sonra yönetmen onları filmlerinde oynatmışlar. Laf aramızda, bu filmlerin büyük bir bölümünün, ortak bir noktası vardır. Vadim, bu filmlerinde belli bir ölçüde erotizme yer verir. Bu, her filmine peşin bir gişe garantisi sağlar.

Vadim, son filminde yine aynı formülü getiriyor: "Gece Oyunu"nda dışarıya karsı mutlu görünen bir çift var ama işin aslı hiç de öyle değil. Kadın 13-14 yaşındayken bir tecavüze uğramış. Bunun izlerini üstünden atamıyor. Bu yüzden kocasıyla ilişkilerinde sakatlıklar var.

Kadın, "normal bir kadın" olabilmek için birçok ruh doktoruna gidiyor ama, bu da çare olmuyor. Sonunda kocası çıkıp gidiyor. Kadın bu kez rüyalar görmeye başlıyor. Hayret, rüyalarında o bir "normal kadın"dır. Üstelik ilişki kurduğu adam, değişik maskeler kullanmasına karşılık hep aynı adamdır ve tümüyle hayal ürünü değildir. Kadın rüyasında, kitapları kocasının yayınevinde basılan bir yazarı görmektedir.

"Gece Oyunu"na, biraz abartarak "Vadim-Cindy Pickett ve Sigmund Freud Ortak Yapımı" denebilir. Çünkü filmde baştan sona Freudyen bir yaklaşım sözkonusu. Bir kadının iç yapısındaki değişimler, bu değişimler olurken içinde kopan fırtınalar, kadının karmaşık yapısı giderek filme de yansıyor. Şimdi bu cümleyi "...ve seyircilerin bir bölümü için film, en azından yeterince anlaşılır olmaktan çıkıyor" diyeceğiz ama yanlış olacak. Çünkü Vadim filmde, bir kadının iç

Devamı 88. Sayfada

dinlediğiniz müzik aslının aynı olmalı...

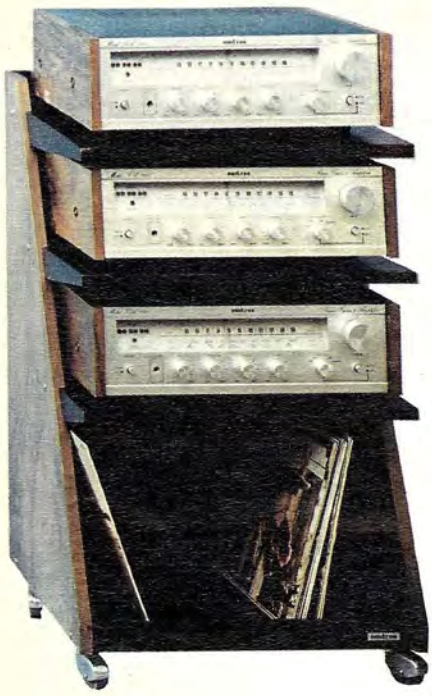

Omikron Türk Mühendis ve İşcilerinin Eseri
Her köşesinde, her parçasında ayrı bir özen,
ayrı bir emek yatıyor Omikronların.
Omikron'u açtığınızda odanıza, büronuza,
geliyor orkestralar, solistler.
Ve dinlediğiniz müzik aslının aynı.
Omikronla dinlemenin zevkine, tadına varın...

omikron

«duymak için değil, dinlemek için»

REKMAY

OMİKRON TA 1100 (LW—MW—FM stereo radyo ve amplifikatör)
OMİKRON KB 60 S (60 wat gücünde kabin)
OMİKRON KB 45 S (45 wat gücünde kabin)
OMİKRON KP 35 S (35 wat gücünde kabin)
OMİKRON K 30 S (35 wat gücünde kabin)
OMİKRON K 20 S (30 wat gücünde kabin)
Omikron bir ELİMSAŞ A.Ş. ürünüdür.

BİLGİ İÇİN
ANKARA : 17 18 61
İSTANBUL : 43 43 75 İZMİR : 14 21 51

Plaklar

Plakçılıkta kritik günler!..

Plak sanayi ülkemizde en kötü günlerini geçiriyor. Tüm plak firmalarının bulunduğu Unkapanı'ndaki İstanbul Manifaturacılar Çarşısının beşinci ve altıncı bloklarında geçen ay bazı günler tek plak bile satılmadı.

Neden?..

Uzunçalar fiyatları 750 liraya, işletme vergisi ile 825 liraya çıktı da ondan mı?.. Bu parayı kaç kişi verebilir, kaç plak alabilir?. Parayı plağa mı, yoksa faize mi yatırmak daha cazip?

Tabii bir başka soru daha var. Pikap sanayi olmayan ülkede plak sanayi olur mu?

Uzunçalar çalacak pikap kaç kişide var?. Bugün doğru dürüst bir pikap almaya kalksanız, 100 bin lirayı gözden çıkarmanız gerek.. Bu parayı verip iyi birşey alan da, pikabına, kafayı ve iğneyi hemen bozan yerli plakları koymuyor. Plak sanayi bu kısır döngüyü çözemezken, ağırlaşan ekonomik koşullar ve cazibesi artan para biriktirme, satışları iyice önlüyor.

Unkapanı'nda **"Kibariye bile 10 bin sattı"** diyor herkes...

Kibariye bile...

Kibariye yılın olayı ülkemizde. İzmirli bir minik bar şarkıcısı, aylardır Ankara ve İstanbul'u kasıp kavuruyor. Kısa zamanda bir de film çevirdi. Tam bir külkedisi masalı. Kibariye'nin başına gelenler, bir yerli filmin konusu olsa, tüm mizah dergileri gırgır geçerdi. Ama gerçek hayatta da masallar yaşanıyor bazen...

Kibariye'nin ilk plağını pikaba koyduğunuzda, hemen olağanüstü güçlü bir sesle karşı karşıya olduğunuzu farkediyorsunuz... Tam bir İspanyol Çingenesi gırtlağı var karşınızda... Ama alabildiğine ham bir ses bu. Nefes almayı bilmiyor. Diyafram kullanmak hak getire... Kız belki diyaframının nerede olduğundan habersiz. Bütün şarkılar kulakta fıslayan nefes seslerine boğulmuş.

Kibariye'nin kendi adını taşıyan ilk albümündeki 11 şarkıdan dokuzu arabesk... Hani özellikle toplumun üst kesitlerinde yaşayanlarca "Dolmuş müziği, yoz, basit, tekdüze" diye aşağılanan müzik türü var ya.. İşte o... Ama nedense cepten 825 lira çıkarmaya gelince, herkes arabeske koşuyor. Gecede binlerce lira hesap ödenecek gazinolarda arabeskli şarkıcılar salonu dolduruyorlar. Peki arabesk, alt kesimin müziğiyse, bu ne demek oluyor? Alt kesimde bu para var mı?

Uzunçalarda dikkati çeken şarkılar, **Ham Meyvayı Kopardılar Dalından** adlı türkü ile **Selami Şahin**'in **Tanrım**'ı ve arabeskçiler arasında paylaşılmaz olan **Cengiz Özşeker**'in **Kimbilir**'i.

Kimbilir'i 33 plak boyunda 45'lik yapan **Yeliz** de sözlemiş. Yeliz'de, Kibariye'nin lezzeti ve coşkusu yok. Tam tekdüze bir yorum... Bir de üstelik yedi dakika sürüyor şarkı.. Tekrar... Tekrar... Bıkıyorsunuz... Yeliz'in büyük 45'liği 400 liraya satılıyor ama bu parayı gözden çıkaranın, üstüne bir 400 daha koyup, Kibariye almasında yarar var. Müzik dünyasında adını ilk kez 1974 Eurovision Şarkı Yarışması' nda duyuran Yeliz, o günden beri durmadan tür değiştirip tutunacak dal arıyor. Bize kalırsa bu dal, arabesk değil.

Oysa arabeske tutunan, hem de iyi tutunan hafif müzikçiler var. Bu tür müzik söylerken, adını çok dar bir çevreye düşüren **Ercan Turgut**, arabeske dönünce, birden ülkenin en güçlü sesleri arasına giriverdi. Plakları filmler izledi. Fuar'da büyük iş yaptı...

Ercan Turgut şimdi iki uzunçalarlı bir albüm hazırlamış ve bin liraya satışa çıkarmış. Dört yüzde 14 şarkı yeralıyor, ama hemen hepsi sıradan. İçlerinde hit olacak pek yok. Albüme adını veren **Azap Çiçeği** nispeten çarpıcı, o kadar.

"Kör ölür badem gözlü olur" ilkesi sade bizde değil, dünyada da

geçerli... Üstelik **John Lennon**, kör de değil, bir devdi yaşarken... Ama karısı **Yoko Ono** ile yaptığı plak, açık söyleyelim, eğer ölmeseydi bu ilgiyi toplamazdı. **Double Fantasy** adını taşıyan albümü bizde de yayınlandı. Karı koca 14 şarkıyı paylaşmışlar. İçlerinden sadece Lennon'un besteleri **Starting Over** ve **Woman** zevkle dinleniyor. Koleksiyon meraklıları için alınması gereken bir plak, hepsi bu.

Luv, üç ayrı ırktan üç güzel kızdan oluşan bir topluluk... Görme fırsatınız varsa kaçırmayın.. Ama plaklarını alıp dinlemek istiyorsanız paranıza yazık... **Forever Yours** adlı albümde tavsiye edilecek tek parça yok.

Ünlü **Earth, Wind ve Fire**'ın **Faces** adlı albümü için de farklı birşey söylememiz güç. Kaç kez dinledik, ama kalıcı bir parça bulamadık.

Çeşitli sanatçıların şarkılarından derlenen iki albüm çıktı, geçen ay.

İnternational Disco-3, adı üstünde serinin üçüncü albümü. **Gibson Brothers**'ın tabanca gibi **Latin Amerika**'sı ile başlıyor. Ama daha sonrakilerde aynı lezzet yok.

Pardon Amigo, Fransızca şarkıya meraklı olanlar için yapılmış bir albüm. **Woman in Love**'ı, Fransızca sözlerle, **Une Femme Amoureuse** diye **Mireille Mathieu** söylüyor. Güzel de söylüyor. **Mort Schuman** ve **Daniel Guichard**'ın şarkıları da çok güzel. Diğerleri de vasatın üstünde. Bu ay, ille de bir plak almak istiyorsanız, biz **"İşte bu"** divoruz. ●

güüderide
VEGA
48 25 14
MAREN

Erkekçe'nin röportajı: Prof. CELAL KÖKSAL

"Cinsellik gerçekte, iki kişinın yapması, yerine getirmesi gereken en doğal fonksiyondur!.."

Ankara Üniversitesine bağlı Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü Başkanı Profesör Celal Köksal, 1920 tarihinde Kastamonu'da doğdu.

Köksal, ilk ve orta öğrenimine Kastamonu'da başladı. Ankara'da tamamlayarak, 1940 tarihinde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine askeri öğrenci olarak yazıldı.

Köksal, 1946 yılında tabip teğmen olarak orduya katıldı. Değişik birliklerde görev yaptı. 1955 yılında Ankara Tıp Fakültesine asistan olarak girdi.

Köksal, 1958 yılında kabul edilen "Klimateryumun psikopatolojisi" adlı teziyle ihtisasını tamamladı. Aynı yıl ordudan ayrıldı.

Köksal, 1965 yılında, "Şizofrenlerde Aksiyetenin (içsıkıntının) rolü" başlıklı tezle doçent oldu.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri kürsüsünde çalışmalarını sürdüren Köksal 1971 yılında profesör oldu. Profesörlük tezinin adıysa "Düşünce Süreci ve Şizofrenik Düşünce" konusundaydı.

Prof. Köksal, 1980 yılının başından beri Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri kürsüsü başkanlığı yapıyor.

Prof. Köksal, evli ve dört çocuk babasıdır.

Prof. Köksal, Erkekçe'nin "Seks ve seksin bireysel ve toplumsal sorunları" konusundaki sorularını yanıtladı.

ERKEKÇE-Gençliği kısaca tanımlar mısınız?

PROF. KÖKSAL—İnsanların çocukluktan, olgunluğa geçinceye kadar yaşadığı en hareketli, duygularının da en yoğun olduğu dönemdir. İnsan kanının, en yüksek düzeyde kaynadığı dönem olduğu için, gençlere bu nedenle "delikanlı" denilmektedir.

Ayrıca gençlik, insanın kişilik savaşı verdiği, çevresine, dünyaya kendini tanıtmağa, kabul ettirmeğe çalıştığı devirdir. Kısacası gençlik, biyolojik, psikolojik ve sosyal yönde en hızlı, atak olduğu yıllardır. Bu dönemde çeşitli dürtüler, egolar, istekler genci çeşitli yönlerde etkileyip, sürükler. İç ve dış baskılar bu dönem çok yoğunlaşır. Gençlerin benliği, kişiliği bilinçaltı dürtülerin baskısı altındadır. Bu dönemde anne-baba ile öteki otoritelerin baskısından kurtulmağa çalışır. Gençler, bir yandan da bilinç altında himayelerini arar. Çünkü, henüz kişiliğine tam güvenememektedir.

ERKEKÇE-Baskıları biraz açar mısınız?

PROF. KÖKSAL-Baskı toplumdan, aileden, hatta kendi yaşıtlarından gelebilir. Anne ile baba, genci kendi doğrultularında yetiştirmek için baskı yapar. Olamadıkları, yapamadıkları ama özlemini çektikleri şeyleri gence aşılamağa çalışırlar. Kazanmak istedikleri, ancak başaramadıkları kişiliği gençte görmek isterler.

Toplum içinde yer edinmek, kişilik kazanmak, kanıtlamak konularında da gencin yaşıtlarından baskı gelir. Genç böylece değişik baskılar arasında kişiliğini bulmağa çalışır. Gençler çok yönlü baskı altındayken, buna bir de cinsel istekler ve bu isteklerin dizginlenmesi sorunu eklenmektedir.

ERKEKÇE-Cinsellik dediniz. Aşkla, seks arasındaki farkı açıklar mısınız?

PROF.KÖKSAL-Cinsellik, aşk ihtiyacının bir parçasıdır. Doğal bir fonksiyondur. Sevgi, yani aşk, karşı cinsten iki kişi arasındaki belirli duygusal yaklaşım, ilişki, iletişimdir. Aşk duygusal alış-veriştir. Aşkın amacı da rahatlamak, mutluluk duymaktır.

Seks bedensel bir fonksiyon, bedensel gerilimin giderilmesidir. Seksin üç yönü vardır: Zevk, şefkat ve üreme... Başarılı bir seks yaşamı ayrıca eşlerin birbirine duyduğu saygıyı pekiştirir.

ERKEKÇE-Türkiye'de cinselliğe karşı örülen yasaklara değinir misiniz?

PROF.KÖKSAL-Geleneksel toplumlarda, tarihin eski dönemlerinden beri gençlerin elde tutulması, baskı altına alınması amacıyla belirli yasaklar konmuştur. Bunlardan başlıcası da cinselliktir. Cinsellik, insanları dıştan ele geçirmeğe çalışan bir şeytan gibi gösterilmiştir. Ama gerçekte, iki kişinin yapması, yerine getirmesi gereken en doğal fonksiyondur. Ama çevre bunu yasaklamıştır. Nedeni de, gençlerin maddi olanaklar sağlayana dek, uzak durmasını başarmaktır. Ana ve babalar genç ekonomik özgürlüğünü elde edene dek onları el altında tutmağa özen göstermektedirler... Elde tutmak için de, seksten uzak durmalarını, "saf, temiz" diye nitelendirmişlerdir. Evlenınceye kadar seksi günah saymışlardır. Bu konuda yalnız kadınlar değil, erkekler de baskı altına alınmıştır.

ERKEKÇE-Bu durumun doğurduğu olumsuz sonuçlar var mıdır?

PROF. KÖKSAL- Elbette var. Çocuğa, delikanlıya karşı cinsler, kız kardeşi gibi gösteriliyor. Genç büyüyünce de öyle görüyor. Günün birinde birine karşı istek duymaya başlayınca, kendini günahkar görmeye başlıyor. O zaman da cinsel yetersizlik diye bir sorun beliriyor. Bilindiği gibi doyurulmayan tüm duygular sorun yaratıyor. Toplumda huzursuzluğa neden oluyor. Cinsel duygularda doyurulmadığı zaman sorun yaratıyor.

ERKEKÇE-Gençlerin korku ya da benzeri duygularla baskı altına alınmasını nasıl karşılıyorsunuz?

PROF. KÖKSAL- Korku, utanma günah, iğrenme gibi duygularla gençler tümüyle baskı altına alınmıştır. Bu kötü eğitimdir. Herşey serbest olsun demiyoruz ama olumsuz eğitim de yapılmasın diyoruz. Belli yaşa gelmiş insanlar gerginliklerini gidermek isterler. Bütün dünya bunu kabul etmiştir. Geleneklerine bağlı toplumlardaysa gençler, diledikleri ortamı bulamıyorlar.

ERKEKÇE-Tüm dünyada, gençlerin başkaldırmasında seksin de rolü var mıdır?

PROF. KÖKSAL-Gençlerin başkaldırmasında neden, otoritedir. Gençler her türlü otoriteye karşıdırlar. Buarada seks de sorundur. Gençler seks konusundaki yasakların kaldırılmasını da istemektedirler.

Dünyanın birçok yerlerinde yüksek öğrenim gençleri kızlarla erkekler aynı yurtta, hatta ortak odalarda kalmaktadırlar. Kimi yerlerde aynı odada yaşamalarına izin verilmezse bile, birbirini ziyaret etmeleri serbesttir.

ERKEKÇE-Bu özgürlüğü nasıl açıklıyorsunuz?

PROF. KÖKSAL-Bu ülkelerde gençler, ekonomik özgürlüklerini de elde etmişlerdir. Genç, ailenin ekonomik baskısından da kurtulmuştur. Bizde ailenin baskısından kurtulayım ama ekonomik yardım da

Devamı 79. Sayfada

Hap, Esrar, Ero

Bütün Akdeniz ülkelerinde olduğu gibi, İtalya'da da, genç kızlar için bekaret en önemli şeydi. Bekaretini kaybeden kız, kendisinden başka, ailesi içinde yüz karası olurdu. Özellikle ülkenin en tutucu yöresi olan Sicilya'da bekaretin kaybı kelimenin tam anlamı ile bir felaketti. Ne varki, bu adada da, kız kaçırma en büyük geleneklerden biriydi. Çünkü evlenmenin en kolay yolu kaçırmadan geçiyordu. Kaçırıp bir gece kaldın mı, kızın değeri beş paralık oluyor, artık onu kimse almıyordu. Hem kızın, hem ailenin namusu artık kaçıranın kızla evlenmesine bağlı kalıyordu.

Kızları kaçıranlar genellikle civar köylüler oluyordu. Giderek köy delikanlıları, kaçırılan kızların kendi köylerinin namusu olduğuna inanmağa ve bu amaçla örgütlenmeye başladılar. Kızlar genellikle tarlada çalışırken kaçırıldıklarından, günlerini toplu halde köy meydanında geçirmeğe başladılar. Kızı kaçırılan bir annenin feryadını duydular mı, fırlıyor, atlarına atlıyor ve kızı geri getiriyorlardı.

Sicilya köylerinde kızların namusunu korumak için kurulan bu gayriresmi kuruluşun adı, giderek Mafia oldu. Çünkü anneler, kızları kaçırılınca "Ma fia, ma fia" diye çığlık atıyorlardı. Ma fia, İtalyanca'da "Kızım" demekti.

İtalyanlar Amerika'ya hicret edince bu "Koruma" kuruluşlarını

Uyarıcılar

AMPHETAMİN'LER

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Sporcuların en yaygın olarak kullandıkları "doping" türleri bu grupta yeralır. İştahı keser, ama, uyanıklık, kendine güven, dikkat, fizik performans gibi göstergelerde büyük gelişmeler sağlar. Etkinin sürdüğü 4-8 saatlik süre boyunca yorgunluk duyulmaz.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Aşırı uyarılmışlık had paranoia, ajitasyon, uykusuzluk, tansiyon yükselmesi, ateş basması, göğüs ve baş ağrıları, üşüme ve mide krampları yaratır. Yüksek dozlar genellikle ölümcül sonuçlar yaratmaz. Ortalama dozun öteki etkileri abartılmış olarak görülür.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Amphetaminler, fizyolojik de-

Devamı 105. Sayfada

Hayalciler

ESRAR

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Rahatlama, zindelik, algılamada değişiklikler, görsel-işitsel olaylar karşısında aşırı heyecan ve keyiflenme kahkahalarla gülme durumları yaratır. Etki süresi 2-4 saattir. Glokom, astım ve kanser vakalarına uygulanan radyasyon tedavisinin yan etkilerini giderme durumlarında kullanılabileceğini gösteren belirtiler vardır. Ancak, bu yöndeki çalışmalar sürmektedir. Fizyolojik iptila yaratmaz. Psikolojik iptila yaratma ihtimali biraz daha yüksektir.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Zaman kavramının yitirilmesi, düşünme melekelerinin zayıflaması, ölüm korkusu, panik,

Devamı 105. Sayfada

ı Yolu

da birlikte götürdüler. İtalyan göçmenlerinin delikanlıları bu kez, kızların namusunu değil, İtalyan azınlığın işlerinin ve işyerlerinin kentin yerleşiklerinin saldırısına uğramasına karşı örgütlenmişlerdi. İtalyan dükkanlarını koruyor, bunun karşılığı dükkan sahibinden bir miktar para alıyorlardı. Sonra...

Sonrayı hep biliyorsunuz.. Bugün Mafia, ya da bizdeki yazılışı ile Mafya, dünyanın dört bir yanına örümcek ağı gibi yayılmış, bırakın polisi, devletlere kafa tutar olmuş, hatta devlet başkanları ile işbirliği yaparak itibar kazanmış (Kennedy, Fidel Castro'yu öldürtmek için Maf-

Devamı 103. Sayfada

Yatıştırıcılar

NARKOTİKLER

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Zihin bulanıklığı, uyku hali ve bazı kullanıcılarda güçlülük hissi uyandırarak ağrıyı keser. Başka bazı kullanıcılarda da, mide bulantısı, kusma ve kaşıntıya yolaçar. 24-36 süreyle etki yapan Methadone bir yana bırakılırsa, uyuşturucularda ortalama dozun etki süresi 2-4 saattir.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Ortalama dozun üstünde olmakla birlikte, toksik etki düzeyine ulaşmayan dozlarda alındığında, kimi kullanıcıda acı-ağrıyı daha az duyma, aşırı uyku ya da tüm hislerin uyarılmış olmasına karşılık, dış görünüşte bir uyur-gezerlik hali, kimi kullanıcıdaysa bunun tam aksine düşünce ve hareket dinamizmi yaratır.

Devamı 106. Sayfada

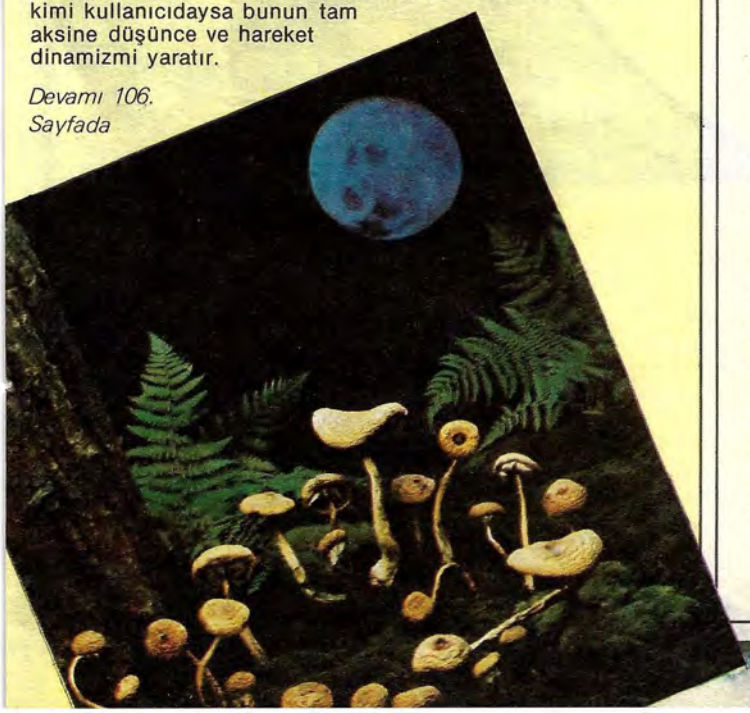

Onların Hikâyesi

16 yaşındaydı, genç kız. Ankara'da, ünlü bir lisede öğrenciydi.

Esmer, uzun boyluydu. Etli dudakları, iri iri açılan gözleri vardı. Narin yapılıydı. Makyaj yapıp süslendiği zaman onsekizinin üstünde görünüyordu.

Genç kız, alnına düşen saçlarını, eliyle savurarak geriye attı. Baygınca bakan iri gözlerini kıstı.

"—Bir sigaranız var mı?" diye konuştu.

Genç kız, doktorla o gün tanışmıştı. İlk tedaviye başlanacaktı. Sigara istediği kişi, Türkiye'nin ünlü psikiyatri uzmanı, Prof. Celal Köksal'dı.

Genç kız, yaşından umulmayan bir rahatlıkla ve açlıkla sigarasından derin derin nefesler aldı. Dumanı içine çekti. Dudaklarını aralayarak, soluğunu dışarıya boşalttı. Yüzü dumanlar arasında kaldı...

Zengindi ailesi. Babasıysa tutucu ve kıskanç... Kızı "kötü alışkanlıklar" edinmesin diye, her sa-

Devamı 107. Sayfada

TRİKODA RENK RENKTE TRİKO RENK
TRİKO
renk

Gazeteci Necdet Onur, derginin imtiyaz sahibi, büyük hissedarı ve Yazı İşleri Müdürüydü. Ama dördüncü sayının ardından, dergimiz baskıya girerken "Yoruldum" diyerek istifa ediverdi. Onur gibi bir gazeteci için yorgunluk özür olamazdı. Bu istifanın ardında başka şeyler olmalıydı. Acaba Ecevit ile mi anlaşamamışlardı, yoksa...

"Buldum dediğin zaman herşey bitmiştir" diyen

ARAYIŞ

"... Ekim ayından beri Ecevit'in tek faaliyeti, dokunulmazlıkların kalkması üzerine, hükümetin manevi şahsiyetini tahkir gibi davalar dolayısıyla mahkemelerde kendini savunmaktı..."

Amerika'nın büyük gazetelerinden New York Times 22 Ocak 1981 tarihli sayısında, CHP eski Genel Başkanı, eski Başbakanlardan Bülent Ecevit'in 12 Eylül'den sonraki yaşantısını, yukardaki cümleyle özetliyordu.

Bülent Ecevit, bir eylem adamıydı. Yıllardan beri, politik eylem yığınlarının önünde, kimi zaman dünya politika sahnesinde de en öndeydi. Politik yaşamdaki iniş ve çıkışlara karşın ülkenin birinci derecedeki etkin liderlerindendi.

Ancak, 12 Eylül Askeri Yönetim' le birlikte, köşesine çekilmek zorunda kaldı.

Ecevit, bir süre AP Genel Başkanı ve eski Başbakanlardan Süleyman Demirel'le birlikte Hamzakoy' da, "güvence" altında tutuldu.

İki lider, orada kaldıkları sürece iki kez yanyana gelebildiler. Kamp komutanlarının verdiği bir

Devamı 99. Sayfada

Görünüşe göre Bülent Ecevit, derginin herşeyini yazan, düzenleyen kişiydi.

ARAYIŞ İÇİN NELER DEDİLER?

Ali Naili Erdem (AP Genel Başkan Yardımcısı)— Esasında dergi, insanları okumağa davet eden bir muhteva ve uslûba sahip değildir. Yorgun düşünceleri, akademik bir zihni çalışmaya iten bir hüviyette gözüküyor. Büyük halk kitlesine hitap eden bir dergi olmaktan uzak. Hiçbir yenilik getirmiyor. Aksine, cümlelerin arasında saklanmağa itina gösterilen husus Sayın Ecevit'in bir manada kendi müdafaasıdır. Affedersiniz ama, bal gibi politika yapmıştır. Keçiboynuzunu hiç sevmedim. Oğul balı varken keçiboynuzuna itibar etmeğe ne zamanım, ne de zevkim müsait değildir.

Orhan Tokatlı (Milliyet Gazetesi Ankara Temsilcisi)—Arayış daha ilk sayısında başarılı bir dergi olacağı izlenimini verdi. Haber yönüne daha ağırlık vermesi gerekiyor.

Mehmet Ali Kışlalı (Yankı Dergisi Genel Yayın Müdürü)— Gazeteci olarak ilginç bulmadım. Ele alınan konular, okuyucunun anlayabileceği, ilgilenebileceği şekle sokulmamış. Basınını izlediğim, Fransızca ve İngilizce konuşulan ülkelerde örneği olduğunu sanmıyorum. Derginin bu haliyle geniş okuyucu bulacağını sanmıyorum.

Uğur Mumcu (Cumhuriyet Gazetesi Yazarı)— Demokrasi çok yönlü düşüncelerle yaşar. Çok yönlü düşünceler, hoşgörü ortamı içinde çeşitli çözüm yolları arar. Toplumlar da, tek yönlü değil, çok yönlü arayışların özlemini çeker. Arayışların böyle bir sürece ve böyle bir ortama katkıda bulunmasını diliyorum.

Yaşar Güngör (AK Ajans Genel Müdürü)— Türk yayın hayatına bir yeni derginin daha katılmış olmasından memnunluk duydum. Bir önemli boşluğu dolduracağını sanıyorum. Bu yolda Arayış'a başarılar diliyorum.

Cüneyt Arcayürek (Hürriyet Gazetesi Yazarı)— Siyasetin yasak olduğu bir dönemde, gazeteci, yazar Sayın Ecevit'i yeniden aramızda görmek, elbette mutlu bir olay.

Arayış alışılmışın dışında bir dergi. Güncel sorunlara gelecek açısından bakıyor. Fakat geleceğe dönük yayınlarında günümüze de bazı mesajlar veriyor.

PİSLİK İÇİNDE AŞK
GENELEVLER

- Bu bölgede "pis" işler döndüğünü düşünen ilgililer, böylesine pis bir işin, böylesine pis bir ortamda yapılmasında sakınca görmüyorlar.
- Kadın olan erkekler genelevlere de girdi. Gerçek kadınlardan daha çok ilgi çekiyor, daha fazla para kazanıyorlar.

Karaköy'den İstanbul'un genelevlerine çıkan dik yokuş (Yüksek Kaldırım) en pis koşullarda da olsa cinsel isteklerini doyurmaya çalışan "ateşi başına vurmuş" erkeklerin canını çıkarıyor. Yokuşun ortalarına doğru insan ister istemez, genelevlerin böylesine dik bir yokuşun başına konmasını, bu ateşli erkeklerin biraz olsun hızını kesmek için yapıldığını düşünüyor.

Karaköy'den Tünel'e kestirme çıkan Yüksek Kaldırım'ın orta yerlerinde bir yerden sağa saparsanız burası Alageyik sokağıdır. Bu sokakta genelev yoktur, ama biraz sonra epey güç harcayacak olan erkeklerin gereksinmelerine uygun işlerin yapıldığı bir sokaktır. Solda bir hamam var. Bunu sırasıyla lokantalar, sandviççi büfeleri izliyor. Aralarda peynir tatlısı, baklava gibi "kuvvetlendirici" yiyecekler satan seyyar satıcılar 50 metrelik Alageyik sokağını iki yanlı dolduruyorlar.

● ZÜRAFA SOKAĞI

Birkaç adım sonra ardına kadar açık büyük bir demir kapıdan Zürafa sokağına giriliyor. İşte genelevler bu sokağın üzerinde dizilidirler.

Zürafa sokağının başında sol tarafta mukavvadan yapılmış gibi görünen kulübeler var. Bunlardan

ilkinin üstünde kırmızı plastik harflerle "POLİ" yazıyor. Bu "POLİS"in "S"si düşmüş halidir. Polis kulübesinin yanında yine sandviççi büfeleri yeralıyor. Ondan sonra da genelevler başlıyor.

Evler genellikle 3-4 katlı yapılar. Tahtadan yapılmış eski İstanbul evlerinden bozularak betonlaştırıldığı ilk bakışta anlaşılıyor. Sokak bazı yerlerde 2-3 metre kadar daraldığı için, karşılıklı genelevlerin kapılarında biriken erkekler neredeyse sırt sırta geliyorlar. Bu geçit vermez sokaklar günün her saatinde kapılardan dökülen pis sular yüzünden çamur içinde.

Genelevlerin genel havası şu: İlgililer sanki bu bölgede "pis" işler döndüğünü düşünmekte ve böylesine pis bir işin, yine böylesine pis bir ortamda yapılmasında sakınca görmemektedirler. Evlerin bittiği noktada briket duvarlar örülmüş. Bu cezaevi avlusu gibi sokakta "ne halleri varsa görsünler, ne isterlerse yapsınlar" der gibi bir hava var.

● KAPILARIN İÇİNDE

Genelevlerin demir kapılarından bir salona girilmektedir. Bu salonların ortalarında bir kömür veya odun sobası bulunmakta, boruları da tüm salonu dolaşmaktadır. Kapı ve üzerinde bulunan gözetleme deliği her an açık olduğundan özellikle kış aylarında hemen hemen çırılçıplak dolaşan kadınların üşümemeleri için iyice ısıtılmaktadır.

Kadınlar salonun çeşitli yerlerine dağılmış, ayakta veya otururak müşteri beklemektedirler. Giysileri gözalıcı renklerde külot ve sütyen ile zaman zaman bunların üzerine giyilmiş saydam bir kombinezon veya gecelikten oluşuyor.

Kadınların büyük çoğunluğunun yüzleri kapıların gözetleme deliğine veya (açıksa) kapıya yönelik. Kendilerine ençok yakıştığını sandıkları bir duruşu hiç bozmadan, arada

Devamı 102. Sayfada

FAHİŞELİĞİN EKONOMİ POLİTİĞİ

Dr. Edip A. Barışır

Fahişelik, para ya da diğer değerli mallarla yapılan peşin ödemeler karşılığında, görünüş, yaş, temizlik, ayıklık, sağlık, milliyet gibi konularda asgari bazı noktaların ötesinde ayırım yapmadan, tanınan ya da tanınmayan herhangi bir başka insana seksle ilgili bazı hakların verilmesi ve kullandırılmasıdır. Dikkat edilirse bu tanımda belirleyici iki unsur işin para karşılığında gerçekleştirilmesi ve -genellikle yakınlar, dostlar, akrabalar dışında- parayı vererek istekte bulunanlar arasında bir ayırım yapılmamasıdır. Buradan hemen birkaç ön sonuç çıkarılabilir: Fahişelik kadınlar ve erkekler tarafından kadınlar ve erkekler için yapılan bir hizmettir. Ayrıca, sözgelişi, bir iyi niyet gösterisi olarak, bazı ayrıcalıklar kazanmak amacı ile ya da bunlara benzer bir bölüm çıkarlar elde etmek için girişilen cinsel faaliyetleri de fahişelik olarak nitelendirmek, yapılacak tanım ve tahlilleri çıkmaza sokabilir. Unutulmamalıdır ki, cinsel bir faaliyet sonucunda, metresler, jigololar, arkadaşlar, sevgililer hatta karı-kocalar arasında para ya da çeşitli armağanlar verilip alınması olası ve doğaldır. Fahişelik konusundaki tartışmayı sürdürürken, para ile seks arasındaki karşılıklı ve güçlü bağın, fahişe-müşteri ilişkisinin temel taşı ve genellikle önceden belirlenen, tanımlanan bir cinsel faaliyette bulunmak için fahişenin yanına yaklaşmanın, ödeme yapabilme kapasitesinin bir fonksiyonu olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

● PARA VE SEKS

Para toplumdaki en harcıalem maddedir. Bütün renksizliği ve yansızlığı ile bütün değerlerin ortak böleni durumundadır. Çevremizdeki şeylerin kişiselliklerini, kendine özgü özelliklerini ve genellikle başka şeylerle karşılaştırılamaz niteliklerini bir çırpıda siliverir. Para evrensel bir ölçü, evrensel bir kolaylıktır. En ortak şey olma niteliği ile topluma bir akışkanlık, bir değişim özgürlüğü

Devamı 110. Sayfada

KÜÇÜK HİKÂYE

KARANLIKTA AŞK

Kopkoyu bir karanlıkta ve tek bir kelime konuşmadan, vücudunu çok iyi tanıdığınız bir kadını kesinlikle saptayabilir misiniz?

Claire'i birkaç aydır tanıyordum. Beni ünlü terzilerin ortamına sokmuştu. Birkaç günlüğüne Saint-Tropez'de iken bir öğleden sonra Richard'ın villasına davet edildik. Richard,Claire'in Paris'te mankenlik yaptığı butiğin asıl sahibiydi.

Villa'nın bahçesine girdiğimizde Richard ve karısı Nadine mayolarını giymiş, başka bir çiftle beraber geniş yüzme havuzunun etrafında birer içki içiyorlardı. Laurent'ı daha önce Paris'te görmüştük. Ama kız arkadaşı Nathalie'yi tanımıyorduk. Biz de mayolarımızı giyip onların yanına uzandık.

Gözlerimi çok güzel bir sarışın olan Nathalie'den ayıramıyordum. Vücudu en az Claire kadar bronzlaşmıştı güneşten. Laurent onu bize manken olarak tanıttı. Bana göre Avrupalı bir manken için kalçaları biraz fazla dolgunca idi. İncecik bikinisi içerisinde müthiş iştah açıcı bir görünümü vardı.

Öğleden sonrası gevezelik ederek, yüzerek, içerek çok güzel geçti. Saat beşe doğru herkes kendisini çok rahatlamış hissediyordu ve o samimi hava içinde ben Nadine'le flört ediyordum.

Nadine, kahverengi saçları, mat teni ve etli dudakları ile çok güzel bir kadındı. Makyaj yapmayı onun kadar iyi bilen kadın azdır. Sütyeninin iplerini çözüp sırtını kocasına yağlattıktan sonra benimle gevezeliğe başladı. Yarıya kadar açılan göğsünün beyazlıklarını cömertçe sergiliyordu.

Claire de formdaydı aslında. Havuzda yüzerken kalçalarını bana öylesine sürttü ki, içimden hemen oradan ayrılıp onunla beraber otel odasına gitmek geldi. Ama Richard'ın başka bir önerisi vardı. Duş yaptıktan sonra bir şişe şampanya açacaktı.

Yüzme havuzunun öteki yanında, masaj masası, saunası ve duşu olan bir cimnastik salonu görülüyordu. Duşa önce Claire ve ben gittik. Biraz sonra yandaki duş kabinesinden Nadine ve Laurent'ın sesleri geliyordu. İki duş kabinesini ayıran buzlu camdan görülen Nathalie'nin silüeti beni tahrik etmişti. Claire'in kalçalarını kendime çektim. Sarıldım ama daha ileriye gitmeden bıraktım. Bu beni daha da tahrik etmişti.

Duştan sonra bornozlara sarılmış olarak, saçlarımızı kurutmak için yeniden havuzun başındaki yerlerimizi aldık. Şampanyanın da yardımı ile sohbet çok tatlı bir havaya dökülüverdi. Bilmem bana mı öyle geliyordu, her keli-

Devamı 14 Sayfada

Serpil Çakmaklı

Bir Yıldız Doğuyor!...

Serpil Çakmaklı henüz 19 yaşında. İki yıl önce İstanbul'a geldiğinde, okumak isteyen bir Anadolu kızıydı.

Bu iki yılda, aşık oldu, evlendi, manken oldu, boşandı, mankenliği bıraktı. Sinema oyunculuğuna başladı. Beş filmde başrol oynadı, bir TV filmi çevirdi.

Sinemacılar ona şimdi geleceğin en umut verici yıldızlarından biri olarak bakıyorlar.

Genç, güzel, yetenekli... Hepsinden öte cüretli... Güçlü bir senaryo neyi gerektiriyorsa, onu oynuyor.

Yönetmeni, seyirciyi bıktıran, usandıran kuralları yok... Rol gereği kendisine koşarak gelen sevgilisine, yapmacık alnını, yanaklarını değil, dudaklarını uzatabiliyor. Soyunmak gerektiği zaman da soyunuyor.

Erkekçe ile "Erkekçe" konuştu Serpil Çakmaklı... Kısa yaşantısının sırlarını anlattı açık açık... Sonra ilgi ile izleyeceğiniz bir dizi fotoğrafını çektik, bir hafta içinde...

AMERİKAN lise tarihinin en yaşlı amigosu, bizim "minik" Lucy... Çok küçük yaşta "seks" patlaması geçirdiği için, boynundan aşağısı aşırı gelişmiş. Ewing ailesine bir türlü uyamadığı, arada sırada girdiği bağımsızlık savaşlarını da sürekli yitirdiği için, totoyu, Lucy'nin karşısındakine "banko" oynayın.

BU ikiliye dikkat! Bayan Ellie'nin yüzünde yemek listesini okurken bile ağlamaklı bir ifade var. Torununu kucaklarken de, Southfork'ta petrol arama izni verirken de dokunsanız ağlayacak... Yanındaki demokrasinin, hoşgörünün tartışılmaz sembolü Bobby.. Hazım sistemi çok gelişmiş.. J.R.'ın kurduğu Ewing ailesi ortamında, "Aydan Gelen Adam" rolü için babası Jock'la yarış ediyor.

ERKEK seyircilere sorulursa, Dallas'ın büyük başarısı, her 15 dakikada bir Pamela'nın vücudunu profilden sergilemesinden kaynaklanıyor. Vücut bakımından olağanüstü çok gelişmiş Pamela'nın, bazı zihinsel sorunları var. Örneğin, kendisini ve kocasını çok yakından ilgilendiren hayati konuları bir ancak üç bölümde bir Bobby'e aktarabiliyor. Alın size doğuracağı çocuğun her an ölebileceğini, bu yüzden de çocuk doğurmak istemediğini anlatışını (daha doğrusu anlatamayışını)..

KRİSTİN de, tıpkı ablası Sue Ellen gibi, dudak oynatma ustası.. Ge... Su Ellen'ın klasına yetişemiyor ama, yetişmek için de elinden geleni yapıyor, belki de J.R.'ı vurmasının nedeni, J.R.'ın, Sue Ellen'ın dudak hareketlerini daha çok beğenmiş olması...

OLİNKA
Homme
AFTER SHAVE
•etkili •ferah •çarpıcı
4 AĞIR KOKU
TRAŞ LOSYONU
Homme
OLİNKA
AFTER SHAVE
Homme
AFTER SHAVE
OLİNKA

ÇAĞIN MUCİZE İLACI

ASPİRİN

● Kalp krizi ● İnme ● Grip ● Yüksek hararet
● Soğuk algınlığı ● Romatizma ● Başağrısı

Seksen yıl önce ilk bulunduğunda "çağın mucize ilacı" olarak tanıtılan Aspirin, bugün, yeni kullanımlar edinerek, herkesi şaşırtmaya devam etmektedir. Aspirinin kanamaya yol açabilmesi ilacın en önemli sakıncalarından biriydi. Bugünse, bu sakınca, kandaki pıhtıların kalp sektesi ve inme gibi durumlara yol açabileceği hastalar için bir "cankurtaran" durumuna dönüşmüştür.

Yapılan yeni araştırmalara göre, küçük dozlar halinde alındığında, aspirin, insan yaşamını tehdit eden kan pıhtılarının oluşmasını önlemektedir. Bulgulara göre, hergün alınacak yarım tablet bile insanın canını kurtarmaya yetebilir. 17 milyon dolarlık bir araştırmanın kesin sonuçları henüz yayınlanmamış olmakla birlikte, ilk veriler, aspirinin gerçekten kalp sektesini önlediği yönündedir. Yine bazı bulgular, bu araştırmada yüksek dozda aspirin kullanıldığını oysa düşük dozların daha da etkili olacağını göstermiştir.

Ama ister bu yeni kullanımları olsun, ister bazı bilinen sakıncaları sürsün, aspirin, ilk bulunduğu günden bu yana hiç yitirmeden değerini koruyan ve çağın en büyük tıbbi ilerlemelerinden birine damgasını vuran bir mucize ilaçtır.

Dr. J. Richard Crout şöyle diyor: "Tıpta devrim yaratan ilaçlara baktığımızda, aspirini, antibiyotikler, genel anestezi ve dijitalinle birlikte en üst sıralara yerleştirmemiz gerekmektedir". Gerçekten de, hiçbir ilaç, bu kadar çok insan tarafından, bu kadar uzun süre, bu kadar az sakıncayla kullanılmamıştır. Yapılan saptamalara göre, dünyanın yıllık aspirin tüketimi 100.000 tondur. Aynı şekilde, yalnız Amerika'da, 12.000 ton aspirin tüketilmektedir; bunun da anlamı, çoluk-çocuk, kadın-erkek, adam başına Amerika'da yılda 150 aspirin tableti düşmesidir.

Aspirin, tartışmasız, dünyanın en yaygın kullanılan ateş düşürücüsü, ağrı kesicisidir. Yapılan bütün deneyler, aspirinin Darvon ve codeine'den bile etkili olduğunu göstermiştir. Üstelik, aspirinin

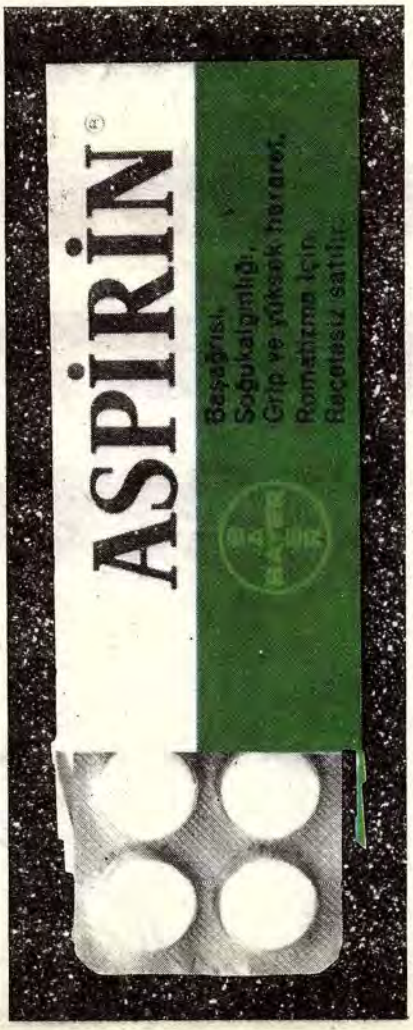

karşısına rakip olarak çıkarılan reçetesiz ilaçların hemen tamamının temel ağrı-kesici maddesi yine aspirindir. Crout'a göre, aspirinin "aspirinsiz" rakiplerinden Tylenol ağrı kesici olarak eşit ölçüde etkilidir, aspirinin yan etkilerini yapmamaktadır, ama aynı zamanda, aspirinin bazı büyük yararlarından da yoksundur.

Aspirinin, ister yaralanma, ister hastalık yüzünden meydana gelsin, iltihaplanmalara karşı da "cephe savaşçısı" olarak görev yaptığını biliyoruz. Örneğin, artritli hastalar, hiçbir yan etki korkusuna kapılmaksızın, yıllar boyu dertlerine devayı aspirinde bulmaktadırlar.

Aspirinin tek büyük sakıncası, mide zarını zedelemesi ve bazı küçük kanamalara yol açmasıdır. İki tablet aspirinin midede bir mililitre kan kaybına (20 damla ya da beşte-bir çay kaşığı) yol açtığı saptanmış durumda... Üstelik, aspirin, kanın pıhtılaşmasını önlediği için de, vücutta meydana gelebilecek kanamaların da süresini uzatmakta... Aspirin alanlarda kulak uğultusu meydana getirebilmekte, hassasiyet dereceleri yüksek kişilerde de tehlikeli olabilmektedir. Ancak, aspirine karşı hassas olanların oranının binde 1 ilâ 4 olduğunu hemen belirtelim.

Aslına bakılırsa, seksen yıllık bir geçmişi olan aspirinin nasıl etki yaptığının anlaşılabilmesi için 1971 yılını beklemek gerekmiştir. Bu tarihte, John R. Vane ve Kraliyet Cerrahlar Koleji'ndeki meslekdaşlarının bir araştırması sonucu, aspirinin, vücutta hücrelerce oluşturulan hormon-tipi prostaglandinlerin oluşumunu önlediği saptanmıştır. Prostaglandin, kızarıklık, şişme, ateş ve ağrı-kesicilere karşı alerji gibi yan etkileri

Devamı 76. Sayfada

Eş dövmenin ardındaki gerçekler

Eş dövmek, sanıldığının aksine, birkaç hasta kişinin davranışı değildir. Yapılan araştırmalar, nedeni ne olursa olsun, eşlerini döğen erkeklerin sayısının gerçekten "korkutucu" ölçüde fazla olduğunu gösteriyor. Üstelik, eşlerini döğen erkekler, her sınıftan, her meslekten olabiliyor. Gerçi okuyacağınız yazı "Amerikan Toplumu" üstüne yazılmış ama insan davranışı bir toplumdan ötekine fazla değişmediği için üstelik "eş döğme" olayı ülkemizde de çok yaygın bulunduğundan, konuyu önemli ve uyarıcı bulacağınızı sanıyoruz.

Martha başkent Washington'un güzide semtlerinden birinde, 10 milyon liralık bir dairede oturuyor. Charlotte siyah ve gecekondu sakini... Sharon hastabakıcılık yapıyor ve kazandığı parayla kocasının Tıp Fakültesi'ni bitirmesine çalışıyor. Nora bir üniversitede öğretim üyesi... Nancy eski bir güzellik kraliçesi ama geçim sıkıntısı içinde... Lisa'nın lüks çatı katı, New York'un Central Park'ına bakıyor.

Çok değişik toplum kesimlerinden gelen bu kadınların kocaları da birbirlerinden farklı... Martha'nın kocası avukat ve parlamento çevrelerinde ünlü bir iş takipçisi.. Charlotte'un kocası işçi, Sharon'unki öğrenci, Nora'nınki üniversite hocası, Nancy'ninki çiftçi, Lisa'nınki de ruh doktoru...

Kadınların da, kocalarının da önemli bir ortak özellikleri var: Bütün erkekler eşlerini döğüyorlar

Çokları, erkeklerin eşlerini döğmelerini, toplumun en cahil, en düşkün kesimlerinde rastlanan bir olay sanırlar. Durum, hiç de öyle değil... Geçiş Dönemindeki Kadın adlı el kitabı, üç yıl süren ve kocalarından ayrılmak için mahkemelere başvuran yüzlerce kadın arasında sürdürülen araştırmanın sonuçlarını şu çarpıcı sözlerle özetliyor: "Amerika'da eş döğme, neredeyse beyzbola rakip olacak ölçüde, ulusal bir meşgale olmuştur"

Kocaları, eski kocaları, erkek arkadaşları, yemek arkadaşları, yatak arkadaşları tarafından döğülen kadınların sayısını saptamak elbette güç, hatta olanaksız... Ailede Şiddet adlı kitabın yazarları Dr. Suzanne Steinmetz ve Murray A. Straus, bu "sayısızlık" konusunda şöyle yazıyorlar: "Sizi belki çok şaşırtacaktır ama, yaptığımız uzun araştırmalar sırasında, evli çiftler arasındaki dayak olaylarına ilişkin tek istatistikî çalışmaya raslamadık". Kısacası,

kocalarından dayak yiyen kadınlar, resmî istatistiklerde yer almıyorlar. Ancak, yeni bazı araştırmalar, eş döğmenin hem sanıldığından daha yaygın, hem de çok değişik toplum kesimlerinde gözlenir olduğunu ortaya koymaktadır. Bir araştırmaya göre, Connecticut eyaletinin 85.000 nüfuslu "sosyetik" Norfolk'unda kendilerini döğen kocalarından şikayetçi kadınların sayısı, "siyah" Harlem'in eşbüyüklükteki bir mahallesinden gelen benzeri şikayetçilere çok yakın... Eşlerini döğen erkekler arasında hekim, avukat, profesör ve hatta din adamları var. Bir başka ilginç araştırmaya göre de, şiddet ve dayak olayları oranının en yüksek olduğu aileler, gelir düzeyleri en yüksek olanları... Sizin anlayacağınız, "eş döğme" sanıldığının aksine, ancak belli toplum kesimlerinde, o da pek ender raslanan bir olay değil... İşte, bir örnek olay; Başka örneklerden ne daha kötü, ne daha az manhar... Hatta, bazılarına kıyasla, "kibar" bile...

ANNE'İN ÖYKÜSÜ

Anne ve Nelson Jessup'ın evliliklerinin ilk altı ayı tam bir balayıymış. Bütün dostları birbirlerine ne kadar uygun bir çift olduklarını, siyasetten spora, sinemadan tiyatroya aynı zevkleri paylaştıklarını fırsat buldukça söylerlermiş. İkisi de üniversite mezunu, ikisi de çekici, ikisi de canlı ve kendilerine toplumda yer bulmaya, yükselmeye kararlı... Masal kitaplarındakilere benzeyen okul arkadaşlarının coşkuyla katılıkları bir düğünden sonra New York'a taşınmışlar.

Birlikte üstesinden gelecekleri güçlükler sandıklarından "güç", dünyanın da kapılarını kendilerine açmaya hazır bir "cennet" ten çok sürekli savaşım verilen bir yer olduğunu çok geçmeden görmüşler. Bir yayınevinde çalışıp yükselmeyi tasarlayan Anne bir sigorta şirketinde daktilo olarak iş bulmuş. Nelson ise büyük bir muhasebe firmasına girmiş, bir yandan çalışırken, öte yandan "yeminli muhasiplik" sınavlarına hazırlanmaya başlamış. Nelson'la birlikte işe başlayan 12 aday arasından sıyrıldı, dört aylık deneme dönemi sonunda, işe alınacak, geri kalanlara da yol verilecekmiş. İşe başladıktan iki hafta sonra, Nelson, dört aylık adaylık döneminin sonunda görevde kalmasının şansa bağlı olduğunu anlamakta gecikmemiş. Kendisinden daha başarılı en az beş-altı kişi varmış. Kısacası, Nelson, iki hafta sonunda, yirmi yaşlarındaki bir gencin kolay kolay altından kalkamayacağı bir "baskı" döneminin orta yerinde buluvermiş kendisini...

İlk tokada, atan Nelson kadar, yiyen Anne de şaşırmış olsa gerek... Olay, Anne için çok sıkıntılı bir günün sonunda patlak vermiş. İşe geç gittiği için şefinden azar işitmiş. Sonra, bir mektubu daktilo ederken, karbon kağıdını ters takmış, bu yüzden de yazılar asıl kağıdın arkasına çıkmış. Bu da yetmiyormuş gibi, şefi, herkesin gözü önünde Anne'e işin nasıl yapılması gerektiğini uzun uzun anlatıp kızcağızı küçük düşürmüş. Bilirsiniz, işler bir kere ters gitmeye görsün, yanlışlar birbirini kovalar. Anne için de öyle olmuş ve azarlar, imalar, sataşmalar işbitimine kadar sürmüş. İşten kurtulur kurtulmaz eve koşmuş, yemeği fırına vermiş. Sofrayı kurmaya başladığında Nelson da işten dönmüş.

Nelson, Anne'in yemek için açtığı konserve kutularını görünce "Yine mi konserve? Ev yemeği yiyemeyecek miyiz hiç?" demiş. Anne de ters bir lâf etmiş. Sen misin eden? Nelson tokadı atıvermiş. Anne ne olup bittiğini anladıktan sonra zembelek gibi boşalmış, Nelson'un yüzünü kapatmak için kaldırdığı kolunu yumruklamaya başlamış. Nelson da kendini kaybetmiş. "O Allahın belası muhasebe şirketine ve kaliteli üniversitelerden mezun olmuş Allahın belası öteki adaylara" duyduğu öfkeyi Anne'den çıkarmaya koyulmuş. Nelson'un ikinci tokadıyla sendeleyen Anne buzdolabına çarpmış. Rakibini sersemleten boksörler gibi Anne'e yaklaşan Nelson, önce sağ yumruğunu kızın ensesinin sol yanına, çenesinin hemen altına indirmiş, ardından çıkardığı sol yumruk da kızı yere yıkmış. Neden sonra, Anne hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlayınca Nelson da ne yaptığını farketmiş. Ağlaya ağlaya odasına koşup yatağın üstüne kendisini fırlatan Anne'in arkasından bakakalmış. Buzdolabından bira çıkarmış, mutfakta iskemle çekmiş, boş bakışlarla birasını yudumlamaya başlamış. Fırından yanık kokusu gelince Nelson yemekleri çıkarmış, "yemek ister misin?" diye karısına seslenmiş. Anne'den ses yok. Yanına gidip, "Affet beni Anne... N'olursun affet. Kendimi kaybettim" diye yalvarmış. Yine ses yok. Bir daha yapmayacağını söylemiş. Yine ses yok. Sonunda yorgunluktan dalıp gitmişler.

Olay bu... Sonrası gelişmeleri şöyle özetleyebiliriz: Anne de, Nelson da o ilk "dayak" olayını unutmaya, ikisinin de sinirlerinin çok gergin olduğu bir sırada meydana gelen bilinçsiz bir hırçınlık olduğunu hem kendilerine hem birbirlerine anlatmaya çalışıyorlar. "Bir daha olmaz" diyorlar.

Ama oluyor. İki, üç, dört, beş kere daha oluyor. Nedenlerini, önce kimin kime vurduğunu ikisi de hatırlamıyor. Hatırladıkları tek şey, dayak olaylarının sıklaşmasına bağlı olarak, atılan dayağın şiddetinin de arttığı... Dışarıdan bakıldığında, normal bir yaşamları var. Gerçi Nelson o ilk çalıştığı işten ayrıldı ama başka bir iş buldu, uzun çabalardan sonra da "yeminli muhasip" oldu. Anne yayın hayatına atılamadı, ama, ilki erkek, ikincisi kız, iki çocuk doğurdu. Kendisini bütünüyle ev işlerine verdi. Anne, yaşamını şöyle anlatıyor:

"Zaman geçtikçe insanlardan uzak durmaya başladım. Nelson

Devamı 70. Sayfada

Kimler "Para-Çek"* taşıyor?

1 Çağdaş kolaylıklardan yararlanmayı bilenler... (Para-Çek, Yapı Kredi'nin harcanacak paraya sağladığı kolaylıktır.)

5 Beklemeyi... bekletmeyi sevmeyenler... (Para-Çek, isterse 1 milyon lira olsun, sahibine de ödeme yaptığı kimseye de provizyon aranmadan, anında ödenir.)

2 Toplu parayla yola çıkmak istemeyen tedbirli kimseler... (Para-Çek, Yapı Kredi'nin cepteki paraya sağladığı güvendir.)

6 İmzaya değer verenler... (Para-Çek'i geçer akçe kılan sahibinin imzasıdır.)

3 Alışveriş için seçkin yerleri seçenler... (Para-Çek, binlerce seçkin müessese ve alışveriş merkezinde para yerine geçer.)

7 Her yerde bankasından hizmet bekleyenler... (Para-Çek'lerin, yurdun dört yanındaki 577 Yapı Kredi'de, anında paraya çevrildiğini bilenler...)

4 Ödemelerinde sözünün eri olanlar... (Para-Çek, karşılığı bankada hazır, ödenmeyi bekleyen çektir. Bütün ödemelerde elden ele -para gibi- kullanılır. Karşılıksız çıkması olanaksızdır.)

PARAÇEK

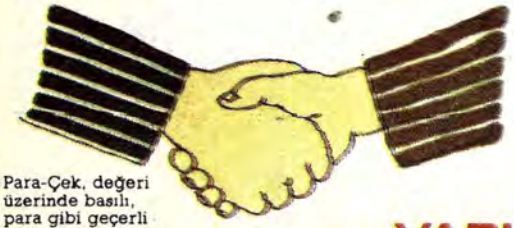

* Para-Çek, değeri üzerinde basılı, para gibi geçerli çektir. 2.500, 5.000 ve 10.000 liralık Para-Çek'ler, 25.000, 50.000 ve 100.000 liralık defterler halinde... Bütün Yapı Kredi'lerde.

YAPI ve KREDİ BANKASI

"hizmette sınır yoktur"

"Ekmekman da ne ki?" diyeceksiniz. Eroinman, morfinman gibi bir sözcük. Amerikalı Deniz Subayı David K. Vaupel Türkiye'de kaldığı süre zarfında tam bir "Ekmekman" oldu. İzlenimlerini Ankara'da Amerikalılar için yayınlanan "The Ankara Scene" adlı broşüre yazmıştı. Okuduğumuzda, bu amatör yazarın nefis bir mizah diliyle anlattıklarına hayran kaldık. Aslına mümkün olduğu kadar sadık kalmağa, o mizahı aynen yansıtmağa çalışarak "Ekmekman" yazısını sizlere sunuyoruz.

Şimdi geriye dönüp baktığımda herşeyin nasıl bir oyun gibi başladığı an, ne kadar saf ve masum olduğumu çok iyi hatırlıyorum. Tanrım, o ana dek kendimi ne kadar güvenli ve tecrübeli zannederdim...

Daha önceleri de böylesine değişik ekmek alemlerinde bulunmuştum. O'nun her köşe başında rahatlıkla satıldığı New York'da doğdum ve büyüdüm. Tatmadığım ve bilmediğim herşeyi az da olsa denemiştim ama hiçbirinin müptelası olmadım. Sokak satıcılarının tablalarını süsleyen, mis gibi böreklerin, çöreklerin hiçbir zaman esiri olmadım, istediğimde alır, istemediğimde pas geçerdim. 60'lı yılların sonuna doğru Fransız ekmeği bende öylesine bir tutku haline geldi ki, bu yüzden leziz İtalyan ekmeğinden bile vazgeçtim. Daha sonra Florida'ya atandığımda, Küba ekmeğini keşfettim. Burada herkes Küba ekmeğinin peşindeydi.

Sokak aralarında açıkça satıldığı halde, polis ya istemediğinden yahut da beceriksizliğinden durumu kontrol altına alamıyordu. Hatta, sahil muhafaza ve FBI'ın bölge sorumluları ile yaptığı işbirliği bile Küba tipi ekmek trafiğini engelleyemiyordu. Yarabbi, Küba ekmeğinin cazibesine nasıl da kapılmıştım ama gene de itiraf etmeliyim ki, bu bir iptila değildi.

Böylece yolumuz Ankara'ya düştüğünde, kendime, tecrübeme ve bilgime sonsuz bir güven duyuyordum. Üstelik, bu ülkede "Ekmek" denilen şeyin methini, nasıl bir mutluluk ve ızdırap kaynağı olduğunu hiç duymamıştım.

Ankara'ya vardığımız akşam, bizi, temiz, ucuz ve leziz olduğunu söyledikleri Kuğu Kebap Salonu'na götürdüler. Kimse ekmekten sözetmiyordu. Uzun süren uçak yolculuğundan sonra hâlâ yorgun ve bitkindik. Garson birayla beraber bir sepet dolusu ekmeği önüme koydu, hemen dalçım. İşte tam o anda ve orada başladı. Hiç düşünmemiştim, yahut da bilmiyordum, ekmek iptilası belki de bende daha önce başlamıştı.

Yemek esnasında lafı devamlı ekmeğe getirmeye çalışıyordum. Onlar da hafifçe tebessüm ederek -bu tebessümde lütuf mu yoksa alayla karışık acı mı vardı kestiremiyorum- ekmeğin gelmişini geçmişini anlattılar. Kalitesi iyi, fiyatı

Devamı 96. Sayfada

Yürüyen ansiklopedi olabilir misiniz?

Yakın çevrenize baktığınızda, çok seyrek de olsa, her konuda "ansiklopedi" bilgisine sahip, sizin bilmediğiniz ya da önemsemeyip unuttuğunuz şeyleri hatırlayan kişilere rastlayabilirsiniz. En olmadık şeyleri bilen, en küçük bilgi kırpıntılarını belleğinde depolayan bu türden kişilere, dostları arasında, "yürüyen ansiklopedi" diye takılmalar olur. Dünyada olup biten herşeyi en küçük ayrıntısına kadar bellekte tutmayı sakın küçümsemeyin. Çok güç bir iştir bu...

Siz "yürüyen ansiklopedi" olabilir misiniz? Bu konuda yeteneklerinizi ölçmek istiyorsanız, kitaplığınızın kapısını kilitleyin, telefonunuzu prizden çekin, misafirlere kapı açmayın. Kısacası önce yardım yol ve olasılıklarını ortadan kaldırın, sonra da şu küçük sınavımızda şansınızı deneyin.

1. Dünyanın en küçük ülkesi şunlardan hangisidir?
   a. Liechtenstein
   b. Malta
   c. Andorra
   d. Seychelles Adaları
   e. Monako

2. Napolyon ve Josephine iki ayrı evlilik yaptılar.
   Doğru mu, yanlış mı?

3. Fang, Fon, Fulani, Twi ve Oliya neyin adlarıdır?
   a. Yılan
   b. Nehir
   c. Dil
   d. Memeli Hayvan
   e. Kuş

4. "Guinness Dünya Rekorları Kitabı"na göre, dünyanın en çokyönlü sporcusu bir kadındı. Çok-yönlülük, "farklı spor dallarında uluslararası şampiyon olmak" demektir. Bu kadın kimdi?
   a. Linda Ellerbee
   b. Chris Evert
   c. Diana Nyad
   d. Billie Jean King
   e. Babe Didrickson Zaharias

5. Nicky Hilton, Michael Wilding, Mike Todd, Eddie Fisher, Richard Burton ve John Warner'in ortak özellikleri **Elizabeth Taylor'la evlenmiş olmalarıdır.** Elizabeth Taylor kaç kere evlenmiş ve boşanmıştır?

6. Aşağıdaki ünlü kadın sinema oyuncularının ekranlardaki adlarıyla gerçek adlarını eşleştiriniz.
   1. Ava Gardner
   2. Lauren Bacall
   3. Lucille Ball
   4. Doris Day
   5. Judy Garland

   a. Doris Von Kappelhoff
   b. Dianne Bellmont
   c. Betty Perske
   d. Lucy Johnson
   e. Frances Gumm

7. Sol başta bir dizi tarih, sağ kolda da bir dizi olay verilmiştir. Tarihlerle olayları eşleştirin.

   1. 1789 a. Ünlü bir roman adı
   2. 1492 b. Bir büyük fetih
   3. 1984 c. Kanlı bir devrim
   4. 1453 d. Bir savaşın başlangıcı.
   5. 1939 e. Bir büyük keşif

8. Türkiye'de, hem "ilk kadın bakan", hem de "ilk kadın rektör" olan kişi kimdir?

9. Eski Mısır'da zeytinyağına yatırılmış eşek ayağını kadınlar ne olarak kullanırdı?
   a. Pomat
   b. Saç güçlendiricisi
   c. Makyaj temizleyicisi
   d. Dudak boyası ve allık
   e. Kıl temizleyici

10. Dünyanın en büyük havayolu şirketi hangisidir?
    a. Pan American
    b. United
    c. Air India
    d. Aeroflot
    e. Çin Hava Yolları

11- Eski İsrail Başbakanı Golda Meir nerede doğmuştur?
a- Wisconsin

Devamı 73. Sayfada

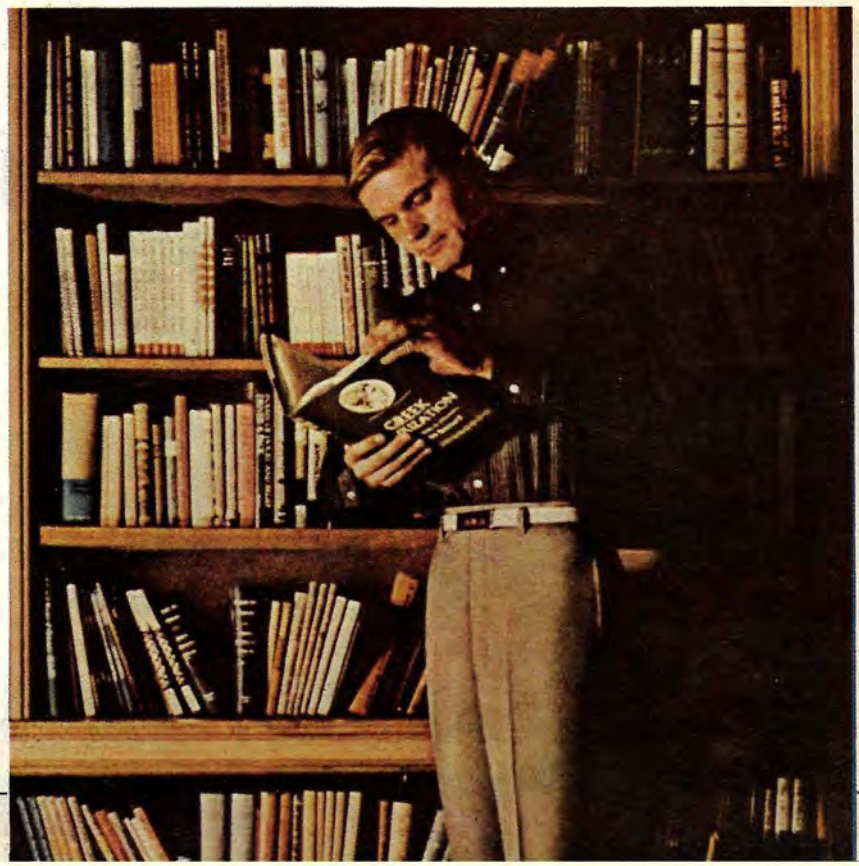

DİLEDİĞİNİZ KONUDA SİZ DE HAVA ATABİLİRSİNİZ

SIRA GELDİ FİLMLERE

Sinema tarihinde yönetmenlerden, oyunculardan, türlerden bağımsız olarak, **sırf kendileri için** putlaştırılan filmler vardır. Bilgiçlik taslamaya niyetli kişilerin, bu filmleri, ıcığına-cıcığına kadar bilmeleri gerekir. Bu türden filmleri, "halka dönük" ve "dar çevreye seslenen" diye ikiye ayırabiliriz. Gerçi bir film aynı anda hem geniş kitlelere, hem de dar çevreye seslenebilir (Örneğin, "Bonny ve Clyde"), ama, bilgiçliğe doğru atılan adımlarda bu kadar kılı-kırk-yarmak gerekmez.

Bir yönüyle "halka dönük", bir yönüyle de geniş bir sahte-entellektüel kitlesine seslenen filmlere örnek olarak, hem kahramanlarını (Bonny ve Clyde), hem de o kahramanları canlandıran oyuncuları (Warren Beatty ve Faye Dunaway) putlaştıran "Bonny ve Clyde" adlı yapıtı gösterebiliriz. "Kazablanka", "King Kong", "Tom Jones", "Yurttaş Kane" ve "Bir Yıldız Doğuyor", onlara göre daha önemsiz olmakla birlikte "Rüzgar Gibi Geçti" kervana katılan öteki önemli yapıtlardan...

Sinefillerin ve sine-kulüp çevrelerinin gözbebekleri arasında, kuşkusuz, "Potemkin", "Jandark'ın İhtirası", "Dr. Caligari'nin Dolabı", "Mavi Melek", "L'aventura", "Bir Ulusun Doğuşu", "Un Chien Andolou" ön sıralarda yeralıyor. Bu filmleri ortalama bir toplulukta hemen hemen hiç kimse görmediği için rahatça konuşabilirsiniz. Üstelik, filmleri, özgün adlarıyla ("Bir Ulusun Doğuşu" yerine "The Birth of a Nation") anarsanız, daha da etkili olursunuz.

Bu genel bilgilerden sonra, sıra, şimdi anılan filmlerin "tür"lere göre dökümlerinin yapılmasına gelmiş bulunuyor. Bilgiçlerin kralı sayılması gereken André Bazin, "filmlerin türlere ayrılması, sinemada yaratıcılığın temeltaşıdır" demekle, size de büyük kolaylık sağlıyor. Filmleri türlere ayırırsanız, ortalama seyircinin gözünden kaçması kaçınılmaz olan "derin" gerçekleri, "imalı" anlamları her filmde bulabilir ve böylece tercihinizi meşrulaştırmış olabilirsiniz.

● Kovboy Filmleri:

İlginçtir, kovboy filmleri, Amerikalı sinefillerden çok, Avrupalı bil-

Ginger Rogers ve Fred Astaire "Top Hat - Silindir Şapka" (1935) müzikal meraklılarını doyurmuşlardı.

Helen Chandler ve Bela Lugosi, Dracula (1931) filminde, korku filmlerine yeni bir kahraman kazandırmışlardı.

giçlerce son yıllarda çok daha putlaştırılmıştır. Bunun nedeni, filmin açık havada çekilmesi yüzünden, "kötü diyalog"ların duyulmaz olması, sıkıldığınız zaman da manzara seyretme olanağınızın bulunmasıdır. "Kovboy Filmi" türünün gerçek yaratıcısı **Thomas Ince**'dir. 1924 yılında ölmesi ve çok az filminin kazaşız-belasız günümüze kalmış olması nedeniyle "Ince" adını duyanlar çok azdır. İkinci sırada **John Ford** gelir. "Stagecoach" filmiyle klasikleşen, "John Wayne" adını dünyaya duyuran ve Amerikan Süvarileri ile Amerikan İç Savaşı konusunda tarih kitaplarında yeralmayan efsaneler yaratan Ford, sinema tarihine, sert kahramanları, vadide ilerleyen beyazlara dağ tepelerinden bakan kızılderili siluetleri, neredeyse törenselleşmiş efsaneleri ve Vahşi Batı'daki garip "günlük yaşayış" anlayışıyla geçecektir.

John Ford'un tahtına rakip olabilecek belki de tek ad **Howard Hawks**'tur. "Kovboy" türüne geç sayılabilecek bir tarihte (1948), "Kanlı Nehir" filmiyle giren Hawks' un sine-kulüp çevrelerince en tutulan filmi "Rio Bravo"dur. Hawks bu filmi için şöyle der: "Kahraman Şerif'in temasını beğenmediğim için bu filmi çektim". Hawks'un kahramanları sert, erkek tiplerdir; kimseye yan baktırmaz, viskilerini susuz içerler; Ford'un kahramanlarının bara ağır-ağır girip, sessizce etraflarına bakmalarına karşılık, Hawks'un kovboyları kapıları tekmeyle açarlar.

Kovboy filmlerini değerlendirirken **Anthony Mann** (Winchester 73), **Robert Aldrich** (Apache), **Samuel Fuller**, **Henry Hathaway**, **Raoul Walsh** ve **Nicholas Ray**'ı de unutmamak gerekiyor.

Bilgiçlik taslamak istiyorsanız, "kovboy" filmi yönetmenlerinin anlatım üslupları arasında ayırım yapmayı da bilmelisiniz. **John Sturges**'ın sakin ve ölçülü anlatımını (Gunfight at the O.K. Corrall), **Delmer Daves**'in şiirsiliğini ("Kırık Ok"ta kızılderililere esirgenmiş haklarını tanıyarak onları "kahraman" yapmıştı), **Fritz Lang**'ın ekspresyonizmini (Rancho Notorious) ve **Arthur Penn**'in sağlam-yöntemliliğini (The Left-Handed Gun) vurgularsanız, her toplulukta kulakları dört açtırabilirsiniz. Kovboy filmlerine oyuncu olarak damgasını vuran **Marion Michael Morrison**'un "The Alamo" adlı filmde tek yönetmenlik denemesini yaptığını da bilin. İşinize yarayabilir. Aman, unutmayın, **MMM**'in film dünyasındaki adı John Wayne'dir.

Sessiz filmleri tercih eden bilgiçlere göre, en büyük yönetmen **Thomas Ince**, en büyük oyuncu da **William S. Hart**'tır. Aynı şekilde, bu dönemi putlaştırma eğiliminde olanlar, ilk "kovboy filmi" olan "Büyük Tren Soygunu"ndaki (1903) kahramanın **Bronco Bill Anderson** olduğunu "Şıp" diye söylemek zorundadırlar. Uzun-metrajlı ilk kovboy filmi **Cecil B. De Mille**'in (1914, The Squaw Man), "Vahşi Batı'nın şiirsi görkemini ve hırçın ruhunu yakalayan ilk yapıt" da **James Cruze**'nindir (1923, The Covered Wagon). Sessiz sinemanın ünlü "kovboy" oyuncuları arasında **Tom Mix**, **Hoot Gibson** ve **Tim McCoy**'u sayabilirsiniz.

"Komedi", "Müzikal" ve "Avrupa" kovboy filmlerine de kısaca değinmek gerekiyor. "Başarılı" sayılabilecek (dolayısıyla sinefillerin ilgisini çekebilecek) kovboy komedileri arasında, kuşkusuz, **George Marshall**'ın "Destry Dires Again", "The Sheepman", "Red Gasters" ve

Devamı 86. Sayfada

Greta Garbo ve Robert Taylor, Camille'de (1936) unutulmaz bir çift oluşturmuşlardı.

Cat Ballaou (1965), Lee Marvin'e bir Oscar armağanı getirmişti.

"Stagecoach-Posta Arabası" (1939), John Wayne'in oynadığı bir western klasiğiydi.

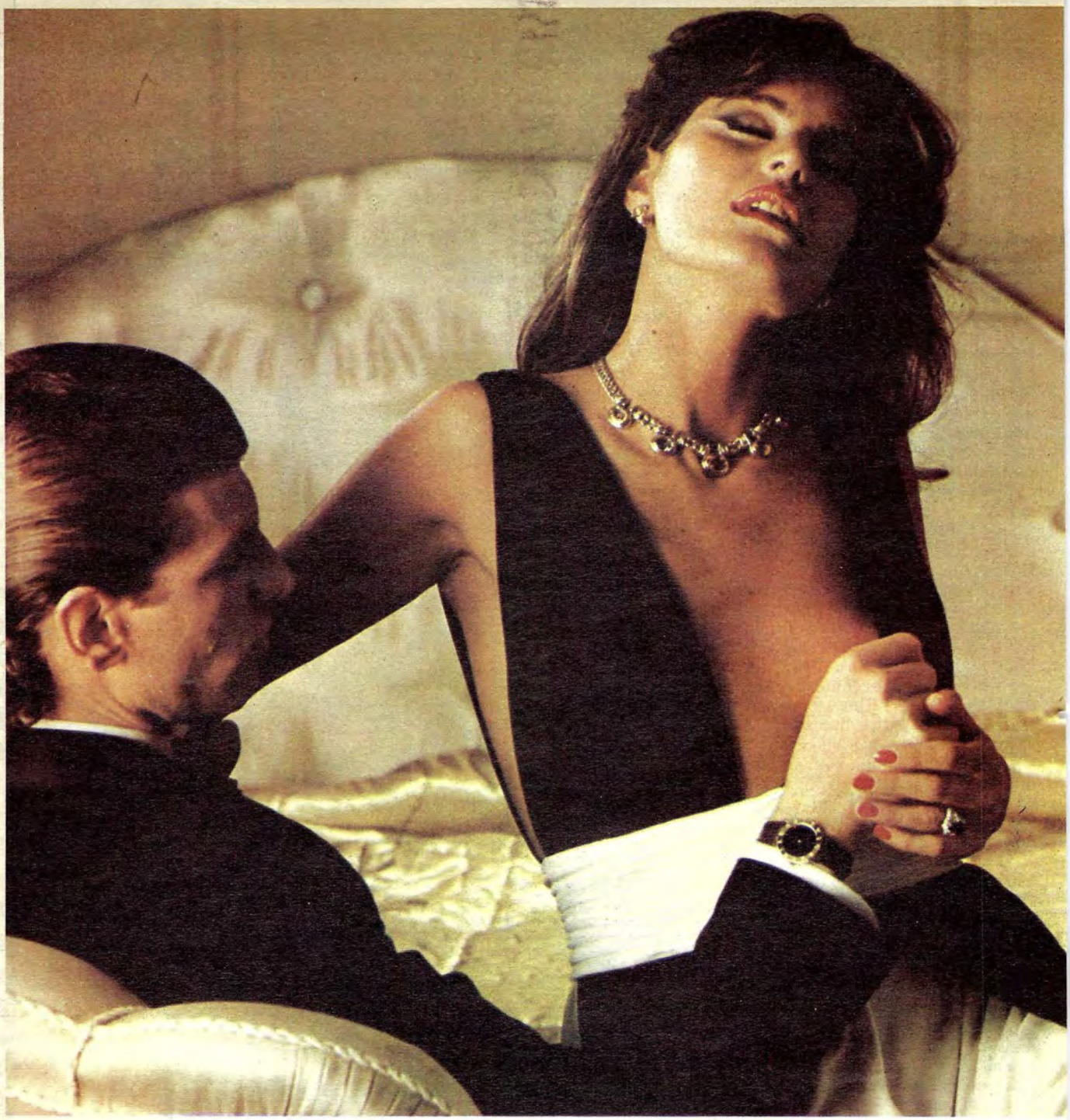

MASTURBAS OLAYI

ARANAN ERKEK OLABİLİRSİNİZ

Yakın arkadaşlarımdan birine bakılırsa, en "tahrik edici" seks eylemi, kadınla erkeğin gündüz gözüyle ya da ışıkları açarak yatağa oturmaları ve karşılıklı masturbasyon yaparken birbirlerini seyretmeleriymiş. Bilmiyorum, hiç denemedim, ama, arkadaşımın seks konusundaki görüşlerine saygı duyduğum için ilk fırsatta deneyeceğim.

"Tahrik edici olmaması için hiçbir neden yok" diyor arkadaşım, "Neredeyse her erkek masturbasyon yapar, yaptığı için de ya suçluluk duyar, ya utanır. Bir kadının gözü önünde masturbasyon yapmak öylesine küçük düşürücü, öylesine utandırıcı ki, düşünmesi bile beni tahrik etmeye, heyecanlandırmaya yetiyor".

Arkadaşım deli-dolu biri.. Abuk sabuk da konuşur. Ama, çalıştığı ünlü gece kulübü, seyircilerin önünde de böyle abuk-sabuk konuşsun diye tonla para veriyor ona... Abuk- sabuk görünen konuşmaları sizi aldatmasın. Söylediklerinin altında çok kere gizli ve derin anlamlar, doğru görüşler yatar. Yukarıda aktardıklarım da bunlardan... Her nedense insanların küçümsedikleri, aşağıladıkları, utanç nedeni saydıkları bir erotik zevk kaynağına, masturbasyon olayına çarpıcı biçimde ışık tutuyor bu sözleri...

Aslına bakılırsa, masturbasyonun öteki seks eylemlerinden fazlaca bir farkı yoktur. Bilebildiğim tek farkı, istendiğinde tek başına yapılabilmesi, yani bir tür "tek kişilik seks" eylemi olması... Masturbasyonun erdemleri de, eksikleri de buradan kaynaklanıyor.

Önce masturbasyonun erdemlerini görelim:

1. Masturbasyonun sonu orgazmdır. İster bir kadınla yatakta olsun, isterse bir kentten ötekine giderken mola verdiğiniz yerdeki tuvalette olsun, orgazm orgazmdır ve insana aynı zevki verir.

2. Masturbasyonu izleyen orgazm, bedensel ve ruhsal boşalma sağlar, insanı gerginlikten kurtarır.

3. Masturbasyon, çok sayıda seks eylemi içinde en eşitlikçi, en demokratik olanıdır. En yakışıklısından kamburuna, en dengelisinden kişilik sorunları olanına, köründen şehlasına kadar herkesin emir ve hizmetindedir.

4. Kişiye özeldir. Başka hiç kimseyi ilgilendirmez.

5. Tek başına yapılabildiği için, uzun uzadıya dil dökmeyi, pahalı bir restoranda "yumuşatma-hazırlama" için kamyonla para saymayı gerektirmez. Yani kese açısından da sağlıklıdır.

6. Yatay, dikey, tepetaklak, karada, denizde ve havada, kısacası her yerde ve her biçimde yapılabilir.

7. Tez sonuç verir. Zaman alıcı karmaşık aşk oyunlarına, kadının ön sevişme yoluyla yeterince uyarılıp uyarılmadığı konusunda kaygılara, bittikten sonra sohbete gerek bırakmaz.

8. "Başarılı olamama" korkusunun yaratabileceği psikolojik baskılardan yoksundur. Olursa olur, olmazsa olmaz.

9. Tek başına kalmak koşuluyla, **her zaman** yapılabilir.

10. Tartışması, yalvarması, ayak oyunları, yalanı-dolanı, pazarlığı, aldatmacası yoktur. Seks eylemlerinin en basitidir.

11. Belsoğukluğu ya da gebelik gibi dertleri yoktur.

12. Bir kadınla yattınız mı, o kadınla seks yaparsınız. Oysa, biraz hayalgücünüz genişse, masturbasyon, sinema dünyasının dilberlerinden ağzınızın suyunu akıtan kapı komşunuza kadar herkesle aynı anda "seks alemi" yapmanızı sağlar.

Masturbasyonun erdemleri için bu kadarı yeter. Şimdi de sorunlarına bir göz atalım.

1. Yatak örtünüz, pantolonunuz ya da alafranga tuvalet kapağında pıhtılı lekeler bırakabilir.

2. Yeni dostlar edinmek, özellikle bayan arkadaş çevresini genişletmek isteyenlere pek yardımcı değildir.

3. Sağ kolunuzun pazılarıyla sağ bilek kaslarınız daha çok gelişir sağ avuç içiniz nasır tutar. Solaksanız, tam tersi sözkonusudur.

4. Ayakaltı bir yerde yapıyorsanız, görülme tehlikesi vardır. Ayıp olur.

5. Boşalmanın miktarı ve mesafesi konusunda "rekor kırma" tutkusu yerleşebilir.

6. Erkekliğiniz konusunda hava basmak, "yengen olur" diye dedikodu yapmak için elverişsizdir.

7. Çeşitlilikten yoksun olduğu için, monotonluk gösterebilir.

Masturbasyonun erdemleriyle eksiklerini gördük. Elinizi vicdanınıza koyduğunuzda göreceksiniz ki, masturbasyonun erdem ve yararları, sorun ve sakıncalarına ağır basıyor.

Aslına bakılırsa, masturbasyonun erdemlerini uzun uzun saymaya, savunmaya da gerek yok... Gerçekler ortada... Ergenliğe ulaşmış her erkek, şu ya da bu zaman masturbasyon yapmıştır. Birçok erkek de, başka boşalma olanakları olmayıp da kasıkları ağrımaya başlayınca bu yola başvurmuşlardır. Ergenlikten ölüm döşeğine uzanan yaygın bir seks eylemidir bu... Çocuklara çok küçük yaştan başlayarak masturbasyonun zayıflık, sivilce, beyin sulanması, isilik yarattığı bu yüzden de "çok tehlikeli" olduğunun anlatıldığı düşünülürse, yaptığını gizleyenlerin sayısının yaptığını söyleyenlerin sayısını katkat aştığı hemen anlaşılır. Elinin altında kadın bulunmayan erkekler için masturbasyonun albenisi açıktır. Böyle olunca da, bu seks eyleminin yaygınlığına şaşmamak gerekir.

Diyelim ki, çocuğun birini annesi masturbasyon yaparken yakalamış. Bir feryat-figan: "Ne yapıyorsun? Çıldırdın mı? Derhal kes, yoksa kör olursun". Çocuğun yanıtı: "Anacığım, hiç olmazsa izin ver de gözlüğe ihtiyacım olana kadar devam edeyim".

Böylesi de var...

Bir garip nesne, bir günah tekesidir "masturbasyon"... Yüzyıllardır "günah" sayılagelmiştir. Bilim ve din adamları, büyücülükten cüzzama, şizofreniden güdüklüğe, komünizmden hippiliğe, bilek burkulmasından dış ticaret açığına kadar herşeyin sorumluluğunu o garibin sırtına yıkmışlardır. Emanet mandaya vurur gibi yüklenmişlerdir

Devamı 83. Sayfada

YON

2001 YILINDA ÖLÜMSÜZLÜĞÜ BULABİLİR MİYİZ?

İki yüz, hatta iki bin yaşına kadar yaşadığınızı düşünün. İstediğiniz kadar mesleğe girebilir, bu ve başka dünyaları gönlünüzce gezebilir, çalışabilir, düşünebilir, kısacası, "bir yere yetişmek" korkusu olmadan sonsuza dek yaşayabilirsiniz. On yıl ressamlık, on yıl politikacılık, on yıl doktorluk yapabilirsiniz. Sıkıldınız mı meslek değiştirebilir, sıkılmadıysanız o işi sonsuza dek sürdürebilirsiniz.

Yorgunsunuz, dinleneceksiniz. Birkaç haftalığına değil, birkaç yıllığına balık avlamaya, yüzmeye, dağ tırmanmaya gittiğinizi düşünün.

Bilim-kurgu romanlarından çıkma düşler değil bunlar. İster inanın ister inanmayın, çok ciddi ve saygın bilim adamları, 1980'li yıllarda yaşlanmaya ve ölüme karşı yürütülen savaşta başdöndürücü gelişmelerin meydana geleceği inancındalar. 1980'li yılların insan vücudundaki sistemlerin giderek yavaşlaması ve küçülmesi anlamına gelen "yaşlılık" olayına, hatta bunun son noktası olan "ölüm" olayına karşı savaşın kazanılması yönünde önemli adımlar atılacağı inancındalar. "Zaman, Hücreler ve Yaşlanma" adlı bilimsel kitabın yazarı Dr. Bernard Stehler, ilginç bir benzetme yapıyor: "Yaşlılık ve ölümü beyaz balina Moby Dick'e benzetebiliriz. Onu bugüne kadar kimse yenemedi, ama, bu, yenilmez olduğu anlamına gelmez". Jenetik mühendisliği, organ nakli, yapay organlar çağında yaşadığımızı unutmayalım. Dr. Johan Bjorkstein insan ömrünü 800 yaşına kadar uzatabilecek bir "mucize ilaç" arayışı içinde... Sovyet, Çin, Japon, Alman, Fransız, İngiliz ve Amerikalı bilim adamlarının "müdahaleci gerontoloji" adını verdikleri "yaşlılığı önleyici" bir program arayışı içinde olduklarının söylentileri yaygın...

Kimbilir, seksenli yıllar daha neler gösterecek?

YAŞLILIK, TEDAVİ EDİLEBİLİR BİR HASTALIK MI?

Göz bozuklukları, reflekslerin yavaşlaması, akciğer etkinliğinin azalması gibi fizyolojik gerilemeler 20-25 yaşlarında da başlayabilen, ama, yaşlılıkla daha yakından ilgisi bulunan bazı belirtiler... Bilim bunları denetim altına almış, ölümcül sonuçlar doğurmaktan uzaklaştırmış... Eski çağlardan bu yana insanların ortalama ömür süreleri hızla yükselmiş, ama, azami insan ömrü (yaklaşık 120 yıl) uzamamış...Sorun da galiba burada yatıyor.

İnsanın yaşayabileceği azami sürenin bir yerde takılıp kalmasının sırrını DNA'da (deoxyribonucleic asit) bulanlar çoğunlukta... İnsan yaşamı açısından hayati önem taşıyan bu maddenin özelliği, yaşamak için zorunlu olan proteinlerin sentezini yapma işlevini üstlenmesi... Yaygın bir görüşe göre, DNA insanlarla ancak doğurgan-doğurtgan oldukları sürece ilgilenen bir madde.. Böylece insan neslinin sürekliliğini koruması sağlanıyor. Ancak, bu aşama geçildikten sonra, DNA insan vücudunu umursamaz duruma geliyor ve insanı yaşatan sistemleri birer birer ölüme gönderiyor. Buna benzer bir başka görüşe göre de, DNA, insanı öteki türlerin üstüne çıkartan ve yaşatan bir madde... Ancak, kusursuz da değil... Çeşitli hastalıklar ya da etkenler sonucu vücutta meydana gelen birikintilerin kökünü tam kazıyamadığı için, bunların bir noktada kırışıklık, yorgunluk, saç aklaşması gibi yaşlılık belirtilerine dönüşmesini engelleyemiyor.

Yine de tartışmaların odak noktası DNA dedikleri şey... Onun üstüne gidiyorlar ve yaşlılık-ölüm derdini onunla çözecekleri inancını taşıyorlar bilim adamları...

BEYİN HÜCRELERİNİN DURUMU

Beyin hücrelerinin durumu farklı... Yeni doğmuş bebeğin beyin hücreleriyle ölüm döşeğindekilerin beyin hücreleri aynı... Tıpkı bakımsız çiçekler gibi... Yaprakları solmuş, kök salmış bitkiler gibi... UCLA öğretim üyelerinden Madge ve Arnold Scheibel'in bu gerçekten ilginç buluşları, merkezi sinir sisteminin gelişmesiyle yozlaşmasının aynı kumanda merkezinden yönetildiği izlenimini güçlendirmekte...

Gerileme, yozlaşma sürecini yavaşlattığımızı düşünün. Hayal değil bu... Ergenliğe elli yaşında varmak, yetmişindeyken doğum yapmak... O

zaman bunlar da hayal olmaktan çıkıyor. Berkeley Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden Paul Segall ve Paolo Timiras, kobaylar üstünde yürüttükleri deneylerde, beslenme yoluyla alınan hayati amino asit tryptophan miktarının kısıtlanmasına bağlı olarak, doğurganlık yaşının uzadığını, yetmiş yaşındaki bir kadına eşit yaştaki bir kobayın sağlıklı doğum yaptığını kanıtladılar. Bazı durumlarda, bu deney, habis urları öldürdü, başka bazı kobaylarda da ömür sürelerini uzattı. Gerçi yakın bir gelecekte bunun insanlara uygulanması beklenemez, ama, tryptophan'dan yoksun bir beslenme rejiminin hem merkezi sinir sisteminden "gençlik sinyalleri"nin çıkmasını sağladığı, hem de yozlaşma süreçlerini durdurduğu da bir gerçek. Araştırmaların bu yönde geliştirilmesi beklenebilir.

ÖLÜMSÜZ HÜCRELER VE "ÖLÜM HORMONU"

Yaşlanmanın geciktirilmesi yolları konusunda ilginç bir bulguda kanser araştırmaları sonucu ortaya çıktı. Doğal bölünmeleri durmuş bazı hücrelerin (postmitotik hücreler) kanser hücrelerine dönüştürülmesi sağlandı h

lim adamlarınca... Doku kültürlerinde yeralan bu anormal hücreler, sözcüğün gerçek anlamıyla, ölümsüz! Ölümlü öbür hücrelerden soyutlandıklarında sonsuza dek var olabiliyor, bölünebiliyorlar. Bu bulguya getirilebilecek bir yorum, yaşlanmayı düzenleyen ve yönlendiren bir hücre saatinin bulunduğu, bu saatin de merkezi jenetik programıyla uyumlu biçimde çalıştığı...

Bu buluş, gerek kanser araştırmalarında, gerekse yaşlanmayı yavaşlatmaya yönelmiş çabalarda önemli adımların atılmasını sağlayabilir. Dr. Bernard Stehler'in bir benzetmesini kullanırsak, madem bazı "bağlı" (devre dışı) genleri hareket ettirip canlandırabiliyoruz, aynı şekilde, başka genleri de neden harekete geçirmeyelim?

Bir başka varsayım da Dr. Donner Denckla'nın... Ona göre, hücrelerin yaşlanıp ölmelerini programlayan belli bir hipofiz hormonu var. Kobayların endokrinal sistem fonksiyonları üstünde yıllarca çalışan Dr. Denckla, ondört ayrı vakada,

Devamı 94. Sayfada

KAÇ YAŞINA KADAR YAŞAYABİLİRSİNİZ?

Hava kirliliğinin, trafik kazalarının, yağlı yiyeceklerin, hareketsizliğin can ardına can aldığı bir çağda yaşıyoruz. Bugünden yarına kimin sağ çıkacağını kestirmek de güç... Bakıyorsunuz küçük, büyük ve yaşıtlarınız göçüp gitmiş... Uzun-vadeli plan yapmak gerekince, "acaba o zamana sağ çıkabilir miyim?" diye içinizi kurt kemiriyor.

Daha ne kadar yaşayacağız?

Şu ya da bu zamanda herkesin kendi kendisine sorduğu bir soru bu... İşte, ne kadar yaşayacağını merak edenler için aşağıdaki soru-yanıt çizelgesini ve ömür hesaplama çizelgesini hazırladık. 20-65 yaş grubundaysanız, sağlığınız da normalse, hemen ne kadar yaşayacağınızı hesaplamaya başlayabilirsiniz.

(1) Yaşınız ne olursa olsun, "72" rakamını esas alın.

(2) Erkekseniz, 72'den 3 çıkarın. Kadınsanız 72'ye 4 ekleyin. (Tutulan istatistiklere göre, kadınlar erkeklerden 7 yıl daha çok yaşıyor).

(3) a. Nüfusu 2 milyonu aşan bir kentsel yerleşme merkezinde yaşıyorsanız, 2 çıkarın. Yok, nüfusu 10.000'den az bir kırsal yerleşme merkezinde ya da çiftlikte yaşıyorsanız 2 ekleyin (Unutmayın ki, kent yaşamı, beraberinde hava kirliliğini, gerginlikleri, it-dalaşını getirir).

b. Masa-başı bir göreviniz varsa 3 çıkarın. Yok, kol emeğine dayalı düzenli ve ağır bir işiniz varsa 3 ekleyin.

c. Haftada 5 gün ve hergün en az yarım saat tenis, koşu, yüzme gibi beden alıştırmaları ve idman yapıyorsanız 2 ekleyin. Yapmıyorsanız, rakama dokunmayın.

d. Eşinizle ya da bir arkadaşınızla birlikte yaşıyorsanız 5 ekleyin, Yok, yalnız yaşıyorsanız, 25 yaşından buyana yalnız yaşadığınız her 10 yıl için 1 çıkarın (Birlikte yaşayan insanların daha düzenli yaşadıklarını, daha düzenli beslendiklerini, daha düzenli uyuduklarını, birbirlerine bakmak durumunda olduklarını, dertleşecek birini bulduklarını unutmayın).

(4) a. Her gece 10 saat ve daha fazla uyuyorsanız 4 çıkarın (Fazla uyuma, bunalıma ya da kan dolaşımı bozukluklarına işaret-tir).

b. Heyecanlı, saldırgan, çabuk sinirlenen bir kişiliğe sahipseniz, 3 çıkarın. Rahat, sessiz, uyumluysanız 3 ekleyin.

c. Mutluysanız 1 ekleyin, değilseniz 1 çıkarın.

d. Son yıl içinde aşırı hızdan ya da başka bir trafik suçundan ceza yediyseniz 1 çıkarın. Ceza almadıysanız rakama do-

Devamı 97. Sayfada

İktidarsızlık, yalnızca erkeklerin ve bu erkeklerle evli olan kadınların yüzyıllardır süren karabasanları değil, aynı zamanda, karı-koca kavgalarının, seks cinayetlerinin, boşanmaların da ana kaynaklarından biridir. Her derde deva getirme çabasındaki tıp biliminin çözemediği kronik sorunlardan da biridir, iktidarsızlık...

Ama, ufukta, küçük de olsa bir umut ışığı belirmiş durumda... Üstelik, bu umut büyüyerek yaklaşıyor. Peniste yapılacak bir ameliyatla, kimbilir, "iktidarsızlık" da, başka hastalıklar gibi tıp tarihi

İKTİDARSIZLIK

ERKEKLERİN KORKULU RÜYASI

TIPTA YENİ BİR GELİŞME: PENİS İÇDESTEKLERİ

SON MU BULDU?

Don Racklin adlı bir Amerikalı, kendi deyişiyle "yaşamında köklü değişiklikler yapan" bir ameliyat geçirdi. Plaja gittiğinde ameliyatın bıçak izleri görünmeyecek, birkaç çok yakın dostu dışında kimse Racklin'in ameliyat olduğunu bile bilmeyecek. Saç transplantasyonu, burun kaldırma ve deri çektirme gibi oldukça "özel" ameliyatların bile kokteyllerde serbestçe konuşulduğu, hatta kişilerin ameliyatı yapan doktorlarıyla açıktan açığa övündükleri hoşgörülü günümüzde, Racklin (asıl adı bu değil), hem adını, hem ameliyatını neden gizlemeye gerek duydu?

Hemen söyliyelim: Don Racklin, bir penis içdestek ameliyatı geçirdi bir başka deyişle, Racklin'in penisine ameliyat yoluyla sertleştirici bir madde zerkedildi. Racklin böyle bir ameliyatı neden göze aldı? Nedeni açık ve basit: Racklin, ameliyat öncesine kadar, bir erkeğin başına belâ olabilecek bir dertten, iktidarsızlıktan muzdaripti.

Tıp açısından konuya yaklaştığımızda, iktidarsızlık, yaygın kanının aksine, erkeğin dölünün gelmemesi ya da orgazma ulaşamaması değil, penis sertliğini sağlayıp sürdürememesidir. "İktidarsızlık" kavramı öylesine tartışılmış ve yanlış anlaşılmıştır ki, bugün, birçok ünlü tıp adamı, "iktidarsızlık" yerine, "sertleşme bozukluğu" ya da tıptaki deyimiyle "ereksiyon disfonksiyonu" sözcüklerini kullanmaktadırlar.

Penisin sertleşmesi, bir dizi karmaşık etkileşmeye bağlıdır. Penisteki damarlarda kan dolaşımının hızlanarak bu damarlara kan akımının artması, büyümeyi ve sertleşmeyi sağlar; kan akımının artışıysa, özel bir sinir setinin uyarısıyla olur. Hemen belirtelim, orgazm, bu sinir setinin değil, penisin başında bulunan değişik sinirlerin uyarısıyla meydana gelen bir olaydır. Büyüme ve sertleşme için hormon ifrazatının optimal olması gerekir; burada, yalnız yumurtalıkların ürettiği erkek hormonlar değil, öbür endokrinal bezlerin ürettiği hormonlar da söz konusudur. Büyüme ve sertleşme süreçleri sırasında meydana gelebilecek fizyolojik ya da psikolojik sorunlar sistemin işleyişini aksatabilir, durdurabilir. Eski deyimiyle "iktidarsızlık", yeni deyimiyle "sertleşme bozukluğu"ndan yakınan ve sorunlarının kaynağı fizyolojik ya da psikolojik olan tüm erkekler için, öteki tedavi yöntemleri başarısız olmuşsa, tek kurtuluş umutları "penis içdestek ameliyatı" adı verilen ameliyattır.

Anılan ameliyat türüne ilk kez 1970'li yılların başında başvurulmuştur. Bir ünlü tıp dergisine göre, aradan daha on yıl bile geçmeden, bu tür ameliyatlar "apandisitin alınması gibi günlük, sıradan, yaygın ameliyatlar arasına girme yolundadır". Yaşları 19'la 80 arasındaki onbinlerce erkek cerrahi kliniklere başvurarak bu ameliyatları olmaktadırlar. Her geçen gün sayıları artmaktadır. Ancak, bu gelişmelere bakılarak iktidarsızlık sorununun bütünüyle üstesinden gelindiği sanılmasın. İktidarsızlık olayının salt psikojenik kökenli olduğu (fizyolojik nedenleri olsa bile) görüşü öylesine yaygındır ki, bu yaygın görüşün etkisiyle, bir çok erkek, konuyu hekime açmaktan sürekli kaçınmaktadırlar.

Don Racklin sorununu beş yıl önce aile doktoruna açmıştı. O da Don'ı bu konularda uzmanlaşmış bir başka hekime göndermişti. Top gibi hekimden hekime atılan Don, sonunda kendisini bir ruh doktorunun yanında buldu. Bulmasına buldu, ama, derdine deva bulamadı. "Her yolu deniyoruz" dedi ruh doktoru, "ama, hastalığınız tedavisi çok güç bir hastalık". Don'ın gittiği doktorlardan hiç biri "iktidarsız" hastalarının çok küçük yaştan beri aynı zamanda "şeker hastası" olduğunu önemsemedi. İktidarsızlığın fizyolojik-kökenli olabileceğini düşünmedi. Aslına bakılırsa, Don'ın kendisi de hastalığının psikolojik-kökendi olduğuna, daha baştan kendisini inandırmıştı.

● "PSİKOJENİK" DURUM

Don 38 yaşında, uzun boylu, kumral bir editördür. Üniversite yıllarında basketbol takımının yıldızı ve kaptanıydı. Yayınevindeki görevi nedeniyle, elinden bir çok popüler psikoloji kitabı geçmişti. Sorunları başladığında Sally'le henüz yeni boşandığı için, kişisel durumuyla kitaplarda okudukları arasında bir bağlantı kuruvermişti. "Sally'le seks konularında hiç tartışmadık" diye düşünüyordu. "Evliliğimizin özellikle o yanı başarılıydı. İktidarsızlığın bütünüyle psikolojik bir olay olduğunu okuduğumu anımsıyorum. Eh, ne de olsa sıkıcı bir boşanma sürecinden geçmiştim. Boşanma insanlar üstünde önemli manevi baskılar oluşturur. İşi zamana bırakınca bir süre sonra herşeyin düzeleceğini düşündüm."

Don'ın günlük yaşamı zamanla normale döndü, ama, seks yaşamı dönmedi. Ne yapsa, ne etse, penisi sertleşmiyordu. Sertleşebildiği anlar giderek seyrekleşiyordu. Kendi kendini avutmaya çalıştı bir süre, ama, aklından zorla geçirdiklerine kendisi de inanmıyordu. "Önceleri bu sorunun geçici olduğunu düşünüyorsunuz. Ama, bir kadınla yatağa girdiğin beş kereden dördünde

kitaplarının tozlu sayfalarına gidecek...

İktidarsızlık, yaygın kanının aksine, erkeğin dölünün gelmemesi, ya da orgazma ulaşamaması değil, penisin sertliğini sağlayamayıp, sürdürememesidir.

penisin sertleşmeyince, kara kara düşünmeye başlıyorsun. Bir erkeğin erkekliğini yitirdiğini kendine kabul ettirebilmesi çok güç iş" diye anlatıyordu, o ilk haftaları, ayları...

Don çok sayıda doktora başvurdu. Onun bu görüşlerine katılmayanlar da vardı. Sözgelişi, bir doktor, "Kadının ve erkeğin cinsel doyuma varmaları için ille de sert bir penis gerekmez" demişti, "dili var erkeğin... El ve ayak parmakları var."

"Kusura bakmayın" diyor Don, "ama, bundan daha zırva birşey olamaz. Kadınla erkeğin yataktaki ruh ve düşünce yapılarını hepimiz biliyoruz. Kadın orgazm olmazsa, erkek, 'acaba nerede hata ettim?' diye kara kara düşünmeye başlar. Ancak çok anlayışlı bir kadın da, bu durumda, suçu erkeğin üstüne atacağına 'acaba benim bir kusurum mu oldu?' diye düşünür. Erkeğin penisi sertleşmemişse, otomatik olarak 'suçlu' bulunmuş demektir. En anlayışlı kadın bile hoş görmez bu durumu... Başkalarının yatakta ne yaptıkları, nasıl doyuma ulaştıkları beni zerre kadar ilgilendirmiyor. Penisin sertleşmemesi her çeşit cinsel oyuna kapkara bir gölge düşürür".

● ERKEĞİN ACI VE SIKINTILARI

Don'ın üstüne çöken yetersizlik duygusu, gerçekte, başkalarının benzeri duygularından daha mı acılıydı?

"Hayır" diyor psikiyatri uzmanı Dr. Sonja Binkhorst, "İktidarsızlık her erkeği rahatsız eder, sıkıntıya boğar. Penisi sertleşmediği için cinsel birleşmeyi gerçekleştiremeyen erkeklerin o anda duydukları derin acı ve sıkıntıları anlayışla karşılayabilecek kadın sayısı da azdır. Peniste sertleşmenin olmamasının kadındaki karşılığı, tam olmasa bile, ameliyatla göğüslerinin alınmış olmasıdır. Böyle bir durumda, erkeği erkek, kadını da kadın yapan simgelerden biri yok olmuş demektir, bu insanların zihninde...

Devamı 77. Sayfada

YEGİNLER
DERİ BUTİK

(RAJANS)

(Pazar günleri de hizmetinizdeyiz.) Demirhane Cad. Hacı Raşit Geçidi No. 23 Zeytinburnu (sahil yolu) - İstanbul Tel: 23 22 32

BÜYÜKLERE MASALLAR

KAHKAHALAR VE GÖZYAŞLARI

Ukrayna'da bir nehrin kenarında bir zamanlar bir sandalcı yaşardı. Genç ve güzel bir karısı olan adam, bir odun kadar güçlü, eh, o kadar da akıllıydı işte. Geçimini, yolcuları bir sahilden ötekine geçirerek sağlardı. Karısının yay gibi vücudu tüm yörede ünlüydü. Yüzü ise çiçek gibi güzeldi. Birgün nehrin karşı yakasında bir gemici belirdi ve bağırdı:

"—Hey... Beni karşıya geçirir misin?"

"—Paran var mı delikanlı?.. Meteliksizsen beni boşuna uğraştırma!.."

"—Beş param yok" diye karşıladı, delikanlı. "Ama beni karşıya geçirirsen, seni aynı anda hem güldürür, hem ağlatırım."

"—Bu ne demek?. Olur mu öyle şey?. İmkansız bu.." dedi, sandalcı... Ama içine de bir merak düşmüştü. Dünyada meraktan tehlikeli şey var mı?. Parayı falan unutup, küreklere asıldı. Gemiciyi sandala aldı ve karşıya getirdi.

"—Tamam babalık" dedi, gemici... "Şimdi sıra benim borcumu ödememe geldi. Şu sandalın tersini çevir bakalım.."

Sandalcının merakı iki misline çıkmıştı. Bir nefeste sandala sarıldı. Tersine çevirip kumlara yatırdı.

Gemici sandala şöyle bir baktı, sonra kuşağını çözdü, pantolonunu indirdi, dev gibi organını çıkardı ve sandalın dibine onunla öyle bir vurdu ki, tahtalar içeri göçtü, sandal delindi.

Manzara öyle şaşırtıcıydı ki, sandalcı önce kahkahalara boğuldu. Sonra birden sandalındaki hasarın farkına vardı. "Bu benim ekmek paramdı, şimdi ne yaparım" diye ağlamaya başladı.

"—Ağlama babalık" dedi gemici..."Ben verdiğim sözü yerine getirdim sadece. Hadi eyvallah..."

"—Allah belanı versin" diye lanetledi sandalcı... "Defol git... Gözüm görmesin seni."

Sandalcı eve dönerken hâlâ olup bitenleri düşünüyordu. Tam kapıda aklına gemicinin organı geldi. Gülmeye başladı. Ardından delik sandalı gözünde canlanınca, gene gözyaşlarına boğuldu. Güzel karısı kocasının bu garip davranışına şaşmıştı. Ne oluyordu bu adama. Bir gülüp, bir ağlıyordu. Dayanamayıp sordu. Sandalcı önce biraz nazlandı. Sonra herşeyi anlattı.

Kadının gözleri birden büyüdü. Aklına birşey gelmişti. Sonra birden kocasına öfkeyle bağırmaya başladı.

"—Seni yezit herif seni... Niye bıraktın onu?.. Niye gitmesine izin verdin. O benim kardeşimdi... Nasıl tanımadın onu... Annemle babam beni merak ettiklerinden yollamışlardır mutlak. Hemen atını eyerle ve peşine düş. Onu bul getir. Ailemden haber almam gerek..."

Sandalcı atına atlayıp, gemiciye yetişti ve delikanlıyı azarladı :

"—Yahu sen ne garip adamsın. Niye söylemedin, kayınbiraderim olduğunu... Yürü eve dönüyoruz. Ablan seni bekliyor. Evdekilerden haber soracakmış. Gel bakalım. Birkaç gün bizde kalırsın."

Akıllı gemici olup biteni hemen anlamış, kadının gizli mesajını çözmüştü.

"—Seni nereden tanıyım babalık... Daha önce yüzünü görmedim ki" dedi, atın terkisine atladı. Birlikte geri döndüler.

Kadın onları kapıda karşıladı. Kollarını hemen delikanlının boynuna doladı...

"—Sevgili kardeşim. Nerelerdesin? Seni öyle özledim ki! Evdekiler nasıl?"

Delikanlı cevap yerine kardeşine hasretle sarılmakla yetindi. Onu öpücüklere boğdu. Kadın erkekleri eve aldı. Önlerine omlet ve votka koydu.. Geceyarısına kadar yiyip içtiler. Vakit iyice ilerleyince, kadın kocasına döndü:

"—Kardeşimle daha konuşacak çok şeyimiz var. Sen yorgunsun yat

Devamı 109. Sayfada

1981 İLKBAHAR VE YAZININ BEYMEN ERKEĞİ

Kerim Kerimol Yazdı

Önümüzdeki günlerde geride bırakacağımız 1980 yılı erkek modasının en belirgin özelliği, sosyo-ekonomik zorunlukların getirdiği neo-klasik giyim türüydü. Özetle, her yıl gardrop yenileme yerine, güncel gereksinimleri karşılamak için eldeki giysilere gereken ekler yapılıyordu. Öte yanda, az ama öz, iyinin kötüye, pahalının ucuza tercih edildiği bir yıl olarak anılarda kalacak 1980. Kaynaklandığı bu nedenlerden ötürü de, çizgi, kumaş ve renkler geçmiş yıllarda olduğu gibi kısa sürede değişmeyecek.

1981 yılı da 1980'in bir bakıma benzeri olacak. Neo-klasik anlayış abartılmamış ufak değişikliklerle sürecek bir yıl boyu. Dilerseniz, 1981 modasının yeniliklerini burada özetlemeye çalışalım.

● **RENKLER:** Güncel üst giyimde, kostümlerde renk dizisi "SAHRA" temasından kaynaklanıyor. Bej, tüm tonlarıyla, en açığından en koyusuna, yalın ya da griyle kırılmış ayrıntılarıyla, ön sırayı alırken, açık gri, açık mavi, filizi küf yeşili, "SAHRA" deyiminin vazgeçilmez

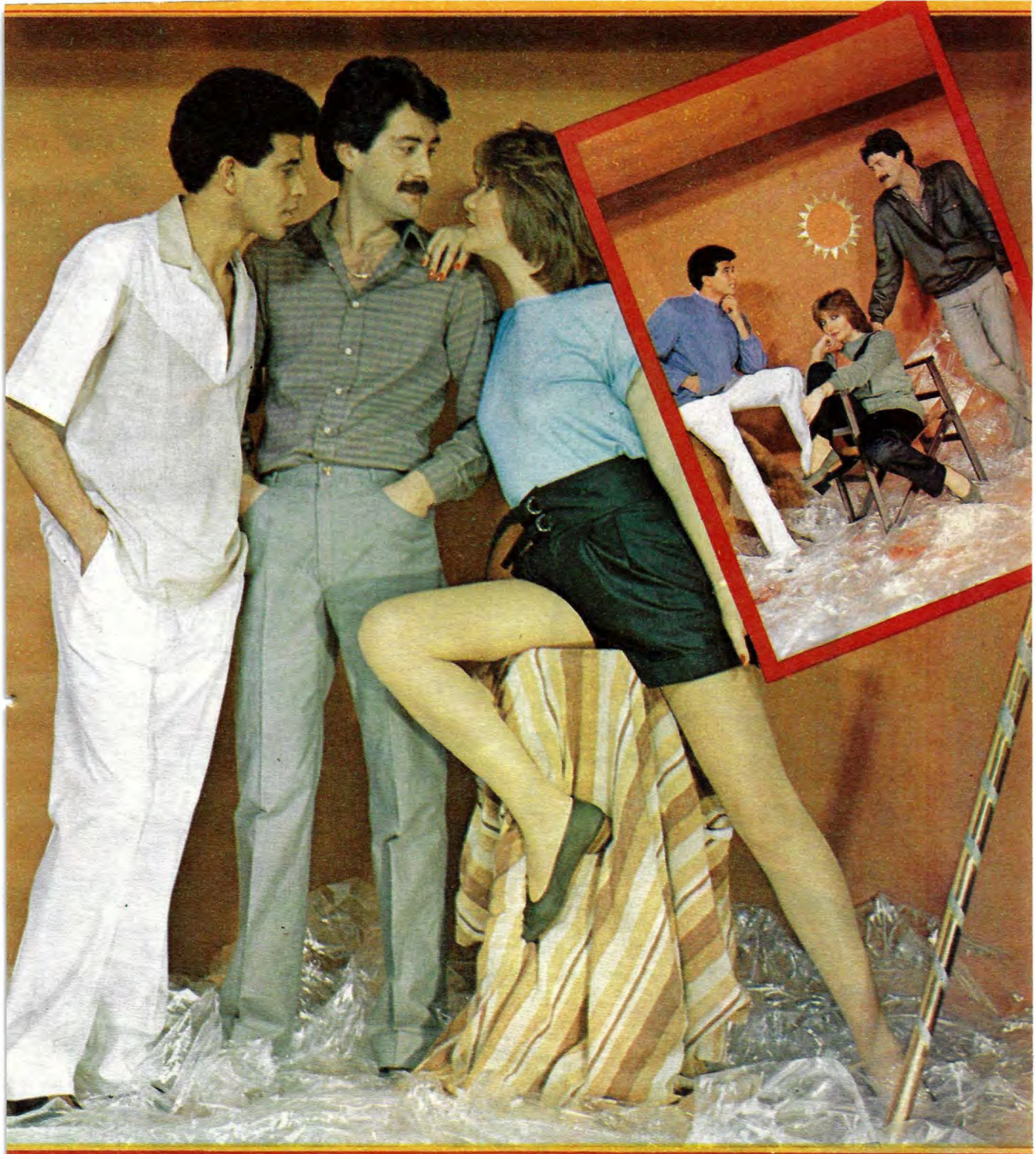

parçası NİL nehrinin akan suları içinde kalan taş renklerini dile getiriyor. Gündüz bunlar parlak güneş ışınları altında açık, güneş batışında ise kararan havayla birlikte koyu tonlarıyla görülecek. Spor giyimdeyse renk temasıyla farklılık gösteriyor. Güncel üst giyimin sakin ve yumuşak renkleri bu kez tropikal canlı renklere dönüşüyor. Adeta empresyonizmin unutulmaz adı "Gaugin"in tablolarının renk uyumunu üstümüzde taşır gibi olacağız. Canlı safran, eski şarap, tropikal bitkilerin yeşil tonları, güneşte sararmış altın sarısı yapraklar gece mavisiyle bütünleşecek.

● **KUMAŞLAR:** Beymen, renk temasını aslına en yakın yansıtacak kumaş türlerini uygulamakta da özen gösterdi. Yalnızca en iyisiyle yetinebildik. Ucuzundan kaçındık. Tüm koleksiyon saf elyafların birleşimi oldu, saf yün, yün-tiftik (mohair) yün-tiftik-halis ipek, saf pamuk ya da gerçek keten gibi. Bunları tek tek sıralamakta yarar görüyoruz.

Devamı 108. Sayfada

1981 erkek ve kadın giyiminde renkler "SAHRA" temasından kaynaklanıyor. Erkekte neo - klasik anlayış ufak değişikliklerle sürerken kadında da klasik çizgilerin yenilendiğini görüyoruz.

1981 İLKBAHAR VE YAZININ BEYMEN KADINI

1981 ilkbahar ve yaz modası, klasik çizgileri ufak değişikliklerle yenileyerek, renk, kumaş ve desenlerin ilgi çekici yeni oyunlarının da katkısıyla, Beymen Kadını'nı daha şık ve daha zarif gösterecek.

RENKLER

Sahra'nın gizemli küf yeşili yanında kum beji, tropikal bitkilerin yeşil tonları, pişmiş tuğlaya dönüşen somon rengi. Bu kısık renklerin yanında, birer sevinç çığlığı gibi canlı safran ve kırmızı. Ve elbet, soylu siyah, beyaz ve lacivert, 1981 ilkbahar ve yazının moda renklerini oluşturacak.

KUMAŞLAR

Her zaman olduğu gibi, Beymen, 1981 ilkbahar ve yazının renkleri ve desenleriyle, gabardin-lastikotin, krep, vual, alpaka, ipek-buret, keten ve popline ek olarak, düz, reyeli ve desenli ipek, tropikal desenli, ekose ve reyeli pamuklu kumaşlar yarattı hanımlar için. Yalnız Beymen modellerinde kullanılmak üzere ve özenle.

ÇİZGİLER

Beymen, ince bir zevkle, ilkbahar ve yaz modasına sunduğu renkleri ve kumaşları, uzun çalışmalarla ve büyük bir ustalıkla işleyerek,

Devamı 108. Sayfada

Dünya yı Değiştiren Kitaplar

Thomas Malthus

Nüfus Prensipleri Üzerine Deneme

Utopik düşünceler 18. Yüzyıl sonlarının en büyük eğlencelerinden biriydi. Amerikan ve Fransız ihtilalleriyle birlikte idealizm yepyeni ufuklar açarken, "yeryüzü cenneti" kavramı da oluşmaya başlıyordu.

İngiltere'de **William Godwin**, Fransa'da da **Marquis de Condorcet** kendilerini bu fikirlere adayarak, gelecek günleri hayal etmekteydiler. Godwin bu konudaki iyimser görüşlerini 'Siyasi Adalet-Political Justice' adını verdiği eserinde toplamıştı. Ona göre, öyle bir zaman gelecekti ki, insanlar yaşam dolu oldukları için uyumayacaklar, hayata bağlılıklarından dolayı ölmeyecekler ve entellektüel gelişim evlilik müessesesini ortadan kaldıracaktı. Yani insan bir melek haline gelecekti. İnsan davranışları uzun ömür ve sağlıkla ilgili olarak kendiliklerinden bu gidişe ayak uyduracaklar, harp, suç, adalet kavramları da manalarını yitireceklerinden yönetilmeye de gerek kalmayacaktı. Hastalık, bunalım, melankoli, keder ve kin yok olacağından, insanlar bütün gayretleriyle en iyiyi arayacaklardı.

Ölümsüzlüğün neden olduğu nüfus artışının doğal sonucu olan yiyecek yetersizliği konusundaysa, Godwin "Yüzyıllar boyunca yeryüzü sayısız insanı beslemiştir, gene de besleyecektir" demekteydi. Seksüel ihtiraslar konusunda Godwin, "giderek azalacak" derken, Condorcet üretken olmayan cinselliği savunmaktaydı.

Ancak, bu güzel hayaller **Thomas Robert Malthus** adında Cambridge Jesus Koleji mezunu, 32 yaşında, haddini bilmez genç bir rahip tarafından söndürüldü. 1798 de "Nüfus Prensipleri Üzerine Deneme" adlı eseri bir yandan ekonomi politik alanında klasikleşirken, öte yandan da sosyal mükemmeliyetçilere bir cevap oldu.

Adam Smith ve **Thomas Paine**'in çağdaşı olan Malthus taşra eşrafından, toprağından kazandığıyla rahatça geçinen, Godwin hayranı **Daniel Malthus**'un oğluydu. Baba oğul her ikisi de tartışmayı severlerdi. Ancak, utopik konulara Thomas şiddetle karşı koyarken, Daniel büyük bir ateşlilikle savunurdu. Neticede babasının da baskısıyla Thomas düşüncelerini yazmaya karar verdi. Sonuç ise, yaklaşık 200 yıldır insan düşüncesini ve yaşamını etkileyen, özellikle 20. Yüzyılda gerçek değerine kavuşan eserdi. Adam Smith'in 22 sene önce doğa ve zenginlik üzerine yazdıklarına, Malthus 22 sene sonra doğa ve fakirlik üzerindeki araştırmasını ekledi.

"Nüfus Prensipleri Üzerine Deneme" toplumsal yaşamı ve gelişimi etkilemenin yanısıra Godwin Condorcet ve diğer utopistlerin spekülasyonlarına bir cevaptır. Bütün eser 50.000 kelimelik bir kitapçıktır ve ilk defa 1798'de çok az miktarda basıldığından, bu baskılara rastlamak bugün oldukça zordur. Eserin konusu yeni değildir. **Benjamin Franklin** dahil 18. Yüzyıl yazarlarından çoğu nüfus problemini tartışmış ama hiçbirisi konuyu bu denli zorlayarak, hararetle ve açıkça işlememiştir.

Malthus eserin başında iki temel kuram üzerinde durur:

1)-İnsanın varolması için yiyecek gereklidir.

2)-Cinsler arasında seksüel ihtiras vardır ve aynen bugünkü şeklinde devam edecektir. Utopistler bile insanların yemeden yaşayabileceklerini düşünmemektedirler, "ama Mr. Godwin karşı cinsler arasındaki çekimin zamanla söneceğini belirtiyor... Mükemmeliyet konusundaki en büyük tartışmaların temelinde insanın ilkellikten bugüne gösterdiği gelişim vardır... Ancak, cinsler arasındaki ihtirasın kaybolmasına gelince, başlangıçtan bugüne kadar bu yönde hiçbir gelişme kaydedilmemiştir. Görünüşe göre de 2000-3000 yıl önceki etkisi hâlâ devam etmektedir."

Malthus daha sonra ünlü prensibine geçer:

"...nüfus artışının hızı, yeryüzünde insanı doyurabilecek hertürlü güçten daha fazladır. Kontrol edilemediği taktirde nüfus geometrik oranlarda artmaktadır. Geçim ise ancak aritmetik nispetlerde artabilir. Rakamlar hakkında biraz bilgisi olan biri, bu iki güçten birincisinin ikinciye göre ne denli büyük olduğunu kolayca anlayabilir."

Daha da ileriye giderek Malthus kuramını şöyle savunur:

"Hayvan ve bitki türlerinde doğa, yaşam tohumlarını son derece müsrif ve liberal bir şekilde dağıtmaktadır. Çoğalmayı önlemenin tek çaresi beslenmedir. Ancak yiyecek yetersizliği üremeyi dengede tutabilir. İnsan da aklına ve bütün gayretlerine rağmen bu kuralın dışına çıkamaz. Doğa bu kısıtlamayı cylesine uygulamaktadır ki, bitki ve hayvan türlerinin karşı mücadeleleri her zaman tohumun boşa harcanması, hasta-

Devamı 97. Sayfada

Türkiye'de gerçek bir Çin Lokantası

- Ankara Çin Lokantası, başkent gecelerine doyumsuz bir lezzet getirdi
- Başta belki yadırganan Çin mutfağı, kısa zamanda alışkanlık yapacak düzeye geliyor

Birgün okulun kantininde bir Çinliye rastlarsanız, aklınıza ne gelir? Belki bin şey gelir ama, herhalde kalkıp bir Çin Lokantası açmak gelmez... Ama Onur Erbakan'ın gelmiş işte. Geldiği için de, Türkiye ilk kez, gerçek anlamda bir Çin mutfağına kavuşmuş.

Aşağı Ayrancı'da Sovyet Sefaretinin karşısındaki lokantanın ilk müşterileri başkentin diplomatları ve yabancı misyonları olmuşlar, ama giderek Türk müşteriler de gelmeğe başlamışlar... Şimdi Ankara'da Çin mutfağına müptela bir kitle var.. Müptela sözcüğünü bilerek kullandık. Çin mutfağı gerçekten alışkanlık yapacak türden.

Başta soya olmak üzere kendi has sosları var. Soğan, sarmısak, yeşil biber, fasulye filizi, bambu kalbi ve başka çeşitli Uzak Doğu sebzeleri eti harmanlamak, etle beraber pişmek için kullanılıyor. Özellikle sebzelerin az pişmesi.. Hiçbirisi ateşte ölmüyor.

Dana, tavuk ördek etleri ve balıklar, isteğe göre bu sebzelerle hazırlanıyor ve önünüze geliyor. Çin yemeklerine alışkın olanlar, en ağır baharatlı, soslu hazırlanmış yemekleri rahatça yiyorlar.

İlk kez gidenler için, işe Eggroll denen, içinde çeşitli sebzeler bulunan bir çeşit Çin sigara böreği ile başlamak, sonra da, tavada pişmiş pilavla, sarmısaklı, soğanlı ve yeşil biberli etlerden ısmarlamaları tavsiyeye şayan. Çin usulü pilav, aslında haşlama pirinç olduğu için, ilk deneyde o da ters gelebilir.

Çin mutfağının bir özelliği de, ekmeğe ve peynire yer vermemesi. Özellikle ekmeksizlik başlangıçta canınızı sıkabilir, ama önünüze bunca lezzetli yemekler geldiği zaman, karnınızı ekmekle doldurmadığınız için mutlu olacaksınız.

Çin Lokantasına, iki, üç, dört kişi gidenler için bir tavsiyemiz de, herkesin değişik yemekler ısmarlaması... Ortaya servis tabağı ile konan yemekler paylaşılarak, çeşit çeşit lezzetlerden tatmak mümkün oluyor. Böyle bir yemek, çok daha güzel oluyor.

Onur Erbakan, lokantanın ahçılıklarını yapan Shan-Lung Chang ve Ming-Tang Chen ile, Dil Tarih'te öğrenci iken tanışmış. Sohbetlerde, bir restoran fikri oluşmuş. Onur Erbakan organizasyonu, Çinliler de işin mutfağını yüklenmişler ve sonunda, tüm aksesuarı Çin işi bu sevimli restoranı açmışlar.

Restoranın tüm servis personeli, Otelcilik Okulu mezunu.. Kibar, düzenli servisin sırrı bu. Fiyatlar oldukça ılımlı. Hatta Ankara'daki aynı düzeydeki diğer restoranlara göre, düşük sayılabilir.

Restoranın iki Çinli ahçısının ilginç öyküleri var. Yaklaşık birbuçuk yıldır aynı mutfakta yanyana çalışıyor, ama birbirleri ile konuşmuyorlar. Geçen yıl aralarında küçük bir tartışma geçmiş. O gün, bugündür iş gereği tek tük kelime dışında, selamı sabahı kesmişler. Ama bu dargınlık yemeklerin lezzetini ve işi asla etkilemiyor.

İki Çinlinin bir başka özelliği de, yemeklerinin sırrını hiç kimse ile paylaşmak istemeyişleri... Öyle ki, bulaşıkhane ile yemekhane

Devamı 99. Sayfada

Çin Restoran'ın iki usta ahçısı Shan-Lung Chang ve Ming-Tang Chen (Gözlüklü). (Solda).

Restoranın genç yöneticisi Onur Erbakan, Ankara'da başlayan Çin Mutfağının bu yazdan itibaren başta Bodrum olmak üzere, turistik sahil kentlerine yayılacağını açıklıyor. (Üstte).

Çin Restoran'ın hemen hepsi, Otelcilik Okulu mezunu servis elemanları, Fatih Erbakan, Cengiz Çakmak, Cahit Serim, Kerem Balcı, Hüseyin Atun ve Ahmet Bahçeci (sağda, üstte).

Çin Restoran'ın tamamen orijinal Çin aksesuarı ile döşenmiş, sıcak dekorlu salonundan bir görüntü. (sağda, altta).

NEPTÜN GEZEGENİNDE BİR PAZAR GÜNÜ

Yazan: Alexei Panshin

Ben Wiseman ve ben, Neptün gezegenine ayak basan ilk dünyalılarız. Gelin görün, Wiseman artık benimle konuşmuyor, kendisine ihanet ettiğimi sanıyor.

Triton üssüne atanmıştık. Benim için önemli bir yükselme fırsatı, onun için de yolun sonuydu bu atama... Hayatta bundan sonra birşeyler yapabilme fırsatları benim için sonsuz, onun için sınırlıydı. Ömrü genellikle boş geçmiş, ün, tanınma ve övgüye susuzluğunu bir türlü gideremeyişti Wiseman... Çabuk heyecanlanan, eline yeni bir oyuncak tutuşturulmuş çocuk gibi maymun iştahlı bir kişiliği vardı. Biyoloji bilgisi sıfıra yakın sayılırdı. Ama nasıl yapmışsa yapmış, Neptün gezegeninin o yosunsu kitlesine her gece bakarak düşler kurmuş, sonra da bu gezegende hayat olduğu sonucunu çıkarmıştı. Bir punduna getirip Neptün'de hayat olduğunu kanıtlayabilirse, bilim tarihindeki yeri garantiydi, düşüncesine göre...

Fazla hayalci de sayılamazdı bu konuda... Gerçi gezegenimizin bilim adamları Merkür'de hayat olmadığını söylüyorlardı. Çok küçük, çok yakın çok sıcaktı. Ama aynı bilim adamları, Ay'da, Venüs ve Merih'te, Jüpiter, Satürn, Uranus ve hatta Ganymede'de canlı yaratıkların bulunduğunu sapta-

Devamı 91. Sayfada

CHRISTINE HAYDAR

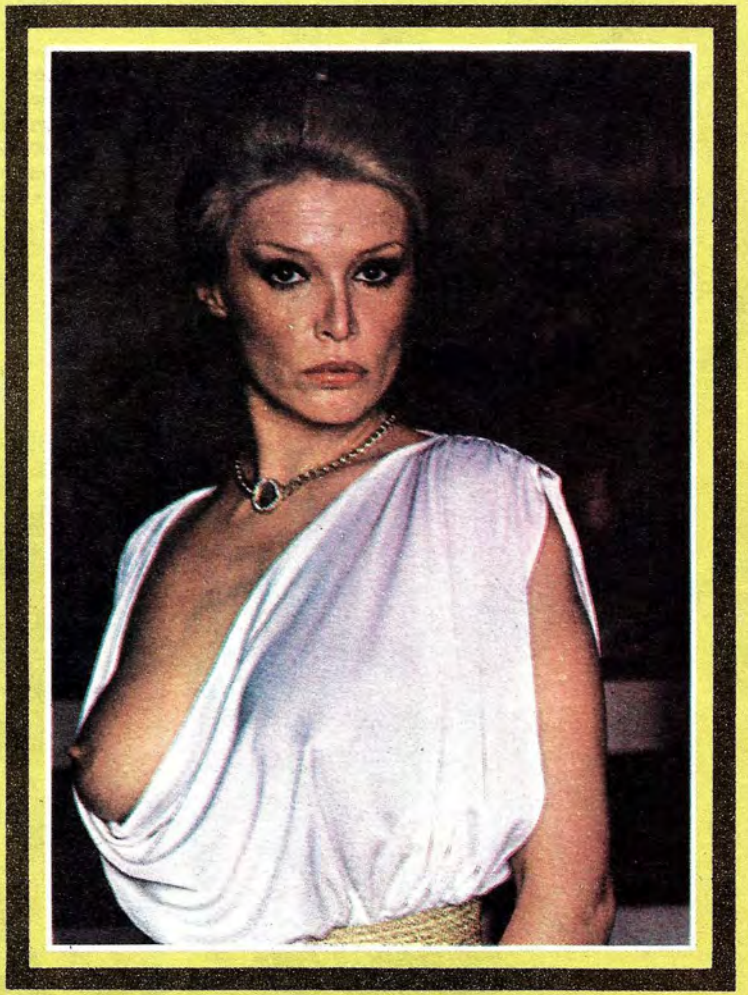

Jean - Yves Haydar, Christine'in kocası.. Dünyaca ünlü bir fotoğrafçı. Penthouse'da yayınlanan, bizim bu sayfalara almamız yasal açıdan mümkün olmayan fotoğrafları o çekti. Bir erkeğin, karısının böylesine cüretli fotoğraflarını çekmesi ve milyonlar satan dergiye vermesi, bizim anlayışlarımızın çok ötesinde. Ama Christine "Biz birbirimize karşı daima açık, dürüst ve samimi olduk. İkimiz de başkaları ile seviştik, ama birbirimizi asla kıskanmadık, kıskanmayız da. Kocamın benim erotik resimlerimi çekmesi, ikimizi de tahrik ediyor, heyecanlandırıyor" diyor. Ya o fotoğraflara bakması.. İşte Jean - Yves'in kamerası.. İşte Christine... İşte Paris... İşte Afrika..

Christine Haydar ile "Ayaküstü" sohbet:

"Haydar Paşa ile hiçbir kan ilişkim yoktur!.."

ERKEKÇE—Türkiye'de adınızı belki çok az kişi biliyor. Ama artık resimlerinizi gören "İşte Haydar Paşa'nın gelini" diyor...

CHRİSTİNE-Diyor ama, yanlış diyor. Basınınız beni nedense çok yanlış tanıttı. Hakkımda yazılanları okudukça "Bunları nasıl buluyorlar?" diye hayretler içinde kalıyorum. Bir kere şunu hemen söyleyeyim. Ben Haydar Paşa'nın gelini değilim. Haydar Paşa'nın gelini, kocam Jean Yves Haydar'ın annesi Kontes Chereil de la Riviere'dir. Yani ben Haydar Paşa'nın gelininin geliniyim. İkincisi manken değilim. Seks filmleri artisti, ya da porno filmlerin yıldızı hiç değilim. Paris'te doğdum, okudum. Büyük tiyatro ustası Jean Louis Barrault beni keşfettiğinde 16 yaşındaydım. Bugün Avrupa'nın önde gelen oyuncularından Deveare ve Miou Miou ile aynı sahneyi paylaştım. Bu arada sinemaya geçtim. Ünlü yönetmenlerle çalıştım. Roger Hanin, Eddie Constantin ile

Devamı 108. Sayfada

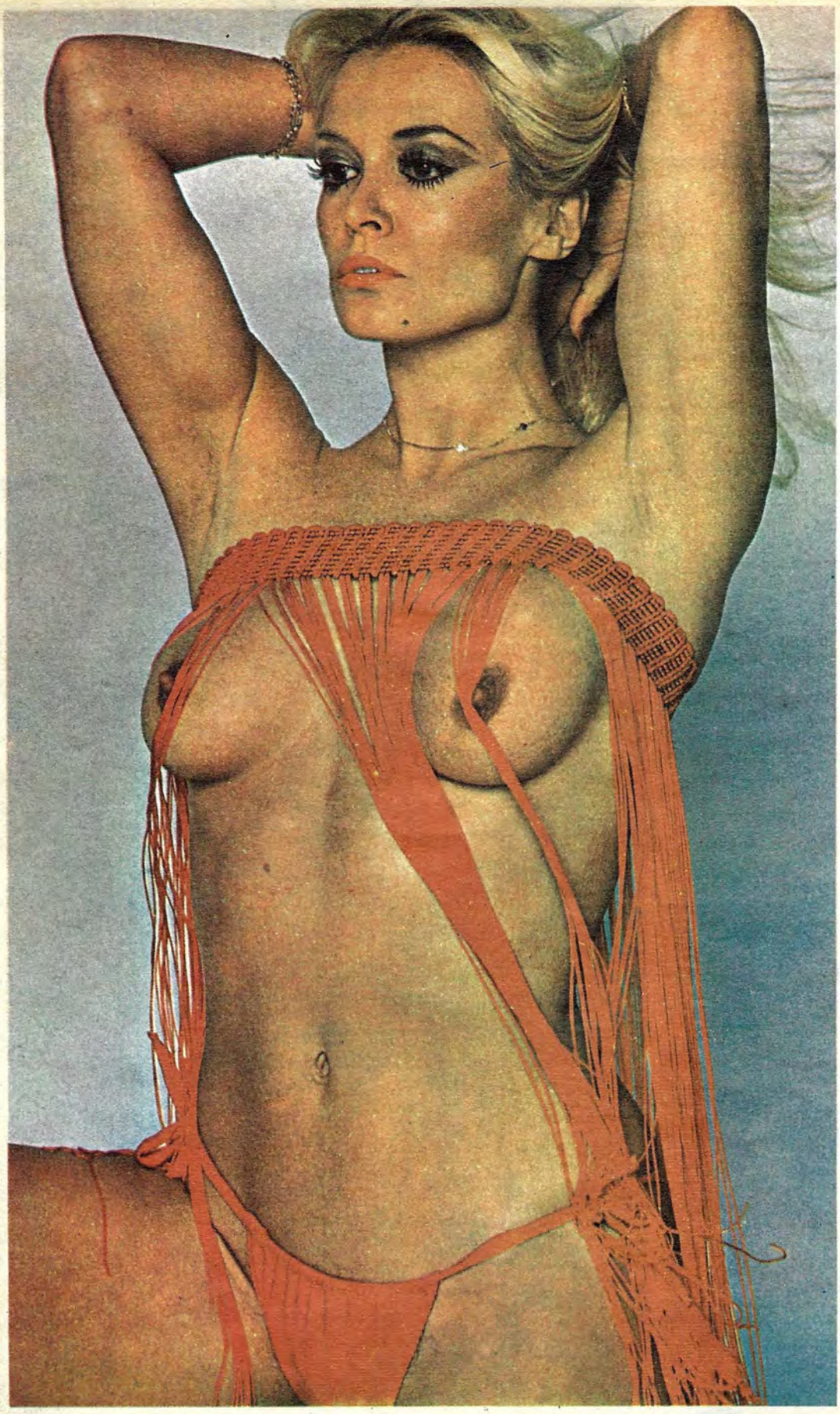

"Bekaretimi oldukça geç, 19 yaşında kaybettim. Seks o zaman özel birşey değildi benim için. Ama bugün öyle.. Harikulade birşey.. Yatağın sunduğu herşeye bayılıyorum. Oral seks, grup seks.. Ya da bir yolun kenarında vızır vızır işleyen trafikten, insanlardan birkaç santim uzakta çimenler üstünde aşk.. En bayıldığım da, Jean, ben ve bir üçüncü kadın..."

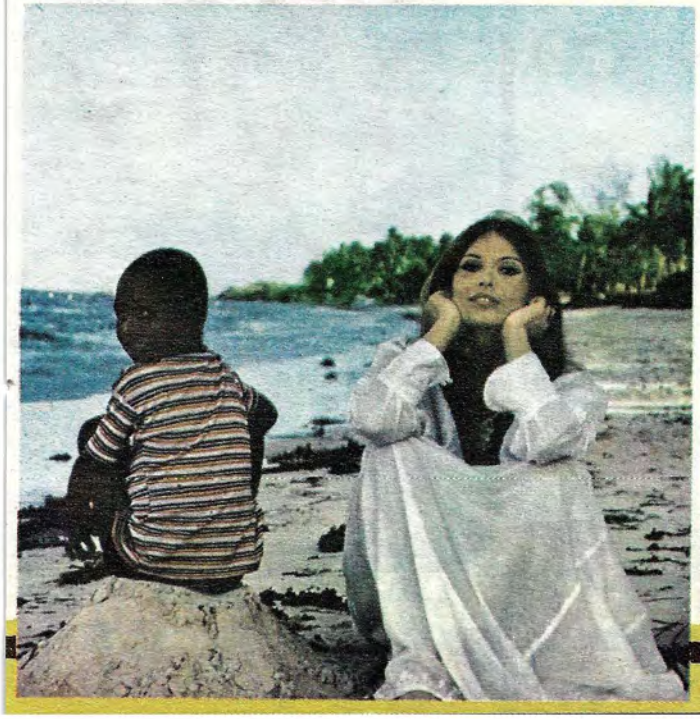

"Ben aşk için yaratıldım. Seviştiğim zaman yaşadığımı hissediyorum. Seks insanlar arasında haberleşmenin en namuslu yolu. Yatakta yalan olmaz. Ben müşfik, yumuşak erkekleri severim. İnsanı kadın gibi okşayan, seven.. Kadınları da severim. Bir kadınla sevişmekte bir başka lezzet ve masumiyet var."

Tanışın Roy'la
Tanışın Green Apple ile

SEVECEKSİNİZ

Roy. Gerçek Green Apple Shampoo.

PAKOSA PARFÜMERİ KOZMETİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş. Büyükdere Cad. Pehlivan sok. No. 4/2 Mecidiyeköy İstanbul Tel.672898-676161

TAVLA

Oyuna Nasıl Başlamalı?

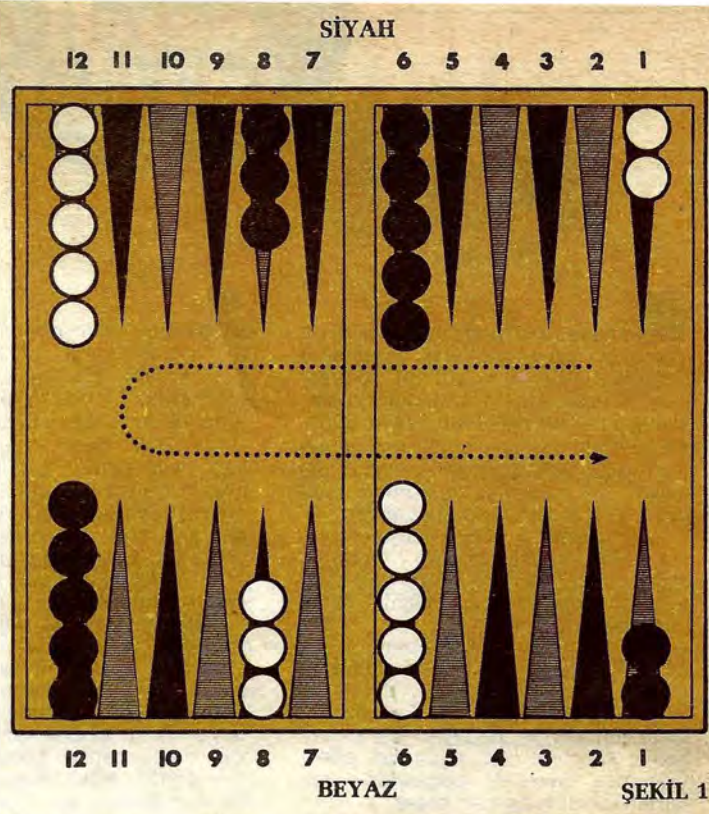

ŞEKİL 1

İlk zarı atarak oyuna başlamak büyük avantajdır. Yapacağınız en küçük yanlış bile bu avantajınızı silip götüreceği için, yazı dizimizin bu bölümünü "ilk" zarların nasıl oynanması gerektiğine ayırdık.

Tavla çift zarla oynandığına, her zarda da altı ayrı sayı olduğuna göre, zar 21 değişik şekilde gelebilir. Yaygın ve bir bakıma yerleşmiş kanının aksine, ilk zarı oynamanın standart bir biçimi yoktur. Nasıl satrancın açılış hamlesinde yoksa...

İlk zarların nasıl oynanması gerektiğini ya da nasıl oynanabileceğini aşağıya bir liste halinde çıkarmış bulunuyoruz. Dikkat ederseniz, bazı zarların karşısında tek, bazılarının karşısında iki yıldız bulunuyor. Bazılarıysa boş... Eğer yıldız yoksa, ilk zarı mutlaka öyle oynayın. Başka şekilde oynarsanız, ilk zarı atmanın avantajını elden çıkarmış olursunuz. Eğer zarın karşısında tek yıldız varsa, o kadar iyi olmasa bile başka oynama biçimleri de var demektir. İki yıldız ise, en az o kadar iyi bir ikinci oynama biçimi olduğunu göstermektedir.

Durumu daha iyi kavrayabilmek için, geçen sayı şekil 1'de gösterdiğimiz biçimde pulları yerleştirin. Sonra da listeyi okuyun. Daha sonra size tek tek her zarın neden öyle oynanması gerektiğini açıklayacağız ve varsa alternatif oyunları da değerlendireceğiz.

Beyaz pullar sizde...

● İLK ZAR ATIŞINI NASIL OYNAMALI

6-5: Rakibinizin toplanma bölgesindeki bir pulunuzu 1 numaralı kapıdan alarak rakibinizin dış bölgesindeki 12 numaralı kapıya getirin.

6-4*: Rakibinizin toplanma bölgesindeki bir pulunuzu 1 numaralı kapıdan alarak 11 numaralı kapıya getirin.

6-3**: Rakibinizin toplanma bölgesindeki bir pulunuzu 1 numaralı kapıdan alarak rakibinizin dış bölgesindeki 7 numaralı kapıya getirin. Rakibinizin dış bölgesindeki 12 numaralı kapıda bulunan bir başka pulunuzu ise kendi dış bölgenizdeki 10 numaralı kapıya taşıyın.

6-2**: Bir pulunuzu rakibinizin 1 numaralı kapısından 7 numaralı kapısına, bir başka pulunuzu da rakibinizin 12 numaralı kapısından kendi 11 numaralı kapınıza götürün.

6-1: Rakibinizin 12 numaralı kapısıyla sizin 8 numaralı kapınızda bulunan birer pulu, yine sizin 7 numaralı kapınıza getirerek tavla deyimiyle "şeş kapısını alın".

5-4: Rakibinizin 12 numaralı kapısında bulunan iki pulunuzu, sizin dış bölgenizdeki 8 ve 9 numaralı kapılara getirin.

5-3**: Kendi toplanma bölgenizdeki "se kapısını alın" (yani sizin 8 ve 6 numaralı kapılarınızda bulunan birer pulu yine sizin toplanma bölgenizdeki 3 numaralı kapıya getirin).

5-2: Rakibinizin 12 numaralı kapısında bulunan iki pulunuzu, kendi dış bölgenizdeki 8 ve 11 numaralı kapılara taşıyın.

5-1*: Bir pulunuzu rakibinizin 12 numaralı kapısından size ait 8 numaralı kapıya, rakibinizin 1 numaralı kapısında bulunan öteki pulunuzu da yine rakibinizin toplanma bölgesindeki 2 numaralı kapıya götürün.

4-3: Rakibinizin 12 numaralı kapısında bulunan iki pulunuzu, sizin dış bölgenizdeki 9 ve 10 numaralı kapılara getirin.

4-2: Kendi toplanma bölgenizdeki "cahar kapısını alın" (yani size ait 8 ve 6 numaralı kapılardaki birer pulu toplanma bölgenizdeki 4 numaralı kapıya getirin).

4-1*: Bir pulunuzu rakibinizin 12 numaralı kapısından sizin 9 numaralı kapınıza, öteki pulunuzu da rakibinizin 1 numaralı kapısından 2 numaralı kapısına taşıyın.

3-2*: Rakibinizin 12 numaralı kapısındaki iki pulunuzu, kendi dış bölgenizdeki 10 ve 11 numaralı kapılara getirin.

3-1: Sizin 8 ve 6 numaralı kapılarınızda bulunan birer pulu, toplanma bölgenizdeki 5 numaralı kapıya getirerek "penç kapısını alın".

2-1*: Bir pulunuzu rakibinizin 12 numaralı kapısından sizin 11 numaralı kapınıza, öteki pulunuzu da rakibinizin toplanma bölgesindeki 1 numaralı kapıdan 2 numaralı kapıya taşıyın.

● "ÇİFT" GELEN ZARLAR NASIL OYNANMALI?

6-6: İki pulunuzu rakibinizin 1 numaralı kapısından 7 numaralı kapısına, öteki iki pulunuzu da rakibinizin 12 numaralı kapısından sizin 7 numaralı kapınıza getirin.

Devamı 102. Sayfada

neşeli fıkralar

Arkadaşını ziyarete gitmişti. Evin güzel ve işveli sahibesi şöminenin önünde nefis bir çilingir sofrası hazırlamıştı. Ateşin önündeki yumuşacık postlara gömülüp, yiyip içmeğe, sohbete başladılar. Kimse vaktin nasıl geçtiğinin farkına varmadı... Ev sahibi iyice sızmış, horlamağa başlamıştı ki, kadın, konuğa yanaştı...

"—Haydi..." dedi... "Geceyi biraz daha neşelendirelim..." Sonra elbisesinin önündeki düğmeleri birer birer açmağa başladı... Konuk heyecanlanmıştı.

"—Nasıl olur... Sen benim en iyi dostumun karısısın... Hem sonra ya aniden uyanıverirse..."

"—Boşver" dedi kadın, üzerindeki son giyim parçasını da sıyırırken... "Zelzele olsa uyanmaz artık.. Denemek istersen, göğsündeki kıllardan birini hızla çek kopar..."

Konuk, içkinin ve kadının güzelliğinin etkisi ile büyülenmiş gibiydi. Robot gibi denileni yaptı. Eğildi, arkadaşının göğsünden bir kılı hızla çekti kopardı. Adamın horultusunda bile değişme olmamıştı. İçi rahatladı. Hemen orada adamın ve ateşin yanında kadının üzerine uzandı. Çılgınlar gibi seviştiler. Biraz sonra, kadın gene omuzuna dokundu...

"—Haydi" dedi... "Bir daha..."

Adam bir daha arkadaşını kontrol etme gereği duydu. İçkinin tesiri geçiyor olabilirdi. Belki de ayılıyordu artık... Bir kıl daha kopardı... Değişen birşey yoktu... Bir kez daha seviştiler.

Olay sabaha kadar tam sekiz kere tekrar etti... Kadın "Haydi" diyor, konuk arkadaşından bir kıl koparıyor, sonra kadının üstüne atlıyordu.

Güneşin ilk ışıkları odaya dolarken, konuk dokuzuncu kez kıl koparınca, adam ilk defa homurdandı:

"—Bak dostum... Bütün gece karımı becerdin, sesimi çıkarmadım. Ama beni skorbord olarak kullanmaya devam edersen, canına okurum ha..."

Ünlü briç ustası, berbat bir ortakla bütün gece karşı karşıya oynamak zorunda kalmıştı. Ama efendiliği yüzünden ağzını açmıyor, sesini çıkarmıyordu. Geceyarısına doğru, ortağı yerinden doğruldu.

"—Bir dakika müsaade beyler" dedi... "Fazla bira içtik... Tuvalete gitmem gerek..."

Briç ustası ortağına dik dik baktı:

"—Bu gece ilk kez elinde ne olduğunu bileceğim desene..."

Adam, yakın dostu doktora koştu.. "Aman" dedi... "Bana bir çare.. Ben karımı öldürmezsem, o beni öldürecek.." Doktor çok sevdiği dostuna yardıma kesin kararlıydı...

"—Bak" dedi... "Şimdi sana bir hap vereceğim. Bunlardan sabah akşam günde iki tane aldın mı, öyle bir güçleneceksin ki, karınla günde altı kez sevişebileceksin... 30 gün böyle git. Dayanamayıp ölecektir..."

"—Çok iyi" dedi adam... "Hemen bir tatil köyüne giderim onunla. Kimse de farkına varmaz, o da şüphelenmez o zaman..."

Aşağı yukarı bir ay geçmişti ki, doktor da, haftasonunu geçirmek üzere aynı tatil köyüne geldi. Sokakta yürürken, birden sedye içinde, köyün dispanserine götürülen arkadaşını gördü. Bitkin haldeydi. Bir deri bir kemik kalmıştı. Parmağını kıpırdatacak hali yoktu. Heyecanla yanına koştu...

"—Ne oldu" diye sordu... "Ne oldu böyle sana..."

Sedyedeki adam belli belirsiz doğruldu ve güçlükle, fısıldar gibi konuştu:

"—Merak etme doktor, merak etme... İki gün sonra geberip gidecek bizim karı..."

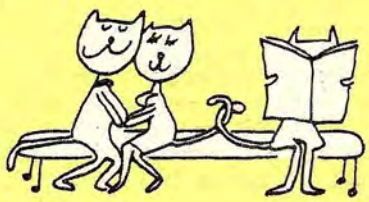

Ünlü bir karnından konuşma ustası, ya da vantriloq, bir çiftliği geziyordu. Ahırı dolaşırken, kendisini tanımayan seyis yamağı ile biraz eğlenmek istedi. Atlardan biri gibi konuştu:

"—Ahırımıza hoş geldiniz bayım. Nasıl beğendiniz mi?.."

Seyis yamağı dehşetle irkildi. Sonra yıldırım gibi ahırdan fırladı. Doğru çiftliğin sahibinin yanına koştu...

"—Patron... Patron... Bizim ahırdaki hayvanlar aniden konuşmaya başladılar... Ama eğer boz eşek benim hakkımda birşeyler söylerse sakın inanma... Allahın belası yalancının biridir o.."

Adam bankaya para yatırıp bol faiz alabilmek için bir çare bulmuştu.

"—Karıcığım" dedi... "Bundan böyle seninle her seviştiğimizde kumbaraya yüz lira atacağım... Böylece zorunlu tasarruf yapmış oluruz."

İki ay sonra, karı koca kumbarayı açtılar. Ortalığa yüzlüklerle birlikte, beşyüzlükler binlikler de saçıldı.

Adam hayretle sordu:

"—Bu beşyüzler, binler nereden çıktı?.. Ben hep yüz lira atmıştım."

"—Ne yani?.. Herkes senin kadar cimri mi?.."

Tek bacağı çok gelişmiş bir teknolojinin ürünü idi. İşin farkında olmayan nişanlısına durumu bir türlü söyleyememişti. Evlendikleri gece karanlıktan yararlanarak takma bacağını çıkarıp yatağa girdi.

—Sevgilim, çok önemli bir itirafta bulunmak zorundayım.

Genç kızın sıcak yakınlığından cesaret alarak elini tuttu ve dizinden kesik olan bacağının üzerinde gezdirdi. Karısının sesi heyecandan kısıklaşmıştı:

—Elimden geleni yapacağım, ama başarabilirmiyim bilemiyorum...

Genç bir Alman sinemaya gitmişti. Yer gösteren kızın kulağına fısıldadı:

—Eğer beni bir kızın yanına oturtursanız 10 mark bahşiş veririm!.

İstek yerine geldiğinde ışıklar sönmüştü, o da fırsatı kaçırmamak için hemen harekete geçti. Yanındaki kızın da bu işe itirazı olmadığı anlaşılıyordu. Giderek heyecanları arttı ve bir sinemada ne yapılabilirse denediler. Nihayet filme ara verilip ışıklar yandı:

—Hans!

—Abla!

Meksikalı bir general yaralı askerleri ziyaret ediyordu. Birinci yatağa yaklaştı:

—Adın ne?

—Hernandez, generalim!

—Neyin var?

—Hemoroid, generalim. Hep at üstünde koşturmaktan...

—Ne yapıyorlar sana?

—Pamuk, tentürdiyot, tahta bir çöp parçası ve ilaçlama...

—Ne istersin?

—İyileşmek, generalim. Bir an önce sizin yanınızda savaşabilmek için!

—Aferin Hernandez, madalyayı hakettin!

General bütün yaralılardan aynı yanıtları aldıktan sonra sıra sonuncu yatağa geldi.

—Adın ne?

Kısık bir ses:

—Garsia.

—Neyin var Garsia?

—Anjin.

—Nasıl tedavi ediyorlar?

—Pamuk, tentürdiyot, tahta bir çöp parçası ve ilaçlama...

—Bir isteğin var mı?

—Sıra bana geldiğinde hiç değilse pamuğu değiştirseler!

Şampiyonluğun 14 yıldır semtine uğramadığı takım:

BEŞİKTAŞ

Tam 14 yıl, evet yazıyla, kışıyla, yağmuruyla, çamuruyla başabaş ve dişediş mücadelelerin cereyan ettiği 14 yıl, spor tarihine bir "Beşiktaş Şampiyonluğu" yazmadan geçmiş... 1966-67 sezonunda kazanılan Türkiye ligi şampiyonluğundan bu yana; 1903 yılında bir cimnastik kulübü olarak kurulan Türkiye'nin en eski teşekkülü "Karakartal"ların müzesinde böyle bir kupa yok... O gün doğan çocuklar neredeyse delikanlı olmuşlar ama, Baba Hakkı'ların, Şeref'lerin, Şükrü'lerin dillere destan başarılarından bir tekini göremeden büyümüşler... Her yıl yeni yeni başkanlar çıkmış, yöneticiler çıkmış, teknik direktörler çıkmış ve "Şampiyonluk" diyerek borçlara milyonlar eklemiş ve büyük transferler yapmışlar ama, sonunda küme düşmemek için mücadele etmişler. 1973-74 yılında kazanılan Cumhurbaşkanlığı ve ertesi yıl elde edilen Türkiye Kupaları da olmasa, futbolda Beşiktaş'ın sesi-soluğu duyulmayacak... Peki bunların sebebi ne?..

● BEŞİKTAŞ'IN EN BÜYÜK RAKİBİ: SEYİRCİSİ

Beşiktaş kulübünde son yıllarda görev almış bir teknik adam, futbol takımının bu başarısızlığının sebebini şöyle açıklıyor: "Her kulübün taraftarı renklerine sıkı sıkıya bağlı, O'nu bir an için yalnız bırakmayan bir topluluk oluşturur. Ama Beşiktaş taraftarı, bunun da üstünde kulübüne kenetlenmiştir. 'Çok muhabbetin tez ayrılık getirmesi' gibi, siyah-beyazlı taraftarların bu aşırı sevgisi takımına zarar vermekte, adeta O'nun en büyük rakibi haline gelmesine yolaçmaktadır. Beşiktaş taraftarı sezon başlarken şampiyonluk gerilimine girmekte, bu hava içinde sabırsızlığa düşmekte ve teknik yönetimin kafasındakileri tatbik etmesini engellemektedir. Nitekim Galatasaray ve hatta Fenerbahçe de yıllardır şampiyon olamamasına rağmen, taraftarlarında bu gerilim yoktur."

Bu önemli bir unsur. Ama tek başına sonuç vermez... Bir başka teknik adam buna, "Yönetim" hatalarını ilave ediyor. "Son beş senedir Beşiktaş yönetici sıkıntısı çekmektedir. İçlerinde bazı değerli kişiler bulunmuştur ama, bunlar uzun süre kalamamışlar, yeteneksiz kişilerle bağdaşamadıklarından bir tarafa çekilmişlerdir. Bence en büyük hata da, Gazi Akınal'ın bu süre zarfında başkan olmasıdır. Akınal değerli bir işadamı, çok iyi bir insan olabilir. Ama bu meziyetler Beşiktaş gibi bir camiada başkanlık yapmasına yeterli değildir. Her şeyden önce böyle bir kulüpte başkanlık yapacak kişinin, liderlik vasfı olmalıdır. Ama Gazi Akınal 4 yılda camiada yönetici enflasyonu yaratmış, Beşiktaş'a idareci olmayı çok ucuzlatmıştır. 10 milyon borçla aldığı kulübü 110 milyon borçla, dükkan devreder gibi başkanlık kapasitesi olmayan Rıza Kumruoğlu'na devrederken sırf 3,5 milyon liralık alacağını kurtarmayı düşünmüştür. 4 yılda 45 yönetici ile çalışan Akınal, sadece geçen yıl borçlar için 35 milyon lira faiz ödemiştir. Akınal'ın kendisine kompliman yapan ve kulübe para verecek kimselere yöneticilik ve asbaşkanlık vermesi, Beşiktaş'ı bugünkü hale getirmiştir. Ama bu kişiler istenen finansmanı vermemeleri bir yana, parlamentoya girmek için kulübü istismar etmişler ve Beşiktaş'ı çöküş devrindeki Osmanlı İmparatorluğu gibi yönetmişlerdir."

● DALGALI TEKNİK YÖNETİM

Beşiktaş'ın başarısızlığına belki bunlar da etken olmuştur ama, en büyük hata, teknik yönetim ve futbol kadrosundaki istikrarsızlıktan doğmuştur. Hemen her yıl transferi yapan, kadroyu kuran teknik adamlar birkaç hafta geçmeden istifa etmiş veya ettirilmiş, O'nun aldığı elemanlar bir kenara çekilip harcanmış, her yıl astronomik transferlerle kadro yenilenerek bir takımda başarı için şart olan istikrar sağlanamamıştır. 1973-74 yılında Cumhurbaşkanlığı ve ertesi yıl da Türkiye Kupası kazanan takım, Mehmet Üstünkaya'nın başkanlığı ve otoritesi ile bu başarıya ulaştıktan sonra, yönetimdeki kriz ve ayrılık takıma da atlamış, "Eskiler-Yeniler" veya "Yaşlılar-Gençler" ikiliği

Devamı 110. Sayfada

Metin Türel üçü deplasmanda dört maçta dört puan toplamış, ama Genel Kaptan'a kendini beğendirememişti.

Dorde Miliç, kısa bir tanıma devresinden sonra, ligin ikinci yarısında Beşiktaş'ı toparladı.

Mizah ustası **Art Buchwald** seks hayatını yazdı

İşin aslına bakarsanız, hiçbir zaman "hızlı" olamadım. Sanırım, reddedilmekten korktuğum, çekindiğim içindir. Yanlış bir iş yaparsam insanların benim hakkımda kötü şeyler düşüneceklerini sanır, büsbütün ürkek olurdum. Yıllar geçtikten sonra dönüp bakıyorum da, pis bir çelişki içine düşmüşüm. Bir yandan çıktığım kızın beni "iyi, sevimli" bir insan olarak tanıması isteği, öbür yandan kızı hemen oracıkta yatağa atıvermek özlemi... Bu istekle bu özlemin uzlaştığını hiç görmedim. Ya biri, ya diğeri... Ya kız "Ne kadar iyi bir insan... Dur dedim, durdu" diyecek arkandan, ya herşey olup bittikten sonra "Tanrı senden razı olsun. Bütün diretmelerime rağmen iyi ki durmadın".

Gençlik yıllarımda bir kızla yatabilmek için en az elli kıza teklif yapmışımdır. Çoğu durumlarda teklifin kızlardan gelmesini beklemişimdir. Kızlara hak da veriyorum. Bizim o zamparalık yıllarımızda, kızlar, seks konularında büyük baskı altındaydılar. Erkeklerin kötü oldukları yönünde küçük yaştan başlayan şartlandırmalar, gebe kalma korkusu vs. vs.

Benim gençliğimde, yatağa birlikte girebileceğin bir kız bulmak çok zaman alan, çok sabır isteyen bir uğraştı. 1940'larda, erkekliğin ölçüsü her çıktığın kızla yatmaktı. Yatmadın mı, erkekliğinden çok şeyler yitirirdin, başkalarının gözünde... İyi midir, kötü müdür, siz karar verin: Seks konularında yalan söylemeye bir türlü alışamadım. Söylemişimdir de... Çıktığım kızla yatmamışsam, "yatmadım" derdim arkadaşlarıma... Sırf yatağa atabilmek için, kıza, yalan yere, "sana aşığım"da dememişimdir. Arkadaşlarım, "sen yine görevini yap, kıza 'sana aşığım' de... Onlar da aşık olmadıklarını biliyorlar, ama sen öyle söyleyince vicdanları rahatlıyor. Öylesini duymak istiyorlar" diye ısrar ederlerdi, ama, içimden gelmediği için, bu telkinlere hiç kulak asmazdım. En büyük güçlük Yahudi kızlarla olurdu. Ellerini bile tutmak için evlilik sözü vermeni isterlerdi. Geriye doğru düşünüyorum da, yattığım Yahudi kız sayısı ya birdir, ya iki... Belki de bilinçaltımda şöyle bir düşünce vardı: "Ne yapsam, ne kadar dil döksem, nasıl olsa bunlar benimle yatağa girmezler. Akılları, fikirleri hep evlenmekte, iyi bir anne olmakta.. Boşuna zaman kaybediyorum."

İkinci bir sorunum da çok hırslı olmamdı. Elimi attığım her konuda başarılı olmak istiyordum. Kafamdaki saplantıya göre, kadına ayıracağım zaman, öteki işlere ayırmam gereken zamandan çalınmaydı. Oysa, bu konularda zamanı gözden çıkarıp biraz sabırlı olmak yeter. Sizin anlayacağınız, 100 nüfuslu (hepsi erkek) bir kasabanın kazanovası kadar elim-kolum bağlı kalmadım, ama çok başarılı bir "zampara" olarak da hiçbir zaman anılmadım.

Kişilerin cinsel güdü ve alışkanlıkları erken gençlik yıllarında oluşmaya başlar ve burada edinilenler ömür billah insanın yakasını bırakmazlar. Üvey evlattım. Yaşamımdaki en büyük itici güç de bu üvey evlatlık oldu. Bugün bile bu şartlanma sürüyor ve üvey evlat olmadığımı kanıtlamaya çalışıyorum. Annem ben doğduktan hemen sonra ölmüştü. Babam da benimle ve üç ablamla baş edemeyince, dördümüzü yetimhaneye vermişti. Evlatlık olarak birçok eve girip çıkmıştım. Başkalarının çocuklarıyla karşılaştığımda, sokakta oynadığımızda, "evlatlık" olduğumu öğrenip benimle arkadaşlık etmeyeceklerinden korkardım. Aslına bakarsanız, çocukluk yıllarım pek o kadar da kötü geçmedi. İşin bütün güçlüğü, gerek sizin, gerek evlatlık girdiğiniz ailenin, aranızdaki ana-baba-çocuk ilişkisinin gerçek olmadığını, bir tür "oyun" olduğunu baştan bilmeleri... İşin havasına bir türlü giremiyorsunuz.

Beş yaşına kadar koyu dindar iki Alman hemşirenin yanında kaldım. Aman Tanrım! Ne günlerdi onlar... Güldün mü cehennemliksin. Oyun oynadın mı cehennemliksin. Eve biraz geç kaldın mı cehennemliksin. Kısacası, insanın zevk alabileceği herşeyin cehenneme anahtar olduğunu sürekli aşıladılar bana... "Cehennemlik olma" korkusunu bu yaşımda bile üstümden atamamışımdır.

Sonra evlatlık girdiğim bütün evler, rastlantı olacak, New York yakınlarındaki onbin nüfuslu Hollis kasabasıydı. Tam anlamıyla bir ortasınıf kasabasıydı bu. Burada birlikte kaldığım aile, hizmetçi kızla bana aynı odayı vermişlerdi. Hizmetçi kızın önümde çırılçıplak soyunup yatağa girmesini altı yaş kafasıyla ilginç bulurdum. Oniki yaşına kadar üç ev daha değiştirdim, ama seks eğitimim o ilk evde gördüklerimle kaldı. Evlerde seks konularından cüzzamlı gibi kaçılırdı. Bu yüzden, seks hakkında ne öğrenmişsem, sokaklarda, yaşıt söyleşilerinde öğrenmişimdir. Tahmin edebileceğiniz gibi, konuşmalarımız "Yapar mı? Yapmaz mı? Deneyelim mi? Denemeyelim mi?" türünden spekülasyon ve dedikodular üstüne kuruluydu. Seks teknikleri konularında tam anlamıyla cahildik. O zaman, erkekliğin göstergesi masturbasyon-

...d. Herkesin masturbasyon yapacağı özel bir yeri vardı. Benim yerim demiryolu istasyonunun arkasındaki barakaydı. Masturbasyon yapmaktan suçluluk duymazdık ama masturbasyon yapanların beyinlerinin sulanacağı, çıldıracakları konusundaki yaygın söylentilerden de korku kaygı payımızı alırdık.

Vazgeçilmez fantezilerimiz vardı. Benimki öğretmenimle sevişmekti. Öğretmen hanım aşağı, öğretmen hanım yukarı.. Anlaşılan, bütün okul arkadaşlarımın fantezileri aynıymış. Sonra, kızlarla birlikte partiler vermeye başladık. Elini kızın kazağının altına sokup bir süre orada tutmak başarıların en büyüğüydü, bizim için... Komşularımız arasında bir dul bayan, onun da bir kızı vardı. Dul bayan öğleden sonraları nereye giderse gider, kızı da parti için bizi eve toplar, sonra çırılçıplak soyunurdu. Güzel kızdı. Yatak faslı yoktu ama herkes oraya gitmek için can atardı. Kız soyunur, sonra kağıt oynar ya da şişe çevirirdik. O zamanki "iş tutma" anlayışımız, bir fırsatını düşürüp fazla çaktırmadan kızın sağını-solunu ellemekti. Bütün güzel şeyler gibi, o da ansızın bitti. Arkadaşlardan birinin annesi oğlanı aramaya çıkmış, kızın evinin önünde hıyarın köpeğini görmüş, içeri girmiş. Yakalandık. Büyük skandal oldu. Kızın adı, öteki kızlar arasında "hafifmeşrep"e çıktı. Günah vallahi...

Mahallemizin biraz ilerisinde top oynadığımız bir boş arsa vardı. Bir Cumartesi günü geldik ki, ne görelim? Çuvallar dolusu çıplak kadın, fuhuş resimleri... Anlaşılan, satıcılardan biri polisi görüp atmış bunları.. Geri dönüp almaya fırsat bulamadan da biz bulmuşuz. Çılgına döndük. Mahallenin bütün veletleri, çaktırmadan, bir hafta süreyle resimleri evlerine taşıdılar. Masturbasyon yüzünden, mahallenin nasıl olup da döl gölüne dönmediğine bugün bile şaşarım.

Oniki yaşımdayken, 18-19 yaşındaki kızların çalıştıkları bir çamaşırcı dükkanı vardı. Hep etrafında dolaşırdım. Kızların hepsine aşıktım. Büyükçe kızlardan birini hergün aynı adam gelir alırdı. Bana selam verir, göz kırpardı. Bir gün kulağıma eğilip, "O çıktığım kız var ya?" dedi, "Bana tapıyor. Bütün kadınlar bana tapıyor. Ne istersem yapar". Sırdaş olmuştuk. Sonra, bir ara teyzemi ziyarete gitmiştim. Hemen yakınlarında aşıkların gittikleri bir park varmış. Gözlerim yuvalarından uğradı. Sevişen sevişene. Oldu olacak ben de elimle sevişeyim diye düşündüm, pantolonumun delik cebinden içeri elimi sokup oynaşmaya başladım. On dakika sonra, fermuarımın açık, elimle aletimin de dışarıda olduğunu farkettim. Allahtan herkes meşgul olduğu için yakalanıp dayak yemedim. Röntgenciliği de, yine teyzemi ziyaretim sırasında, az ilerdeki plaj kabinlerinde öğrendim. Ortaokuldayken aşık olduğum kızlar da vardı. Hele bunlardan bir sarışın vardı ki, yeme de yanında yat. Dar kazaklar giyer, zaten büyük olan göğüslerini alabildiğine teşhir ederdi. "O göğüsleri ellesem yeter" diye iç geçirirdim, her gördüğümde. Utangaç, sıkılgan kişiliğim o zaman oluşmuştu. Israr etmekten hoşlanmazdım. Beceremezdim. Bir kız "hayır" dedi mi, doğru söylediğine inanır, hemen oracıkta dururdum. Aramızda bir de erkeklik sembolümüz, kahramanımız vardı. Her grubun vardır.

Elstrom'du adı... "Hayır" dinlemez, her istediğini elde eder, kızlara baktı mı eritir, mayıştırırdı. Grubun öteki üyeleri de benim gibi utangaç ve sıkılgan oldukları için, Elstrom bir tür halk kahramanı olmuştu. Bize "hayır" diyenler, ona mutlaka "evet" derlerdi.

Hırslı olduğumu, kendime dünyada yeretmek istediğimi daha önce söylemiştim. Hayatta başarıya doğru ilk adımlarımı atabilmek için, onbeş yaşındayken ilk işime girdim. Long Island'da zengin çocuklarının kaldıkları, dünyayı umursamadan köpekler gibi uluorta sevişikleri bir otele asansörcü olarak girdim. Hepsi benden büyüktüler ama kaç yaşında olduğumu bilmedikleri için, nasıl olduysa oldu, beni de aralarına aldılar.

Bekaretimi orada çalışırken yitirdim.

Otelin bütün çalışanları, en üst kattaki odalarda kalırdık. Otuz yaşlarında, fena sayılmayacak bir oda hizmetçisi vardı. Nasıl olduğunu bilmiyorum, anımsamıyorum ama birdenbire oluverdi. Onun odasındaydık. Benim üstümde pijamalarım onun üstünde de pijamalarıyla bornozu vardı. Galiba baştan çıkartmayı o yaptı. Ben de kendimi kapıp koyvermedim. Daha ilk anlarda, hayatımdaki ilk kadının kendisi olacağını anlamıştı. Bekaretimi yitiriverdim. Neden beni seçtiğini de bilmiyorum. O ilk gece herhalde yatacak birisini arıyordu, karşısına ben çıkmıştım. Sonra benden giderek hoşlanmaya, ikide birde odasına çağırmaya başladı. Bense, kadınlara ayıracak zamanımın bulun-

Devamı 84. Sayfada

Art Buchwald

Art Buchwald dünyanın en ünlü siyasal mizah yazarlarından biri, belki de birincisidir. Makaleleri yüzlerce gazetede yayınlanmaktadır. Buchwald'ın ilginç bir yazma ve çalışma tekniği vardır. Darmadağınık, püro dumanının sis gibi kapladığı bir odada, makineli tüfek gibi takırdayan daktilosuyla yazılarını yazar. Günlük makalesini bitirdikten sonra iki-üç gazeteci bulup onlara okur. Benimsediği temel ilke şudur: Yazdığınla bir gazeteciyi gülümsetebiliyorsan, başka herkesi kahkahadan kırıp geçireceksin demektir. Yazdığı yazının "iyi" olup olmadığının tek ölçüsü budur, Buchwald için...

Çocukluk ve gençlik yılları anılarıyla ilk seks deneyimini anlatırken, kravatı kaykıktı, ellerini ensesinde kavuşturmuştu. Ağzından düşmeyen pürosu, büyük ustalık ve hızla, ağzının bir köşesinden öteki köşesine gidip geliyordu. Rahattı, açık yürekliydi...

Eş dövmek

Baştarafı 36. Sayfada

genellikle görülmeyecek yerlerime vururdu. Ancak, kendini fazla kaybettiği zamanlar yüzüme-gözüme vurduğu için, patlamış dudağımı, yarılmış kaşımı, morarmış gözümü göstermemek için insanlardan kaçardım. Sürekli yeni bahaneler bulmamak için arkadaşlarımdan kaçmaya başladım. Bir gece eve geç, üstelik sarhoş olarak geldi. Gecikeceğini söylememişti. Oysa, ben, bütün gün mutfakta çalışıp dört-dörtlük bir rosto yemeği hazırlamıştım. Yemek de soğumuştu. Yemek isteyince ateşle oynadığımı bile bile, 'cehenneme kadar yolun var' dedim. Yüzüme yumruğu indirdi. Bayılmışım. Kendime gelip de başımı kaldırmaya çalışınca madeni bir yere vurdum. Karanlıktı. Nerede olduğumu anlayamamıştım. Biraz daha kendime gelince başımın fırının içinde olduğunu, Nelson'un da fırının gazını açmaya çalıştığını anladım. Fırının nasıl yakılacağını kestiremediği için kurtulmuşum. Oradan kendimi zor attım ama Nelson kovalayıp yakaladı. Tekme-yumruk üstüme çullandı. Çene kemiğimin kırıldığını hissettim, kırılan dişlerimden birini yere tükürdüm. Orada duran bir tencereyi kapıp ona doğru salladım ama yakaladı, başıma sert biçi.de geçirdi. Bir yandan burnundan soluyor, bir yandan da 'tamam mı? Daha ister misin?' diye hırlıyordu. Çılgın gibiydi. Evden kaçıp kurtulmam gerektiğini o zaman anladım. Kapıya doğru fırladım, o da peşimden seyirtti. Yerdeki kan gölünde ayağı kaydı, kafasını mutfak masasının köşesine çarptı, ben de kurtulup kendimi arabaya attım. Bütün gece arabayı sürdüm. Nereye gittiğimi bile bilmiyordum ama, sonunda kızkardeşimle kocasının oturduğu evde kendimi buldum. Hemen ilgilendiler. Kötü durumda olduğumu görünce hastaneye götürdüler. Kırıklar düzeltildi, uyumam için ilaç verdiler. Ertesi gün de kızkardeşim beni kendi evine götürdü. Yol boyunca çok konuşmadık ama anlattıklarından, kocasının arabayı eve götürdüğünü, birazdan da Nelson'un gelip beni alacağını öğrendim. Kocamın evine dönmeyeceğimi, beni sürekli dövdüğünü söyleyince, kızkardeşim inanmamışçasına gülümsedi. Kocası Nelson'la görüşmüş, işin aslını öğrenmiş. Kulaklarıma inanamıyordum. Nelson'a göre son zamanlarda bir garip davranıyor, kocama yemek pişirmeyi reddediyor, isteri nöbetleri geçirip ev eşyalarını atıyor, kırıyormuşum. Nelson önce beni yatıştırmaya çalışmış, isteri nöbeti geçmeyince de kendime gelmem için tokat atmış. Eli belki biraz ağır gitmiş ama kadınları yola getirmek için arada-sırada tokat atmak gerekliymiş. Kızkardeşimin kocası da Nelson'a hak vermiş. Kan-revan içinde kapılarına geldiğim bu yakınlarımın beni suçlu bulacaklarını hiç beklememiştim. Hüngür hüngür ağlamaya başladım. Ölmek istiyordum. Onun yerine kocamın evine döndüm".

İzleyen aylar Nelson'la Anne arasında hızla tırmanan bir sinir savaşı görünümünde... Anne'in çenesi iyileşmiş, kırılan dişine de protez yapılmış. Nelson, önce evden kaçması konusunda imalı sözler söylemiş, sonra bu kafayla giderse yine dayak yiyeceğini belirtmiş. Bu arada, "Yine kızkardeşine kaçacaksın da ne olacak? Sana mı inanacaklar, bana mı? Yediğin dayakla kalacaksın, yine ocağıma düşeceksin" diyormuş. Anne, Nelson'a, "bir ruh doktoruna gitmesi için" yalvarmış ama Nelson, "benim ruh doktoruyla işim yok. O kadar meraklıysan sen git" diye cevap vermiş. İşte, Anne, o zaman kararını vermiş: Nelson bir daha kendisine elini kaldırırsa şikayetçi olacak, onu kodese tıktıracak...

> Karanlıktı. Nerede olduğumu anlayamamıştım. Biraz daha kendime gelince başımın fırının içinde olduğunu, Nelson'un da fırının gazını açmaya çalıştığını anladım.

Çok geçmeden beklenenler olmuş.

Anne çocukları yedirip yatırmış, Nelson'u beklemekten bıkınca da kendisi yatmış. Gece yarısına doğru sarhoş eve gelen Nelson gürültü ede ede ortalıkta dolaştıktan sonra yatak odasının kapısını açıp, "Allahın belası karı, viski nerede?" diye bağırmış. Aralarında geçen konuşmayı Anne şöyle anlatıyor:

"Allahın belası karı, viski nerede?"

"Nerede bıraktıysan orada. Evdeki bütün viskiler içki dolabında".

"Orada yok. Gündüzleri bütün içkileri içiyorsun, anlaşılan".

"Ben içmiyorum. Viski sevmediğimi biliyorsun".

"Ne o? Viskilerimi beğenmeyecek kadar kibirli misin sen?"

"Nelson, lütfen, tatsızlık çıkarma. O aptal tartışmalarını da başlatma".

"Bana 'aptal' mı diyorsun?"

Ondan sonra Nelson Anne'i eşek sudan gelene kadar dövmüş. Yerde yatarken de bir tekme atıp alt kata inmiş. Anne bir süre ağladıktan sonra telefona sarılmış, polisin numarasını çevirmiş, kocasının kendisini dövdüğünü, şikayetçi olduğunu söyleyip adresini vermiş.

Anne polisin gelmesinden sonraki sahneyi unutamıyor. İki kişiymişler, çok kibar davranmışlar. Nelson'sa tam bir melek. "Biliyorum, memur bey" diyormuş, "Görevinizi yapıyorsunuz. Aslı olmasa da böyle ihbarları değerlendirmeniz gerekiyor". Polis Anne'e dönüp tanıkları olup olmadığını sormuş, Anne de dayağı odasında yediğini, tanık olmadığını söylemiş. Bunun üzerine polis not defterini kapatıp cebine koymuş, "O zaman bizim yapabileceğimiz birşey yok. Mahkemeye başvurup tutuklama kararı çıkarmanız gerekiyor" demiş. Anne "Gecenin bu saatinde mahkeme nereden bulurum? Bu ayının sabaha kadar beni dövmesine göz mü yumacaksınız?" deyince, öteki polis memuru, "Fazla uzatma. Evin parasını o ödediğine göre, otur oturduğun yerde" diye kestirip atmış. Nelson polis memurlarını arabaya kadar geçirmiş, el sıkışmış, sonra da yukarı dönüp Anne'i evire-çevire dövmüş.

Anne için artık tek çözüm yolu boşanma... Bir bayan avukat bulmuş, işini bilen avukat Anne'in renkli dayak-sonrası resimlerini çektirmiş, olayları ilk günden bu yana saptamış, durumu bir yargıca telefonla anlatmış, sonra da Nelson'la görüşmüş. Ya boşanmayı ve çocukların bakımı için 200 dolar nafaka ödemeyi kabul edersin, ya da darptan kodesi boylarsın. Nelson boşanmayı tercih etmiş ama mahkeme ilâmını alır almaz Anne'in kapısına dayanmış, "Şimdilik kazandın, ama bunun hesabını senden sorarım" deyip mahkeme kararını Anne'in açık ağzından içeri tıkmış.

Anne boşandı ama geceyarı-

sı bir tıkırtı duydu mu korku içinde uyanıyor. Nelson'un tehdit telefonlarını polise bildiriyor ama sonuç alamıyor. Evindeki bütün kilitleri değiştirdi ama korkusu sürüyor. "Uyumana bak" diye geceleri kendi kendine telkinlerde bulunuyor, "Korkulacak birşey yok. Herşey bitti".

Ama korkusu sürüyor. Ya Nelson geri dönerse?

● KİMLER KARILARINI DÖVER?

Anne'in öyküsünü dinledik. Binlerce "dayak" öyküsünden biri bu... Şimdi bazı önemli sorulara yanıt aramamız gerekiyor. Hangi erkekler karılarını döverler? Hasta mıdır? Aklî dengesi bozuk mudur? Duygusal sorunları mı vardır?

Yapılan araştırmalar, karılarını döven erkeklerin cins-cins, boy-boy olduğunu gösteriyor. Toplumsal yaşayışın her kesiminden gelebiliyorlar. Yargıç Stewart Oneglia şöyle diyor: "Karılarını döven erkeklerin yoksul ve aşağı sınıflardan geldikleri inancı yanlıştır. Karşılaştığım en gaddar olay, ülkenin en zengin kentlerinden Montgomery County, Maryland'de geçmiştir. Yapan da çok ünlü ve zengin bir hekimdir. Ev kapısını açık unutup serin havanın dışarıya kaçmasına yolaçtığı için karısını önce yere yıkmış, sonra da ayaklarıyla sırtına atlayarak kadıncağızı felçli bırakmış".

Karılarını döven erkekler üzerinde yapılan araştırmalar, bunlarda bazı ortak özelliklerin bulunabileceğini gösteriyor. Eşlerini Dövenlerin Eşleri adlı araştırmanın şu ilginç gözlemleri var:

★ Örneklenen kadınların tamamı saldırgan, erkeksi, işbilir, frijid ve mazoşistik

★ Kocalar sıkılgan, pasif, seks bakımından etkisiz, işlerinde çok çalışkan, içkiye belli ölçüde düşkün "ana kuzuları"dır.

★ Bu karşıt kişiliklerin "evlilik" ortamına girebilmeleri, karı-koca ilişkilerinde, "pasif" ve "saldırgan" rollerin değişmesine bağlıdır.

Karılarını Döven Erkekler başlıklı bir başka araştırmanın eşlerini dövmekten tutuklanan 23 kişi üstünde yaptığı gözlemlere göre, bunlardan 16'sı bunalım, kıskançlık, kişilik bozukluğu ve kuşku-kaygı gibi psikiyatrik dengesizlikler göstermektedirler.

Buna rağmen, Dr. Susan Steinmetz, eşlerini döven kocaların (birkaçı dışında) "psikotik" ya da "psikopat" olarak sınıflandırılmalarına şiddetle karşı çıkıyor ve şöyle diyor: "Araştırmaların büyük bölümü, eşlerini döven kocaların psikolojik bir rahatsızlıkları bulunmadığını göstermiştir. Herhangi normal bir insandan farkları yoktur. Gerçi eşlerini dövenler arasında ruh hastaları da vardır ama bu tür olaylar, koca üstünde toplumsal baskıların dayanılmaz derecede yoğunlaştığı durumlarda erkeğin, kendi ana-babasından gördüğü bir davranış modelini tekrarlamasından başka birşey değildir. Aile içi anlaşmazlıkları çözmede kullandıkları yöntemler bakımından kişiler dört ana gruba ayrılırlar: Gürültücü saldırganlar, sessiz saldırganlar, tehditçiler, uysal kişiler. Gürültücü saldırganlar, sorunlarını çözerken, hem döverler, hem söverler. Sessiz saldırganlar fazla konuşmadan şiddet uygularlar. Tehditçilerde lâf çok, şiddet azdır. Uysallar ise ne bağırır-çağırır, ne de şiddete başvururlar. Bu tiplere günün her saatinde, her toplulukta rastlanır. Karılarını dövenleri psikiyatrik sınıflara ayırmak, 'eş dövme' olayının toplumdaki yaygınlığını maskelemekten başka bir işe yaramaz. Birkaç sapığın işi sayılamayacak kadar yaygındır."

Eşlerini döven kocaları Dr. Jeckyll-Mr Hyde'a benzetebiliriz. Gerçekten de, sevecen, anlayışlı, karısına sevgi dolu "ideal" bir koca, hiç beklenmedik bir anda, kana susamış, gaddar bir yaratığa dönüşebilmektedir. Dayak Yiyen Kadınlara Yardım Derneği sözcüsü Maria Roy şöyle diyor: "Eşlerini döven kocalar hakkında söylenenlerin büyük bölümünün yanlış olduğu açıktır. Gerçeklerse bambaşkadır. Bir kere, dayak olaylarının büyük bölümü kapalı kapılar ardında geçmekte, bu yüzden de cana yakın, hoşsohbet bazı kocaların eşlerini dövebileceklerine çok kimse inanmamaktadır. İkinci olarak, bu tür erkeklerin çok büyük bölümü, böyle bir sorunları bulunduğundan habersizdirler. Onlara göre, eşlerine diledikleri gibi davranabilirler, kimse de işlerine karışamaz. Eşlerine dayak atmayı doğal hakları sayarlar. Toplum da ne yazık ki onları haklı görür".

Gerçekten de, şiddetten nefret eden bir toplum olduğumuzu gururla söyleriz ama çocuklarımıza bedensel cezalar vermeyi neredeyse oybirliğiyle onaylarız. Kadın-erkek eşitliğinden sözeder, bununla öğünürüz ama erkeğin kadını dövmesini yalnızca bir hak olarak değil, arada-sırada uygulanması gereken bir ayrıcalık sayarız. İşin garibi, yalnızca erkekler değil, kadınlar da "koca dayağının cennetten çıkma" olduğu inancındadırlar.

Eşlerini döven erkekleri sınıflandırma çabalarına saygı göstermek gerekiyor. Gelin görün ki, bunun çeşitli sakıncaları var. En önemlisi, eşlerini dövenlerin, sınıflandırılmakla toplumdan soyutlandıklarıdır; bir başka deyişle, bu kişiler toplumdan çıkarılarak toplumun öteki kesimlerinin incelenmesine sunulan örnek olaylar durumuna getirilmektedir. "Biz" ve "Onlar" ayrımı yanlıştır, çünkü, hepimiz aynı toplumun parçasıyız ve "eş dövme" olayının toplumsal bütünlük içinde ele alınması, toplumumuzun dokusuna işlemiş olan "genel şiddet"in bütünlüğü içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

● DAYAK YİYEN NE YAPABİLİR?

Dayak yiyen kadının dört seçeneği vardır: (1) hiçbir şey yapmaz ve yazgısına katlanır, (2) evliliğini kurtarabilmek için dışarıdan yardım arar, (3) kocasını mahkemeye verip hapse attırır, (4) boşanır.

Kocalarından dayak yiyen kadınlarla yapılan görüşmelerden çıkan sonuçlara göre, "dayak yiyen"lerin büyük bölümü ilk gruba girmekte ve ancak yedikleri dayaklar dayanılmaz duruma geldikten sonra harekete geçmektedirler. Avukat Nan Huhn şöyle diyor: "Bunun nedeni, kadınların zayıf olması değil, kocaların her zaman saldırgan olmayışıdır. Gerçekten de, koca, eşini dövdükten bir gün sonra, 'ideal ev erkeği' olabilmekte, karısına sevecenlikle ve sevgiyle davranmakta, kadın da bu yüzden yumuşamakta ve olayı unutmaya çalışmaktadır".

Ancak, eldeki araştırmalar, önlem alınmadıkça, dayak olaylarının hem sıklaştığını, hem de şiddet dozunun arttığını göstermektedir. İşlerin düzeleceğini sanan kadınlar yeni dayak olaylarına hazır olmalıdırlar. Dr. Susan Steinmetz'in gözlemlerine göre, "eşlerini döven erkekler, ortada neden ya da uyarı yokken, kendi kendilerine değişmez, alışkanlıklarını değiştirmezler". Avukat Robert Willis de bu gözlemi doğruluyor: "Erkeğinden ilk dayağı yiyen kadın derhal harekete geçmelidir. İlk olayda boyunun ölçüsünü alan koca, aynı davranışa ikinci kez girebilmek için çok düşünecektir. Koca dayağının cennetten çıkma olduğu inancını karısının paylaşmadığını gören erkek, aynı işi, bir daha, zor yapar". Bundan çıkan anlam, affedip unutan kadının er ya da geç yine dayak yiyeceğidir.

İkinci bir yol, dayak yiyen kadının, aile dışında yardım yolları aramasıdır. Bu yola başvuranların sayısı sınırlıdır,

çünkü, (1) kocalarından dayak yediklerini anlatmak istemezler, (2) haksız bulunacaklarından korkarlar, (3) dayak yemeyi aşağılatıcı, küçük-düşürücü bir durum sayarlar. Marge Caswell şöyle diyor: "Yardım istemek çok kadına güç gelmektedir. Cesaretini toplayıp dışarıdan yardım isteyenlerin sayısı gerçi artmaktadır, ama birçok kadın, bedensel saldırıya uğradıkları koca evinde zihinsel huzur duymaktadır".

Karısına karşı şiddet kullanan kocalar psikiyatrik tedaviyle düzeltilebilecekleri konusunda iyimser olanların bulunduğunu biliyoruz. Bunlardan Dr. Marguerite Fogel şöyle diyor: "Eşlerini dövenlerin tedavi edilebileceklerine inanıyorum. Özellikle durumlarını bilenler ve gerçekten değişmek isteyenler için tedavi yolları açık ve geçerlidir. Böylelerini çok gördüm. Kadınlar hırçın ve küçümseyici tutumlarını bırakır, erkekler de şiddete başvurmaksızın bazı sorunları dile getirip çözebileceklerini görürlerse, olay kendiliğinden ortadan kalkar". Ancak, erkeklerin çok büyük bölümünün kendilerini "tedaviye muhtaç" görmediklerini, "benim birşeyim yok, sen kendine bak" dediklerini, hatta "psikiyatrik tedavi" önerisini yeni bir dayakla karşıladıklarını da bilmemiz gerekiyor. Dayaktan sonra pişmanlık duyup da özür dileyenlerin "tedavi" şansı daha yüksektir.

Erkeğin tedaviye yatkın olması halinde başarı oranının yüzde 80'e kadar yükselebildiğini söyleyen Sanford Sherman şöyle diyor: "Çift doktora birlikte gitmelidir. Usta bir ruh doktoru, burada, karı-koca arasında tartışma kışkırtıcılığı yapmalı, sonra da iş dayağa gelince durdurup, adım adım, tartışmanın dayağa nasıl dönüştüğünü göstermelidir. En önemli nokta, her iki tarafın da, eş-dövme olaylarının temelde erkeğin kaygı, korku ve kendine güvensizliğinden kaynaklandığını anlamalarıdır. Erkek statüsünü kaybetme, işini kaybetme, karısını kaybetme kaygısını sürekli taşır.

Ya dövüşecek, ya kaçacaktır. Kadın pasifse erkek dövüşür. Kadın saldırgansa, dilini acımasız biçimde kullanıyorsa, erkek büsbütün saldırganlaşır. Tedavi başarılı olabilir ama kadının kocasına tedavi olmasını önermesi zamansız olmamalıdır. Tam dayak sırasında kadından gelecek böyle bir öneri, hem erkeği 'tedaviye gereksinmem yok' savunmasına çeker, hem de dayağın dozunu biraz daha artırmasına yolaçar".

Kocalarından dayak yiyen kadınların üçüncü seçeneği davacı olmaktır. Ama, Anne'in öyküsünden, bunun kolay bir çözüm yolu olmadığını biliyoruz. Bir kere, polis, aile sorunlarına karışmakta fazla istekli değildir. Onun için, polise haber verirken, kadın, kocasından ya da erkek arkadaşından dayak yediğini söylememeli bir erkeğin saldırısına uğradığını anlatmalı, polis geldikten sonra durumu açıklamalıdır. Yargıç Oneglia şöyle diyor: "Dayak yiyen kadın evde bir saniye durmamalı, ama, giderken de, olabildiğince gürültü koparmalıdır. Ne kadar tanık olursa, kendisi için o kadar iyidir". İkinci olarak, gelen polisler, kadını davacı olmaktan vazgeçirmeye çalışacaklardır. Kadın buna kesinkes yanaşmamalı, diretmelidir. Hatta kararlı olduğunu göstermek için gelen polislerin yaka numaralarını, adlarını istemelidir. Bunu yaptıktan sonra, hiç zaman geçirmeden adlî tabibe başvurmalı ve durumunu saptattırmalıdır. Koca tutuklanıp da dava açılınca, davacının ilk davaya mutlaka gitmesi gerekir. Aksi takdirde dava düşer. İşi dava açmaya götürecek kadınların bilmesi gereken temel noktalar bunlardır.

Dayak yiyen kadınların dördüncü seçeneği boşanmadır. Gerçekten de, en kolay görünen yol budur: Dayak yiyorsan ayrıl. Ama, işler sanıldığı kadar kolay değildir. Kimi kadın yuvasını kurtarmak için, kimi kadın çocuklarını düşündüğü için bu yola gitmez, gidemez. Bazıları, boşanmanın yaşama düzeylerinde meydana getireceği düşüşe katlanmak istemezler. Birçokları yalnız kalmaktan, sorumluluk üstlenmekten kaçınırlar. Yargıç Oneglia şöyle diyor: "Dayak yiyen kadınlara ayrılmalarını öğütlerim. Kadın önce bir avukat tutmalıdır. Çocuklarını yanına alarak evden ayrılmalı ve dava süresince avukatına danışmadan kocasıyla ilişki kurmamalıdır. Aile malları ve çocuklar üstündeki haklar, nafaka sorunu gibi konular avukatlar aracılığıyla çözülmelidir".

Kocalarından dayak yiyen kadınların hazin öyküsü, artık, yaygın bir "toplum sorunu" olmuştur ve sorunun kararlı biçimde göğüslenmesi zamanı gelip geçmektedir. Dr. Murray Straus'un sözleriyle konuyu noktalayalım: "Eğer gerçekten bu olayı hoşgörmeyeceksek hoşgörmekten vazgeçmek zorundayız".●

"-Biraz yavaş ol ahbap... Bu, barmenin karısı!..."

Yürüyen ansiklopedi

Baştarafı 41. Sayfada

b- İsrail
c- New York
d- Rusya
e- Polonya ✗

12. Ann-Margret, Lana Turner, Raquel Welch'in ortak özellikleri nedir?

a. Kedi severler
b. Okulda gösteri topluluğunda çalıştılar
c. Kaliforniya'da doğdular ✗
d. Küçükken dişlerini düzelttirdiler
e. Burt Reynolds'la seviştiler

13. Boyuna oranla erkeklik organı en büyük yaratık hangisidir?

a. At
b. İnsan
c. Pire ✗
d. Fil
e. Sivrisinek

14. İki kişilik bir yemeğe bugüne kadar ödenen en yüksek hesap nedir?

a. 27 bin lira
b. 45 bin lira
c. 90 bin lira
d. 180 bin lira
e. 360 bin lira ✗

15. "Ben yoksam bile siz başlayın" sözlerini kim etmiştir?

a. Sinema oyuncusu Tallulah Bankhead
b. Müzik yapımcısı Cole Porter
c. Amiral Nelson
d. Basketbolcu Kerim Abdül-Jabbar
e. İngiltere Başbakanı Churchill ✗

● YANITLAR VE DEĞERLENDİRME

Her doğru bildiğiniz soru için kendinize 4 puan verin. Soruların doğru yanıtları şöyledir:

1) e-Monako

2) Doğru. Josephine, Fransız Devrimi sırasında kellesini kaybeden Viscount de Beauharnais'dan dul kalmıştı. Josephine Fransa tahtına bir varis veremeyince, Napolyon onu boşadı ve ikinci evliliğini Avusturya Grand Düşesi Marie-Louise'le yaptı.

3) c-Dil. Bunlardan ilk dördü Afrika, sonuncusu da Kuzey Hindistan dilleridir.

4) e-Babe Didrickson Zaharias. 1956 yılında ölen bu büyük sporcu, 1932 olimpiyatlarında cirit atma, yüksek atlama ve 80 metre engellide altın madalya kazandı. 1940-1950 döneminde katıldığı bütün dünya golf şampiyonlarını kazandı. Bilardo, basketbol, buz pateni, tramplen atlama beyzbol ve yüzmede çok üstün bir sporcuydu. Denediği sporlardan bir tek masa tenisinde başarılı olamadı.

5) Elizabeth Taylor 7 kere evlenmiş (Richard Burton'la 2 kere), 5 kere boşanmıştır (Michael Todd uçak kazasında ölmüştü).

6) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a, 5-e.

7) 1-c, 2-e, 3-a, 4-b, 5-d.

8) Türkan Akyol 1971 yılında Erim hükümetinde Sağlık Bakanı oldu, 1980 yılında Ankara Üniversitesi Rektörü seçildi.

9) Bu "eşekçe" tedavi yöntemine göre, kel kafalarda saç çıkardı.

10) d-Aeroflot.

11) Rusya, 1898.

12) b.

13) Erkek pirenin cinsel organı gövdesinin üç katı uzundur.

14) e-360 bin lira. Craig Claiborne ve Pierre Franey adlarındaki iki "iştahlı", 1975 yılında, Paris'in ünlü Chez Denis lokantasında, aralarında havyar, keklik, üç çeşit çorbanında bulunduğu 31 tabak yemek yediler, 9 çeşit şarap içtiler.

15) a-Tallulah Bankhead. Kendisine evlenme teklif eden bir erkeğe verdiği yanıttır.

● YÜRÜYEN ANSİKLOPEDİ OLARAK NE DURUMDASINIZ?

Alabileceğiniz toplam puan 92 dir. Puanlarınızı toplayın.

70 ve Yukarısı: Hem güncel, hem tarihsel konularda bilgi ve belleğiniz olağanüstü sayılabilecek düzeyde... Öylesine iyi ki, eski ansiklopedilerinizi atıp yerinisi **siz** yazabilirsiniz.

50-69 Arası: Bilgi dağarcığınız "olağanüstü" olmasa bile yine de çok geniş... Girdiğiniz topluluklarda, ortaya atacağınız bilgi kırıntılarıyla herkesi şaşırtabilirsiniz.

30-49 Arası: Kitap okuyacağınıza disko müziği mi dinliyorsunuz yoksa? Size öğüdümüz, müzikten kulağınızı ayırıp kitaplıklara da gitmek, ansiklopedilere göz gezdirmek. İşin içine girdikçe, yeni bir zevk de edinebilirsiniz.

30'dan Az: Gazete ve dergilere ya hiç abone olmadınız, ya da abonenizi yenilemeyi unuttunuz. Bu eksikliğinizi gidermeye bakın. Yoksa, herkesi bilginizle şaşırtacak yerde, başkalarının bellek ve bilgisine şaşırmakla kalırsınız. ●

"-Kahve getirmeğe giden kız, "nerede kaldı yahu?"

Karanlıkta Aşk

Baştarafı 26. Sayfada

menin altında bir cinsel gerilim ve istek seziyordum. Acaba bu, herkesin bornozların içinde çırılçıplak olduğunun bilinmesinden mi geliyordu yoksa alkolden mi? Claire ve ben herşeye rağmen kalkıyorduk ki, Nathalie birdenbire konuyu açıkça sekse getirdi.

Laurent yere yüzüstü uzanmıştı. Nathalie arkadan yaklaşarak omzunu ve sırtını okşadı. Laurent dönmeye bile gerek duymadan, sırtını okşayan eli tutarak öptü.

—Benim olduğumu nereden bildin?

Laurent güldü:

—Senin dokunmanı nerede olsa anlarım.

—Bu kadar emin misiniz?

Sonuncu soruyu Nadine sormuştu, yanıtı beklemeden devam etti:

—Geçen akşam Richard ile bu konuyu tartışıyorduk. Ben, karanlıkta tek bir kelime bile konuşmadan sevişsek, bunun ben olduğumu söylemesine olanak bulunmadığını savunuyordum.

Richard itiraz ediyordu:

—Tamamen yanılıyorsun. Laurent da Nathalie'yi herhalde karanlıkta bile olsa tanırdı.

Nathalie bunu kabul etmeyince Richard çok doğal bir şeyden sözediyormuş gibi kestirip attı:

—Öyleyse deneyelim! Kimin haklı olduğu böylece ortaya çıkar!

—Olur, dedi Nadine. Gözlerini kapa ve seni öpeyim, bakalım anlayabilecek misin?

—Şaka etmiyorum, ciddi söylüyorum. Hadi bir deney yapalım!

Richard'ın önerisi basitti. Laurent, penceresi bulunmayan ve bu nedenle de tamamen karanlık olan cimnastik salonuna gidip bekleyecekti. Bakalım Laurent bunun Nathalie mi, yoksa bir başkası mı olduğunu bilebilecek miydi?

Laurent cimnastik salonuna girdikten sonra Nathalie peşinden gitmeye hazırlanıyordu ki, Richard ona engel oldu:

—Siz burada kalın Nathalie. Oraya Claire'i yollayalım.

Claire cimnastik salonunun yolunu tutarken hepimiz gülümsüyorduk. Nathalie koltuğumun kenarına oturdu. Sırtı bana dönüktü ve sarı saçları yüzümü okşuyordu. Gülerek mırıldandı:

—Eğer Claire onu benim gibi öperse, geri dönmesi epeyce zaman alacak demektir!

İçerden ilk çıkan Claire oldu. Laurent ancak beş dakika sonra görüldü ve kendisini öpenin Claire olduğunu öğrenince ağzı hayretle açıldı. "Bunun Nathalie olduğuna yemin edebilirdim" diyordu. Claire ise Nathalie'ye dönmüş anlatıyordu:

—Tam senin bana anlattığın gibi yaptım. Öperken çıplak göğsünü okşadım.

—Öyle mi! Niçin bu kadar uzun sürdü öyleyse şekerim?

Laurent kekeledi biraz:

—Açıklaması zor değil. Böyle bir öpücükten sonra hemen karşınıza çıkamazdım. Geçmesini bekledim.

Herkes kahkahalarla güldü. Nathalie ev sahibine dönerek sordu:

—Şimdi sıra bende mi?

Nathalie cimnastik salonuna girdikten sonra arkasından gitmeye gönüllüydüm. Ama Richard bunun Laurent olmasını istiyordu. Çünkü Nathalie herhalde bir başkasının geleceğini tahmin ediyordu. Gerçekten de birkaç dakika sonra Nathalie kendisini öpenin sevgilisi olduğunu işitince hayretler içinde kalacaktı.

İkinci bir şişe şampanya açıldığında, Richard hâlâ sonuçtan emin olmadığını söyledi:

> Dudaklarımız birbirine dokunur dokunmaz tahrik olduğumu hissettim

—Bu iki deneyin kesin bir sonuç sayılabileceğini sanmıyorum. Bir öpücük fazla birşey ifade etmez. Eğer daha ileri gidersek, karanlıkta da olsa alıştığımız vücudu tanırız.

Nadine bana döndü:

—Kocamı ikna etmek çok zor. Bence herkese bu şans tanınmalı!

Herkesin aynı şeyi düşündüğü anlaşılıyordu. Ama deneyin koşullarının saptanması için on dakika kadar tartışmak gerekti. Sonunda üç erkek beraberce cimnastik salonunun soyunma odasına gittik. Üç genç kadın ise havuzun kenarında kaldılar. Kadınlar sırayla cimnastik salonuna girecek ve karanlıkta bir erkekle buluşacaktı.

Soyunma odasında Richard'a sordum:

—Karanlıkta kiminle buluştuğumuzu sonra nasıl bileceğiz?

—Bunun ne önemi var? Evet, kim başlıyor şimdi? Önce sen, sonra ben ve sonra da Laurent. Kabul mü?

Ben kendi hesabıma, cimnastik salonunda Claire'den başkasına rastlamayı istiyordum. Claire beni her zaman çok tahrik ederdi, onunla sevişmeye bayılırdım. Ama bu koşullar altında, karanlık bir odada alışmadığı bir kadını çıplak olarak kolları arasına almanın başka bir çekiciliği vardı. Gerek Nadine gerekse Nathalie beni bütün öğleden sonra boyunca tahrik etmişlerdi.

Cimnastik salonuna girip kapıyı kapattığımda, kusursuz bir karanlıkla başbaşa kaldım. El yordamı ile masaj masasına kadar gidip, onu duvara doğru ittim. Hemen arkasından salonun öteki kapısının açıldığını ve hemen yeniden kapandığını duydum. Oraya doğru bir adım attım. Kollarım boşluğu tarıyordu. Elim bir kolla karşılaştı, tutup kendime doğru çektim. Zarif bir kadın eli koluma dokundu. Parmaklarımla okşadığım yüzü öpmek için eğildim.

Dudaklarımız birbirine dokunur dokunmaz tahrik olduğumu ve sertleştiğimi hissettim. Dudaklar Claire'inkinden daha yumuşak ve dolguna benziyordu. Parmaklarım saçları arasında dolaştı. Claire'inki olabilirdi. Kulaklarını öperken kokladığım parfüm kesinlikle Claire'inki değildi. Ama birkaç saniye sonra o kadar da emin olamıyordum bundan.

Birden kadının elinin kolumu bıraktığını ve belime doğru uzanıp, belden aşağısını kaplayan havluyu yere düşürdüğünü hissettim. Çıplak vücudunu vücuduma yasladı. "Bu mutlaka Claire'dir ve beni de mutlaka tanımıştır" diye düşünüyordum.

Oyunun kuralı mümkün olduğu kadar sessiz kalmamı gerektiriyordu. Ama eli belimden aşağıya doğru kayınca elimde olmadan hafif bir ses çıkardım. Müthiş tahrik olmuştum. Elinin bir iki hareketi ile boşalmaktan korkuyordum. Göğüslerini okşadım. Claire'inkinden daha iri ve yumuşaktı. Artık daha fazla dayanamıyacaktım ki, birden bire ellerimden kurtuldu. Karanlıkta önce çıplak ayak seslerini, sonra da bir kapının açılıp kapanmasını duydum.

El yordamı ile yerdeki havlumu alıp belime sardım. Soyunma odasına gitmeden önce sakinleşmem kolay olmadı. Richard bana gülerek bakıyordu.

—Kıpkırmızı olmuşsun. Kim olduğunu tahmin edebiliyor musun?

—Bilemiyorum. Belki de Claire'di.

Benim çıktığım kapıdan Richard girerken düşünüyordum. Bu oyun sandığımdan daha ilginçti. Biraz önce beni bu hale sokan kadın belki de Nathalie idi. Hiçbir zaman bilemiyecektim.

Laurent konuşmaya başladı:

—Biraz önce beni öpenin Nadine olduğunu sanıyordum. O nedenle

de çok tahrik olmuştum. Müthiş seksi bir kadın, öyle bulmuyor musun? Onunki gibi mat teni çok severim.

—Nathalie de çok tahrik edici bir kadın.

Richard geri döndüğünde şaşkın bir hali vardı. Laurent nöbeti devralmak için giderken, Richard yanıbaşıma oturdu.

—Biraz önce yanımdaki galiba Nathalie idi. Ama açık söyleyeyim, emin değilim. Ne dersin, acaba onlar bizi tanıyabiliyorlar mı? Üçümüz de aşağı yukarı aynı boyda ve aynı kilodayız.

—Biraz önce yanımda olan kadın, sanki organlarımı kontrol ederek kim olduğumu anlamaya çalışıyor gibiydi.

Gülüştük. Birden Richard ayağa kalkıp bana susmamı işaret etti ve pencereye yaklaştı:

—Şu anda havuz başında olan kadınların sesini duyabiliriz belki. Böylece de Laurent'ın karanlıkta kiminle başbaşa olduğunu çıkarabiliriz.

Ama sonra bundan vazgeçerek yanıma oturdu yeniden:

—Öğrenmek neye yarar. Böylesi daha eğlenceli değil mi?

Onun bu görüşüne ben de katıldım. Laurent beş dakika sonra geri döndü. Şimdi sıra yeniden bendeydi.

Karanlıkta beklerken kapının gıcırtısını işitir işitmez elektriklenmiş gibi oldum. Herşeyimle tam bir cinsel ilişkiye hazırdım: Bu kez yarıda kalmasına izin vermeyecek kadar...

Birkaç saniye bekledikten sonra uzanan ellerim ıslak bir cilde değdi. Meçhul kadını kendime çekerken üzerindeki havluyu da yere atıverdim. Bir kolumla belinden sarılıp vücuduma bastırırken, boş elimle de göğüslerini okşuyordum. Göğüsleri birinci kadından daha sertti. Claire'inkiler olabilirdi. Ama dudaklarımız birleşip de dili ağzımda dolaşmaya başlayınca, Claire'in o anda havuzun kenarında olduğundan emindim.

Havlum belimden ayaklarımın dibine düşüp de meçhul kadının önümde diz çöktüğünü hissettiğim zaman nefesim kesilir gibi oldum. Parmaklarının ilk dokunması ile tüm adelelerim gerildi. Biraz sonra parmaklarının yerini ıslak dudakları ve sıcacık ağzı alıyordu.

Acaba bu Claire miydi? Mümkün. Claire önümde diz çökerek ağız-seks yapmayı çok severdi ve çok da iyi bilirdi bu işi. Ama bu kadının tekniğinde daha ince ve daha farklı birşey seziyordum. Sanki bunu bana ilk kez yapıyor gibiydi. İki elimle saçlarını okşadım. Herhalde Nadine'di bu. Koyu kırmızı boyalı dudaklarını halka olmuş bir biçimde şu andaki faaliyetinde hayal ediyordum. O anda elleri de boş durmuyor en duygulu yerlerimi ustaca okşuyordu. Boşalmaya hazır olduğumu hissettim. Ama bu belki de Nathalie idi. Okşadığım saçlar sarı, ustaca kullanılan ağzı çevreleyen dudaklar da dolgun ve pembe olabilirdi. Tahrik olmam son noktasına varmıştı, kendimi daha fazla tutamadım.

Yerimi Richard'a bırakmak üzere soyunma odasına girdiğimde, birden havlumu içerde unuttuğumu farkettim. Laurent güldü ve bana soğuk bir bira uzattı.

—Bu defaki kimdi?

—Nathalie olduğunu sanıyorum.

Bunu söylerken dudaklarımda biraz utanmış ve özür dileyen bir tebessüm belirdi. Sözkonusu kadın onun sevgilisiydi. Laurent'de bana dostça gülümseyince rahatladım.

—Bu işi iyi biliyor değil mi? dedi.

6

Dolgun kalçalarını,
göğüslerini,
karnını
gözümün önüne getirdim.

9

Biramı hızla bitirdim. Çıplaklığım beni rahatsız etmiyordu.

Richard döndü. Arkasından Laurent. Tam sıra bendeydi ki, anlaşılma olasılığını daha da yoketmek için Richard sırayı bozmayı önerdi ve benim yerime yine o gitti. Döndüğünde Richard'ın da havlusu nu içerde unutmuş olduğunu gördüm.

—Claire'le beraber olduğumu sanıyorum, ama emin değilim.

Birkaç dakika sonra döndüğünde Laurent de havlusuzdu. Cimnastik salonuna girip, masaj masasına dayanarak beklemeye başladım. Artık biraz rahatlamış olduğum için, bu kez ziyaretçimin beni keşfetmesini bekliyordum. Bana sarıldığı anda tamamen çıplak olduğumu farkedince biraz şaşırdığını hissettim. Ben de onun havlusunu yere bıraktım, ellerim bacakları arasında ve kalçasında dolaşmaya başladı. Açıklayamayacağım bir nedenle, tüylerinin sarı olduğuna emindim. Ama iş biraz daha ilerleyince, artık hiçbir şeyden emin değildim.

Masaj masasına oturdu ve beni kendisine doğru çekti. Sarıldık ve dudaklarımız birleşti. Bacakları masanın kenarından sarkmış halde sırtüstü uzandığını hissettim. Tırnaklarını kaba etlerime batırmıştı. Sonra bacaklarını vücuduma sardı. Acaba Claire'miydi? Hareketlerimiz masayı duvara yaslanıncaya kadar kaydırdı.

Kim olduğu bilinmeyen bir kadınla sevişmenin ayrı bir tahrik edici yanı vardı. Hareketler giderek hızlanıyor ve sertleşiyordu. Tam Claire olduğuna emindim ki, birden hafif bir inleme duydum. Bu kesinlikle Nadine'in sesiydi.

Dudaklarım dudaklarına kenetlendi. Dolgun kalçalarını, göğüslerini, karnını gözümün önüne getiriyordum. Hayal gücümün bu zorlaması beni daha da heyecanlandırmıştı. Artık açıktan inliyor, soluyor, hatta neredeyse çığlık atıyordu. Son bir darbe ve boşaldım.

Havlusunu bile yerden almadan sıvıştı. Ben soyunma odasına döndüğümde Laurent'ın istekle çıktığım kapıya yöneldiğini gördüm. Ama on dakika kadar sonra döndüğünde üçümüz ortak bir karara vardık. Artık oyunu kesmenin zamanı gelmişti. Yorulmuştuk. Soyunma odasının penceresini açan Richard bağırdı: "Beş dakika ara!" Gülüştük.

Havuzun kenarına döndüğümüzde, üç genç kadının da bizim gibi çıplak oldukları görülüyordu. Her biri kendi erkeğini öptü.

Herkes havuza atladı. Gecenin karanlığı çökmüştü, ama havuzun suyu gündüzki sıcaklığını hâlâ koruyordu. Havuzdan çıkınca Richard üçüncü bir şişe şampanya açtı. Herkes son derece mutlu ve rahattı.

Akşamın geri kalan zamanında gözlerim Nathalie ile Nadine arasında gidip geliyordu. Hangisi ile ne yapmıştım? Emin olamamak bir anlamda rahatsız ediyordu beni.

Arabada Claire'e sorular sorarak, hangi anda onunla beraber olduğumu anlamaya çalıştım. Belki de onunla karanlık salonda hiç beraber olmamıştık. Ağzımı dudakları ile kapayarak beni susturdu. "Herşeyi bozacaksın, işin zevkini kaçıracaksın" dedi. Haklıydı.

Şimdi bu satırları Paris'te yazarken önümde bir davetiye duruyor: "Richard ve Nadine X... bu yaz Saint-Tropez'deki villalarında Michel Y.... ve Claire Z....'yi konuk etmekten büyük mutluluk duyacaklardır. Yüzme havuzunun kenarında şampanya içilecek ve bazı oyunlar oynanacaktır."

Claire bana sordu

—Gidiyor muyuz?

—Eğer çok istiyorsan, hatırın için kabul ederim.

—Yalancı!..

Dudaklarını dudaklarıma yapıştırırken gözlerinde yıldızlar uçuşuyordu.●

Aspirin nasıl etki yapar?

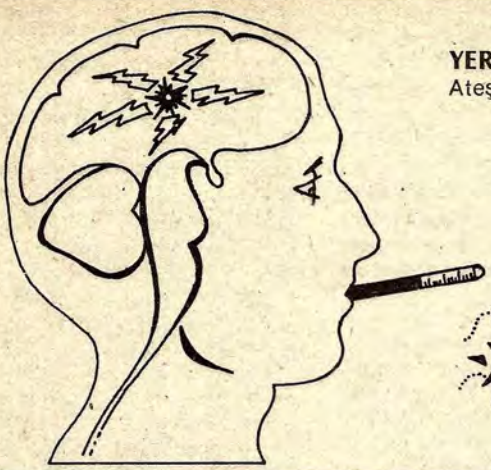

YERLEŞMİŞ KULLANIMLAR
Ateş, ağrı ve iltihaplanmaya karşı

Endoperoksitler
Arakidonik asitlerden yapılan endoperoksitler, enzimlerce prostaglandinlere dönüştürülür.

Arakidonik Asit
Hücrelerce yapılan arakidonik asit, prostaglandin üretiminde ilk adımdır.

ASPİRİN

ÖNLEYİCİ ETKİ

Ateş, ağrı ve iltihaplanmaya yolaçan Prostaglandinler
Aspirin kullanıldığında prostaglandin oluşumu önlenmekte, ârazlar yok olmaktadır.

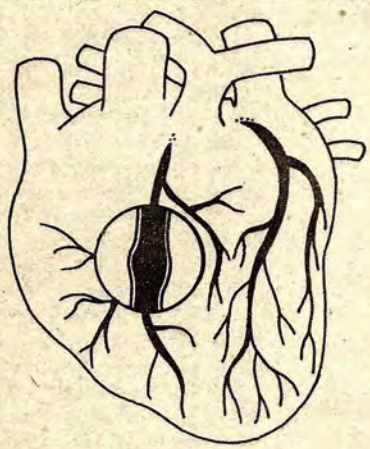

YENİ KULLANIMLAR
Kalp sektesi, inme ve embolizmaya yolaçabilecek pıhtılaşmaları önler.

ASPİRİN

ÖNLEYİCİ ETKİ

Arakidonik Asit
Arakidonik asitler, aynı zamanda, hücrelerde oluşan ve pıhtılaşmaya yolaçan plateletlerin başlangıç noktasıdır.

Endoperoksitler
Arakidonik asidi endoperoksitlere, onu da tromboksana dönüştürecek enzimlerin oluşmasını önlemektedir.

Pıhtılaştırıcı olarak Tromboksan
İçinde tromboksan bulunmayan plateletler, pıhtı oluşturacak biçimde birbirlerine yapışmazlar.

Aspirin

Baştarafı 35. Sayfada

bulunan bir maddedir. Yine aynı prostaglandinler, iltihaplı vücut kesiminin irininde de bulunmakta, vücuda zerkedildiklerinde başağrısı yapmakta, beyne zerkedildiklerinde de ateş yükseltmektedirler. Aspirinin vücutta nasıl etki yaptığının anlaşılmasıyla birlikte, hem yararlarının, hem sakıncalarının kaynaklarına da inilmiş bulunulmaktadır.

Bu bulgular sonucu, aspirin türü ilaçlarla prostaglandinlerin işleyişleri konusunda yeni araştırmalar başlatılmıştır. Giderek, aspirinin yan etkilerini ortadan kaldıracak bazı yeni ilaçların geliştirilmesi de beklenebilir.

Aspirinin pıhtılaşmayı nasıl önlediğini yukarıdaki şekilden görüyoruz. Asıl ilginç olanı, tıpta sık rastlanan bir durumun tekrarı olarak, reddedilen bir gözlemin "gerçek" olarak yeniden gündeme gelmesidir.

1953 yılında Kaliforniyalı bir doktor, fazla kilolu, hareketsiz, orta yaşlı 1400 kişi üstünde yaptığı bir araştırmada, günde iki tablet aspirin alanların kalp rahatsızlığı geçirmediklerini saptamıştı. Ancak, aspirin kullanmayan bir kontrol grubu bulunmadığı için de, doktorun bulguları pek ciddiye alınmamıştı. Tam 20 yıl sonra, Boston'daki İlaç Kullanım Programı çerçevesinde sürdürülen bir başka araştırma, aspirin kullananlara kıyasla aspirin kullanmayanlar arasında kalp rahatsızlıklarının çok daha yoğun olduğunu ortaya koydu. Hergün aspirin kullananlar arasında ölüm oranının yüzde 25 düştüğünün İngiltere'de yürütülen bir başka araştırmada belirlenmesinden sonra, aspirinin kanda pıhtılaşmayı önleyici etkisi üstünde daha yoğun biçimde durulmaya başlandı. 1978'de Kanada'da yapılan bir araştırma, daha önce hafif kalp sektesi geçirenlere günde dört tablet aspirin verildiğinde daha büyük sektelerin önlendiğini ortaya koydu. Kalça çıkıklarında, iki hafta süreyle günde dört aspirin alanların bacaklarında kan birikmeleri görülmediği saptandı. Nedense, aspirin yalnızca erkeklerde bu etkileri yapmakta, kadınlar etki dışı kalmaktadırlar.

Ancak, Washington Üniversitesi'nde böbrek diyaliz makinesine giren hastalara verilen yarım tablet aspirinin hem kan birikmelerini önlediği, hem de kadın ve erkek üstünde eşit olumlu etki yaptığı görülmüştür.

Araştırmaların yoğunlaşması, çağın bu mucize ilacının daha uzun süre mucize yaratma potansiyelini sürdürmesini sağlayacaktır. ●

İktidarsızlık

Baştarafı 48. Sayfada

Kolay kolay sindirilebilecek bir durum değildir bu..."

Ancak, kadının göğüslerini yitirmesiyle erkeğin penisini bir türlü sertleştirememesi arasındaki benzerlikler burada bitiyor. Bu yitiğinden dolayı kadın ne kadar sıkıntılı olursa olsun, "psikolojik bir durum bu... Bir süre sonra geçer" diye kendi kendini avutma olanağından yoksundur. Erkekte böyle değil... Daha 1976'ya kadar, ünlü tıp dergilerinde yazan ünlü hekimler, sertleşme bozukluklarının ve iktidarsızlık olaylarının en çok yüzde 15'inin fizyolojik kökenli olduğunda direniyorlardı. Oysa, bugün, iktidarsızlık olaylarının çok daha büyük bir bölümünün fizyolojik nedenlerden kaynaklandığını, psikiyatrik vakalar olmadıklarını biliyoruz. Daha geçen yıl, Bowman Grey Tıp Fakültesi'nden bir grup araştırmacı, psikojenik nedenlere bağlanmış iktidarsızlık olaylarının yaklaşık yarısının fizyolojik nedenlere dayandığını saptadılar. Bu bulgular, iktidarsızlığa çözüm ararken, psikiyatri klinikleri dışında çözüm aramaya başlamamız gerektiğini gösteriyor.

● FİZYOLOJİK İKTİDARSIZLIK

Bir şeker hastası olarak, Don, iktidarsızlığın en önde gelen fizyolojik nedenlerinden birinin etki alanındadır. Çağdaş tıp biliminin bugün bile tam açıklayamadığı bazı nedenlerle, şeker hastalığının, tıptaki adı **diyabetik nöropati** olan sinir tahrişlerine yol açtığını biliyoruz. Şeker hastalığından en çok etkilenen sinirlerin de, penisteki damarlara kan hücum etmesini uyaran sinirler olduğunu biliyoruz. Şeker, günümüzün, en büyük hızla yayılan kronik hastalıklarından biridir. Amerika'da milyonlarca şeker hastası vardır ve bazı saptamalara göre her yıl 600.000 kadar yeni şeker vakasına rastlanmaktadır. Bunların yarısından fazlası erkektir. Erkekler üstünde yapılan testlerin sonuçlarına göre, şekerlilerin yüzde 50-60'ı iktidarsız kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

İktidarsızlıktan yakınarak hekime başvuranlar arasında yapılan saptamalardan, bunların büyükçe bir bölümünün fizyolojik sorunları olduğunu görüyoruz. Omurilik zedelenmeleri, penis yöresindeki kan dolaşımını güçleştiren bazı damar tıkanıklıkları, endokrinal bezlerdeki bozukluklar, prostat, rektum ve kolon kanserleri, ilaç alerjileri, skleroz bunlar arasında sayılabilir. Hemen belirtelim, iktidarsızlığa yol açabilen ilaç alerjileri, daha çok yüksek tansiyonu düşürmek için kullanılan ilaçlardan doğmaktadır. İşin acısı, yılların yanlış bilgi birikiminin etkisiyle, birçok hekim, bu hastalıkları teşhis etseler bile, hastalıkla iktidarsızlık arasındaki o canalıcı bağlantıyı bir türlü kuramamaktadırlar.

● UYKU LABORATUVARI TESTLERİ

İlginçtir, Don'ın sorunlarının fizyolojik kökenli olduğunun saptanmasına en büyük yardımı bir psikiyatr yapmıştır. Don'ı bir de "uyku laboratuvarı testi" denilen testten geçmeye yönelten, zorlayan odur. Sonuçları yüzde 100 kesin olmamakla birlikte, bu testler, sertleşme bozukluğu vakalarında, psikolojik ve fizyolojik nedenleri ayrıştırabilmektedir. Testlerin nasıl işlediğini kısaca özetleyelim.

Ortalama, sağlıklı bir insan, sekiz saatlik gece uykusu sırasında, genellikle 4 kere penis sertleşmesine uğrar. Bu sertleşmelerin büyük bölümü, yaklaşık 1,5 saatte bir oluşan ve 20-30'ar dakika süren, rüyaların görüldüğü REM (hızlı göz hareketi) döneminde meydana gelir.

> Şekerlilerin yüzde 50-60'ı iktidarsız kalma tehlikesi ile karşı karşıyadır

Laboratuvar koşullarında, erkeğe takılan araçlarla, penis sertleşmeleri izlenmekte, saptanmakta ve ölçülmektedir. Ölçü birimi, penisin daha önceden belirlenmiş iki ayrı yerindeki çember genişliği değişmelerini saptayan Penis Gece Genişlemesi (NPT)dir. İki ayrı yerde ölçü alınmasının nedeni, fizyolojik bozuklukların penisteki bazı yerlere daha çok etki etmesidir. NPT değerleri, yani hasta uykudayken gözlenen penis sertleşmeleri normalse, iktidarsızlığın kökeninde psikolojik nedenler yatmaktadır. Yok, değerler normalin altında, yani sertleşme azsa, o zaman, iktidarsızlığın ardında mutlaka fizyolojik nedenler aramak gerekir.

Don'un girdiği ilk testler kesin sonuç vermemişti. NPT ölçümleri, Don'daki sertleşmenin "orta" ile "orta-altı" olduğunu gösteriyordu. Ancak, ikinci bir test için Don birkaç ay sonra uyku laboratuvarına döndüğünde, sorunun bütünüyle fizyolojik-kökenli olduğu kolayca anlaşıldı. Kendi durumunu Don şöyle anlatıyor: "Sonuçların her keresinde mutlak kesin olmasını beklemeyin. Sinirlerden biri bütünüyle kopmuşsa, o zaman penisin sertleşebilmesi asla söz konusu değildir. O zaman NPT ölçüm değeri sıfır olacaktır. Bu gibi aşırı vakalar dışında mutlaka bazı kalıntılar, bazı belirtiler bulunur. Hekimlerin bana koydukları teşhis ise kesindi. İki test arasında karşılaştırma yapıldığında, durumumun giderek kötüleştiği ve orta-altı grubun da altına düştüğüm görülüyordu." (Durumda gerileme, çoğunlukla, sorunun fiziksel olduğunu gösterir. Don'ın durumunda, dejenerasyonun nedeni şeker hastalığından kaynaklanıyordu. Penisin sertleşmeyiş nedenlerinin psikojenik olduğu durumlardaysa, sertleşme, uyku sırasında normal olmakta ve belli zaman aralıklarıyla yapılan testlerde gerileme gözlenmemektedir). Durum böylece saptandıktan sonra, Don da, penis iç destek ameliyatının doğal adayları arasına girdi.

● İÇ DESTEK TÜRLERİ

Penis içdestek ameliyatı geçirenlerin yüzde 20'si Houston'daki Baylor Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden Brantley Scott'un geliştirdiği bir araç kullanmaktadırlar. Bu araç, skrotumdan ya da karın boşluğundan vücuda giren cerrahın penis içine yerleştirdiği içi boş, çift bölmeli silikon bir silindirdir. Bu silikon silindirin idrar torbasına yakın ucunda, içi sıvı dolu bir küresi vardır. Skrotuma yerleştirilen bir hidrolik pompa mekanizmasıyla, istendiği zaman silindire sıvı basılmakta ve böylece istenen sertleşme meydana gelmektedir. Birleşmeden sonra penisin inebilmesi için bir valva basılmakta ve sıvı açılan kapaklardan rahime boşalmaktadır.

Don'ın kullandığı içdestek Miami Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden Hernan Carrion tarafından geliştirilmiştir. Dayanıklı ama esnek, her biri yaklaşık 1 cm. çapında iki silikon çubuktan oluşmaktadır, bu destekler... Hastanın penis boy ve genişliğine uygun olabilmesi için, bu silikon çubuklar, 3 değişik çapta ve 9 değişik uzunluktadır. Çubuklar penisin vücutla birleştiği yerde, penis altında açılan bir yarıktan yerleştirilmekte, çok dikkatli bakılmadıkça yarası görünmemekte ve başka hiçbir mekanik bağlantısı bulunmamaktadır.

Don'ın ameliyatı, New York'taki Mount Sinai Tıp Fakültesi üroloji profesörlerinden Dr. Elliot Leiter tarafından yapıldı. Dr. Leiter, Don'ın sorunlarının kesinkes psikolojik

kökenli olmadığının saptanmasından sonra ameliyatı yapmaya yanaşmıştır. Oysa, bazı hekimler, psikolojik kökenli olup da psikiyatrik tedaviyle iyileştirilemeyen vakalarda da ameliyata gitmektedirler. Leiter tutumunu şöyle açıklıyor: "Hangi durumlarda ameliyata başvurulacağı konusunda çok kesin kıstaslarımız var. Özenli psikiyatrik incelemelerden, sayısız uyku laboratuvarı ve başka testlerden sonra, iktidarsızlığın, bedensel olduğuna inanmamız gerekiyor. Aksi taktirde, ameliyata başvurmuyoruz". Bir çok cerrah, Scott'un geliştirdiği mekanik modele kıyasla Carrion Modeli'ni tercih ediyorlar. Bir doktor şöyle diyor: "Mekanik işlemlere, ikide-bir 'kusura bakmayın, keseyi doldurup geleyim' diye özürlere gerek bırakmıyor. Basit ve kesin sonuç verici biçimde işliyor. Hem takılması kolay hem de ameliyat karmaşık değil. Maliyeti on kere daha ucuz." Gerçekten de, yapılan sapmalara göre, penis içdestek ameliyatları, Carrion aracıyla hastane masrafları hariç 1000 dolara gerçekleştirilebilirken, öteki araçla 2000 doların çok üstüne çıkıyor.

● AMELİYAT SONRASI DÖNEM

Herhangi bir ameliyat gibi, penis içdestek ameliyatlarının da ameliyat sonrası dönem ağrıları ya da komplikasyonları olabilir. "Hastalarımdan biri ameliyattan bir hafta sonra seks yaptı" diyor Dr. Leiter, "Başka hastalarımdaysa, tam nekahat, birkaç haftayla birkaç ay arasında değişti. İyileşme bir sorun oluşturmuyor genellikle... Asıl sorun, cinselden çok sosyal... Ameliyat sonrasında kadınları hallaç pamuğu gibi atan hastalarımdan biri, penisindeki sürekli sertliğin, yattığı kadınlara da büyük psikolojik destek olduğunu söylüyordu. Kendilerini çok seksi sanmaya başlamışlardı çoğu... Kendisine, 'penis sertleşmesi' sözcüğünün pek geçerli olmadığını anlatmaya çalıştım. İçdestekli bir penisle sertleşmiş bir penis gerçi çok birbirlerine benziyorlar, hatta içdestekli bir peniste de uyarı sonrası değişme ve orgazm sonrası yumuşama oluyor, ama, benzerlik de orada bitiyor. İçdestek ameliyatları, ameliyat öncesinde var olmayan yeni nitelikler yaratmaz. Orgazma ulaşılabiliyorsa, ameliyat öncesinde de orgazma ulaşılabiliyordu demektir. Carrion içdesteği sert bir penis yaratır. Sürekli kalkık bir penis değil... Spor salonlarındaki ortak duşlar ya da genel helâlar kullanılmadıkça, içdestekli bir penisin dış görünüşü sosyal sorunlar yaratmaz."

Yalnızca hastaları değil, onların eşlerini de penis içdestek ameliyatları ve sonuçları hakkında aydınlatan Dr. Binkhorst'a göre, Carrion içdestekli bir penis karna dayanabilir ve iç çamaşırın kemeriyle orada tutturulabilir. Bunu kimse dışarıdan farketmez. Sürekli spor yapan ve insanların arasına şortla çıkan Don da bu görüşü benimsiyor, ama, işi sağlama bağlamak için bir de suspansuvar kullanıyor.

İçdestek ameliyatlarının kusursuz, kullanılan araçların eksiksiz olduğu elbette söylenemez. Bu yüzden, hekimler ve araştırmacılar sürekli bir arayış içinde bulunuyorlar. Vasküler sorunları olan ve damar tıkanıklıkları yüzünden penislerine kan hücumu güç olan kişilerdeki iktidarsızlık sorunlarına yenib ir çözüm bulunmuş gibi... South Carolina Tıp Üniversitesi cerrahlarından Harry Leveen bir süreden beri damar-nakli deneyleri yapıyor ve somut sonuçların eşiğine gelmiş durumda... Bu deneylerin altında yatan fikir, kalp hastalıklarında "by-pass" ameliyatlarının bir benzeri... Böylece, penise silikon gibi görece zararsız bir yabancı maddenin yerleştirilmesinin yaratabileceği iltihaplanma vb. durumlarının da önü alınmış olacak...

Bu gelişmeler oladursun, yapılmakta olan içdestek ameliyatları bir çok karı-kocaya yardım ve umut ulaştırmış durumda... "İçdeseklerin ideal çözüm oldukları elbette söylenemez" diyor Dr. Binkhorst, "Ancak, tüm umutlarını yitirmiş eşlere tam doyumu içeren yeni seks ufukları açtıkları da bir gerçek... Galiba, asıl önemli olanı da bu..."●

"- Kuyruk tarafından isteyen var mı?."

CELAL KÖKSAL

Baştarafı 19. Sayfada

alayım deniliyor. Bu olmaz, özgürlük isteniyorsa, kendi yaşamını sürdürecek düzeye gelmesi de gerekir.

Ayrıca bizde, toplum henüz bu düzeyde özgürlüğe hazır değildir. Herşey yavaş yavaş oluşuyor. Türkiye'de, bundan 20 yıl öncesine göre büyük mesafe alınmıştır. 40 yıl önce, Ankara'da gençlerin kol kola gezmeleri bile mümkün değildi. Bugünse, sokak başlarında birbirine sarılan gençlere rastlayabilirsiniz. Kimse dönüp bakmıyor ya da pek az bakıyor. Demek ki, bizde de gelişme var.

ERKEKÇE- Amerika ve Avrupa ülkelerinde görülen eş değiştirme ve grup seks olaylarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

PROF. KÖKSAL- Yalnız Amerika'da değil, bizde de rastlanıyor. Bazı aileler, birkaç aile birleşip eş değiştiriyor, grup seks yapıyor. Maalesef bu akım bize de girmiştir. Hekim olarak, ilgili sağlık kurumu olarak zaman zaman bu gibi olaylarla karşılaşıyoruz. Bu sapıklıktır. Bu durumda güzellik, aşk ortadan kalkar. Bir bakıma hayvani ilişki ortaya çıkar.

ERKEKÇE-Eşler bundan rahatsızlık duymuyorlar mı?

PROF. KÖKSAL- Duymaz olur mu? Duymaktadırlar. Genellikle erkek kadını kıskanır, sanılır. Oysa toplu seks ilişkilerinde daha çok kadınlar rahatsızlık duymaktadırlar. Çünkü kadınlarda tek kişiye bağlanma eğilimi daha ağır basmaktadır. Bu duygu onlarda daha gelişmiştir.

ERKEKÇE- Grup seks nedeniyle size başvuran kişi oldu mu?

PROF. KÖKSAL- Evet, bu nedenle bize başvuranlar oldu. Depresyon geçiren kadınları biliyorum. Bu gibi hastalarımız oldu. Grup seks için öneri genellikle kadından değil, erkekten gelmektedir. Bu nedenle kocasından ayrılan kadınları biliyorum.

ERKEKÇE-İnsanların hayvanlarla cinsel ilişkide bulundukları, Türkiye'de de bir gerçek. Bir psikiyatri uzmanı olarak bunu nasıl değerlendirirsiniz?

PROF. KÖKSAL- Hayvanlarla cinsel ilişki de sapıklığın ayrı bir şeklidir. Anadolu'da özellikle eşeklerle olan ilişki yaygındır. Toplum da bunu ahlaka fazla aykırı bulmuyor ve müsamaha ile karşılıyor. Eşeklerle cinsel ilişki bir ihtiyacın karşılanmasıdır. Böyle olduğu için, yani hayvanlarla, eşeklerle cinsel ilişki kurulduğu için köylerde, gençler arasında masturbasyon oranı daha düşüktür.

ERKEKÇE-Bu tür ilişkilerin olumsuz etkilerinden söz edilebilir mi?

PROF. KÖKSAL- Eşeklerle cinsel ilişkinin ruhsal bozukluklara neden olduğu doğrudur. İnsan, hayvanla ilişki kurduğu için kendini suçlu bulabilir. Kendinden tiksinebilir. Kendini günahkar sayabilir. Bu ilişkide doğaya, güzelliğe, zevke aykırı unsurlar vardır. O nedenle daha sonra insanlarla ilişkide bulunurken insan, değişik ruhsal etkilenmeler nedeniyle tam zevke varamayabilir.

ERKEKÇE-Seks filmleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

PROF. KÖKSAL-Sapıklığı değil, normal cinsel ilişkiyi anlatan filmler gençler için yararlı olabilir. Sinemalarda, belirli yaştan sonraki gençlerin gidip görebilecekleri filmler gösterilebilir. Bu filmler, her yaşta insanın birşeyler öğrenebilecekleri filmler olmalıdır. Ancak ticari amaçla yapılan filmlerde her türlü sapıklık anlatılmaktadır. Normal, sevgiye, şefkata dayanan filmler değildir. Sapıklığı işleyen filmlerin gösterilmesine karşıyım. Filmler de birer eğitim aracıdır. Eğitimin amacıysa insanların doyurucu, uyumlu, sağlıklı bir cinsel yaşam sürmelerini öğretmektir. Bu ilkelere aykırı düşecek filmlere karşıyım.

> Normal cinsel ilişkiyi anlatan filmler gençler için yararlıdır

ERKEKÇE-Cinsel eğitim dediniz. Cinsel eğitime ilişkin görüşlerinizi açıklar mısınız?

PROF. KÖKSAL-Cinsel eğitimin amacı insanları, cinsel uyumu bozacak korku, utanç, suçluluk gibi psikolojik olgulardan uzaklaştırmaktır. Cinselliğin tabu olmadığını anlatmaktır. Çünkü, yanlış bir eğitimle cinsellik bir tabu olarak gösterilmektedir. O nedenle ciddi sorunları çıktığı halde insanlar doktora gitmekten çekinmektedirler. Bir örnek vereyim:

Sonradan hastamız olan bir çift var: 16 yıllık evliydiler,bize geldiklerinde 16 yıllık evlilik süresince kadın bir kez olsun orgazm olmamış. Erken boşalmaya karşı önlem vardır. Ama kadının defalarca uyarısına rağmen erkek doktora görünmekten çekinmiş. Bu durum dengesizlik, uyumsuzluk yarattı. Sonunda çift ayrılmak zorunda kaldı.

ERKEKÇE-Erkeğin doktora gitmekten çekinmesinin, yanlış eğitimle ilgisi var mı?

PROF. KÖKSAL-Elbette... Aksi halde, doktora görünmek tabu, ayıp sayılmazdı. Baskının başka olumsuzlukları da vardır. Hastanemizle ilişkisi olan bir başka çift var: Karı-kocanın ikisi de üniversite mezunu. Çocuklarını masturbasyon yapmasın diye baskı altına almışlar. Baskı, çocukların yatakta ellerini yorgan üstünde tutarak uyumaları biçiminde ortaya konmuş. Bu baskı giderek yoğunlaşmış. Sonunda çocuklar bize, bunalımlı insan olarak geldiler. Tedavi altına aldık.

ERKEKÇE-Baskı, ana ve babaların diledikleri doğrultuda çocuk yetiştirmelerini sağlayamıyor o halde...

PROF. KÖKSAL-Kesinlikle... Bir hastam var. Kız çocuğu... Henüz ortaokul öğrencisi. Ama annesiyle babası onu olağanüstü boyutta bir baskı altına almışlar. Erkek arkadaşlarıyla kaynaşmasın diye, okula, okul aracıyla gönderilmiş. Aynı araç akşamları eve getirmiş. Baskı kız çocuğunu başka yollara sürüklemiş. Baskıya tepki olarak okuldan kaçmış ya da öğlen tatillerinde arkadaşlarıyla buluşmuş. Gezmediği oğlan kalmamış...

ERKEKÇE-Fetişizm'in baskıyla ilgisi var mı?

PROF. KÖKSAL-Fetişizm de, cinsel baskının meydana getirdiği somut örneklerden biridir. Bize bir hasta getirdiler. Hırsızlık yaparken yakalanmış. Çaldığı şey, kadın iç çamaşırıydı. O güne kadar sayısız hırsızlıkları olmuş. Ama son kez, bahçede yayılı çamaşırlar arasında kadın külotu çalarken görülmüş ve yakalanmış. Kadın külotundan oluşan bir koleksiyonu varmış. Yenisini eklemek için hırsızlığa çıkmışmış. Bu gibiler, kadın eşyasına dokunmaktan, okşamaktan zevk almakta, orgazm olmaktadırlar. Bize getirilen genci tedavi ettik. Sanırım sağlığına kavuştu.

ERKEKÇE-Halk arasında röntgenci diye geçen hastalığın da baskı sonucu oluştuğu kanısındasınız o halde?

PROF. KÖKSAL-O da baskının sonuçlarından biridir. Bu gibi hastalar, başkasını soyunurken ya da cinsel ilişkide bulunurken görmek isterler. O zaman kendisi de cinsel ilişkide bulunuyormuş gibi zevk almakta, orgazm olmaktadırlar. Baskıların hasta duruma getirdiği böylesi biri, evleri rahatlıkla gözetlemek için meslek olarak gece bekçiliğini seçmişti. Sonradan bize hasta olarak geldi. Bekçilik yapar-

ken, geceleri dilediği evi gözetlemiş. Mahallede, hangi evde, hangi saatte neler olur biliyormuş. Bize geldiğinde, durumu kötüydü. "Beni kurtarın" diye yalvardı. Tedavi altına aldık. Sağlığına kavuşturduk. Adam bekçilikten ayrıldı. Şimdi normal bir insan.

ERKEKÇE-Kimi kadınların erkeklerden ürkmesini nasıl açıklarsınız?

PROF. KÖKSAL- Kötü deneyimler, şefkatli olmayan davranışlarla birlikte, olumsuz eğitim bu durumu yaratmaktadır. Bazı kadınlar çıplak erkeğe bakamıyor. Görmek istemiyor. Ürküyor çünkü. Soyunan erkek gördü mü korkuyor. Evlenmiş ancak korku ve ürkeklik yüzünden yıllarca cinsel ilişkide bulunmayan kadınlar da tanırım. Şu sıralarda, bizde tedavi görmekte olan yedi sekiz kadın var. İçlerinde kocalarıyla hiç yatağa girememiş olanlar var. Tedavi ediyoruz.

ERKEKÇE-Ruhsallıkla, iktidarsızlık arasında bir ilinti var mıdır?

PROF. KÖKSAL-Var elbette... Sağlıklı insanlar için iktidarsızlık sözkonusu değildir. Erkekler 80 yaşında da normal cinsel ilişkide bulunabilirler. Normal yaşlılarda görülen iktidarsızlık, yıpratıcı hayat şartlarının sonucudur. Altmış yaşında normal olarak iktidarsızlaşanlar vardır. Ancak yaşlılık herşeyin birimi demek de değildir. Azalma olabilir ama, tüm olarak kesilme olmaz. Genç yaşta görülen iktidarsızlık eğer beyinde, ya da vücudun başka bir yerinde hastalık yoksa, psikolojik etkenlerin sonucudur. Cinselliğin tabu olarak gösterilmesi, korku, çekingenlik ve benzeri psikolojik faktörler iktidarsızlığa yol açabilmektedir. Daha ilkokuldan sonra kızlarla erkekler okulda ayrılmaktadır. Çekingenlik başlıyor. Bize bir genç geldi. Üniversiteye devam ediyormuş. Anadolu'da liseyi bitirmiş. Hiç kız arkadaşı olmamış. Üniversitede kız arkadaşı olsun istemiş. Biriyle tanışmış. Üç ay arkadaşlık etmişler. Fakat aralarında duygusal hiçbir yaklaşım olmamış. Günün birinde kız, "Sen ne biçim erkeksin, kızlardan, kadınlardan hoşlanmaz mısın?" demiş. Arkadaşlıkları bitmiş. Delikanlı bize geldiğinde bunalım içindeydi.

Cinselliğe ilişkin ilk deneyimlerini genelevde yapanlar için de, iktidarsızlığa kadar uzayan olumsuzluklar sözkonusudur. Çünkü genelevdeki kadınlar sorunları olan insanlardır. İnsanlardan, erkeklerden iyi olmayan davranış görmüşlerdir. İsteyerek oraya gelmemişlerdir. O nedenle erkeklere karşı öfkelidirler. Delikanlıysa oraya değişik duygularla gitmektedir. Ama sevgi ve şefkat yerine sertlikle karşılaşmaktadır. Kadının, "hadi" ya da "çabuk ol" demeleri, duygularını yıkar. Başarılı olamadığı zaman da "sen ne biçim erkeksin" sözünü duyunca dünyası kararır. Bu nedenle iktidarsızlaşan hastalarımız olmuştur.

ERKEKÇE-Peki, toplumun gençlere karşı yaklaşımı ne olmalıdır sizce?

PROF. KÖKSAL-Gençliğin kendi kendini koruyabilecek sağduyuya sahip olduğuna inanmak gerekir. Gençleri anlamak, içlerine girmek gerekir. İnsanlara, dünyaya nasıl baktıklarını, neler beklemediklerini herkesin anlaması zorunluluktur. Gençlerle diyalog kurulursa, onlara karşı ılımlı, yumuşak, anlayışlı davranılırsa korkulan, çekinilen kişiler olmadıkları görülecektir. Gençler korkulduğu gibi aşırılık içinde olan kişiler değildir. Sevdiğiniz, saydığınız kadar sevgi ve saygı alabilirsiniz. Sevip sayılırsa, gençlerin hiç de aşırı olmadıkları görülecektir. Gençler, yaşları gereği ataktırlar. Sabırsızdırlar. Herşeyin çabuk olmasını, düzelmesini isterler. Reaksiyoner olmaları bundandır.

ERKEKÇE-Gençlerin üzerine baskı cezalarıyla, cezaevleriyle gidilmesi bir çözüm müdür?

PROF. KÖKSAL-Ceza ve baskılarla gençlerin üstüne gidilmesi sorunları çözmeğe yetmez. Onları suç işlemeye sürükleyen nedenlerin üstüne gitmek gerekir. Ama hiçbir suç da cezasız olamaz, doğal olarak. Yasalar herkese karşı eşit olarak uygulanırsa, gençler zaten uyum gösterirler...●

"- Hizmetçiye doğum günü hediyesini vereyim, hemen geliyorum, karıcığım."

Dallas

Baştarafı 32. Sayfada

değil. Dram deseniz değil. Trajedi deseniz değil. Aşk öyküsü deseniz değil. Belli bir kategoriye koyamıyorsunuz. Birer saatlik bölümlerin herbirinde herkes herkese ihanet ediyor, herkes üç-kağıdını çeviriyor. İhanet, öfke, tasadan ırak, evinde oturup sakin bir gece geçiren aile üyesi yok. Aşırı duygusal ya da melodramatik olan yapıtlara, Amerikalılar, "cılk opera" derler. Dallas'ın tek özelliği, "cılk opera" türüne girmemesi...

Bugün gerçi "cılk opera" çok gevşek kullanılan bir kavram, ama klasik anlamdaki türdeşlerinin en önemli özelliği, toplumsal çerçevenin sağlam çatılmış olması... Kişiler nasıl etkileşirlerse etkileşsinler, ne yaparlarsa yapsınlar, o toplumsal çerçeveye toplumun değer yargılarına ters düşmezler. Radyo cılklarında, 50'li ve 60'lı yılların televizyon cılklarında, bu toplumsal çerçeve, yalnızca öyküyü değil, kişilerin duygu ve davranışlarını da belirlerdi. Kişiler değişir, bu değer yargıları, bu ahlak kuralları, bu toplumsal çerçeve aynı kalırdı.

Örneğin, eski zaman cılklarında, kadın kocasına ihanet etti mi, toplumun ve özellikle kocasının nasıl bir tepki göstereceğini hemen oracıkta kestirebilirdiniz. Gerçi bazı durumlarda filmin mesajındaki "ahlak" anlayışıyla seyircinin "ahlak" anlayışı uyuşmazdı ama önemli olan da bu değildi. Filmin bir anlam taşıyabilmesi için, sınırlarının önceden çizilmiş ve herkesce bellenmiş olması gerekirdi. Şenlik ondan sonra başlardı. "Kocasına kızdığı için ihanet eden kadın"... "İhanet ettikten sonra suçluluk duygusu altında ezilen kadın"... Bunlar, eski zaman cılklarının beylik klişeleri, tipleriydi. Kısacası, eski zaman cılkları, dört bir yanı duvarlarla çevrili, kaçılması mümkün olmayan bir hapisane gibiydi. Neyin yapılabileceğini, neyin yapılamayacağını o duvarlar belirlerdi.

Dallas hiç de böyle değil... Gerçi bazı ahlak kuralları, bazı değer yargıları var ama bunlar herkesi bağlayan, herkesi boğarcasına kuşatan kale duvarları değil... Alın kocasına ihanet eden Dallas dizisi kadınının örneğini... Kocası nasıl tepki gösterecek ihanete? Bunu ne kadın biliyor, ne koca, ne aile, ne de seyirci... Önceden kestirilemiyor olacaklar... Örneğin, Bobby (J.R.ın iyi mi, kötü mü olduğu anlaşılamayan kardeşi), karısı Pam'ın Paris'e bir iş gezisi yapacağını, bu iş gezisi sırasında da, patronuyla kendisine ihanet edeceğini öğreniyor. Ne yüzüne çarpıyor öğrendiklerini, ne de inanıyor "suçsuzum" haykırışlarına... Pam uçağa biner binmez eski sevgililerinden birini buluyor, sonra da onunla yatmıyor.

Ne biçim davranış kalıbı bu? Ne biçim ahlak anlayışı? İler-tutar yanı yok... Gerçi çok ahlak kuralında boşluklar bulursunuz ama bundaki yanardağ krateri gibi... Ahlak kuralları, davranış biçimleri askıya alınmış, duruma göre yenileri deneniyor gibi... Herkes, her an, dilediği kalıbı benimsemekte özgür... Bu özgürlük bir yerde canlılık, dirilik kazandırıyor Dallas'a... Kimi yerdeyse, bir eğretilik, bir anlaşılmazlık getiriyor. Örneğin, Sue Ellen'la J.R.'ın evliliği, Kuzey Amerika kıtasındaki evliliklerin belki de en kötüsü... J.R. sürekli yalan söylüyor, başka kadınlarla düşüp kalkıyor, tehdit ediyor, hakaret ediyor, çoğu kez de hiç ilgilenmiyor. Su Ellen'se sürekli yalan söylüyor, başka erkeklerle düşüp kalkıyor, boşanmaya çalışıyor, hatta sonraki dizilerden birinde kocasının peşine özel hafiye bile takıyor. Kumrular gibi sevişikleri elbette söylenemez... Üstelik, evliliklerinin tam anlamıyla harabeye döndüğünü de tüm aile biliyor.

> Birer saatlik bölümlerin herbirinde, herkes, herkese ihanet ediyor.

Birden, bir gece, Sue Ellen evliliklerinin yıldönümü onuruna bir sürpriz partisi veriyor (amacı kocasına bağlı eş izlenimini yaratarak boşanma sırasında nafaka yontmak). J.R.'da dahil, Sue Ellen'in birdenbire "sadık eş" izlenimini vermesini yadırgayan aile üyesi yok... Ellerindeki içki kadehlerini tokuşturuyor, söyleşiyorlar. Sue Ellen'ın özel hafiyesine biraz önce tuzak kurmuş olan J.R. bile aymıyor, hatta bunu Sue Ellen'ın "yatağa çağrısı" olarak kabul ediyor. Neden sonra sevişmeyi önerdiğinde terslenince durumu anlıyor.

Dallas'taki kişilerin en büyük rahatlığı belli bir kalıba girip orada kalmak zorunda olmamaları... Dilediklerince bir kişilik kılığından ötekine girebiliyorlar. Daha henüz bizim seyircilerimiz izlemediler ama kişilik değiştirmenin en ilginç örneklerinden biri, Ray'le Donna'nın ilişkilerinde meydana geliyor. Ray, Ewing ailesindeki bütün dişileri (Bayan Ellie hariç) elden geçirmiş Southfork çiftliği kahyası, Donna da sarışın, güzel, dul sevgilisi... İlişkilerinin ilk dönemlerinde Ray sessiz, ağırbaşlı, iyi yürekli Teksas sığır çobanı... "Eyalet politikasının aktif üyelerinden biri" olarak nitelenen Donna için çok uygun bir eş... Ama, Donna'yla ilişkileri düzene koyar koymaz, hemen kişilik değiştirip ikinci bir Hamlet olarak karşımıza çıkıyor.

Donna bir yemek veriyor. Öyle büyük birşey değil... Ray, o, birkaç da Teksaslı politikacı.. Her Teksaslı gibi kişiler, yani Ray'ın yadırgamayacağı tipler. Ray kızarır, bozarır, sıkılganlaşır, çiftçilikten başka birşeyden anlamadığını mırıldanmaya, orada kendisini yabancı hissettiğini söylemeye başlar. Yeni Hamlet rolüne uygun olarak Ray Donna ile evlenmekten vazgeçince, bu kez Donna da kişilik değiştirmeye başlar. Sanki Teksaslı sığır çobanlarının meslek hayatına atılmış, okumuş karıları yokmuş gibi bir curcunadır kopar. Daha da şaşılası, Donna, aile reisi Jock Ewing'e giderek Ray'i evliliğe zorlamasını ister. O sırada kişilik değiştirmeye fırsat bulamayan Jock da, nihayet kendisinden beklenen davranışı göstererek, Donna'yı sepetler.

Cılk operalar rüya değildir. Yakışıklı genç doktorun hemşireye tutulması, fakir sekreterin patronun gönlünü çalması rüya değil, tek sözcükle "hayal"dir. Oysa, cılk operalar öylesine pragmatik, öylesine günlük işlerle ilgilidirler ki, "rüya" sayılamazlar. Alın "Yukarıdakiler, Aşağıdakiler" dizisini... İngiltere'deki bir ailenin girdisini, çıktısını didik didik ediyor. Cılk opera öyleyse, Dallas değil... Son yılların bu en tutulan dizisi gamsız, keyifli, akıcı, ayrıntısız biçimde yoluna devam ediyor.

Edna Ferber'in romanından sinemaya uyarlanan, James Dean, Rock Hudson ve Elizabeth Taylor'u ekranlara birlikte geti-

ren "Giant" (Devler Ülkesi) filminden izler de var Dallas'da... Örneğin, Ewing'lerin Southfork çiftliği, tıpkı Giant'taki benzer bir çiftlik gibi, ovanın orta yerinde, görkemli bir anıt gibi yükseliyor. Mavi bir gök kubbenin altında, uçuk yeşil çimenlerin üstünde yükselen beyaz, rahat bir ev bu... Teksas'ta petrol ya da sığır kokan bir çiftlikten çok, büyük bir iş adamının banliyö evini andırıyor. Dallas'ın hayalden çok "rüya" olması da buradan geliyor.

Ya Ewing arabalarının park yerine ne demeli... Sanki televizyon filmlerinden çıkma... Yemeklerin yendiği taraça da öyle... Arada sırada bir uşak görünüp kayboluyor (Ewing'ler kendi sofralarını toplayıp bulaşıklarını yıkayacak değiller ya!)... Tıpkı bir düş alemi gibi...

Dallas'ın bunca tutulmasının nedeni "Amerikan" yaşamını yansıtması da değil... Örneğin, bir "Aşağıdakiler, Yukarıdakiler" kesinkes değil... Aşağıdakiler diye birşey yok, yukarıdakiler de, ya ruh hastası, ya üç kağıtçı... İçki, kumar, fuhuş gırla gidiyor. Ailenin her üyesi altına son model birkaç araba çekmiş... Dallas'ın cıklara tek benzer yanı, paranın mutluluk getirmediği...

Dallas dizisinin kahramanlarına "ahlaksız" demek de olanaksız... Genci yaşlısı, yeni zengini, eski zengini, iyisi ve kötüsüyle bütün kahramanlar duruma göre bir ahlak setinden ötekine geçiyorlar. Denilebilir ki, oyunu, değişik zamanlarda değişik kurallarla oynamaktalar. "Sue Ellen'ın bebeğinin babası kim?" sorusunu örnek alalım. Daha işin başında, seyirci, bebeğin peydahlayıcısı konusunda kuşkuya itilmiş... Bir kere, J.R., yalnızca baba olarak değil, koca olarak da akıl almaz bir tip... J.R.'ın başka kadınlara, Sue Ellen'ın da içkiye tutkusu yüzünden biraraya gelip çocuk yapacak durumları yok... Sonra ortada aklına estikçe olur-olmaz yerlerde bitiveren Cliff Barnes var... Sue Ellen'ın yakışıklı aşığı bu... Derken, günlerden bir gün, Sue Ellen'ın çocuğunun babasının J.R. olmadığı yönünde gazetelere haber sızdırılıyor, gazeteler de, bunu yayınlıyor. Güzel! Ama, işin içine bu kez Bayan Ellie giriveriyor. Evi çekip çeviren, otoriter biçimde aileyi yönlendiren, tonla parasının yanında ahlak kuralları, standartları, değer yargıları olan bir kadın Bayan Ellie... Tam deyimiyle, eski kuşaktan biri...

Bebeğin babasının kim olduğu tartışmaları kıvılcımlanınca Bayan Ellie ne yapsa beğenirsiniz? Teksas sosyetesinin çağrılı olduğu bir kokteyl parti düzenleniyor. Herkes orada... Sue Ellen öylesine sinirli ki, herkes kadeh tokuşturup söyleşirken bir fırsatını bulup aşığı Dusty'i telefonla arıyor, konuşuyor. Derken,Ewing ailesinin avukatı kan tahlili raporlarıyla çıkageliyor ve başta Sue Ellen'la J.R. olmak üzere herkesi şaşırtan açıklamayı yapıyor. Çocuğun babası J.R.!

Olaya böyle yaklaşması, Bayan Ellie'nin alışılmış kişiliğinin bütünüyle dışında... Hangi Ewing'in değil ki? Ama, ne var ki, seyirci de artık beklenmedikleri beklemeye öylesine alıştı ki, Dallas'ın çarpıcılığı, seyirciye yakınlığı da oradan kaynaklanıyor. İnsanların hızlı yaşadıkları, işlerine geldikçe kişilik değiştirdikleri, günlerini gün ettikleri bir çağda yaşarken, aynı şeyin ekranda tekrarlandığını görmek büyük ölçüde ferahlatıyor, keyiflendiriyor seyirciyi... Bir rüya alemine götürülüyor seyirci sanki.. İnsanların dilediklerini yaptıkları, olaylara içlerinden geldiği gibi tepki gösterdikleri, kendilerinden beklenen davranışları göstermekten sürekli kaçındıkları zaman ve mekandan soyutlanmış bir rüya alemi bu... Dallas dedikleri rüya... ●

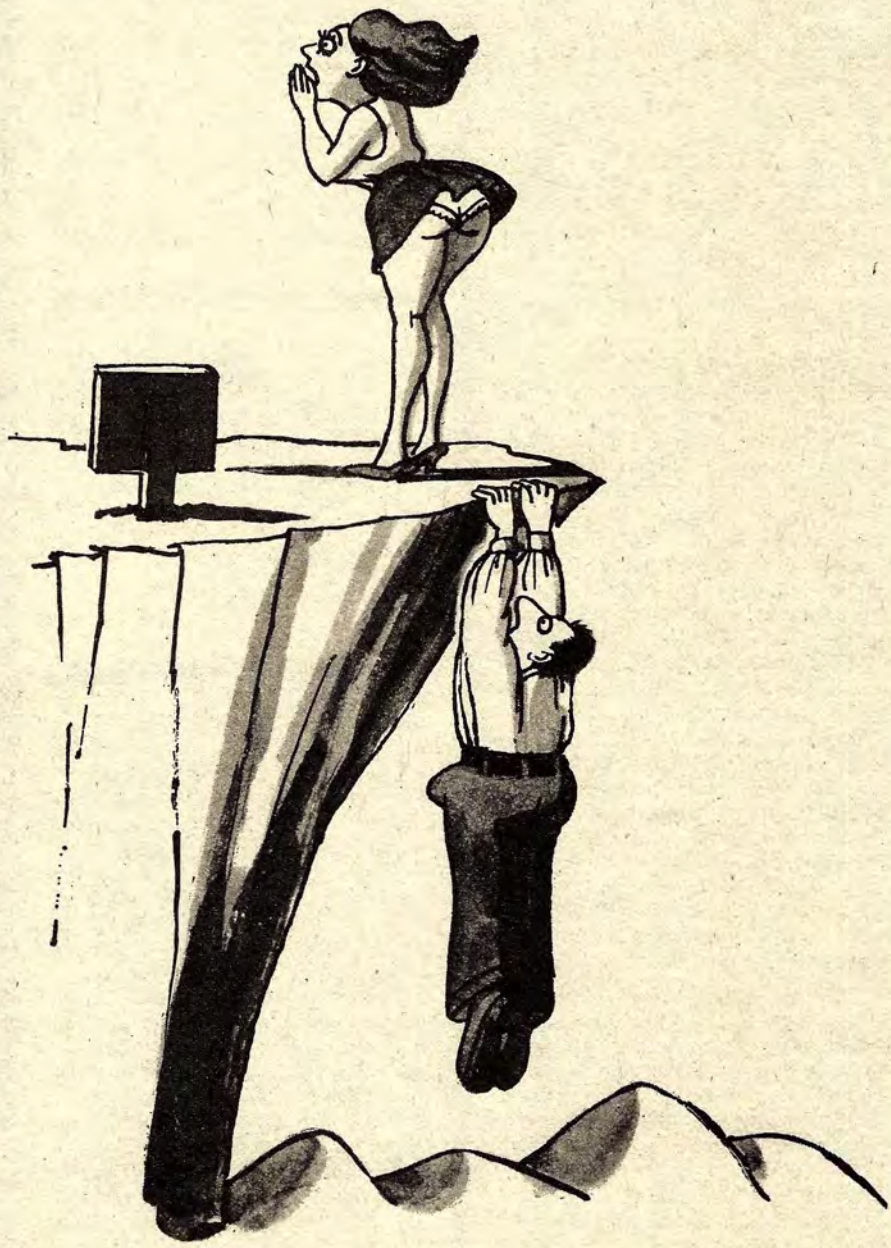

Masturbasyon olayı

Baştarafı 44. Sayfada

ona... Beden, zihin ve toplumdaki tüm kötülüklerin kaynağı O'dur.

Bugün bir aydınlanma çağında yaşıyoruz. Bilim ve din adamları artık masturbasyona yüklenmiyorlar, masturbasyonun sakıncalı olmadığını söylüyorlar. Ama, hemen ekliyorlar: Fazla sık yapmayın, fazla zevk almayın, daha "iyi" ve "sağlıklı" olan çiftleşmenin yerini almamasına özen gösterin!

Yine de geçmişin şartlanmaları ve günümüzün sınırlı icazeti, erkekler üstünde etkilerini gösteriyor. Genç olsun, yaşlı olsun, çok erkek masturbasyon yaptıkları için utanıyor, yaptığını söylemekten kaçınıyor. Bakıyorsunuz, her erkeğin şu ya da bu zamanda masturbasyon yaptığını, yapmadan edemeyeceğini çok-bilmiş biçimde söyleyenler, kendisinin masturbasyon yapıp yapmadığı sorulduğunda kem-küm etmeye başlıyorlar. Bu tipleri bilirsiniz. Büyük olasılıkla yakın çevrenizde de bunlardan birkaçı vardır. Bunlar çok kere "en zampara" geçinenlerdir.

Bu konuda bir askerlik anım vardır. Üniforma altındaki ilk günümdü. İki bin kadar acemiyle birlikte bir büyük salonda toplanmıştık. Birliğin hekimi karşımıza geçmiş, kendisini tanıtmış ve "Aranızda masturbasyon yapmış kaç kişi var?" diye sormuştu. Telaşlı bir mırıltı yükselmiş, komiklik yaptığını sanan birkaç kişinin elleri havaya kalkmıştı. Hekimin kükremesini dün gibi anımsıyorum: "Bu salondakilerin tastamam yüzde 95'i masturbasyon yapmıştır. Yapmayan o yüzde 5'de yalancıdır".

Erkeklerin çok büyük bölümü masturbasyon yapar, yaptıktan sonra da "niye yaptım?" diye utanır, sıkılır. Hatta tasalananları bile vardır. İşte, masturbasyon yapan erkeklerin belli-başlı tasaları, kaygıları...

1. **Çok fazla masturbasyon yapıyorum. Pilim bitebilir.** Salt bedensel açıdan bakılırsa, bundan daha ahmakça bir görüş olamaz. Bir erkek nasıl "çok fazla" sevişemezse aynı şekilde, "çok fazla" masturbasyon da yapamaz. Yorgunsanız ya da aklınız başka yerdeyse, penisiniz, ne sevişme için sertleşir, ne de masturbasyon için... Bu yüzden tasalanmayın. Penisiniz sertleşmiş, kasıklarınıza ağrı girmişse, orgazm istiyorsanız, aldırmayın, masturbasyon yapın. Vücudunuz "yeşil ışık" yaktıysa, bazı cahillerin "haftada iki kere normaldir" ya da "günde biri aşmayın" şeklindeki söz ve yazılarına da kulak asmayın. Değişik değişik erkekler vardır; "normal" kavramı da bu yüzden erkekten erkeğe değişir. Unutmayın ki, karısıyla haftada 15-20 kere seks yapan erkeğe, "hasta" değil, "süpermen" derler. Masturbasyon için de aynı şey geçerlidir. Günde beş kere masturbasyon yapmak istiyorsanız, vücudunuz da bu isteğinize uyuyorsa, sorun yoktur. Gönlünüzce yapın. Ama, işi randevularınızı kaçıracak ya da yemek yemeyi es geçecek boyutlara da götürmeyin.

2. **Masturbasyon anti-sosyaldir, insanı toplumdan koparır.** Bundan daha deli saçması birşey düşünemiyorum. Kaldı ki, "anti-sosyal" olsa, insanı toplumdan koparsa ne yazar? İnsanın ömür-billah başkalarıyla içli-dışlı olması, her yaptığı şeyi başkalarıyla paylaşması diye bir şart yok ki... Ama, çağımızın, toplumumuzun şartlanmaları bunlar. İnsanlar kendi zevkleri için değil de başkaları hoşnut olsun, beğensin diye iş yapar duruma getirilmişler bir kere... İnsanın tek başına yaptığı, başkalarıyla paylaşmadığı birşey oldu mu, kıyameti koparıveriyorlar. Özel yaşamını başkalarıyla paylaşmayanları, bekar kalmakta direnenleri, masturbasyon yapanları kendini beğenmişlikle, narsisizmle, oto-seksüellikle suçluyorlar. Buna benim yanıtım açık ve basit: İnsanlar herşeyden önce bireydirler. Bağımsız kişilikleri vardır, analarının rahminden tek tek çıkarlar ve beşikten döşeğe tek başlarına dilediklerini yapma hakkına sahiptirler. Bir insanın tek başına yaptığı bir işten zevk almasının zararlı, ahlak dışı ya da anti-sosyal hiçbir yanı yoktur.

3. **Çok masturbasyon yaparsam, içime kapanır, içe-dönük bir kişilik edinirim.** Bu yanlış düşüncede bir nebze gerçek payı olsa, dışa fazla dönük bazı film yıldızı arkadaşlarıma masturbasyon yapmalarını öğütlerdim. Her yaptıklarını ulu-orta teşhir edeceklerine, biraz kabuklarına çekilirlerdi. Bu da, yalnız kendilerine değil, çevrelerindekilere de yararlı olurdu. İçe dönük, sessiz ve utangaç erkekler sık masturbasyon yapabilirler. Kişiliklerinin doğal bir sonucudur bu... Ancak, sık

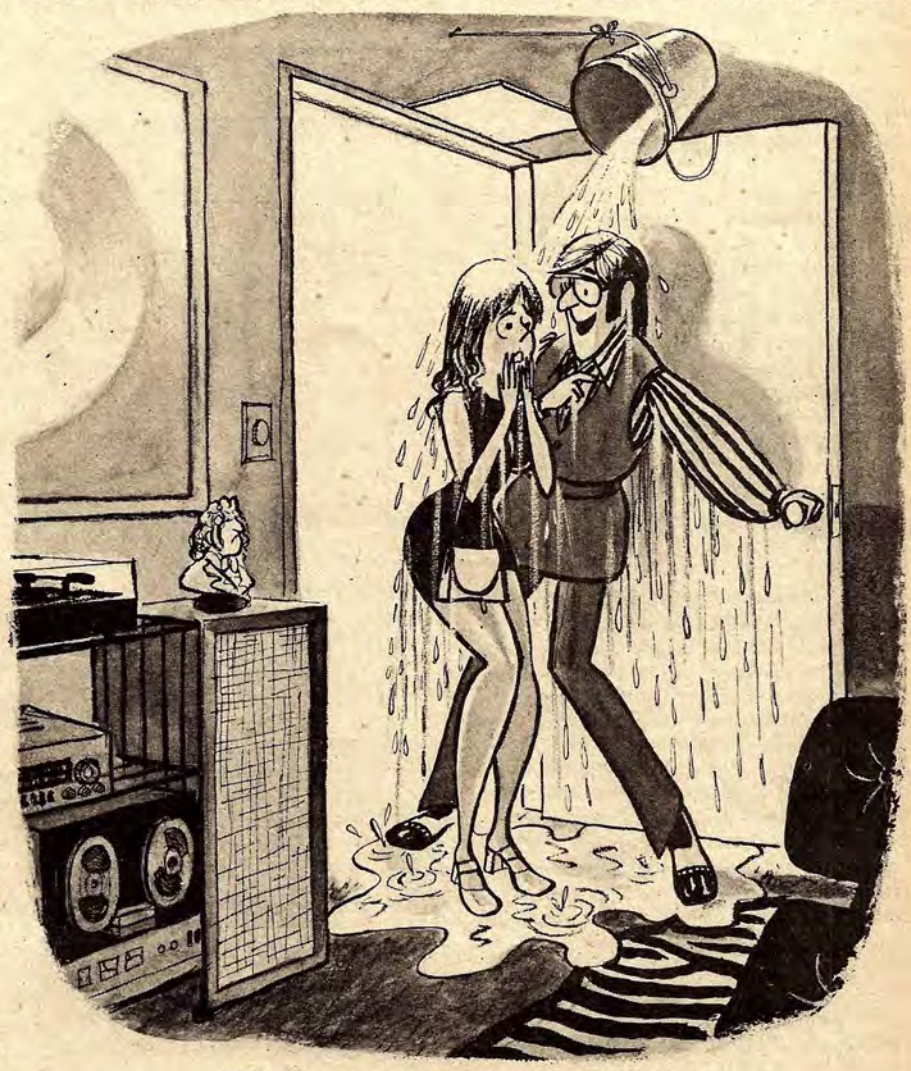

"-Bu ıslak şeylerden hemen kurtulmamız gerekli.!"

masturbasyon yaptıkları için içe dönük, sessiz ve utangaç olmamışlardır. İçe dönük, sessiz ve utangaç oldukları için sık masturbasyon yaparlar. Kaldı ki, masturbasyon yapan nice dışa dönük erkek biliyoruz.

4.**Masturbasyon sırasında hayalgücünün harekete geçirdiği cinsel fanteziler ruh sağlığına zararlıdır.** Adı nasılsa "seks uzmanı"na çıkmış kişilerin en sık tekrarladıkları görüşlerden biri de budur. "Masturbasyon yapın ama yaparken, kötü şeyler zinhar düşünmeyin" derler bu sözde uzmanlar... Fantezilere kendinizi kaptırıp gerçeklerden soyutlanacağınızı söylerler. İnandırıcı da olurlar zaman zaman. Ama, bana sorarsanız, erkeğin orgazma ulaşabilmesi için biraz fantezi, biraz hayalgücü gereklidir. Masturbasyon sırasında, hayalgücünüz de olmasa, cinsel bakımdan nasıl uyarılabilirsiniz? Kolay uyarılabilen tiplerden değilseniz, eliniz yetmez. Başka şeylere gerek duyarsınız. Onun için söylenenlere aldırmayın. Masturbasyona eşlik eden cinsel düş ve hayallerinizin sağlıksız hiçbir yönü yoktur. Olamaz. Hayalgücünüz ne kadar genişse, orgazmın size vereceği zevk de o ölçüde çok olur. Bu bakımdan, sağdan-soldan söylenenlere aldırmayın, hayalgücünüzün zincirlerini çözün.

5. **Fazla masturbasyon yaparsam, çok hoşuma gidebilir.** Bunun ne sakıncası var ki? İnsan birşeyi hoşlandığı için, istediği için yapar. Hoşlanmıyorsanız, yapmazsınız, olur, biter. Burada da dinsel safçılığın şartlanmalarından kurtulamıyoruz gibi geliyor bana... Dünya zevklerinden kaçınmamız, yaptığımız şeylerden zevk almamamız, herşeyi öteki dünyaya saklamamız telkin edilmiş küçükten beri... Aldırmayın bunlara... Zararsız zevklerinden kendisini yoksun bırakmaya çalışan kişi ya fanatiktir, ya ahmak...

6. **Masturbasyon kadınla yatmanın yerini tutmaz, onun kadar iyi değildir.** Değilse değil! Ne olacak? Kimsenin sizden karşı cinsle seksten vazgeçmenizi, tüm seks yaşamınızı masturbasyon üstüne kurmanızı istediği yok... Masturbasyon, sevişecek bir kadın bulamadığınız zaman size cinsel boşalma olanağı tanıyan basit bir çözümdür. Ton balığı istakozdan daha az güzel diye, ton balığı yemekten vazgeçecek haliniz yok ya...

Sizin anlayacağınız, masturbasyon iyi birşey... Kimsenin ne onu küçümsemeye hakkı var, ne de ezile-büzüle onun özürcülüğünü yapmaya... Kaldı ki, erkek penisi karacahil sayılabilecek organlarımızdandır. Ağzı anüsten eli vajinadan ayırdedemez. Onun için önemli olan, zihnin erotik uyarısı sürerken okşanmaktır. Okşayacaksınız ki, boşalmanın o başdöndürücü zevkini size tattırsın.

Masturbasyon, ergenlikten ölüm döşeğine kadar zevk alabileceğiniz bir seks eylemidir. İnsanın bugüne kadar keşfettiği yatıştırıcı-rahatlatıcı ilaçlardan kat-kat daha etkilidir. Üstelik, topluma da, kişiye de hiçbir zararı yoktur.

Ama, dikkatli olun, dozunu kaçırırsanız saçlarınız dökülebilir.

(Sakın ciddiye almayın. Şaka yapalım dedik.) ●

Art Buchwald yazdı

Baştarafı 68. Sayfada

madığını düşünerek, ondan kaçmanın yollarını arayıp durdum.

Sonra otelde misafir olarak kalan bir de zengin kızı vardı. Otelde çalışan arkadaşlardan biriyle sıraya bindirmiştik kızı... Birgün o, bir gün ben... Bayağı zevkli günler geçirdim, o yaz otelde çalışırken... Eve döndüğümde, yürüyüşümde öylesine kasıntılı bir hava, suratımda da öylesine kibirli bir ifade varmış ki, kızkardeşim durumu hemen anladı. "Aman Tanrım" diye haykırdı, "Bizimkinin bekareti gitmiş". Gruptakilere de yaydım haberi... Artık onlar için ben de bir efsane, bir halk kahramanıydım. İnanın, sevişmenin verdiği fiziksel zevke kıyasla, bir kadınla yatmış olmaktan kaynaklanan bu putlaştırılma duygusu çok daha heyecan vericiydi benim için..

> Aman tanrım, bizimkinin bekareti gitmiş!.

Kızlarla fazla ilişkiye girmek, aşık olmak, aşık olunmak istemiyordum. Kaldı ki, aşık olsaydım, kıza da büyük olasılıkla elimi sürmezdim. Dönemin bir başka şartlanmasına göre, erkek, evlilik dışı yattığı kadına saygısını yitirir, bu yüzden de bakirelerle evlenmeyi yeğlermiş. Bu şartlanmanın etkileri çok sürmedi. Bir de ders aldım: sen "saygı gösteriyorum" diye bir kıza elini sürmezsen, senden sonra gelen bir başka erkek, senin gözlerinin önünde becerir. Sen de aptallığınla kalırsın.

Benimle sevişen bütün kızlara minnettarlık duygusuyla bağlanmışımdır. Benimle aynı yatağa girmekle, bana büyük bir iyilik yapmışlar, büyük bir lütufta bulunmuşlar gibi.. Gerçi bu minnettarlık duygusunu bugün de taşıyorum ama yanlış olduğunu da biliyorum. Gerçekten başarılı zamparalar, kadınların da en az erkekler kadar bu işten zevk aldıklarını bilenler, dolayısıyla ellerine geçen en küçük fırsatı bile kaçırmayanlardır.

Ömrüm boyunca kadınların gönlünü hoş etmeye, onlara saygılı davranmaya çalışmışımdır. Bu da bir çocukluk yılları şartlanmasının sonucudur. Yanlarında kaldığım üç ailenin üçünde de despot analar, sinmiş-silik erkekler vardı. Bu yüzden kadınlara duyduğum saygı, korkuyla karışık bir saygıdır. Seks konularına gelince, kadınlar benden iri-yarı olsalar bile, onların canlarını acıtacağımdan korkarım. Bu yüzden de, bu yaşıma geldim, kadınları hallaç pamuğu gibi atan hızlılara imrenerek bakarım.

Okul bitip de askere gidince işler biraz düzelir gibi oldu. Üzerimde çakı gibi bir bahriyeli üniforması vardı. O üniformayı giymenin gereği olarak da barlara gider, kızlarla tanışır, sonra seks yapardık. Savaş yıllarıydı o zamanlar. Kızlar da gönüllüydü. Ne de olsa erkek yakında savaşa gidecek, belki de canını verecekti. Kızlar onlara biraz moral vermişler, çok mu?

Bazen de denizaşırı ülkelere savaşmaya gitmiş silah arkadaşlarımın karılarıyla birlikte bulurdum kendimi... Los Angeles'taki Biltmore Oteli'nin barında evli bir çiftle tanıştığımı anımsıyorum. Kadeh ardına kadeh yuvarlıyorduk. Saat de ilerlemişti. Üniformalı arkadaşım nerede kaldığımı sordu, ben de henüz bir yer bulamadığımı, açık otel arayacağımı söyledim. Zurna gibiydi. "Bizde yatarsın" dedi, gittik. Adam eve girer girmez sızıp kaldı, karısı da misafir odasına gelip yatağıma girdi.

Yapmadığım tek şey geneleve gitmek oldu. Hawaii'deyken bizim birlikteki asker arkadaşların çoğu giderdi. Bense mekanik ilişkilerden hoşlanmam. Ekonomik bunalım yıllarındaki çorba kuyruğuna girer gibi genelevin önünde kuyruğa gireceksin. Uzun

iş. "Değmez" diye düşünürdüm. Düşüncemde de sanırım (kendi ölçülerime göre) haklıydım. Haftada birgün izinli çıkacaksın, kente ineceksin, ailene ve anana Hawaii anısı hediyeler alacaksın, geneleve gidip sıraya girecek, iş tutacaksın, kanlı biftek yeyip üsse döneceksin. İşin kurulu düzeni buydu. Belsoğukluğu kapmak adamı Divan-ı Harp'e götürüyordu, o dönemin askeri yasalarına göre... Böylesine mekanik bir zevk için onca tehlike göze alınmazdı. Almadım. Çoğu zaman masturbasyonla yetindim. Kaldı ki, izine çıkıp da iş tutmayanlar, üsse döndüklerinde nasıl olsa iş tuttuklarını söylüyorlardı. Yalan söylemekte pek becerikli olmadığımı anımsatayım. Eli boş dönmemiş olmak için bir punduna getirip her kadına oracıkta teklif yapar, çoğunda da reddedilirdim. Kızların "hayır" derken bile "evet" demek istediklerini bir türlü aklım almıyordu. Sözgelişi, bahriyedeyken, o gece tanıştığım bir kızı yatağa götürmeye kalkışınca, "Ben senin bildiğin kızlardan değilim" diye zılgıtı yemiş, bildiğim kızlardan olmadığını sanmıştım. Cesaretimi yeniden toparlayabilmem için iki ay geçmesi gerekti. Sonra, bildiğim kızlardan olduğunu anladım. Bir başka keresinde, kız otel odama kadar gelmişti ama şanından, direnmeyi de ihmal etmemişti. Kıza saygılı davranmaya karar verip çekildim, yaptığım yanlışı anlayıp da tekrar hamle yapınca, kız, "budala" dedi, kapıyı vurdu çıktı. Çok kere oturup, "Ben neden böyle aptalca davranıyorum? Nerede yanlış yaptım?" diye kendi kendime yakınmışımdır. Bütün cinsel güdülerim kendimi kanıtlamaya dayandığı için sık sık başarısızlığa uğradığımı, çekingenliğimin de başarısızlığa büyük katkı yaptığını sanıyorum. Kısacası, galiba kadınları fazla tanımıyorum.

Kadınlara saygılı davranmış, onları baş tacı etmişimdir ama aslında, kadınlara karşı hoyrat olduğumu da biliyorum. Belki ben doğduktan sonra ölen annemin intikamını almaya çalışıyorum. Freud olsaydı böyle derdi. Zaman zaman beliren hoyratlığımın, hırçınlığımın çoğu düşlerimde... Yahudi asıllı olduğum için, yüksek sosyete kızlarını bir tokatla yere yıktığımı, üstlerine çullandığımı, elbiselerini yırttığımı ve gözü dönmüş biçimde ırzlarına geçtiğimi düşlerimde çok görmüşümdür. Bu da benim küçük düş ülkem....

Hayal gücüm de oldukça gelişkindir. Bu yüzden, seks fantezilerimi genellikle herkesin ağzını sulandıran, ulaşılması güç, sembolleşmiş kişiler üstüne kurarım. Hayalgücünüz iyiyse fantezilerinizdeki kadını putlaştırdıkça putlaştırır, sakin kafayla düşündüğünüzde hiçbir insanda bulunmayacağını sizin de kabul edeceğiniz üstün yetenekler vehmedersiniz onda... Sonra, bir fırsat elinize geçip de o "ulaşılmayacak"a ulaşırsanız, gerçekler karşısında hayal kırıklığına uğrarsınız. Benden size bir öğüt: Hayaller her zaman gerçeklerden daha güzeldir.

Bir kadına bağlanmak çok kişi için zayıflıktır. "Seni seviyorum" demek, bir başkasına teslim olmaktır. Binlerce erkek (aralarında ben de varım), bu yüzden, kendi kabuklarına çekilir, kadınlarla basit birleşmeden öteye duygusal ilişkiye girmekten sürekli kaçınırlar. Uzun süre ben de böyle yaşadım. Ama, on yıl önce, Paris'ten Amerika'ya dönünce, bunalım geçirdim. Ne yaparsam yapayım, hayattan zevk alamıyordum. Alamayış nedenlerimi de bir türlü anlayamıyordum. Başı beladaki insanların yaptıkları iki şeyi yapmak (içki ve fuhuş) da içimden gelmiyordu. Bir ruh doktorunun kapısını çaldım, "Ben geldim" dedim. İki sene içinde bulunduğum bunalımın kaynaklarını araştırdık. Şimdi daha mutluyum. Tasalarım, kaygılarım, bunalımlarım olmuyor mu? Olmasına oluyor, ama, sayıları öylesine azaldı ki, ben bile, tek başıma, üstelerinden gelebiliyorum.●

Kitaplar

Baştarafı 15. Sayfada

toplumu, dünyayı bir başka açıdan görmek isteyenlere...

"SEDYE"—M.Higgins Clark. (Roman-Altın Kitaplar Yayınevi, 410 sayfa, 250 lira).

Katle De Maio genç, güzel bir kadın. Kısa bir süre önce dul kalmış. New Jersey'e bağlı küçük bir ilde savcı yardımcısı olarak çalışıyor. Günün birinde bir trafik kazası geçirince, hastaneye kaldırıyorlar ve bu genç kadın orada yaşamının en ilgi çekici olayına tanık oluyor. Bir kadını yatağından alıp götürüyorlar, ertesi gün de onun intihar ettiğini söylüyorlar. Savcı yardımcısı da bu garip olayın üstüne gidiyor ve gerçeği ortaya çıkarmak için, amansız bir mücadeleye girişiyor. Bu tür konulardan ve genel olarak gerilim romanlarından hoşlananlar için birebir.

Neşeli Mangır-Robert Terall
(Roman.E Yayınları.424 sayfa 250 TL)

Roman her zaman kimi gerçeklerin ne olup olmadığını öğrenmek için okunmaz. Bazen doğrudan doğruya zaman öldürmek için, kişinin içinde yaşadığı gerilimlerden uzaklaşması için de okunur. Gülmeceyle fantezinin birbirine karıştığı romanlar, böyle zamanlarda arananlardır. "Neşeli Mangır", gerçekliğine, anlamının önemsizliğine bakılmaksızın okunacak bir yapıt.

Hizmetçinin Ölümü—Agatha Christe
(Roman. Şilliler Yayınevi. 100 TL).

Agatha Christe'nin yapıtını tanımlamaya gerek yok. Yalnızca aynı yayınevinin, Christe'nin yapıtlarını ardarda yayınlamakta olduğunu söylemeliyiz. Bir de yapıtların ne kadarının daha yayınlanacağının bilinmediğini.

Kitaplar Kitabı—İlhan Berk
(Şiirler. Yazko Yayınları 94 sayfa, 100 TL).

İlhan Berk, Türk şiirinde yerini belirlemiş bir ozan. Bu kez yapıtlarındaki şiirlerden bir derleme, bir seçki yapmış. Kuşkusuz bir ozan bütün olarak değerlendirilmelidir. Bu nedenle, Berk'in, şiirlerini bir kitabın sınırları içine tıkanıp alarak değil de daha geniş bir açıdan görmek isteyenlerin de okuması gereken bir yapıt. "Kitaplar Kitabı". Gerçek şiirin ne olduğunu arayanların yanısıra.

Yaban Toprak-Vadim Andreev/Ahmet Şensilay
(Roman, Yazko Yayınları. 339 s. 160 TL).

Aynı yarışmada Çeviri Roman Ödülünü kazanan yapıt, Yaban Toprak. İlginç, kendisine konu aldığı dönemi oldukça insancıl bir bakış açısıyla irdeleyen, insanın sıcaklığını, önemini vurgulayan okunması gerekli bir yapıt.

Lanetliler Taburu-Sven Hassel
(Roman.E Yayınları.320 sayfa 200 TL).

Savaş romanlarının, bir sıralama yapılırsa, polisiye romanlarla yanyana yer alacağı kesindir. İnsan ögesiyle donatıldığı ölçüde, savaşın serüvenlerin yanısıra insan sıcaklığını, acılarını, gerçekliğini verdiği ölçüde savaş romanları önem kazanıyor. "Lanetliler Taburu" bu tür yapıtlardan birisi. İnsan insanın kurdudur, sözünü anlamak isteyenler, kuşkusuz, ders almak için okumalıdırlar.

Celal Bayar ve Demokrasi-Mehmet Kemal
(İnceleme. 180 TL).

Celal Bayar bir dönemin simgesi olarak sürdürüyor yaşamını. İçinde bulunduğu dönemlerin tartışması ise her zaman gündemde. Mehmet Kemal yaşadıklarını doğrudan doğruya bir inceleme, bilimsel bir araştırma olarak değil, kendi gerçekliğini de yaşayarak vermesini biliyor. Üslubunun akıcılığı, dönemler içinden olayların hemen hepsini yaşayarak gelmiş olması kitabı yalnız özel ilgililer için değil, hemen herkes için okunması gerekli bir yapıt katına ulaştırıyor.

Aylı Bıçak-Necati Cumalı
(Öyküler. Tekin Yayınevi. 161 sayfa. 100 TL.).

Yazarların şu ya da bu nedenden ötürü kendilerini anlatmaktan alıkoyamadıkları yerler, çevreler vardır. Cumalı için de Urla böyle bir yöre. Romanlarının, öykülerinin vazgeçilmez bölgesi. Kuşkusuz orada yaşayan insanlardır dile getirmek istediği, yazarın. Kendi sıcaklıkları içinde kırsal bir kesimin ilginç olaylarını yaşarlar. Cumalı'nın akıcı, ozansı anlatımı işi dallandırıp budaklandırıyor.●

Hava Atma

Baştarafı 42. Sayfada

"Fancy Pants"; **Elliot Silverstein**'ın "Cat Ballou"; **Raoul Walsh**'un da "The Sheriff of Frantured Jaw" adlı yapıtlarını sayabilirsiniz. Hatta, ortalığı biraz karıştırmak istiyorsanız, "Cat Ballou"nun başarısını, Jane Fonda ve Lee Marvin'den çok, "sarhoş at"a bağlayabilirsiniz.

Gene Autry ve **Roy Rogers**'ın 1935'lerde başlattıkları müzikal kovboy filmlerini beğendiğinizi, onlarda herkesin göremeyeceği gizli anlamlar bulunduğunu sinefil çevrelerinde sakın söylemeyin. Alay ederler. Biraz olsun kazandığınız saygınlığı anında yitirirsiniz. Bunların çok kötü filmler olduğunu söylerseniz tartışmasız kabul görür, hatta Gene Autry'nin ilk filmlerinden birinde Roy Rogers'ın "kötü adam" rolünde yeraldığını punduna getirip duyurursanız ilgi bile uyandırabilirsiniz.

Kimi yerde "spaghetti Western" diye horlanan İtalyan kovboy filmleri, sinefiller arasında sağlam yer tutmaya başlamıştır. **Sergio Leone**'nin "Bir Avuç Dolar" adlı yapıtını, bu bakımdan, bir dönüm noktası saymak gerekir. Bu filmlerde "adsız" olarak ekrana gelen **Clint Eastwood**'un bir gecede putlaştığını hatırlatabilir, dilediğiniz gizli anlamları arayıp çıkarabilirsiniz. **Seks** (Hollywood filmlerinde kahramanların yalnızca atlarını öpmelerine izin verilirdi), **toprak hırsı** (Hollywood filmlerinde böyle bir hırs yoktu), **sosyal içerik** (hayvancılıktan tarımcılığa yöneliş)... Ne isterseniz var. Üstelik, bu filmlerde, Hollywood'un geleneksel "iyi adam-kötü adam" ve "mertçe doğüşme" kavramları da yok edilmiş. Kimin iyi, kimin kötü olduğunu ayırdedemiyor, sonunda Vahşi Batı'ya göçen herkesin "kötü" olduğuna hükmediyorsunuz. Ağır ve yükselen müzik eşliğinde iyiyle kötünün ağır ağır birbirlerine yaklaşmalarını, tabancalarını çekmelerini bekliyorsunuz. Bulamıyorsunuz. Herkes birbirini pusuya düşürüp sırtından vuruyor. Şu anda "Avrupa" kovboy filmlerinin, türe yepyeni bir ilgi ve saygınlık kazandırdığını söyleyebilirsiniz.

● Korku Filmleri

Sinefiller arasında ve sine-kulüp çevrelerinde saygınlığı hızla artan "korku" filmlerine hangi açıdan bakacağınızı önceden kararlaştırmak zorundasınız. **Sembolizm, seks, eğlence...** Birini seçin. Çok kişi "eğlence"ye ağırlık vermekle birlikte, filmlerde Freudcu temalar arayanların, Vietnam savaşıyla paralellikler kuranların sayıları da hızla artmakta... Kısacası, korku filmleri, ortalama seyircinin gözünden kaçan anlamları arayıp bulmada bilgiçler için bir büyük cennet...

Korku filmlerinin ilk büyük kahramanlarının (Frankenstein, Dracula ve Kurt Adam) Transilvanya, ilk büyük korku filmlerinin ve artık klasikleşmiş yönetmenlerinin de Alman kökenli olduklarını bilmemiz gerekiyor. Türün ilk başyapıtı, kuşkusuz, **Robert Wiene**'nin "The Cabinet of Dr. Caligari" (1919) adlı Alman Ekspresyonist klasiği... İlk "manyak doktor" tipiyle bu filmde karşılaşıyoruz. Sonra, yine Alman korku filmlerinin ilk örneklerinde, ilk "canavar" olan Gonem karşımıza çıkıyor. Derken, 1921 yılında, **Murnau**'nun "Nosferatu"sunda "vampir" çıkageliyor. 1920'lerin sonlarına kadar, Alman "korku" okulu, türün tartışmasız öncüsü...

1930'da "Drakula"yı çeken **Tod Browning** ("Drakula" rolünde Bela Lugosi) ve 1931'de "Frankenstein"ı çeken **James Whale** ("Frankenstein" rolünde Boris Karloff) "korku" filmlerinde öncülüğün Amerika'

> Avrupa kovboy filmlerinin türe yeni bir saygınlık kazandırdığını söyleyebiliriz

ya geçmesini sağlıyorlar. Herşeyi ifrata götüren Hollywood'la birlikte, ekranlar ve ona bakanların düşleri, vampirlerle, canavarlarla, manyak doktorlarla, mumyalarla, yaşayan ölülerle doluşuveriyor; **Lon Chaney**'nin canlandırdığı tiplerle de korkusuz düşünme-düş görme olanakları tükeniyor.

Boris Karloff ve Bela Lugosi'nin filmleri bugünün üstün çekim tekniklerine rağmen üstünlüklerini korumakta... İlk gerçek "korku filmi yıldızı" olan Lon Chaney'nin yapıtları sinefillerce çok tutuluyor. Eski filmlerde Lionel Attwill'i görenler, yeni manyak doktorları beğenmiyorlar. Bugünün büyükleri Christopher Lee, Vincent Price ve Peter Cushing bile eskilerin gölgesinden kurtulamıyorlar. Kısacası, "korku filmi" dediğinizde, malzeme için mutlaka eskilere dönmeniz gerekiyor.

Korku filmlerine ilişkin olarak bilgiçlerin ısrarla yaptıkları bir gözlem, "en büyük film"lerin, o türün özel yönetmenlerince değil, o konuda uzman olmayan kişilerce çekildiği... Bunun sayısız örneği var. **Carl Dreyer** (Vampir), **F.W. Murnau** (Nosferatu), **Alfred Hitchcock** (Psycho), **Rouben Mamoulian** (Dr. Jekyll ve Mr. Hyde), **Georges Franju** (Eyes Without A Face), **Roman Polanski** (Repulsion, Rosemary's Baby) akla ilk anda gelen birkaç ad... Türün özyönetmenleriyse, eskilerden **Tod Browning, James Whale, Edgar Ulmer** ve **Val Lewton** yenilerdense, "The Masque of Red Death" ve "The Tomb of Ligea" adlı yapıtlarıyla **Roger Corman**...

"Korku filmi" türünün alt-bölümlerinden sayılması gereken bilim kurgu (science fiction), kayıp ada ve tarih-öncesi canavar konulu yapıtlardan da sözetmek gerekiyor. Hangi açıdan bakarsanız bakın, gerçekten "büyük" sayılması gereken bazı bilim-kurgu filmleri var: **Stanley Kubrick**'ten "2001", **Fritz Lang**'den "Metropolis", **William Cameron Menzies**'den "Things to Come" bunlar arasında... Tarih-öncesi canavar türünün tek sinema klasiğiyse "King Kong"...

● Gangster Filmleri

Müzikaller gibi, "gangster" filmlerini de Hollywood'un özçocuğu saymak gerekir. Hemen ekleyelim, gangster filmlerinin putlaşması, içki yasağının Amerika'da uygulandığı ve herkesin "bir kadeh atabilmek" için gangsterlere muhtaç olduğu 1920'lere rastlar.

Gangster filmleri modası, 1927 yılında "asi yazar" **Ben Hecht**'in kaleme aldığı, **Josef von Sternberg**'in çarpıcı biçimde yönettiği, **George Bancroft**'un da "kötü kahraman" tipini canlandırdığı "Yeraltı Dünyası" ile başlar. Bilgiçlik yapmak isterseniz, 1928'de çevrilen "Dragnet"in de iyi film olduğunu, ancak, bu türden filmlerde esas olan külhanbeyi argosuyla makineli tüfek ve tabanca seslerinin duyulduğu "sesli sinema" döneminin asıl dönüm noktasını oluşturduğunu söyleyebilirsiniz.

Sesli sinema döneminin ilk "gangster filmi" olan "Küçük Sezar" (1930), hem **Mervyn Le Roy**'u ünlü yönetmenler arasına katmış, hem de isimsiz bir **Edward G. Robinson**'u anında yıldızlaştırmıştır. Bu etkiyle, o yıl, 50 gangster filmiyle "altına hücum" başlamıştır. **Rouben Mamoulian**'ın "Şehir Sokakları", **George Hill**'in "Gizli Altılar", **William Wellman**'ın "Halk Düşmanı" (James Cagney'i yıldızlaştıran film) bunlar arasında en önemlileri.

Sine-kulüp çevrelerinde en tutulan yönetmen, Al Kapon'un yaşam öyküsünü Paul Muni'nin oynadığı "Scarface"le (1932) ekranlara geti-

ren **Howard Hawkes**... Kovboy filmlerine de damgasını vuran Hawkes'un, burada, gangsterler arasındaki savaşları, Borjiyalar döneminde, İtalyan kent devletleri arasında süren savaşlara benzettiğini söyleyebilirsiniz. Amerika'da pek yaygın olan "iyi ahlak dernekleri" yüzünden, gangster filmleri üstünde büyük baskılar oluşmaya başladığını, 1933'ten sonra bu tür filmlerde büyük azalma olduğunu görüyoruz. Ama, **William Keighley**'in yönetip **James Cagney**'nin "iyi adam" rolünü oynadığı "G-Men" filminde, gangsterlerin kötü adam, güvenlik görevlilerinin "iyi adam" olarak belirmesi, aynı temayı değişik açıdan işleyen (ama, ahlakçılardan başkasını aldatmayan) çabalar görünümünde... 1939'dan sonra **Raoul Walsh** (1939, The Roaring Twenties), **Don Siegel** (Baby-Face Nelson ve The Killers), **Arthur Penn** (Bonny ve Clyde) bu türü canlandıran belli başlı yönetmenler olarak beliriyor.

1930'ların James Cagney, George Raft, Edward G. Robinson, Paul Muni ve izleyen dönemin Humphrey Bogart, Lee Marvin, Rod Steiger, Lee J. Cobb gibi adları türün önde gelen "putlaşmış" yıldızları...

● Heyecan Filmleri

Polisiye, macera, özel dedektif, casusluk filmlerini de kapsayan bu türü, bilgiç çevrelerde, "kara film" (daha da iyisi film noir) diye nitelendirirseniz sizin için iyi bir başlangıç olur. Bunlardan bazıları eğlendiricidir, dolayısıyla her karesinde gizli anlamlar arayıp bulmaya elverişlidir; bazıları ciddidir, dolayısıyla "eğlendirici" olarak nitelenebilir. Başarılı hava-basıcının sık kullanabileceği bir klişe, "kara filmlerdeki şiddet ve kendine güvensizlik yaşadığımız toplumsal ortamın en başarılı aynasıdır" sözleridir.

"Özel Dedektif" alt-türünün en başarılı yönetmeni "The Big Sleep" adlı yapıtıyla **Howard Hawks**; putlaşmış yıldızları **Humphrey Bogart, Laureen Bacall** ve **Elisha Cook Jnr.**; hayranlık uyandıran senaristleri de **Raymond Chandler** ve **Dashiel Hammett**'dır. Bu arada, **John Huston**'un yönetip Bogart'ın oynadığı 1941 tarihli "The Maltese Falcon"u da unutmamak gerekiyor.

"Macera-Heyecan" filmleri arasında **Clouzot**'un "Şeytan Ruhlu İnsanlar"ından **Antonioni**'nin "Blow Up"ına kadar herşey yeralabilir. Ancak, bu alt-türün en büyük adı **Alfred Hitchcock**... Gerçi Hitchcock hayranları onun bu şekilde sınıflandırılmasına karşı çıkıyor, onun yerine yapıtlarında gizli-derin anlamlar arıyorlar, ama, size yine de, Hitchcock'u bu yönüyle değerlendirin ve "Kaybolan Kadın" gibi çok az bilinen, Hollywood öncesi filmlerine öncelik verin. **Michael Curtiz**'i (Kazablanca), **Hawks**'u (Hatari, Only Angels Have Wings) ve **Raoul Walsh**'u (They Drive By Night)da sakın ihmal etmeyin.

"Casusluk". filmlerinin James Bond'la birlikte ön plana çıktığını söylerseniz, bilgiç çevrelerde alay konusu olursunuz. "The Ministry of Fear" ve "Cloak and Dagger" gibi yapıtlarının yanında Avrupa'da çevirdiği "M" ve "The Spiders"la bilgiçliğinizin odak noktasına **Fritz Lang**'ı getirin. Ayrıca, **Grahame Greene** ve **Eric Ambler**'ın kitaplarından uyarlanan bu tür filmlerin "çok daha başarılı" olduğunu da söyleyebilirsiniz.

● Savaş Filmleri

Barış taraftarı, liberal çevrelerde pek tutulmamakla birlikte, savaş filmlerinin sinefiller arasında hayranları vardır. Ancak, hemen belirtelim, savaş sevenlerin sayısı az olduğu için, bu tür filmleri savunanlar, içerikten çok biçime önem vermekte ya da yönetmenin bile farkında olmadığı gizli anlamlar bulup çıkarmaktadır.

> Müzikaller Hollywood'un öz çocuğu ve tek başarısıdır

Özellikle İkinci Dünya Savaşı sırasında çevrilen "savaş taraftarı kahramanlık filmleri" (özellikle bunlardan "propaganda için" olanları) bugün saygınlığını önemli ölçüde yitirmiştir. **Robert Aldrich**'in "12 Kahraman Haydut" ve "Hücum", **Howard Hawks**'un "Sergeant York" **John Ford**'un "They Were Expendable" ve **Raoul Walsh**'un "Desperate Journey" adlı yapıtları bu türden sayılabilir. Öte yandan, sosyalist ülkelerde çevrilen "kahramanlık" filmleri de sine-kulüp çevrelerinde çok tutulmaktadır. **Andrzej Wajda**'nın "Kanal", **Grigori Chukrai**'nin "Askerin Türküsü", **Mikhail Kalatazov**'un "Leylekler Uçarken" adlı yapıtları, bunlar arasında gösterilebilir. Bu filmlerin kahramanlığı överken savaşı yerdiğini söylerseniz çok tutulursunuz.

"Savaş Aleyhtarı" filmler de sinefiller için çok uygun tartışma konularıdır. "Savaş örgütlenmiş cinnettir" diyen **Samuel Fuller**'ın "Merrill's Marauders" ve "Steel Helmet"; **Don Siegel**'ın "Hell Is for Heroes", **Howard Hawks**'un 1936 yapımı "The Road to Glory"; **Stanley Kubrick**'in "The Paths of Glory" **Lewis Mileston**'un 1930 yapımı "Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok" **King Vidor**'un "The Big Parade"; **Carl Foreman**'ın "The Victors" adlı yapıtları bu türün önde gelen örnekleri... Ama, etkili olacaksanız, **Jean Renoir**'ın "Le Grande Illusion" adlı başyapıtından şaşmayın. Aradığınız herşeyi onda bulabilirsiniz.

"Devrim filmleri" bu türün her bakımdan bereketli örnekleridir. **Gillo Pontecarvo**'nun yeni-gerçekçi bakış açısıyla yönettiği "Cezayir Savaşı" çağdaş devrim filmlerinin belki de en iyisi... Hollywood'unsa, **Elia Kazan**'ın "Viva Zapata"sı dışında bu alana katkısı yok... Bu nedenle, "putlaştırılacak yapıtlar" için gözünüzü yıllar öncesine, **Eisenstein**'ın "Potemkin Zırhlısı" ile **Pudovkin**'in "Asya'da Fırtına"sına çevireceksiniz. Zaten, bunlar, belli bir türün değil, sinema tarihinin klasikleri arasında...

● Müzikal Filmler

Hollywood'dan hiçbir zaman ciddi film çıkmadığını, çıkamayacağını savunan sahte-entellektüellerin belki de Hollywood konusunda birleştikleri tek nokta var: Müzikaller, Hollywood'un özçocuğu ve tek başarısıdır. Üstelik, "Hollywood" ve "Müzikaller" dönemi de kapandığı için, müzeci sinefillerin ilgi alanı bu türe kayıyor. Sesli sinemanın ilk ürününün "The Jazz Singer" olduğu düşünülürse, müzikallerle ilgilenenlerin "zengin" sayılabilecek bir malzeme kaynağına sahip oldukları da hemen anlaşılır. **Renée Clair** (Le Million) ve **G.W. Pabst** (Üç Kuruşluk Opera) sayesinde Avrupa'nın da bu alanda söz sahibi olduğu düşünülürse, alanın ilginçliği daha da belirginleşir.

Müzikalleri yaratan ve sinefiller arasında adı çok geçen kişi **Busby Berkeley**'dir. 1930'ların başında Broadway'deki dans direktörlüğü görevini bırakan Berkeley, dönemin karmaşık koreografisi, güzel kızları ve bir renk cümbüşünü andıran geniş-açılı çekimleriyle kısa sürede Hollywood'un gözbebeği olmuştur. "Kadınlar" ve "Altın Avcıları" yapıtları özellikle anımsanır. **Fred Astaire- Ginger Rogers** çifti, "Flying Doown to Rio" (birlikte ilk filmleri, 1933), "Top Hat" ve "Carefree" gibi göz alıcı yapıtlarıyla, Berkeley'e en büyük rakip sayılabilirler. Hava basmak istiyorsanız, çiftin ilk filmlerindeki dans sahnelerinin birer "klasik" olduklarını, bugün bile albenilerini koruduklarını söyleyebilirsiniz. Ünlü müzikal yönetmenleri-

ni sayarken **Vincent Minelli**'yi de unutmamak gerekiyor. Judy Garland'ın oynadığı "Paris'te Buluşalım" ile üne kavuşan, daha sonraları "Korsan" ve "Paris'te Bir Amerikalı" ile sine-kulüplerin gündemine gelen Minelli'nin anlatımının yüzeysel, tekniğinin kusursuz olduğunu söyleyebilirsiniz. Birçok filmde birlikte çalıştıkları için, **Stanley Donen** ve **Gene Kelly**'nin bağımsız yönetmenler olarak müzikallere yaptıkları katkıları değerlendirmek güçtür. "On the Town" (1949), "Singing in the Rain" ve "It's Always Fair Weather" ortaklaşa gerçekleştirdikleri yapıtlar... "Yedi Kardeşe Yedi Gelin" Donen'in, "Dansa Davet"de Kelly'nin özgün katkıları...

Daha yakın tarihin müzikalleri Broadway sahnelerinde tutulan oyunların beyaz perdeye görkemli biçimde aktarılmasından pek öteye geçmedikleri için sinefillerce pek tutulmuyorlar. Yönetmenler de öyle... Ancak, bu yargıyı yürütürken, **Dick Lester**'in "Beatles", **George Cukor**'un "My Fair Lady", **Robert Wise**'ın da "The Sound of Music" filmlerini görmezlikten gelmemek gerek...

Müzikallerin unutulmaz yıldızları arasında Gene Kelly, Fred Astaire ve Ginger Rogers'ın özel yerleri var, ama, putlaştırılanların başında Judy Garland geliyor. George Cukor'un yönettiği "Bir Yıldız Doğuyor" kuşkusuz türün başyapıtı, ama Garland'dan söz ederken, ilk filmleri arasında yeralan "The Wizard of Oz"a özellikle değinin... Jane Russell ve Marilyn Monroe'nun oynayıp Howard Hawks'un yönettiği "Erkekler Sarışınları Sever"i de gözden kaçırmayın.

● Çizgi Filmler

Bu tür filmler, hava basmak isteyenler için "bakir" alan... Herkes çizgi filmleri sever, beğenir, ama, çok azı bu konuda bilgilidir. "Çok az" dediğimiz kişilerin büyükçe bir bölümü için de, çizgi filmler 1928'de çizdiği Mickey Mouse tipiyle ("Steamboat Willie" adlı filmde) üne kavuşan **Walt Disney**'le başlar, onunla biter. Disney, bir ara, aydınların gözbebeğiydi. "Fantasia" ile "hippi" akımına öncülük ettiği bile söylenmiştir. Ancak, durağan ve hiç değişmeyen üslubu, duygusallığı, yeni çizerlerin gözünde, Disney'i, kurulu düzenin isyan edilmesi gereken bir parçası durumuna getirmiştir. Disney'i savunacaksanız, "Vakvak Kardeş"in 1936'da doğduğunu, ilk uzun metrajlı filminin de 1937'de yapılan "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" olduğunu bilin.

Disney'in ilk ekibinden kopup bağımsız çalışmaya başlayan **Stephen Bosustow**'un 1945'de UPA'yı kurduğunu, **John Hubley**'in yönettiği "Ragtime Bear" (1949) filminde "Mr. Magoo" tipinin ilk kez görüldüğünü, **Bob Cannon**'ın 1951 yapımı bir filminde de "Gerald McBoing Boing" tipinin doğduğunu bilirseniz, bu tür filmleri savunmada çok yol alırsınız. Savaş sonrası dönemin vurdulu-kırdılı çizgi filmleriyle ün yapan ve Bugs Bunny tipinin yaratıcısı olan **Tex Avery**'nin "Jumbo Gro" yapıtıyla çizgi filmler tarihine bir "klasik" kazandırdığını, **William Hanna** ve **Joseph Barbera**'nın da "Tom and Jerry" ve "Huckleberry Hound" tiplerini yarattıklarını ayrıca aklımızın bir köşesine kaydedin.

Aslında, bu yazdıklarımız genellikle bilinen şeyler... Çok etkili olmak istiyorsanız, gözlerinizi ya "sessiz sinema" dönemine, ya Avrupa'ya çevirin. "Koko the Clown" ve "Betty Boop" tipini yaratan **Max Fleischer**, ilk çizgi filmlerden biri olan "Gertie the Dinosaur"u 1909'da yaratan **Windsor McCay** bazı ünlü adlar...

Son yılda hızla oluşan sosyalist ülkeler çizgi-film geleneği sizin için elverişli olabilir. Çekoslovakya'dan **Jir Trnka**'nın "Bir Yaz Gecesi Rüyası"ndaki kuklaları, yine Trnka'nın tüyler ürpertici allegorisi "The Hand", **Jan Lenica** ve **Walerian Boroczyk**'ın "Once Upon a Time" filmleri özellikle söz edilebilecek cinsten başyapıtlar...

● "Yeraltı" Filmleri

Bu tür filmlere bir zamanlar "avant garde" denirdi. Şimdiyse, "yeraltı filmleri" olarak anılıyorlar. Bu türden hoşlanmıyorsanız, hava basmanın en etkili yolu, "beğenmiyor, hatta tiksiniyorum" demektir. Size katılanlar çok olacaktır.

Aslına bakılırsa, "yeraltı" filmlerinin tarihi, sinemanın kendisi kadar eskidir. Sinemanın mucidi Fransız sihirbazı **Georges Méliès**'nin 1896-1913 aralığında yaptığı bütün filmler ve kullandığı teknikler rahatça öğülebilir. Yavaş ve hızlı çekim, durağan görüntü vb., bugün

Filmler

Baştarafı 14. Sayfada

dünyasının, karmaşık runsal yapısının getirdiği sorunların, bunalımlarının çok fazla insanı ilgilendirmeyeceğinin farkında. Onlar için de, birşey düşünmüş. Düşünmese Cindy Pickett filmin büyük bir bölümünde mayolarla, kısacık giysilerle dolaşır mı?

Şunu da belirtmeli: Cindy Pickett ilk kez bu denli büyük bir rol oynuyor ve bunu başarıyor.

"Night Games"-Roger Vadim'in filmi-Oynayanlar: Cindy Pickett, Barry Primus, Joanna Cassidy, Paul Jenkins Gene Davis.

● RENKLİ DÜNYA

Bir müzikalin kaprisli yıldızı, apansız işi bırakır. Tiyatro çok güç durumda kalır. Tiyatronun terzisinin güzel, yetenekli bir kızı vardır. Onu yetiştirip sahneye çıkarırlar ama, ortaya büyük bir sorun çıkar. Kızın bir ağabeyi vardır. Mahallede kahve işleten, oranın kabadayısı olarak tanınan ağabey işi duyarsa, kıyamet kopacaktır. Film bundan sonra iki koldan gelişir. Bir yandan kız sahnede başarıdan başarıya koşar; öte yandan tüm mahalle, olup bitenleri ağabeyden gizlemek için seferber olur.

"Renkli Dünya", ilk müzikal film, daha doğru bir deyimle şarkılı-türkülü filmlerden, müzikallere geçiş için mükemmel bir köprü. Hele mahallede geçen ve yaklaşık 10-12 dakika süren bir film var ki; orada Ginger Rogers-Gred Astaire ikilisinin ya da Nelson Eddy-Jeanette MacDonald'ın filmlerini izler gibi oluyorsunuz. Başta "Merhaba" olmak üzere, başarılı şarkılar da var. **(Yönetmen: Orhan Aksoy-Süpervizör: Haldun Dormen-Oyn: Erol Evgin Gülşen Bubikoğlu, İzzet Günay, Adile Naşit-Danslar: Oytun Turfanda-Müzik: Melih Kibar).**

● SEVGİLİ ARKADAŞIM

Durrel ve Anderson adlı iki hırsız, birbirinden habersiz birçok soygun yaparlar. Günün birinde tanımadıkları bir kişi önce mektup yollar, sonra telefon eder ve ikisinin tanışmasını sağlar. İstediği şudur: Bu ikisi, artık hayır kurumları için soygun yapacaklardır. Telefondaki ses aksi halde ikisini de ihbar edip, hapse attıracağını söyler.

Poitier, hemen tümü zenci oyunculardan oluşan filmi hem yönetiyor, hem başrol oynuyor. Anlatım ilgi çekici ama konu süreye oranla yeterli değil. Bu yüzden bazı bölümlerde gereksiz uzatmalar var. Bunların bir bölümünde, gerçeğin biraz zorlandığı görülüyor. Filmin en iyi yanı şu: Daha iyi senaryo ve daha iyi bir kadro iyi yönetmen Poitier daha iyi filmler yapabilir. **(A Piece of Action- Yönetmen: Sidney Poitier-Oyn: S. Poitier, Bill Cosby, Denise Nicholson, Hope Clarke).**

● VAHŞİ VE GÜZEL Orijinal adı S+H+E olan film, tipik bir hovardalık örneği. Oysa, ne güzel bir konu bulmuşlar: İki eski boksör, petrole karıştırıldığında onu etkisiz hale getiren bir sıvı buluyorlar. Sonra petrolcülere şantaj yapıp, onlardan para sızdırmaya çalışıyorlar. Petrolcüler de bir kadın dedektif buluyorlar. Bu kadın iki eski boksöre karşı amansız bir mücadeleye giriyor ve bu arada konu hovardaca harcanıyor.

İnandırıcı olmaktan çok uzak gelişmeler, yavan bir anlatım, yorgun bir Ömer Şerif, artık mihrabı bile kalmamış geçkin bir Anita Ekberg. Cornelia Sharp ise oyuncu olarak sınıfta kalabilir ama müzelikler arasında gençliği ve güzelliği ile hemen ön plana çıkıyor (Yönetmen: Robert Lewis. Oynayanlar: Ömer Şerif, Cornelia Sharp, Robert Lansig, Anita Ekberg). ●

beylikleşmiş olan, ama, Méliès tarafından icat edildiklerinde "sansasyon" yaratmış buluşlardır. Sinefiller Alman ekspresyonistlerini ya da "montaj tutkunu" Sovyet yönetmenlerini de beğenmekle birlikte, genellikle Fransız yönetmenlerine tutkundurlar. **Man Ray, René Clair, Jean Cocteau** (Le San d'un Poète, 1930), **Luis Bunuel** (Un Chien Andalou, 1928) akla hemen geliveren bazı adlar... Amerikalı yönetmenlerden **Maya Deren** ve **Alexander Hammid**'in "Meshes in the Afternoon", **Hans Richter**'in "Dreams that Money Can Buy" gibi yapıtlarını da bu arada unutmayın.

Daha çağdaş yönetmenler arasında **Stan Brakhage** yeralıyor. 1950'lerin sonlarıyla 1960'ların başlarının "en önemli sinema olayı" sayılan bir hareketle, gerçeküstücülüğü ve deneyciliği bırakıp "kişisel" filmlere yönelen Brakhage, filmlerinin büyük bölümünde, kendi özel yaşamını ekrana getirmiş. "Window Water Baby Moving" kendi çocuğunun doğuşunu görüntülendiriyor. Bu tür filmlerin büyük kolaylığı "konu" gereksinmesi duymaması, aile üyeleriyle dostların yetmesi...

"Ticari" başarılarına rağmen, "yeraltı" ünü süren bir yönetmen de **Andy Warhol**... İlk filmini 1963'de çevirip 1968'de "The Chelsea Girls" ile ticaret piyasasına giren Warhol'un "çok beğenilen" yapıtları arasında "Uyku" (uyuyan bir adamı 6 saat izliyorsunuz), "Empire" (Empire State Building'i 8 saat geziyorsunuz) ve "Harlot" (Jean Harlow'un Warhol'ca yorumlanan yaşam öyküsünü görüyorsunuz) yer alıyor. "Scorpio Rising" ve "Inauguration of the Pleasure Dome" gibi yapıtlarıyla **Kenneth Anger**, sinefillerce, "şiddetin şairi" olarak anılmakta... Homoseksüelleri anlatan "Flaming Creatures" filmiyle **Jack Smith**, montaja dayalı "Report" (Kennedy suikastı) filmiyle de **Bruce Connor** bilinmeleri gereken öteki adlar...

"Ticari" başarı gösteren "yeraltı" filmleri pek tutulmamakla birlikte, Venedik Film Festivalinde birincilik ödülü alan "The Brig" filmiyle **Jonas Mekas**, "Shadows" ve "Faces" filmleriyle de **John Cassavetes** son yirmi yılın ünlüleri arasında... Sine-kulüp çevrelerinde "ticari başarı" öylesine küçümseniyor ki, Cassavetes'in "oyuncu" olarak kazandığı büyük paraları hemen "yeraltı" filmlerine yatırıp bitirdiğini söylemek bile övgü oluyor.

● Komedi Filmleri

İşte, size, hava basmak için en bereketli alan... "Komedyen" diye sunulan tek bir oyuncu, "komedi" diye sunulan tek bir film gösteremezsiniz ki, çevresinde bir tutkunlar topluluğu olmasın... İlk komedi filmlerinden sayılan **Louis Lumière**'in "L'Arroseur Arrosé" (1895) adlı yapıtından bu yana, hep böyle olagelmiştir.

Hava basanlar, ya "komedyen", ya "dönem", ya "tür" üzerinde durmak eğilimindedirler. Sözgelişi, günümüzde, "sessiz komedi" putlaştırması egemendir. Yarın ne olacağıysa belli değildir.

Sözgelişi, yirminci yüzyılın en büyük komedyeni olduğu tartışılmayan **Şarlo**'nun modası ağır ağır geçmiştir. Ancak, Şarlo'nun yarım yüzyıl süreyle "sinema tarihinin en büyük yaratıcı dehası" olarak anılması bile mucizedir. "Altına Hücum" için "Şarlo'nun en başarılı filmi" diyebilirsiniz, ama, modaya uyup "The Cure" gibi ilk kısa filmleri üstünde durursanız daha etkili olursunuz. "Yüzü Gülmeyen Komedyen" olarak tanınan **Buster Keaton**'un hızla Şarlo'nun yerini aldığı söylenebilir. Şarlo gibi kendi filmlerini yazıp yöneten Keaton'un daha üstün bir sinema tekniği kullandığı, "General" filmiyle doruğa çıktığı, bu arada "The Boat" ve "Playhouse" gibi ilk filmlerinin de çok başarılı olduğu vurgulanabilir. 1930'ların uluslararası üne sahip komedyenleri olmalarına rağmen, **Lorel-Hardi**'nin sinefillerce benimsenmesi oldukça yenidir. Bunun nedeni, filmlerinin düşük kalitesine bağlanabilir. Hava basanların, duvarlarındaki Şarlo posterlerini indirip, yerlerine, "Big Business" ve "The Music Box" gibi Lorel-Hardi filmlerinin afişlerini astıklarını hemen belirtelim.

> 20 inci yüzyılın
> en büyük komedyeni
> Şarlo'nun
> modası
> ağır ağır geçiyor

Sessiz komedinin bu üç büyük ustası kadar beğenilen **Harold Lloyd** ve **Harry Langdon**'un çok geniş bir "hayranlar topluluğu" olduğu söylenemez. "Ürkek gözlüklü çocuk" rolleriyle Lloyd, "Üzgün bakışlı palyaço" rolleriyle de Langdon yine de her yerde öğülebilecek adlar... Şarlo'dan önceki en büyük komedyen sayılan Fransız komiği **Max Linder**'in yıldızının hızla parladığını, 200 kadar film çevirmiş bu yıldızın Şarlo'ya "örnek" olduğunu unutmayın. Şu sıralarda yıldızı parlayan bir başka kişi de çocuklara nefreti, içkiye tutkusu ve "The Bank Dick" ve "Million Dollar Legs" filmleri ile bilinen **W.C.Fields**... Fields'in yıldızının yörüngesini yakından izlemenizi öğütleriz. Fields'le birlikte adı anılan bir seks bombasını da sakın unutmayın: **Mae West**... Seks konularındaki rahatlığı ahlak konularındaki esnekliğiyle bilinen West'in sansürcüleri en çok uğraştıran kişi olduğu biliniyor. **Üç Ahbap Çavuşlar** da yeniden devrede...

"Sosyal İçerikli Komediler" denildiğinde, akla, ilk olarak, **Frank Capra** ve 1930'larda yönettiği "Mr. Deeds Goes to Town", "Mr. Smith Goes to Washington" gibi yapıtlar geliyor. Ancak, sinefiller, "mesaj" taşıyan (ya da taşıdığını sandıkları) tüm komedileri bu türün kapsamına aldıkları için **Billy Wilder** ve "The Apartment", "Kiss Me Stupid" gibi yapıtları da bu başlık altında tartışılabilir. Başta **Milos Forman**'ın yönettikleri olmak üzere, son yıllarda çoğalan Çekoslovak komedi filmleri de "uzman" laşabileceğiniz bir alan olabilir.

"Delisaçması Komediler" diye nitelendirebileceğimiz türe, **Howard Hawks**'un "Bringing Up Baby"; **Frank Capra**'nın "It Happened One Night"; **Perston Sturges**'ın "Sullivan's Travels" filmleri giriyor. Türün özelliği, kahramanlarının çılgın, ama, sevimli davranışları...

Danny Kaye, Peter Sellers ve **Alec Guinness**'in sinefiller arasında tutkunları olmasına rağmen, çağdaş komedyenlerin "sine-kulüp" çevrelerince pek benimsendikleri söylenemez. Ancak, Fransız sinefillerinin son zamanlarda **Jerry Lewis**'in "erişilmez deha"sını ansızın keşfettiklerini, bu yüzden de Lewis'i komedyenden çok soytarıya benzetenlerin "ofsayta düştüklerini" hemen hatırlatalım. Piyangonun Lewis'e çıkması gibi, bugünden yarına kimin "sessiz sinemadan bu yana en büyük komedyen" olarak ilan edileceğini önceden kestiremeyeceğiniz için, size öğüdümüz, komedyenler konusunda kaypak konuşmanızdır.

Avrupa'ya da gözlerinizi çevirebilirsiniz. İtalya'dan **Toto**, Fransa'dan **Jacques Tati** akılda tutulması gereken adlar... Her an, her yerde işinize yarayabilirler.

● Aşk Filmleri

"Aşk Filmi" deyip geçmeyin. Sinema tarihinin en büyük gişe

rekorlarını "Rüzgar Gibi Geçti" ve "The Sound of Music"in kırdığını da unutmayın. İşinize yarayabilecek bir genel bilgi, filmin "kadın oyuncu" üstüne kurulduğu bütün yapımların "aşk filmi" olarak nitelendirilebileceğidir. Greer Garson, Joan Crawford, Bette Davis, Julie Andrews, Elizabeth Taylor ve Audrey Hepburn bu türün unutulmaz yıldızları, ama, siz siz olun, yine de **Greta Garbo**'dan vazgeçmeyin.

Yönetmenlere gelince... Sinema dünyasında adını duyurmuş her yönetmenin "aşk filmi" alanında, ama başarılı, ama başarısız, mutlaka bir denemesi olmuştur. Kadın yıldızları idare etmedeki ustalığıyla bilinen **George Cukor**, Marlene Dietrich'e elbise giydirmeyle ün kazanan **Joseph Von Sternberg**, sekse saygınlık kazandıran **Ernst Lubitsch**, aşkı çağdaşlaştıran **Claude Lelouche** (Bir Kadın, Bir Erkek) bu türün önde gelen adları...

● Tarihi Filmler

Büyük kastları, görkemli dekorları, gözalıcı kostümleriyle "tarihi filmler" genellikle "süper-prodüksiyon" niteliğindedir. Bir zamanlar sinefillerce küçümsenen bu filmler, yeni yeni göze girmekte, "gizli anlamlar hazinesi" olarak değerlendirilmektedir. "Tarihi Filmler" genel başlığını "dini", "tarihi" ve "mitolojik" filmler diye üçe ayırabiliriz.

"Dini" filmleri İtalyanlar, **Enrico Guazzoni** (Quo Vadis, 1912) ve **Giovanni Pastrone** (Cabiria, 1913) başlatmışlardır. Bu tür filmlerin gişe potansiyelini gören Hollywood'sa, devreye, **Cecil B. De Mille** (On Emir, 1923; King of Kings; On Emir, 1956) ile girmiştir. Başka yönetmenler de bu türü denemişler, örneğin **John Huston** "The Bible"ı, **William Wyler** "Ben Hur"u, **Mervyn Le Roy** da "Quo Vadis"i yapmıştır ama, bunlardan hiçbiri, De Mille'nin görkem ve zevksizlik düzeyini tuttura-mamışlardır. Türün iki önemli yapıtı **Pierre Paolo Pasolini**'nin imzasını taşımaktadır. "The Gospel According to St. Matthew" (1964) incil filmlerinin başyapıtı olarak bilinmekte, Orson Welles'in "incil filmi çeviren yönetmen" rolünü oynadığı "La Ricotta" ise türün özeleştirisi sayılmaktadır. Hemen belirtelim, "La Ricotta" ilk gösteriden sonra, Katolik Kilisesince aforoz edilmiştir. "Dini Filmler"e damgasını "oyuncu" olarak vuran kişi de **Charlton Heston**'dur. Bu türü beğenmiyor ve eleştirmek istiyorsanız, İncil filmlerindeki kötü oyunu yüzünden Heston'a cennet kapılarının hep kapalı kalacağını söyleyebilirsiniz.

"Tarih" filmlerinde **Sir Laurence Olivier**'in Shakespeare'den uyarladığı yapıtlarla ona en yakın rakip sayılması gereken **Franco Zeffirelli**'nin "Romeo ve Jülyet" çabalarını vurgulamak gerekir. Sinefillerin en hoşlandıkları işlerden biri **George Cukor** (1936), **Renato Castellani** (1953) ve Zefirelli'nin (1967), "Romeo ve Jülyet" uyarlamalarını karşılaştırmaktır. Siz de deneyin.

"Herkül"" ve "Masist" filmlerini değişik kostümlerle çekilmiş "kovboy" filmlerine benzetebilirsiniz. **Stanley Kubrick**'in "Spartaküs" filmi ile **Vittorio Cottofavi**, **Mario Bava** ve sessiz sinema döneminden **Pastrone** gibi yönetmenler, bu türün simgeleri sayılabilir.

● Belgesel Filmler

Televizyonun çıkışı, "hava-basma" değeri açısından belgesel filmleri büyük ölçüde geri plana itmiştir. Ancak, bu türün tutkunları olduğunu da unutmayın.

Eskimo yaşamını anlatan **Robert Plaherty**, "belgesel film" adını ilk kullanan **John Grierson**, "The Battele of San Pietro" ile belki de en güzel savaş belgeselini ortaya koyan **John Huston** türün önde gelen adları... Ama, bize kulak verin, **Sergei Eisenstein** ve **Jean Vigo**'dan şaşmayın.

Vigo'nun "A Propos de Nice" (seyahat filmlerinin hicvi), "Taris, Sular Kralı" (yüzme konusunda) gibi yapıtları bugün de büyüklüklerini koruyorlar. Fransızlardan söz açılmışken, araya, **Georges Franju**'nun "Le Sang des Bêtes", **Alain Resnais**'nin "Nuit et Brouillard"ını katabilirsiniz.

Geldik **Sergei Eisenstein**'in "Que Viva Mexico"suna... Sinema tarihinin "yapılmamış" en büyük filmine. Meksika devrimini anlatan bu "bitmemiş senfoni" konusunda yazılanlar, belki sinema tarihinin bütün filmleri hakkında yazılanların toplamı kadar vardır. Montajını yapamadan ölen Eisenstein'ın ardından ağıt yakabilir, çekilmiş filmlerden üç ayrı belgesel çıktığını anlatabilir günyüzünü gören bölümlerin olağanüstülüğünden sözedebilir, Eisenstein'in bu yapıtını bitiremeyişini sinema tarihinin en büyük kaybı olarak nitelendirebilirsiniz. Kimse tamamını görmediği için gönlünüzce konuşabilirsiniz.

İşte böyle, değerli okurlar.... Dilediğiniz konuda dilediğiniz topluluğun gözbebeği olabilmeniz için çok az bir çaba göstermenin yettiğini sizlere anlatmaya çalıştık. Örnek olarak da herkesin en iyi bildiğini sandığı konulardan birini, sinemayı seçtik. Öğrendiklerinizi gecikmeden uygulamaya geçirin. Yanılmadığımızı, yanıltmadığımızı hemen anlayacaksınız. ●

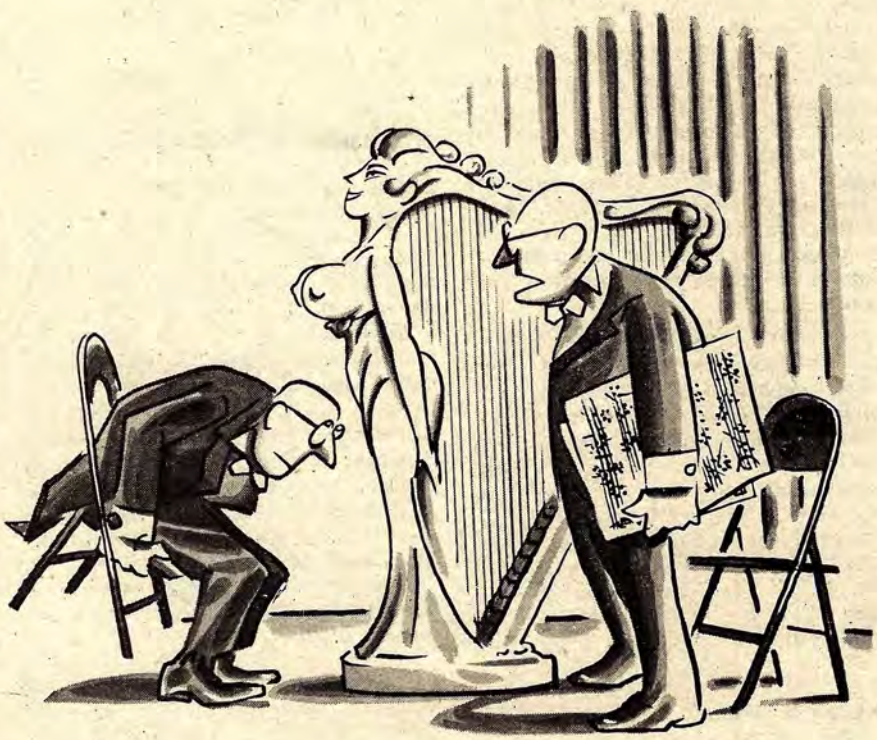

"-Enstrüman bu taraftan çalınır, maestro!..."

Neptün'de bir pazar

Baştarafı 58. Sayfada

mışlardı. Aynı şekilde Plüton gezegeninde de hayat yoktu. Çok küçük, çok uzak, çok soğuktu. Sizin anlayacağınız, kovaladığı düşün gerçek olması olasılığı çok düşük sayılmazdı, Neptün'ün konumu gözönüne alınırsa...

"Yaşamak inat ister" derdi hep, "Hayat bir arayış, bir kovalamacadır". Bunu söylerken de, Neptün'de hayat bulunduğunu kanıtlamakla katılacağı ünlüler kervanını düşlerdi.

Gidecek başka kimsesi olmadığı için bana yanaşmıştı. Geçinilmesi çok güç bir kişiydi. Otuzbeş yaşına gelmiş olmasına rağmen, insanlarla nasıl geçinileceğini bir türlü öğrenememişti. İlk tanıştıklarıyla oracıkta sıkı-fıkı olmaya kalkar, onlardan doğal olarak bulamadığı karşılığı da ihanet sayıp uzaklaşırdı. Siz ona ne kadar yakın davranırsanız, sonunda "ihanete uğramışlık" yarası o kadar derin olurdu. Bu yüzden de "dost" diyebileceği tek bir arkadaşı bile yoktu. Olamazdı da...

Arkadaşlığımızın ilk günlerinde ona ihanet etmiş olduğumu, neden sonra o söyleyince öğrendim. Bana karşı kırgınlığı ve soğukluğu uzunca bir süre gitmişti. Ama çok geçmeden, Triton'da bizimle birlikte yaşayan öteki 20 kişinin benden bile 'hain' olduğunu anlamış, yeniden konuşmaya başlamıştı. Triton'da konuşulacak fazla insan olmadığı için, ben de hem konuşmaya, hem dinlemeye istekliydim.

Triton, Neptün gezegeninin ana uydusu, bizim için büyük sayılabilecek üslerdendir. Merkür' den iki parmak büyüktür, güneş sistemindeki en büyük aylardan biridir. Güneş sisteminde insanların üslenebilecekleri uygun bir konumu, bir ileri karakol niteliği vardır. Uzaya gidecek gemiler de buradan fırlatılır.

Triton'a verildiğimizi izleyen günler oldukça sessiz, hareketsizdi. Yıldız gemilerinden biri yeni ufuklar keşfetmek ve oralara insan yerleştirmek için yola çıkmış, dolayısıyla üste yapılacak fazla bir şey kalmamıştı. Yirmi kişinin görevi, yıldız gemilerinin uçuşunu izlemek, talimat göndermek, gelen haberleri ana komuta merkezine iletmekti. Bazılarımız gençti, önlerinde parlak bir gelecekleri vardı, Triton'da sınavdan geçiyorlardı. Kimileri de Ben Wiseman gibiydi; kimse onlarla çalışmak istemediği için bir tür sürgündeydiler.

Günlük yaşam monoton, hatta insanı çatlatacak kadar sıkıcı olabiliyordu bazı zamanlar... Gökyüzü de monotondu. Cansızdı. Dev, yeşil kitlesiyle Neptün burnumuzun dibindeydi. Biraz aranırsanız Uranus'u bile görebilirdiniz. Ama güneş çok uzaklardaydı; ışığı, çok uzaklarda, tükenmek üzere olan bir mumun alevi gibi hafif hafif kıpırdanıyordu. Öteki gezegenleri dürbünlerle bile görme olanağı yoktu. Sizin anlayacağınız, Triton'da insanın yalnızlık duygusuna kapılması çok kolaydı.

Wiseman'ın görüşü bana da ilginç gelmiyor değildi. Ekip şefimiz Mike Marshall, Triton'daki personelin moral ve eğlencesi sorumluluğunu bana vermişti. Herkes gibi ben de sıkıntıdan patladığım için, ister Wiseman'ın olsun isterse başkasının, bomboş pazar günlerimizi dolduracak her türlü projeye hazırdım. Ama bu projeye girişmemizin önünde bazı sorunlar da vardı. "Wiseman" dedim, "Çok iyi bir fikir seninki...

> Yaşamak inat ister. Hayat bir arayış, bir kovalamacadır

Ama elimizde buna girişecek kadar malzeme yok... Bütçemizin ne kadar kısıtlı olduğunu sen de biliyorsun. Yine de, istersen, Mike Marshall'a konuyu açabilirim".

"Mike'a sorma" diye parladı.

"Mike'a sormak zorundayım" diye yanıt verdim, "Bütçeye ödenek istemeye ancak onun yetkisi var. Ama istese de verileceğini pek sanmam."

"Hayır, sorma... İş aslında çok basit. Uranus'a gitmede eskiden kullanılan uzay gemisi Titania'da yatıp duruyor. Kullanıldığı yok. Çok eski bir gemi, ama burada kullanılmaması için de neden yok... Neptün'le Uranus ikiz gibi... Çok sayıda ortak özellikleri var. Uzay gemisini Uranus'tan buraya parasız bile getirtebiliriz. Bir yazı yazar, istetirsin. Hepsi o kadar..."

İşte, Ben Wiseman böyle bir adam... Maymun-iştahlı dedim ya. Mike'a sözünü bile etmeden, Uranus'un okyanus-atmosferini araştırmada kullanılan uzay gemisini bir yazıyla getirtebileceğimi sanıyor. Geldikten sonra ne olacak? Hafta sonlarında Neptün'e kaçamak yapacağız. Mike'ın ruhu duymayacak, geminin Uranus'tan buraya nasıl geldiğini sormayacak! Olacak iş değil... O kadar ki, uzay gemisini kullanmayı bilse, beni bile katmayacak projeye, aklınca..

"Gerekli donanım hâlâ Titania' daysa, getirtme yollarını denerim. Yarın Mike'la bölüm sorunlarımızla ilgili bir toplantı yapacağım. Konuyu o zaman açarım."

"Mike'a birşey sorma".

"Bana bak, Ben... Eğer bu işin olmasını gerçekten istiyorsan, Mike'ın olurunu almak zorundayız. Başka yolu yok bunun... Sen de biliyorsun".

"Hayır, olmaz. Söylediklerimin hepsini unut. Konuyu açtığıma bile pişmanım".

Ben Wiseman görüşlerini, önerilerini kıskançlıkla korurdu. Kafasından geçenleri bilenlerin sayısı ne kadar artsa, o görüşler çekiciliklerini o ölçüde yitirirdi. Geliştirdiği proje ne kadar ilginç olursa olsun, başkalarını o projeye ortak etmektense, rafa kaldırmayı yeğlerdi.

Ertesi gün konuyu Mike'a açtım. Aslına bakarsanız. Mike'ın da bir başka garip kişiliği var. Yaşı biraz geçkindi. Bir zamanlar belki atak bir kişiliği vardı, ama yılların etkisiyle o ataklığı yok olup gitmişti. Aklına estikçe çalışır, edebildiği kadar yetki ve sorumluluğu astlarına devrederdi. Önerimi de ilginç bulmamıştı üstelik...

"Neptün'de hayat olduğunu kanıtlasak ne olur, kanıtlamasak ne olur? Bilim adamlarımız amonyak-metan atmosferli gezegenlerde hayat olduğunu çok önce kanıtladılar. Bu da onlardan biri... Kimsenin ilgisini bile çekmez, birinde daha hayat bulursak" dedi Mike, ilk tepki olarak...

"Orada hayat bulmak umurumda mı sanki?" diye yanıt getirdim, "Burada herkes sıkıntıdan, işsizlikten patlıyor. İlgi duyanlar için eğlendirici, yapıcı bir girişim olabilir. Böyle bir projede yer almak benim de hoşuma gidebilir".

"Senden başka bu konuyla ilgilenecek birini bulabileceğini sanmam" dedi Mike, "Bugüne kadar kaç gezegene ilk kez ayak bastığımızı sen de bilirsin. Elli, altmış... Kim anımsıyor bunları? Kimin umurunda?"

"Sorun başkalarının ilgisini çekmesi ya da çekmemesi değil... Bizim dışımızdakilerin ilgisi yok bu

işle... Kıçım uyuştu, masa başında oturmaktan... Yapacak bir iş arıyorum. Hepsi o kadar..."

Daha bir süre tartıştık. Mike direndi, ben direttim. Sonunda, Mike, uzay gemisinin hâlâ Titania' da olup olmadığını, oradaysa geçici bir süre için bize verilip verilemeyeceğini sormayı kabul etti. Oradaymış, verilebilirmiş. İstettik, yedi ay sonra geldi. Bürokratik gecikme olduğunu sanmayın. Uzayda, zaman birimleri, zaman anlayışı çok değişiyor. Çabuk bile geldi sayılır.

Wiseman sevinecek yerde hırslıydı, öfkeliydi. Özellikle bana çok kızıyordu. Onun projesini başkalarına açıklamakla piç etmiştim. Bana beslediği güvene ihanet etmiştim. En sık tekrarladığı sözleri haykırdı: "Bu da bana ders olsun. Bir daha sana hiçbirşey söylemeyeceğim".

Bizimkisi kös-kös ortalarda dolaşadursun, proje umutlarımın çok ötesinde etkili oldu. Görevimiz uzaydaki gemilerle bağlantı kurmak ve sürdürmekti; bunu başarıyla yapıyorduk. Bir başka görevimiz de, yirmi kişi dışında bomboş bir üste çeki düzeni sağlamaktı; kimse bu görevi umursamıyordu bile... Ama uzay gemisi gelip de herkes yeni projeyi öğrenince, birdenbire canlılık geldi üsse... Çalışma çizelgelerine uyulmaya başlandı, nöbetlere özen gösterildi. İnsanlar giyimlerine-kuşamlarına, tıraşlarına dikkat etmeye, yerleri temiz tutmaya başladılar. "Başım ağrıyor. Bugün dinleneceğim" gibi mazeretler önce azaldı, sonra bütünüyle kalktı. İşin ilginci Mike da bir süre sonra açık-açık ilgi duymaya başladı projeye... Boş zamanlarımızı dolduran bu çaba, sizin anlayacağınız, üsteki tüm kişilerin ortak malı, ortak ilgi ve heyecan kaynağı olup çıkıvermişti.

Ben Wiseman açmaz içindeydi. Kimi zaman projeyle ilgileniyor, kimi zaman umursamaz görünüyordu. Proje kendi özmalı olmaktan çıktığı için kendisini rahat hissetmiyor, ama bütünüyle de kopamıyordu. Sonunda, o da işe sarıldı.

Yapılacak çok iş vardı. Uzay gemisinin elden geçirilip uzaya gönderilecek duruma getirilmesi başlı başına bir işti. Boş zamanımızın çok büyük bölümünü alıyordu. Ama kimse dur-durak bilmiyordu. Uykusundan çalıp projeye veriyordu herkes... Üsteki yirmi kişinin ortak düşü, ortak beklentisi, proje bir kere başladıktan sonra kendiliğinden doğacak oyalanma fırsatıydı.

Bu arada Neptün hakkındaki bilgilerimizi de hızla tazeliyorduk. Uzay boşluğundaki yerini yitirmiş bir "ay" olan Plüton dışındaki bütün dış gezegenler gibi, Neptün' de, bir gaz kitlesidir. Bir zamanlar, atmosferinin buzla örtülü bir dış kabuğu ve onun altında yatan kayalıklı bir çekirdeği kapsadığı sanılırdı. Neden sonra araştırmacılar, Neptün'ün katı bir yüzeye sahip olmadığını ortaya çıkardılar. Neptün dediğimiz gezegen, hidrojen, helyum, metan ve amonyaktan oluşan, deniz gibi çamurlu yeşil bir gaz kitlesi... Bulutları var atmosferde... Kar fırtınaları var. Ama ayaklarınızı basacak katı bir zemin bulamazsınız Neptün'de... Sizin anlayacağınız, Neptün, yeryüzündeki okyanuslar gibi bir kitle... Bir su yığını... Oraya gidip araştırma yapmada kullanacağımız uzay gemisi de, su altı araştırmalarında kullanılan eski zaman batiskaplarıyla, ilk gökyüzü araştırmalarında kullanılan eski zaman meteoroloji balonlarının kırması bir araç... Bu arada, Neptün'ün iyi bakımlı, rahat ve tehlikesiz bir gölet olduğu elbette söylenemez. Ancak, okyanus derinliklerini ilk araştıran insanların karşılaştıkları tehlikelere kıyasla, bizimki limonata gibi bir havada kır gezintisi...

Bizim üslendiğimiz Triton'la Neptün arasındaki uzaklık, ayla dünya arasındaki uzaklıktan da az... Bunu gözönünde tutan uzmanlarımız, uzay gemisinin kendi gücüyle Neptün'e gidebileceğini, ama aynı gücün gemiyi geriye getirmeye yetmeyeceğini saptadılar. Bu durum karşısında, Neptün' deki araştırmalarda iki gemi kullanmaya karar verdik. Titania'dan getirilen Uranus gemisi araştırma çalışmaları için kullanılacak, çok daha gelişkin teknolojiye dayalı ikinci bir gemi de onu Neptün'e götürüp getirecek ana kumanda gemisi olarak görev yapacaktı. Biraz üzülmüştüm bu karara... Hidrojen dolu bir Zeppelin'in uzayda ağır ağır seyretmesi gibi, bu emektar uzay gemisinin Neptün'e doğru yol alması daha çekici ve ilginç geliyordu. Ne yapalım? Her istediğimiz olacak değil ya...

Çalışmalarımızı bitirip de ilk denemeleri yapmaya sıra gelince, önemli bir sorun çıktı karşımıza... İlk yolculuğu hangi iki kişi yapacaktı? Güç bir karardı bu... Rütbeye göre mi olsun? Kim daha çok çalıştıysa ona mı öncelik tanınsın? Yoksa, adçekimine mi başvurulsun? Hareket günü yaklaştıkça, çözümsüz bekleyen bu

"- Evlenme cüzdanınız var mı?."

sorun da çıbanbaşı olmaya başladı. Her seçeneğin savunucuları vardı, ama ağır basan bir tek görüş yoktu. Genellikle kibar insanlarızdır. Gelin görün, en çok çalışmış olanlardan Arlo Harlow ile Üs Komutan Yardımcısı Sperry Donner arasında bu yüzden yumruklaşmaya varan sert bir ağız dalaşı bile çıktı. Neyse ki, yumruk atıp yemek fazla hoşlarına gitmemiş olacak ki, iş sonunda yatıştı.

Soruna çözümü Mike getirdi. Projenin fikir babaları biz olduğumuz için, ilk yolculuğu Ben Wiseman ve ben yapacaktık. Ondan sonraki yolculuklar için de, üs personeli alfabetik sıraya göre eşleşeceklerdi. Karar verildikten sonra Mike beni bir kenara çekip, işi ilkece alfabetik sıraya göre çözmek kararında olduğunu, ancak böyle yaparsa Ben Wiseman'ın en son sırada, üstelik hiç geçinemediği Roy Wilimczyk'le birlikte olacağını, bu yüzden böyle bir çözüm getirdiğini anlattı.

"En iyi çözüm yolu bu gibi geldi bana" dedi, "Bu üste onunla uyuşabilecek biri varsa, o da sensin".

"Sağol" diye yanıt verdim, seçildiğim için sevincimi, Wiseman'la eşleştiğim için hoşnutsuzluğumu gizlemeyerek...

Uzay gemisinin fırlatılmasına öngelen hafta boyunca Wiseman çok uysaldı. Kendine göre uysal, tabii... Günün yarısında normal kişiliğiyle huysuz, geçimsiz ve sevimsiz, günün öteki yarısında uysal kişiliğiyle huysuz, geçimsiz ve sevimli karşımıza çıkıyordu. Beni bile affetmişti.

Parlak, güneşli bir pazar gününü seçtik yolculuk için... Ana geminin iki personeli, Wiseman ve ben, Triton'un bu ender gününü sindirerek, ağır ağır fırlatma rampasına ilerledik. Heyecanlıydık. Yerlerimizi çabucak aldık. Pilotluğu ben üstlenmiştim. Wiseman'sa, izlenimlerimizi üsse anında aktaracak ve oradan gelecek talimatları bana iletecek aygıtın başındaydı.

Batiskapların denize indirilmesi gibi olmadı yola çıkışımız... Islak karpuz çekirdeğini elinizin başparmağıyla işaret parmağı arasında tutup sıktığınızdaki fırlayışa daha çok benziyordu. Uçuş kemerlerimiz sıkı sıkıya bağlanmıştı. Karanlık olduğu için, çevremizi göremiyorduk, ama ne olur, ne olmaz diye bir elim mekanik kumanda kolundaydı. Gerek yokmuş. Roketler her roketin yaptığını yaptılar, bizi götüreceğimiz yere götürdüler. Götürürken de ana gemiden ayırdılar.

Işıklarımız yandığında, çamurlu, yeşil bir sıvının içinde bulduk kendimizi. Sıvının kıvamı her yerde aynı değildi. Ön farlarımız da yanmaya başlamıştı. İlerlerken, kimi zaman birkaç metre ilerimizi, kimi zaman ancak birkaç santimetre öteyi görebiliyorduk. Bu arada, tepedeki radar da daireler çizerek çevreyi tarıyor, ama herhangi bir hareket, herhangi bir belirti yakalayamıyordu. Radar, bir ara, uzaklarda bir amonyak fırtınası saptadı. Ben de ona yakalanmamak için rotayı biraz değiştirdim. Öbür alıcı aygıtlar da Neptün gezegeninin seslerini, ısısını, nabzını kaydediyordu. Nabzı ağır ve düzenli, ısısı ise çok, ama çok düşüktü.

Uzay gemisindeki asansörlerin çalışıp çalışmadığını denedim bir ara... Çalıştığını görünce rahatladım. Turbojet motorlar da teklemeden bizi götürüyordu. Ana kumanda gemisiyle ilişkimiz de sürüyordu.

> Alıştığımdan çok farklı bir dünyaydı, Neptün!..

Sessizliği ilk bozan Wiseman oldu. Alıştığım dönsiz uslûbuyla, "Buraya niçin geldiğimizi aklından çıkarma" dedi.

"Merak etme, çıkarmıyorum" dedim, "Ancak, etrafı iyice kolaçan etmeden de bir denemeye girişmenin anlamı yok. Hele bir bakalım, sonra bir yerde durur, daha derinlemesine araştırma yaparız. Acelen ne? Etrafta balina sürüleri gördüğüm yok".

"Görünmemeleri, olmadıkları anlamına gelmez" dedi Wiseman, "Belki ürkek, utangaç yaratıklardır. Belki bilmediğimiz bazı özellikleri vardır. Belki de gözle güç seçilebilecek kadar küçüktürler."

Örnek toplama sepetlerimizi de salmıştık. Kim bilir? Buradaki hayat, Uranus'ta olduğu gibi, şekilsiz bir hayat olabilirdi. Çorba türünden... Bir süre daha sessiz gittik. Ben pilotluğumu, Wiseman'sa monitörlüğünü yapıyordu.

Can sıkıntısından bu işe girdiğimi, boş geçen günlerden sıkıldığım için bu projeye önayak olduğumu anımsadım. O ilk günlerde, Wiseman'ın düşlerinde kurduğu gibi burada hayat olup olmaması beni zerre kadar ilgilendirmiyordu. Ama bir kere Neptün'e vardıktan sonra heyecanlanmaya, çevremden zevk almaya başlamıştım. Gaz denizinin akıntıları arasında yol alırken gördüğüm manzara monotondu, ama insanı büyüleyici, garip bir güzellikteydi. Alıştığımdan çok farklı bir dünyaydı bu... Kendi çirkinliğini baştan kabul edip yaşamını ona göre düzenleyen, yaşamı ona göre göğüsleyen çirkin bir kıza duyduğum saygıyı duyuyordum, Neptün'e karşı... Güneş sisteminin bu son ileri karakolunda insanların bulunmasından, bu insanlardan birinin de ben olmamdan garip bir kıvanç duyuyordum. Bir gezegene ilk inişi yapan insanlar tarih kitaplarında nasıl dipnot olarak alınıyorlarsa, ben de bu dipnotlardan biri olmakla heyecanlanıyordum.

Ana kumanda gemisine döndüğümüzde, tastamam beş saat geçmişti. Arlo Harlow çıkmamıza yardım etti, "Nasıl gitti?" diye sordu.

"Tüm verileri gözden geçirmeden kesin birşey söylenemez" dedi Wiseman, o bildiğimiz huysuz, geçimsiz ve sevimsiz uslûbuyla, "Gözle seçilebilir bir şeye rastlamadık, **bu adamın izlediği yolda**.." Son sözcükleri üstüne basa basa söylemişti.

Aldırış etmedim. "Anlatmak, tasvir etmek çok güç Arlo" dedim. "Kendin gidip gözlerinle görmen gerek. Çok çarpıcı bir deneyim olduğuna inan".

"Mike seninle görüşmek istiyordu" dedi Arlo, "Haberleri varmış".

Wiseman'la birlikte ana geminin ön bölmesine geçtik. Triton üssüyle bağlantı oradan kuruluyordu. "Merhaba Mike" dedim, "Arlo aradığını söyledi. Bir haber falan mı var?"

"Haber sizlersiniz evlat" dedi Mike, "Her yerde siz konuşuluyorsunuz. Güneş sistemindeki son gezegene sizler indiniz. Dur bir dakika... İlk teleks bültenleri geldi. 'NEPTÜN FETHEDİLDİ' başlığıyla vermişler haberi... Şöyle başlıyor haber: 'Kümelerin, örgütlerin ve kurumların egemen olduğu, uzay yolculuklarının binlerce mürettebatlı uzay gemileriyle yapıldığı günümüzde, bireysel yüreklilik öyküleri eski günlerin özlemlerini yeniden canlandırıyor. Kişi olarak, birey olarak yüreklilikle öne atılan insanlarımız oldukça, alemdarlığımızı bu kişiler yaptıkça insanlığın sonu daha uzun süre gelmeyecek'. Nasıl, iyi mi?"

"Çok hoşuma gitti bu" diye araya girdi Wiseman...

"Bir de eleştiriler var" dedi Mike, "Bu kadar anlamsız bir iş için neden para harcandığını soruyor bazıları..."

"Uzay gemisinin Uranus projesinden artakaldığını, çürüyüp duracağına, burada kullandığımızı, üstelik de hiç para harcamadığımızı söyle onlara..."

"Söyledim. Çok hoşlarına gitti. Biraz önce yazının devamında, sizlerin, öylesine köhnemiş bir makineyle böylesine güç bir maceraya, böylesine büyük tehlikelere atılmakla büyük bir yüreklilik örneği verdiğiniz yazılı... Kutluyorlar, alkışlıyorlar".

"Neresi köhnemiş bu makinenin?"

"Şimdi onları boş ver. Neptün'e yolculuğu neden akıl ettiğinizi öğrenmek istiyorlar. O konuda birşeyler söyle".

"Aklımıza esti gittik".

"Bunu söyleyemem gazetecilere... Ciddi olmaz".

"Neptün'de hayat olup olmadığını öğrenmek istedik" diye araya girdi Wiseman...

"Buldunuz mu bari?" diye sordu Mike...

"Hayır" dedim.

"O zaman, gazetecilere bunu da söylemenin anlamı yok... Başka birşey bulun".

Kısa bir süre düşündüm. Sonra da buldum: "Gazetecilere şunu söyle: İnsanların, güneş sistemindeki tüm gezegenlere ayak basmadan yıldızlara yolculuk etmesinin doğru olmayacağını düşündük".

Bu laf gazetecilerin çok hoşuna gitmiş... Tarihçilerin de...

● ● ●

Wiseman'la ben artık tarih kitaplarındayız. Gezegenlere ilk inişleri yapan yüzlerce, yıldız yolculuklarına çıkan binlerce kişi gibi dipnotlar arasında bizim de bir yerimiz var.

Wiseman dipnotlar arasında yer almaktan hiç, ama hiç hoşnut değil... Benimle selamı, sabahı kesti. Konuşmuyor. Neptün'de hayat bulamadı. Başkasının bulacağı da yok... Oysa ben, bütün gazetelere ve tarih kitaplarına geçen sözleri ettim. Tepesini attıran da bu...

Önemli değil belki, ama bazı geceler, yatarken, ölüp gittikten sonra insanın arkasında bir iz bırakmasının o kadar anlamlı bir şey olup olmadığını tartışıyorum içimden... Sonra, Neptün'den ettiğim o sözlerle bir iz bıraktığımı düşünüyorum. O da bana yetiyor da artıyor. ●

2001 Yılında ölümsüzlük

Baştarafı 46. Sayfada

herkesi şaşırtan "gençleştirici" sonuçlar da aldı üstelik... Bu sonuçlar gerçekten de "öldürücü" bir hormonun bulunduğunu gösteriyor. Şimdi, asıl çaba, bu hormonu bulmak ve onu etkisiz duruma getirerek insanlara uygulanabilirliği olanaklarını araştırmak...

● GENÇLİK İKSİRLERİ

Gençlik iksirleri arayışı insanlık için yeni değildir.Ozanlar bir tür gençlik iksiri olan Ab-ı Hayat'tan söz ederler, bilim adamları gençleştirmese bile dinçleştiren bazı ilaçlar üstünde deneyler yapar dururlar. Örneğin, 1951 yılında Romanyalı Ana Aslan'ın geliştirdiği Gerovital H-3'de gerçekten "gençleştirici" nitelikler bulunduğu öne sürülmekte, Sovyetler Birliği'nde denenen plasental dokusu yoluyla tedavi yönteminden olumlu sonuçlar alındığı söylenmekte, Çin ve Kore'de yetişen ginseng bitki kökünün hem dinçleştirici, hem afrodizyak olarak kullanıldığı bilinmekte... Aralarında 81 yaşındaki film yıldızı Gloria Swanson'un da bulunduğu birçok ünlü kişinin, İsviçre'deki sosyetik Clinique La Prairie'de kuzu cenini hücreleriyle aşılanarak gençliği aradıkları söylenmekte...

Bunların etkilerini tartışmayalım. Gerçi kişilerin ömürleri uzamakta, ömür süresi ortalaması dünyadaki sağlık düzeyinin genel yükselmesine paralel olarak artmakta, ama, daha önce sözünü ettiğimiz 120 yaş tavanı aşılamamaktadır. Eski Yunan'da, eski Roma'da bu tavan yaşa ulaşanların genel nüfusa oranları neyse, bugün de aynı...

Ama, umut kesmemek gerek... Bilim adamları, penisilin dediğimiz mucize ilacın nasıl insan vücuduna etki yaptığını ilacın bulunmasından ancak yirmi yıl sonra tam olarak anlayabilmişlerdi. Pasteur, kendi gözleriyle kuduz mikrobunu görmeden (mikroskoplar yetersizdi) kuduz aşısını bulmuştu. Bir başka mucize ilacın, aspirinin, o mucize etkilerini neden ve nasıl yaptığı bugün bile bilinmiyor. Bilinen tek şey, yaptığı.. Öyleyse, insan vücudundaki maddelerin yaşlanma ve ölüme nasıl yol açtıklarını öğrenmeden, kimbilir, bir rastlantı sonucu, "gençlik iksiri" de bulunabilir. Bulunsun yeter. Bilimsel gerekçesi, istimi arkadan gelebilir.

● JENETİK MÜHENDİSLİĞİ

Hücrelerin belli bir zaman kesidi içinde asıl bir değişim geçirdikleri konusunda elimizde fazla bir bilgi birikimi olmayışının en önemli nedeni, bu konulara eğilen bilim dalının, gerontolojinin oldukça yeni bir bilim dalı oluşu... Örneğin DNA molekülünün iç yapısı ancak 36 yıl önce keşfedilebilmiş, laboratuvar koşullarındaki ilk gen sentezi 21 yıl önce gerçekleştirilebilmişti. Sonra DNA'yı bölebilen enzimler bulundu. Daha önemlisi, bilim adamları, bugün, jenetik bilgi aktarımı yapabilmekteler, bir organizmadan ötekine...

1980 yılı başlarında İsviçreli Doktor Charles Weissman interferon üreten bir bakteri türü üstünde ilk gen naklini yaptığını açıkladı. İnterferon, aralarında nezle ve bazı kanser türlerinin de bulunduğu virüs enfeksiyonlarına karşı insan vücudunun savunma mekanizmalarını harekete geçiren en önemli güç... Sorun, sayıca az oluşundan kaynaklanıyor. Jenetik mühendisliği alanında bu büyük başarıyı biraz daha ileriye götürmek, insanın, başına musallat olmuş birçok büyük illetten kurtulmasını da sağlayabilir. Hemen ekleyelim, yaşlanmayı önleyici bir buluşun birinci derecedeki etkisi, kalp hastalığı, inme, kanser ve şeker gibi doğrudan doğruya yaşla ilgili bazı hastalıkların da yok edilmesi olacak..: Örneğin, andığımız şu dört hastalık, Amerika'daki yıllık ölümlerin yüzde 75'ine neden olmakta...

Ancak, iyimserliğimizi de aşırıya götürmemek gerek. Uzun ömürlülüğün jenetik tabanını yeniden programlayabilmek için jenetik mühendisliği alanında daha çok şeyler yapılması gerekiyor. Dr. Laurence Crapo'ya göre, bu daldaki gelişme hızı sürerse, ençok 100 yıl içinde yaşlanma sürecinin nedenleri bulunmakla kalmayacak, jenetik programların yeniden düzenlenmesi sorunun çözümü de tıp gündemine gelmiş olacak...

Ölümsüzlüğü arayan biz ölümlülere bilim, jenetik, hormon, iksir ve benzeri tedavi yöntemleri dışında neler sunabilir yakın gelecekte? Bu soru çok önemli, çünkü, bugün yaşayan ve yüzyıl sonra ölümle yaşlılığın yenilmesini göremeyecek çokça kişi var (hemen hemen herkes). Onlara ne verebilir, çağdaş bilim?

● ORGAN NAKİLLERİ VE YAPAY ORGANLAR

İlk kalp nakli ameliyatını 1967 yılında Dr. Christian Barnard gerçekleştirmişti. Bu öncü çabadan bu yana, kalp

nakli ameliyatı geçiren hastaların yaşama sürelerinde belli bir uzama gözlenmeye başlandı. Buna neden, hasta seçimi, cerrahi teknikleri, doku uyuşması, vücudun red mekanizmalarının işleyişi ve ameliyat sonrası bakım konularında büyük yeniliklerin getirilmesi, geliştirilmesi... Aynı şekilde, karaciğer ve böbrek nakillerinde de başarı oranının büyük ölçüde yükseldiğini görüyor, bunun sonucu olarak da ölüme mahkum hastaların daha uzunca süreler hayata kazandırıldıklarını gözlüyoruz.

Beyin ve kafa nakli ameliyatları akla korku filmlerini getirebilir bu aşamada... Ama, bu konuda da ciddi bilimsel çalışmalar var. Köpekler ve maymunlar üstünde yapılan deneylerde çıkan en önemli sorun, beynin, yeni vücuttaki omurilik sistemine tam bağlanamaması.. Buna karşılık, köpekler üstünde yürütülen beyin dokusu nakilleri çok daha başarılı olmuş durumda... Bu tür ameliyatların insanlara da uygulanabilir duruma gelmesiyle, beyin hücrelerindeki ölümlerden doğan yaşlanma belirtileri denetim altına alınabilir.

Ölüp giden beyin hücrelerinin yeniden diriltilmesi üstünde de çalışmalar var. Doğada bunun örneklerine rastlanıyor. Örneğin, bacağını ya da kuyruğunu yitiren semenderlerde, yaralı bölge, organın yeniden yerine gelmesini sağlayan pozitif bir akım harekete geçiriyor, bu akım bir süre sonra negatif polariteye dönüşüyor, onarım bitince de sıfırlıyor. Bugün aynı işi görebilmesi için elektroterapi başlamış durumda... Bilim adamlarının açıklamalarına göre, bacağın kesilmesini gerektirecek eski kemik hastalıkları, elektroterapi yoluyla tedavi yoluna girmiş durumda...

Yapay kalplerin, kalp pillerinin, elektronik görme ve işitme araçlarının doğal organların yerini tutamayacakları açık... Ancak, ilk örneklere kıyasla bunların son yıllarda sürekli geliştirildiği de biliniyor. Geliştirilmesiyle birlikte de, hem insan ömrünü uzatıyor, hem de toplum dışı yaşamının öteki olumsuz etkilerini en aza indiriyor.

Bir de "melez" organlar üstünde yapılan çalışmalar var. Bu "melez" organlar, yarısı doğal, yarısı yapay organlar... İçinde ensülin üreten hücrelerin bulunduğu yapay bir pankreas imal edilmiş durumda... Şiddetli red adını verdiğimiz sendromu ortadan kaldırabilmek için yarı-sentetik deri geliştirilmiş. Bu yeni deri türünün önümüzdeki yıl içinde, 300 bin kadar ağır yanık vakasına uygulanması bekleniyor. Yarı-yapay bir böbreğe yapay hücrelerin aşılanması çalışmaları da çok ilerlemiş durumda... Bu gelişmeler ister istemez akla şu soruyu getiriyor: Siz siz olmaktan çıkana kadar, nelerinizi değiştirebiliriz?

● "İKİZLEME" YA DA İKİZ HÜCRELER

Eskiden bilim-kurgu romanlarında çok sözü edilen "ikizleme", düş olmaktan çıkma yolunda... Olay şu: Her hücre, bir parçasını oluşturduğu organizmanın bütün hayati jenetik bilgilerini taşımakta, bir başka deyişle, hücre, organizmanın küçük bir modeli olarak faaliyet göstermektedir. Tecrit edilen ve tedavi gören bir hücre, bu nedenle, özgün organizmanın jenetik ikizi durumuna getirilebilir. Kurbağalar üstünde yapılan "ikizleme" deneylerinde büyük başarılar sağlanmış, ama, aynı başarılar henüz memeliler üstünde tekrarlanamamış durumda...

Özgün vücudumuz yaşlanmaya başlayınca, bütün organ ve sistemlerimizi onun eskimemiş ikizine nakletmek... İkizlemenin anlamı kısacası bu... Ürkütücü, ürperti verici geliyor insana... Tam kavrayamıyoruz işin boyutlarını... Elbise değiştirir gibi vücut değiştirmek... Belli organlarımız için "yedek parça" bulundurmak... Her organın bir ikizini, her hücrenin bir yedeğini buzdolabına kaldırıp gerektiğinde eskisinin yerine takmak... Çok kişi için ahlaki değerlere de ters düşebilir bu... Ne var ki, organ hücrelerinin ikizleri yapıldı bile... Ancak, bu ikiz hücrelerin bir araya getirilerek çalışır bir tam organ oluşturmaları sağlanamadı. Sağlanması için de daha çok zaman geçmesi gerekiyor.

> Beyin ve kafa nakli ameliyatları akla korku filmlerini getirir

İnsanlar kalp nakline de zor alışmışlardı, konuyu dinden ahlaka tüm boyutlarıyla tartışmışlardı. Kabul edildi sonunda... Belki ikizlemenin yarınki gündeminde benzeri tartışmalar bulunacak...

● HAYATIN ASKIYA ALINMASI

Hayatın askıya alınması" adı verilen yöntemin geliştirilmesi de yaşlanma-ölüm tartışmalarına ilginç bir boyut katabilir. Bu yönteme göre, ölmüş kişilerin damarlarındaki kan boşaltılıyor ve bir yerde korunuyor, hücrelerin donarak ölmelerini önlemek için kan damarlarına bir sıvı zerkediliyor, sonra vücut tecrit malzemesiyle sarılıyor ve ayaklar yukarıya gelecek biçimde vücut sıvı nitrojenle dolu bir tanka sarkıtılıyor.

Olmaz demeyin. Hayvanlar üstünde bu deneyler başarıyla yapılmış durumda... Örneğin, ölü bir köpeğin böbreği dondurulmuş, mikrodalga aydınlatmayla bir süre sonra eritilmiş ve nakil yapılan başka laboratuvar köpeklerinde çalışır duruma getirilmiş. Organ nakli ameliyatlarında karşılaşılan "organ yetersizliği" sorunu büyük ölçüde çözülebilir bu yoldan... Araştırmalar, insan kalbinin de benzeri yöntemlerle bir süre korunabileceğini gösteriyor.

Ancak, yakın bir gelecekte önemli atılımlar da beklememek gerekiyor. "Hayatın askıya alınması" fikrini gençok savunanlar bile, bunun geçerli bir işlerlik kazanabilmesi için, tıbbi biyoloji alanında önemli bir bilimsel bilgi patlaması meydana gelmesi gerektiğini savunuyorlar.

● GELECEĞİ BEKLERKEN NELER YAPABİLİRİZ

Kuramsal olarak, organ nakline, hayatın askıya alınmasına ve benzeri jenetik mühendislik başarılarına gerek duymadan, her insanın 120-125 yaşlarına kadar yaşayabilmesi gerekir. Dr. George Zur Williams'a göre, "100 yaşını geçmiş bir insanın bütün organlarının eski dinçliğiyle çalışmamaları için kesin bir neden yok".

Şunu sorabilirsiniz: "Dr. Williams'ın söyledikleri doğruysa, nasıl oluyor da, Sovyet Gürcistan, Keşmir'de Hunza ve Ekuador dışında çok az insan 100 yıl fazla yaşayabiliyor?" Bugün 73 yaşında olan ve hergün koşmayı alışkanlık edinen Dr. Williams'a göre, sorun, beslenme ve hareket sorunu... İlerleyen yaşımızın hem niteliğini, hem niceliğini artırmak için, her gün eksersiz yapmalı, beslenmemizi temelde pişmemiş yiyecekler üstüne kurmalı tuz, şeker gibi maddelerden kaçınmalı, stress'e girmemeliyiz. "Bilimin ve teknolojinin getirdiği rahat yaşam" diyor Dr. Williams, "Aynı zamanda erken yaşlanmamıza da neden oluyor".

Her insan dilediği yaşta olabilir. Bunu söylerken ünlü ressam Pablo Picasso'nun benzeri doğrultudaki sözlerini anımsamamak elde değil. Yaşını-başını almış Picasso'nun genç bir delikanlı gibi yaşamasını eleştirmişlerdi. Elinde içki kadehi, yanında torunu yaşında bir dilber,

80'lik Picasso bu eleştiriléri şöyle yanıtlamıştı: "Hangi yaşta olacağına her insan kendisi karar verir. Bundan elli yıl önce, ölünceye kadar 30'unda kalmaya karar verdim".

● ÖLÜMSÜZLÜK, AMA NE ZAMAN?

İnsanın ölünceye kadar kaç yaşındaymış gibi yaşayacağı başka, insanın sonsuza dek yaşaması daha başka... Önemli olan da şu: Ölüm sırası size gelmeden, ölümsüzlüğün sırrı bulunabilir mi?

Bilim adamlarının bir bölümü 21'inci yüzyıla girilmeden konunun çözüm bulacağı ve ölümsüzlüğün sırrının çözüleceği inancındalar... Bir başka bölümüyse bu inancı paylaşmıyorlar. Ancak, herkesin birleştikleri bir nokta, **2001 yılında bunun büsbütün "olmaz" olmadığı..**

"Ömür Uzatmak İsteyenlerin El-kitabı" adlı çalışmasında Saul Kent şöyle diyor: "Bir insanın ölmesi demek, onu tekrar yaşatamayan bir doktorun ölüm raporunu imzalaması demektir. Oysa, insana hayat veren organlar, onanmaz biçimde yitip gitmiş olmayabilirler". İlk bakışta şaşırtıcı gelebilir bu sözler... Ama, tıp biliminin son yıllardaki gelişmelerini düşünün. Yirmibeş yıl önce "ümitsiz" diye ölüme bırakılan hastalar iyileştirilebilmekte, kritik ameliyatlarda bazı organlardaki yaşam belirtileri askıya alınabilmekte, durmuş kalpler çeşitli yöntemlerle işletilebilmektedir. Ölümün tanımı bile değişmiştir. Eskiden insanın kalbi durdu mu "öldü" derdik. Şimdiki tanımsa, beyin faaliyetlerinin durması... Bu yeni tanımın modasının da ne zaman geçeceği hiç belli olmaz.

"Yaşlanma süreçlerini önlemeyi ya da tersine çevirmeyi henüz bilmediğimiz için yaşlanıp ölüyoruz" diyor Kent, "Bu, yaşlanma ve ölümün kaçınılmaz olduğu anlamına gelmez"

Gün geldi, uyandınız, sabah gazetelerini aldınız. Gözünüze şöyle bir haber ilişti: "ARTIK İNSANLAR ÖLMEYECEK!" Nasıl karşılardınız, böyle bir haberi... Hayata doyamadan gittiğinden yakınanlar elbette çok sevinirlerdi. Ama, sonsuza dek yaşamanın pek öyle aman-aman birşey olmadığını düşünenler de var. Şöyle diyorlar:

● Bugün bile beslemekte güçlük çektiğimiz nüfus fazlası ne olacak? Ölümsüzlüğü gerçekleştirecek biyomedikal gelişmelere parelel olarak, uzayda yerleşim sağlanamazsa, yer küresinde adım bile atılamaz duruma gelinecek. O zaman bazı insanların hayatını sürekli askıya almak zorunda kalmayacak mıyız?

● Yeni doğanlar ne olacak? Onlar da nüfus fazlasına katılmayacaklar mı? Çocuk doğurmaya yasak getirmek zorunda kalınmaz mı?

● Nüfus artış hızının sıfırlandığını varsayalım. Yeryüzünde hep aynı insanlar olacağı için, yaşamın itici gücü olan yeni görüşler, yeni düşünceler, yeni buluşlar ve yaratıcılık körlenmez mi?

● Kimlerin ölümsüz olacaklarına kim karar verecek? Bunun ölçütleri ne olacak?

● Ölümsüzlüğe hak kazanmış bir avuç seçkin bu gezegen üstünde egemenlik kurmazlar mı?

● Fizyolojik olarak yaşlanmazsak, psikolojik olarak olgunlaşabilirmiyiz?

● Bazı gelecek bilimcilerin önerileri doğrultusunda, artık sıkıldıklarını hisseden ölümsüzlere acımasız intihar yolları gösterilmesi gerekmez mi? Gençlere yeraçan bu "yaşlılar" böylece toplumsal onura kavuşturulmazlar mı?

Görüldüğü gibi, "ölümsüzlük" tartışmalarına girildiği ölçüde, bilimsellikten bilim-kurgusallığa doğru da bir yönelim var. Yararları yanında, sorunlar da getirecek bir konu bu... Ama, sorarız size: Biri çıkıp gelse, hele ölüm döşeğindeyseniz, "Yirmi-otuz yıl daha yaşamak ister misiniz?" diye sorsa...

Elinizi vicdanınıza koyun. Yanıtınız ne olurdu? ●

Ekmekman

Baştarafı 39. Sayfada

ucuz, temini kolaydı. Geç saat bizi Merhaba Palas'a bıraktıkları zaman, misafirhanenin karşısındaki ekmek fabrikasını da gösterdiler. Ertesi sabah ilk işim, kahvenin yanına sıcacık bir ekmek almak oldu ve sadece 3.5 lira ödeyerek... Evimize taşındıktan sonra kapıcının kızı, pazar hariç, her sabah ekmeği kapımıza getiriyordu, ama ayrıca ya çocuklar ya da ben, akşamüstleri bakkala gidip bir veya iki ekmek daha alıyorduk. Küçük Esat ve Hoşdere Caddesinde pazar günleri de açan fırınları keşfedene kadar, hayli zor günler geçirdik.

Yavaş yavaş, bir iptilanın bütün belirtileri oluşmaya başladı. Artık hergün biraz daha fazlası için kıvranıyor, bana düşen payı bütün gücümle korumaya ve kaptırmamaya çalışıyordum. Karımı ve çocuklarımı benim ekmeğimin yanında, hele köşesini koparmak gibi büyük bir günahı işledikleri zaman yakaladığımda, adeta kükreyerek üzerlerine saldırıyordum. Derken, ekmeğimi saklamağa başladım.

Sadece ekmek ve biradan oluşan öğünlerden sonra, üzerimde müthiş bir yorgunluk ve halsizlik hissediyordum. Ayıldığımda, "sıcaktandır" veya "hastalanıyorum galiba" diye gülüp geçmeye çalışıyordum ama fena halde müptela olduğumun da farkındaydım.

Yaz başında Bodrum'dan bir tekne kiralayarak denize açılma hazırlıklarına giriştim. Görünüşte ailece tatile çıkıyorduk ama aslında ben ekmekten kaçmak için son çabamı harcıyordum. Herşey tamamlandı, Gökova Körfezi denilen cennette, medeniyetten ve ekmekten uzak, ailemle birlikte bir beş gün geçirecektim. Ama son anda zaafıma engel olamayarak, Bodrum'dan ayrılmadan bir düzine ekmeği tekneye yüklettim. O sırada mürettebatın yerli balıkçılardan 3 ekmek karşılığında bir kova balık almaya hazırlandıklarını farkederek, derhal müdahale ettim, balıkçılara 1000 lira vererek, ekmekleri yerlerine kaldırdım. Balıkçı sandalı tekneden uzaklaşırken, içindekiler yan yan, bıyık altından gülüyorlardı, ama olsun benim ekmeklerim kurtulmuştu ya...

Ankara'ya dönüş, birbiri ardına sıralanan ekmek fabrikalarını görmek bakımından tam bir kabustu. Söke, Aydın, Denizli, Afyon ve sonu gelmeyen niceleri... Bazılarında, ekmekçi kaşlarını kaldırıp başını geriye atarak bet bir sesle "yok" diyordu. Ama öbürlerinde, başka fırınlarda, dumanı tüten, altın gibi, çıtır çıtır ekmekler vardı. Fiyatı 15 liraya yükseldiği halde, o zamana yemediğimiz kadarını yol boyunca yedik.

Ankara'ya döndük... Görevim dört ay kısaltılmıştı -yoksa üslerim derdimi mi keşfetmişlerdi?- ailem ve ben günleri sayıyorduk. Zar atılmış, hazırlıklar tamamlanmıştı. Kesin kes, pazartesi sabahı 06.30'da ilişkiyi kesiyorduk. Yıkılmıştım.

★★★

Not: Bugün bundan sonraki durağımız olacak, Jacksonville, Florida'da "ne var ne yok" anlatan bir broşür elime geçti. Üzerinde arslan kafası bulunan bir lokanta ilanı beni yerimden sıçrattı. Aman yarabbi Jacksonville, Florida'da bir Türk lokantası... Sahne şimdiden gözlerimin önündeydi: Ağır adımlarla lokantadan içeri girip, yerime oturuyorum, sinirlerimi yatıştırmak için bir yudum su içiyorum ve garson elinde kağıt kalemiyle yanıma geliyor, "Efendim?" diyor. Ve ben, terleyen avuçlarım, titreyen dizlerim, gümbür gümbür atan kalbim ve kuruluktan dili damağına yapışmış ağzımla, yavaşça "ekmek var mı?" diye soruyorum. ●

Kaç yaşına kadar yaşayabilirsiniz?

Baştarafı 47. Sayfada

kunmayın, arabanız yoksa 2 ekleyin (Unutmayın ki, özellikle genç erkekler arasında ölümlerin dördüncü en önde gelen nedeni trafik kazalarıdır.)

(5) a. Yıllık geliriniz 3 milyon lirayı aşıyorsa 2 çıkarın (Zenginlik yaşama düzeyini aşırı yükseltir).
b. Yüksekokul bitirdiyseniz 1, lisans-üstü çalışma yaptıysanız 2 ekleyin. (En azından teorik açıdan, eğitim düzeyinin yükselmesi, ilimlilığı da beraberinde getirir).
c. Yaşınız 65'i geçmişse ve hâlâ çalışıyorsanız 3 ekleyin (Emeklilikle birlikte gelen işsizlik öldürücüdür.)

(6) a. Dedeniz ya da ninenizden biri 85 yaşından çok yaşamışsa 2 ekleyin. Dedelerinizin ve ninelerinizin 4'ü de 80 yaşına ulaşmışsa 6 ekleyin.
b. Ananız ya da babanız 50 yaşına gelmeden önce kalp krizinden ölmüşse 4 çıkarın.
c. Ananız, babanız, erkek ya da kız kardeşinizden biri kanser olmuş, kalp rahatsızlığı geçirmiş ya da çocuk yaştan beri şeker hastalığından rahatsız olmuşsa 3 çıkarın.

(7) a. Günde 2 paketten fazla sigara içiyorsanız 8, bir paketle iki paket arasında içiyorsanız 6, yarım paketle bir paket arasında içiyorsanız 3 çıkarın.
b. Günde rakı, votka, cin ve viski gibi sert alkollü içkilerden 20 santilitre (bir büyüğün dörtte biri, küçüğün yarısı) içiyorsanız 1 çıkarın.
c. Normalden 25 kilo fazlaysanız 3, normalden 15-25 kilo fazlaysanız 4, normalden 5-15 kilo fazlaysanız 2 çıkarın.
d. Her yıl doktor muayenesinden geçen erkekseniz 2 ekleyin. Kadınsanız ve her yıl kadın hastalıkları uzmanına muayeneye gidiyorsanız yine 2 ekleyin.

(8) Yaşınız 30-40'sa 2 ekleyin.
Yaşınız 40-50'yse 3 ekleyin.
Yaşınız 50-70'se 4 ekleyin.
Yaşınız 70'in üstündeyse 5 ekleyin.

Bütün soruları yanıtladınız. Şimdi, ömür beklentinizi (aksilik olmazsa) biliyor sayılırsınız. Başkalarıyla durumunuzu karşılaştırmak istiyorsanız, bulduğunuz yaş beklentisini aşağıdaki çizelgeye uygulayın. Yaşınızın altında yeralan ve yüzde olarak ifade edilen rakam, toplumda sizden daha genç yaşta öleceklerin oranını göstermektedir. Sözgelişi, erkekseniz ve 100 yaşını bulmuşsanız, akranınız her 1000 kişiden 999'unun sizden önce öldüğünü görmüşsünüz demektir.

YAŞ	60	65	70	75	80	85	90	95	100
ERKEK	%26	%36	%48	%61	%75	%87	%96	%99	%99.9
KADIN	%15	%20	%30	%39	%53	%70	%88	%97	%99.6

Thomas Malthus

Baştarafı 56. Sayfada

lık, gelişim bozuklukları ve ölümle sonuçlanır. İnsanlar arasında ise bütün bunlara ilaveten yoksulluk ve kötülük de ortaya çıkar."

Malthus'un düşünceleri arasında yeralan bu katı gerçekler, toplumun mükemmeliyete doğru gidişinde aşılması güç engelleri açıkça belirtmekteydi. Doğanın koyduğu bu kuralları hiçbir reformun ortadan kaldıramayacağını ve "toplumun her kesiminin refah içinde yaşayacağı, mutlu, fertlerin geçinmek için yaşam kavgası vermeyeceği, kolayca geçinip gidecekleri" hayallerinin gerçek olamayacağını söylüyordu.

Çizdiği geometrik orana örnek olarak Amerika Birleşik Devletlerini göstermekteydi. 25 yılda göçmen nüfusu iki katına çıkmıştı. Bu noktadan hareket ederek, "kontrol edilmediği taktirde, doğa da yaşamaya ve geçinmeye elverişli olduğu sürece, bir ülkedeki nüfus, her nesilde iki katına çıkacaktır." sonucuna ulaştı. Ancak Malthus'u eleştirenler benzer şartların oluştuğu bir başka devrenin ne Amerika , ne de dünya tarihinde görülmediğini savunmaktaydılar.

Daha sonra İngiltere'deki doğal nüfus artışını gözönüne alarak her 25 senede iki katına çıkmasına karşılık, geçinme ve beslenme olanaklarına eğildi. Ona göre en iyi çare, güvenilir bir politikayla toprağı nüfusa göre dağıtmak, ziraati teşvik ederek, adadaki üretimi de 25 yılda iki katına çıkarmaktı.

Ancak, bir sonraki nesilde aynı sorunlar tekrar ortaya çıkacaktır, yani ilk yirmibeş senede iki katına ulaşan nüfus, elli senede dört katına ulaşacaktı. Buna karşılık, üretimi bu zaman zarfında dört misline çıkarmak hemen hemen imkansızdı. En iyimser görüşle üretim ancak üç katı olabilirdi. Rakamlarla ifade edilecek olursa, Malthus'un formülü nüfus için, 1 2 3 4 8 16 32 64 gibi artarken, üretim, 1 2 3 4 5 6 7 gibi artmaktaydı.

Bu şartlarda Malthus'un önerisi ise, nüfus artışını etkili bir yolla kontrol altına alabilmekti. Yiyecek sıkıntısını önlemek için de sıkı bir denetime ihtiyaç vardı. Derhal alınması gereken önlemler arasında, işsizliği yoketmek, kesin bir çalışma düzeni, fakirliği önlemek, hastalık, bakımsızlık, salgınlar, açlıkla savaş ve ahlaki değerleri ayakta tutmayı gösteriyordu.

Uygulanabilir birtakım çareleri Malthus şöyle sıralıyordu: Eğer kişiler özledikleri mutlu hayatı kuramayacaklarsa, aile geçindirmek gibi bir sorumluluğun altına, yeteri kadar kazanmadıkları sürece girmemeleri gerekir. Çoluk çocuğunu geçindirecek şartlara sahip olmayanlar, bekarlığı tercih etmelilerdir. Toplumu yönelik bir politikayla, emekçi sınıfın ve zaruret içinde olanların bakamayacakları çocukları dünyaya getirmeleri önlenmelidir.

"Halihazırda herşeyiyle paylaşılmış bir dünyaya gözlerini açan bir insan, eğer ailesinden kendisine birşey kalmamışsa, toplum da ondan hiçbir iş beklemiyorsa, yaşamak ve geçinmek için minimumu bile istemeye hakkı yoktur, daha doğrusu böyle bir insanın bu dünyada yeri olmayacaktır." (Bu paragraf Paine'in İnsan Hakları' na cevaptır.)

"Özel veya devlete ait hayır cemiyetleri lüzumsuzdur, çünkü muhtaç durumda olanlara üretimi artırmadan para yardımı yaptıklarından, sadece fiyatları artırıp, yokluklara neden olurlar. Olur olmaz iskan ve yerleşme izinleri de evliliği teşvik ettiği için nüfusun hızla artmasını sağlarlar. Ücretlerin yüksek olmasının da aynı oranda ters etkileri vardır. Bu çıkmazdan kurtulmanın en emin yolu, ahlaki ölçüler içerisinde biraz gecikmiş evliliklerdir."

Genç rahibin bu türden antisosyal eğilimleri, çağdaşı ve daha sonra yetişen hümanistleri kendisine düşman etti. Ama zengin ve güçlü sınıf Malthus doktrinlerini büyük bir coşkuyla desteklediler. Artık yoksulluğun ve toplumsal yanılgıların nedeni belliydi: Erken evlilikler ve çok çocuk sahibi olmak -paranın ve varlığın eşit dağılmaması değil...

Devletçe yapılan yardım programları Malthus'a göre iki şekilde planlanabilirdi: **"Bugün İngiltere' de yoksullar için çıkarılmış kanunlar, şartları iki şekilde baskı altına almaya yöneliktir. Birincisi, üretimi artırmadan ve geçimini sağlamayı garanti etmeden nüfus artışına sebep olmaktadır. Zaruret içindeki bir erkek hemen**

hiçbir geliri olmaksızın, ailesini özgürce yaşatamayacağı bir ortamda evlenebilmektedir. Böylece artan nüfus, ülkenin olanaklarının daha küçük paylara ayrılarak dağıtılmasına neden olup, evvelkinden daha fazla insanın yardım talep etmesine ve elde edilenin de azalmasına sebep olmaktadır. İkincisi ise, üretken ellerde daha da artacak olan olanaklar, üretken olmayan ellerde yok olup, toplumu zamanla daha muhtaç duruma getirmektedir."

Eserin sonuna doğru Malthus doktrinlerinin bir özeti yeralmaktaydı: **"Denilebilir ki ülkeler ürettikleri veya elde ettikleri oranda nüfus sahibi olmalıdırlar. Mısır üreten ülkeler hayvancılık yapandan, pirinç üretenler ise mısır üretenden daha kalabalık olabilir. Ülkelerin mutlulukları hiçbir vakit, zenginlik, yoksulluk, metrekareye düşen insan sayısı, gençlik veya yaşlılıkla ölçülmez. Önemli olan tek şey nüfusun karnının tok olmasıdır."**

Eserin basımından hemen sonra Malthus özellikle iki önemli kaynaktan son derece sert eleştiriler aldı: Tutucu, dindar kesim ve sosyal radikaller... Onlara göre Malthus yüzyılın en güvenilmez ve istismarcı kişisiydi. Çiçek hastalığını, köleliği ve çocuk katili olmayı savunurken, imaretleri, evliliği ve fakir fukaraya yardımı göz göre göre itham ediyordu. Evliliğin ve bir aile oluşturmanın bu denli karşısında olduğu halde, kendisi evlenmeye cesaret edebiliyordu. En iyi ve güzel davranışların, tüm kötülüklerin sebebi olduğunu söyleyerek, insan hayatındaki bütün duygusallığı yok ediyordu...

Bazıları ise Malthus konusunu biraz daha hafife alarak, çeşitli imalarda bulunuyorlardı. **Hazlitt**, "Dünyanın yuvarlak olduğunu bildikten sonra ne gam?" derken, Coleridge, "Demek şimdi bize en büyük kötülüklerin yoksulluktan doğduğunu, bir yerde ekmekten çok işkembe, beyinden çok kafa varsa, o yerde yoksulluk ve kötülük olduğunu öğretmeye kalkıyorlar ha?" diyordu...

İngiliz sosyalizminin öncülerinden **William Thompson** eseri ve yazarını şiddetle eleştiriyordu:

"Sakın insanlığın büyük çoğunluğunu oluşturan yoksullara hakaret etmeyin... Hem de böyle yaldızlı ama sahte sözlerle... Patates yemeseler bile onların mutlulukları kendi ellerindedir. Fiziksel ve ruhsal olarak patatesten çok daha önemli meseleleri var..."

Başka bir sert eleştiri de **William Cobbet** 'den geliyordu:

"Bu Malthus denen adam ve onun kafasız müridleri nasıl olur da muhtaç kesimi yeryüzünden yoketmeye kalkarlar? Evlenmelerine kim mani olabilir ve bu kimselerin karşısına bundan sonra hangi suratla çıkacaklar? İş topraklarını savunmaya geldi mi, bir anda aşağıladıkları bu insanların kulu kölesi olacaklarından haberleri yok galiba..."

Ve Cobbet, birgün rastladığı genç bir köylüye sorar:

"-Kaç çocuğun olsun istersin?"

"-Farketmez" der köylü, **"Tanrı nasıl olsa rızkını da verdiği boğaza göre verir."**

"-Peki sen hiç papaz Malthus' dan bahsedildiğini duymadın mı?"

"-Hayır efendim."

"-Ama o, senin bu sözlerini duysaydı çok kızardı. Çünkü genç yaşta evlenmeyi ve çok çocuk sahibi olmayı kanunlarla yasaklamak istiyor."

Köylü Cobbet'in şaka yaptığını sanarak gülerken, karısı atılır:

"-Bak hayvana..."

Malthus bir rahip olarak en çok dinsizlikle ve din düşmanı bir eser yazmakla suçlandı. 1935'de ölümünün 100. senesinde, hayatı hakkında araştırmalar yapan ve yazarın biyografisini hazırlayan **Bonar**, Malthus'un yanlış tanıtıldığını, yanlış yorumlandığını ve yanlış anlaşıldığını belirtti. Bonar'a göre Malthus sadece insanlık için çabalamıştı:

1) Ölüm oranını azaltmak,

2) Fakirlere daha üst düzeyde bir hayat sağlamak,

> "Ülkeler ürettikleri ve elde ettikleri oranda nüfus sahibi olmalıdırlar."

3) Gençlerin boş yere harcanmamaları...

Malthus daha o zamandan, medeniyet ilerledikçe ve eğitim düzeyi yükseldikçe, ülkelerin doğum kontroluna büyük bir önem vereceklerini farketmişti. Hiç çekinmeden, toplumu zengin, tüccar, esnaf, çiftçi, işçi ve memur diyerek sınıflara ayırmış ve düşünülmeden yapılan evliliklerin sonunda sosyal sınıflamada düşmeler görüldüğünü belirtmişti. Örneğin:

"Bekarken kazandığı parayla üst düzeyde yaşayan bir kişi, evlenip de sorumlulukları arttığı vakit, ister istemez hayat standartları bakımından bir alt düzeye düşmekteydi. İlk iki seviyede pek fazla etkili olmayan bu durum, daha alt düzeylerde ve cehaletle de birleştiği zaman çeşitli sorunlar yaratmaktaydı. Bu acınacak ve savunulacak bir ortam değil, tam tersine önlenmesi gereken bir olaydı."

Eserin basımıyla ortaya çıkan sert eleştirilere rağmen, Malthus kendi çağında da çok etkili oldu. 1801'de bir nüfus sayımı yapıldı ve ardından yoksullarla ilgili kanun yeniden düzenlendi.

Malthus'un toplumsal görüşleri, çeşitli yönlerde yankılandı. Bunlardan en önemlisi **Charles Darwin** ve **Alfred Russel Wallace**' dan geldi. Her iki ilim adamı da araştırmalarında Malthus'a çok şey borçlu olduklarını söylemekten çekinmediler. Darwin şöyle diyordu:

"1938 Ekiminde, yani araştırmalarıma başladıktan 15 ay sonra tesadüfen Malthus'un denemesini okudum. 'Yaşamak için savaşmak' cümleciği kafamın içini bir anda aydınlattı. İnsandan hayvana, bitkiye kadar bütün canlılar yaşamak için çevreye uyum sağlamak zorundaydılar. Başaranlar yaşıyor, başaramayanlar yok oluyor ve yeni türler oluşuyordu. Ben, üzerinde çalışacağım konuyu böylece bulmuştum."

Wallace'da aynı şekilde;

"Organik türlerin gelişimindeki en önemli ipucunu bu kitapta yakaladım." diyordu. Şiddetli ve sert eleştiriler Malthus'u etkilemedi. O, incelemelerinin sihrine kapılmış olarak, konuyu daha etraflıca görebilmek ve tartışmak için bir Avrupa turuna çıktı. İsveç, Norveç, Finlandiya ve Rusya'nın bir bölümünü gezdi. Daha sonra Fransa ve İsviçre'ye gitti (1802). Beş yıl sonra eser çok daha kapsamlı, bilimsel, ekonomik veriler ve dökümanlarla birlikte tekrar basıldı. Yazarının yaşadığı süre içerisinde dört defa daha yayınlandı. Beşinci basım sırasında kitap 1000 sayfaya ulaşmıştı.

Malthus'un özel hayatı da dengeli ve sakindi. Vaktini araştırmalar ve yazmakla geçiriyordu. 38 yaşında evlendi (1804). Ertesi sene yeni kurulan bir üniversitede tarih ve ekonomi politik okutmaya başladı. Ölümüne kadar da bu görevde kaldı (1834).

19. Yüzyıl ortalarından itibaren nüfus sorunları üzerine ciddiyetle eğilinmeye başlandı. Doğum kontrolu ve aile planlaması en gelişmemiş yerlere kadar girdi. Neo-Malthusianizm olarak bilinen bu demografi akımı, modern çağın

en önemli cereyanlarından biriydi. 1800'de Malthus dünya nüfusunu 1 milyar olarak tahmin etmişti. Son yüzelli senede ise rakam 2.5 milyara ulaştı. Ama sebep uzun yaşamak değil de, doğum oranındaki artıştı. Gelişmiş ülkeler nüfus artışı ve açlık tehlikesine karşı doğum kontrolüne ciddi surette eğildiler. Malthus'dan bu yana üretimde de büyük bir aşama kaydedildi. Modern ziraat, sulama ve birçok başka etken açlıkla savaşta etkili olurken, bitkisel ve hayvani olarak düzenli ve bilimsel gıda rejimleri ortaya çıktı. Ancak gelişmiş ülkelerdeki başarının yanı sıra bugün dünya üzerinde hâlâ açlıktan veya kötü beslenmeden ölen insanlar vardı. İnsanlığın üçte ikisi açlık tehlikesiyle karşı karşıya, tıpkı 200 sene önce, Malthus'un zamanında olduğu gibi...●

Çin Lokantası

Baştarafı 57. Sayfada

arasına bir duvar ördürmüşler. "Birisi bulaşıkçı diye girer, çaktırmadan ustalığımızı öğrenir" diye...

Ama Onur Erbakan'a bakılırsa, bazı Türklerin de artık Çin usulü ahçılığı öğrenmesi gerekiyor. Çünkü, Ankara'daki umulmaz başarıdan sonra, işi büyütmeğe karar vermişler. Bu yıl, turistik yöremiz Bodrum'da bir şube açacaklar. Onu İzmir ve İstanbul izleyecek. Böylece Çinli ahçılar çeşitli merkezlere dağılıp, yerli yardımcılarla çalışmak zorunda kalacaklar.

Genç ve dinamik patronun tek üzüntüsü, kahve ve neskafe satamamak. Bu konuda çeşitli girişimleri olmuş, ama sonuca ulaşamamış. Müşterilerinin yaklaşık yarısını oluşturan yabancılar, yemeğin üstünde mutlak neskafe istiyorlar. Bunun tedariki için bir yığın bürokratik işlem gerekiyor. Bir defasında, piyasadan buldurduğu kahve ile servis yaparken, müfettişler gelmişler ve dükkanı 1.5 ay kapatma kararı vermişler. O gün bugündür, yasal izni olmayan hiçbirşey bulundurmuyor. Bu yüzden özellikle yabancı müşterilere üzülerek "Yok" demek zorunda kalıyor. Sebebini de onların anlayacağı şekilde izah edemiyor.

Turizm Bakanlığı'nın ve Belediye'nin, Ankara'nın bu gerçekten dünya standartlarındaki Çin Lokantası'nın turistik değerine inanıp, gereken kolaylığı göstermesi gerek... Hele iş, ülkenin turistik sahillerine doğru genişleme aşamasındayken...●

Arayış

Baştarafı 23. Sayfada

yemek ve bir akşam çayında. Ayrıca, güvence yerine getirilip, götürülüşlerinde bindirildikleri uçakta karşılaştılar. Ama genellikle iki lider, el sıkışıp, hal hatır sormanın ötesinde, sohbet bile etmediler.

● EVDE GEÇEN GÜNLER

12 Eylül'le Türkiye'de politik oluşum ve eylemler yasaklanmış, parlamento feshedilmişti. Yıllardan beri politika sahnesinde gördüğümüz, başa güreşen, her gün adlarını duyuran, topluma mesajlar veren politikacılar işsiz ve işlevsiz kalmışlardı.

Bunlardan biri de CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'ti. Ecevit, Dikmen sırtlarının arkasındaki Or-An Sitesinde oturuyordu. Kitap okuyarak, not alıp özel çalışmalar yaparak günlerini geçiriyordu. Gündelik yaşantısının tek değişik boyutu, zaman zaman eşiyle Or-An yollarında yaptığı yürüyüşlerdi.

Ecevit'in sıkıldığı bir gerçekti. Birdenbire siyasal eylemden ayrılmış lider, çalışma arkadaşlarını, ziyaretçilerini evinde kabul ediyordu. Onlarla tartışıyor, gelişmelere ilişkin görüşlerini söylüyordu. Ama "sınırlandırılmış yaşam" giderek moralini bozuyordu.

Sıkıntılarını gidermek, en azından oyalanacak ve bu arada düşüncelerini yansıtacak, sakıncasız bir eyleme, uğraşa girmeliydi.

> Ecevit'in yapabileceği tek şey, gazetecilikti

Bülent Ecevit, gazetecilikten gelme bir politikacıydı. Parlamentonun dağıtılmasından sonra, politikacılar tek tek eski uğraşlarına geçerek zamanlarını, enerjilerini değerlendirmeğe başlamışlardı. Ecevit'in de yapabileceği tek şey gazetecilikti...

● ÖNERİLER

Türkiye'deki demokratik dalgalanmaya ilişkin sürecin belirsizliği bir bakıma anlaşıldıktan, berraklaştıktan sonra, bazı günlük gazetelerden iş önerisi aldı:

"-Bizde, günlük yazı yazmaz mısınız?"

Ecevit, kimsenin alınmamasına özen göstererek, tümünden özür diledi. Önerilere **"hayır"** dedi.

Bu arada, Ecevit daha Hamzakoy'dayken, Ankaralı iki gazeteci-yazar, günlük bir gazete projesini geliştirdiler. İstanbul'daki eski bir gazete patronunu ikna ederek, yayın yaşamına girilmesini planladılar. Ancak, bu atılımın içinde Ecevit olmalıydı. Ecevit olduğu taktirde, gazete finanse edilecek ve yeni basın eylemi başlatılacaktı.

Ecevit'e, katılma önerisinin götürülmesi için Hamzakoy'daki güvenceli günlerinin sona ermesi beklendi. Daha sonra yeni gazete projesi kendisine bildirildi. Ecevit, arkadaşlarıyla görüşüp durum değerlendirmesi yaptı:

"-Girilmeyecek"ti...

● ARAYIŞ

1980 yılına girerken, yapısal olarak Türkiye'de büyük değişiklikler olmuştu. Toplumsal dalgalanma, bulanma giderek yoğunlaşıyordu. Toplumu oluşturan katmanlar arasında, yapı değişikliğinin yönü, biçimi, başka bir anlatımla yaşam biçiminin doğrultusu konusunda meydana gelen gelişmeler tartışma boyutlarını aşmıştı.

Bu arada, o güne dek CHP'ye destek olan, bel veren yayın organlarının tutumunda da değişiklik olmuştu. CHP Lideri Ecevit'in demeç ve konuşmaları gazetelerde gözden kaçıyor, kaçırılıyordu.

Bu tutum değişikliği CHP ve liderini arayışa zorladı. Görüşlerini yayacak bir yayın organı...

Ecevit, kafasında beliren "yeni bir gazete" fikrini, yakın çalışma arkadaşlarına açtı. Gazete parti ve partililerin mali katkısıyla yayınlanacaktı.

1980 yazında, düşünsel olaydan, pratiğe doğru adımlar atıldı. Ecevit, çıkacak olan gazete konusunda bazı gazetecilerle görüştü. Görüşlerini aldı. Gazetenin gerçekleştirilmesi konusunda kesin adımların atılacağı sırada Türkiye'yi saran genel bunalım, yeni boyutlar aldı. Demokratik görüntü değişti. 12 Eylül olmuştu.

Bu ortam içinde, düşünülen gazeteyi yayınlama olanağı kalmamıştı. Öncelikle, parti çalışmaları durdurulduğu, siyasal eylemlere son verildiği için partinin resmen destekleme gücü sıfıra inmişti. Ecevit ve yakın çalışma arkadaşları da Türkiye ölçeğinde dağıtılıp okunabilecek bir gazeteyi yayınlayacak ekonomik güçten yoksundu.

Ecevit'in, CHP Genel Başkanlığından istifa ederek çekildiği günlerden sonraydı. Ziyaretçilerini evinde kabul ediyor, çalışma odasına kapanıp çalışıyor, zaman zaman yürüyüşler yapıyor ve sık sık savcı-

lığa giderek, hakkında açılmış davalar nedeniyle ifade veriyor ya da mahkemede savunma yapıyordu. Değişik nedenlerle duyduğu sıkıntıysa, giderek boyutlanıyordu.

Bu aşamada, gazeteci Necdet Onur, kendisini ziyaret etti. Bir yayın organı konusunda, arkadaşlarıyla ortak tasarıları olduğunu anlattı. Ecevit de katılır mıydı acaba? Ön görüşmeden sonra, Ecevit'in yanıtı, **"evet"** biçiminde beraklaştı.

Karardan sonra, yeni yayının hazırlık çalışmaları başladı. Projeler hazırlandı. Toplantılar, görüşmeler yapıldı. Ortaya çıkan sonuç şuydu: Günlük gazete yayınlamak, koşullar nedeniyle olanaksızdı. Öncelikle, ekonomik sorunlar aşılacak gibi değildi. Bir gazete yayınlamak için en az, onlarca milyon liraya gereksinme vardı.

Sonunda haftalık dergi konusunda anlaşmaya varıldı.

Hemen ardından, şirketin oluşturulması çalışmalarına başlandı. İyi ama öncelikle, çıkarılacak derginin adı saptanmayacak mıydı?

Arayış Dergisinin imtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü Necdet Onur, bu konuda Erkekçe'ye şunları anlattı:

"—Yayınlayacağımız dergi için, tam 34 ad önerisi geldi. Tümünün üstünde tek tek durduk. ARAYIŞ deyimi de önümüzdeki listede yazılıydı. Sonunda, Arayış'ta karar kıldık. Bunun bir anlamı da vardı. Çünkü, 1980'li yıllarda Türkiye dahil, sosyalisti ve kapitalistiyle tüm dünyada bir bunalım yaşanmaktadır. İnsanlar bunalımı aşmak için arayış içindedirler. O halde, bu bunalımlı yıllarda, dergimizin adı neden ARAYIŞ olmasındı?"

● MİLLİYET'İN KATKISI

"Arayış Yayıncılık ve Matbaacılık Anonim Şirketi" bir milyon lira sermaye ile kuruldu. Dört ortağı var: Necdet Onur, Mehmet Erdül, Selahattin Kaynar ve Enver Karabeyoğlu... Necdet Onur gazeteci. Mehmet Erdül, Ecevit'in eski özel kalem müdürü. Karabeyoğlu İstanbul eski milletvekili, Kaynar'sa emekli bürokrat...

Şirketin kurucuları ve ortakları bu dört kişi ama, kulislerde dedikodu değişikti. Söylentilere göre, Arayış'ı destekleyen, finanse eden bölgedeki ekonomik güç Milliyet Gazetesinin sahibi Aydın Doğan'dı. Aydın Doğan ailesi CHP yanlısıydı. Doğan, bunalımlı günlerinde Ecevit'e katkı elini uzatarak yanında yer almıştı.

Tercüman'ın fıkra yazarlarından Rauf Tamer, bu dedi-kodulara dayanarak Ecevit'le, Aydın Doğan'ı birlikte eleştirdi. Doğan, katkı nedeniyle eleştiriliyordu, Tercüman yazarınca. Ecevit de, geçmişte Karaköy sermayesine karşı çıkmıştı. Oysa Ecevit şimdi, bunalımlı günlerde Karaköy sermayesine dayanarak gazetecilik yapıyor, sesini duyuruyordu.

Arayış Dergisinin İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Necdet Onur, söylentilerin gerçekleri yansıtmadığını söyledi. Onur'a göre, olanakları kıt kanaat kullanarak ayakta durabiliyorlardı. Taksi parası ödememek için bile özen gösteriyor, gerektiğinde arkadaşlarının, dostlarının araçlarından yararlanıyorlardı.

"-Aydın Doğan'ın ortaya 50 milyon lira koyduğu söyleniyor dedi, Necdet Onur. Keşke böyle olsaydı. O zaman daha iyi bir dergi Time gibi bir dergi yayınlardık. Hiç değilse, derginin kapak kağıdı üçüncü hamurdan olmazdı."

Necdet Onur şöyle konuştu:

"-Şirket kurulduktan ve derginin hazırlıkları başladıktan sonra, bir çok matbaayla ilişki kurduk. Derginin basımı için öneriler aldık. Gerçeği söylemek gerekirse Milliyet'ten büyük anlayış gördük. Beklentimizi de taşan bir olumluluk sergilediler. Oturup Milliyet'le anlaşma imzaladık, hemen. Gösterdikleri kolaylık şu: Matbaa ve benzeri hizmetler için bir aylık kredi açtılar. Yani peşin değil, bir ay sonra. Basında, zaman zaman bu tür dayanışma örnekleri görülür. Yadırganmıyor. Milliyet'in bize gösterdiği anlayışın neden abartıldığını anlamak olanaksızdır."

CHP eski Genel Başkanı, eski Başbakan Bülent Ecevit, "yayın danışmanı" olarak, dergide sorumluluk yüklendi. Ama A'sından, Z'sine dek, derginin herşeyiyle ilgilenerek... Ayrıca derginin, doğrultusunu her hafta ayrı bir sorun ve çözüm yoluyla vurgulayan baş yazarı olarak.

Arayış'ın sloganı, **"kavga değil, barış"** olarak berraklaştı. Aynı zamanda başyazar olan Ecevit yazılarında barış, demokrasi, insan hak ve özgürlüklerine vurgu getiriyor. Temel haklar savunularak, insanlara yaraşan, insanca olgular işleniyor.

Dergi için neden "Arayış" adının seçildiği, ilk sayıda Goethe'nin bir sözüyle açıklandı. Goethe şöyle diyor:

"-Buldum dediğin zaman, herşey bitmiştir."

● ECEVİT NE YAPIYOR?

Bülent Ecevit, Arayış'a ilişkin şirket kurulduktan ve Gaziosmanpaşa'daki bina kiralandıktan hemen sonra, gündelik çalışmalar için buraya taşındı.

Üç katlı binanın iki katı Arayış'a ait. Ecevit'in çalışma yeri çatı katı.

Ecevit, bürosunu döşemek için evinden çalışma masasını getirtti. Bu arada, evindeki çalışma odasında duran koltuk ve sandalyeleri... Yine günlük çalışmaları sırasında yararlanabileceği kitapları taşıdı buraya.

Kendi deyimiyle, **"mütevazi çalışma düzenini kurdu"** Gaziosmanpaşa'daki Arayış yönetim yerinde...

Ecevit, sabahları genellikle erken geliyor, büroya. Gazeteleri okuyarak günlük çalışmasına başlıyor. Bu arada, mide rahatsızlığına karşın, vazgeçemediği alışkanlığı olan "demli çay" faslı başlıyor. Ecevit, çayı şekersiz içiyor. Ama oldukça demli. Gazeteleri okuduğu sürece içtiği çay sayısı bazen dört-beş bardağı buluyor.

Daha önce önemli çay alışkanlığı olmayan gazeteciler ve Arayış'ın idare bölümünde çalışanlar da şimdi birer çay tiryakisi... Çünkü çay ocağı sabahtan akşama dek sönmüyor. Sürekli çay demleniyor. Çaycı, Ecevit'in odasına taşırken, bu arada ister istemez çalışanlar da, tavşan kanı kızıllığındaki dolu bardakları gördükçe, "bana da bir çay" demeğe başladılar. Tiryaki kesildiler...

Ecevit'in günü, Arayış'ta geçiyor. Sabahları, korunması için İçişleri Bakanlığınca verilmiş olan arabayla geliyor. Öğlenleri, bazen evine yemeğe gidiyor. Kimi zaman da çıkmıyor. Öğlen bisküvi ya da benzeri yiyecekle "idare" ediyor. Akşamları yanında koruma polisleriyle, aynı arabayla evine dönüyor.

Ecevit, ayrıntılara varana dek derginin herşeyiyle ilgileniyor. Kendi yazdıkları dizildikten sonra, oturup düzeltmelerini yapıyor. Bu arada öteki yazılara da yeniden gözatıyor.

Bazen önüne gelen ancak işlenişini beğenmediği, eksik gördüğü yazıları da üşenmeden oturup yeniden yazıyor.

Yaptığı bu kadar da değil. Konuların seçimini arkadaşlarıyla birlikte yapıyor. Yazılanları arkadaşlarıyla birlikte okuyor. Onlarla konuları tartışıyor.

Arayış Dergisi Bülent Ecevit'le özdeşleşerek yayın yaşamına adımını attı. Onun adıyla bütünleşerek, halk arasında **"Ecevit'in dergisi"** diye tanım bularak yaşamını sürdürüyor.

Ve okuyucuları, her hafta sonunda **"Acaba Ecevit ne dedi?"** düşüncesi, merakıyla Arayış'ı alıyor.

Ve Ecevit, şimdi, kendince bilinen bazı sebeplerle, politikacı arkadaşlarını, dergiden uzak tutarak, profesyonel gazeteci ve yazarlarla **"Arayış"**ı sürdürüyor ●

Serpil Çakmaklı

Baştarafı 27. Sayfada

Çok korkmuştu, şaşırmıştı. Derse giremedi bir daha...

"Çok korkmuştum ne yapayım. Hiç kimse de bana daha evvel böyle bir gelişmenin olacağını söylememişti. Kan ter içinde eve koştum. Ağlayarak anneme anlattım durumu. Güldü, saçımı okşadı ve artık genç kız olduğumu söyledi bana. Evet işte böyle kan ter içinde genç kızlığa ilk adımımı attım."

Eskişehirli Serpil Çakmaklı orta okulu bu kentte okudu. İçinde hep artist olma sevdaları, yanıp tutuşarak okula gidip geliyordu. Hem alımlı hem güzel, körpe, salına salına kentin caddelerinden geçerken bütün gözlerin kendisini takip ettiğini biliyordu. Yaşı küçüktü ama gelişmişti, gösterişliydi.

"Etrafımdaki gözler benim için hiç birşeydi kafama koymuştum. Bu şehirden kurtulup büyük şehre İstanbul'a gidecektim. Ailemin de bu konuda sözü vardı. Ortaokulu bitirince İstanbul'a gidecektik. Hiç sene kaybeder miyim! İstanbul aşkına, sanatçı olmanın yollarını bulma aşkına, üç senede bitirdim ortaokulu."

Ve Şişli Lisesi öğrencisi Serpil Çakmaklı... Elinde evrakları kayıt olmak için koridorları arşınlıyor. Nakil belgelerinden biri eksik. İdareciler "Olmaz bu işi yapamayız, diyorlar". Kara kara düşünüyor merdivenin dibine oturmuş üzgün. Yanına bir genç yaklaşıyor (sonradan isminin Mert olduğunu öğreneceği bu genç 6 ay sonra Serpil'in kocası olacak ve Çakmaklı soyadını verecektir ona.)... O da öğrenci lise 1'de... derdini soruyor. Serpil anlatıyor çıkmazını. "Ben şimdi hallederim" diyerek evrakları alıp idare odasına gidiyor. Ve kayıt işini tamamlıyor. Çok sevinçli Serpil. Öğle yemeğini bu gençle yiyor. Artık hiç birbirlerinden ayrılmıyorlar. Okulun ilk ayının son günlerinden bir tanesi. Zil çalmış bütün öğrenciler dışarıya çıkmışlar. Sınıfta şimdi sadece Mert ve Serpil var. Bundan sonrasını Serpil'in ağzından dinleyelim çok heyecanlı bir sahne..

"Ben kürsünün kenarına oturmuştum. O da bir aşağı, bir yukarı tur atıyordu. İkimiz de konuşmuyorduk. Sonra ben de ayağa kalktım. ...çok heyecanlanıyorum bu kısımları atlasak olmaz mı?.. peki peki anlatacağım... Sonra uzun bir sessizlik oldu. Birden bire Mert'in kolları arasında buldum kendimi ve kürsünün üzerine yuvarlandım. Önce cilve yaptım falan filan ama. Beni öpünce kendimden geçmişim. Hep kitaplarda okurdum o güne dek. Öpüşmenin ne olduğunu. Ama hiç tatmamıştım ki. İşte o anda tattım ve tadına doyamadım. Tekrar öpüştük. Artık sevgimizi kimse durduramazdı. Orada evlenmeye karar verdik."

İşte böyle, 19 Mayıs 1962'de dünyaya gözlerini açan Serpil Çakmaklı hatırlayamadığı ağlamalarının bile senfonik olduğuna inanıyor. Çünkü kendini bildi bileli hep sanatkâr olmak için yanmış tutuşmuş. Artist olmak için ilk yolu mankenlikten geçmiş. Ama çok kısa bir dönem bu. Bir sene kadar. Tıpkı o büyük aşklı evliliği kadar sürmüş.

"Mert'i tanıdığımın ikinci ayı. Evlenmeye okulu bırakmaya karar verdik. Gerek benim, gerekse onun ailesi bu işe karşı çıktı, ama ne çare ki söz dinletemediler. Okulu bırakıp imzaları nikah defterine attık. Mert'e çok ısınmamın sebebi sanatkâr bir aileden gelmesi idi. Annesi Türkan Duru idi. Yılmaz Duru'nun da yeğeni oluyordu. Tam benim istediğim ortamın içine girecektim. Ama ne çare ki bu büyük aşkın evliliği çok kısa sürdü. Ancak bir yıl. Birkaç ay evvel resmen boşandık."

> Birdenbire Mert'in kolları arasında buldum kendimi ve kürsünün üzerine yuvarlandım

Günlerin ne kadar çabuk geçtiğinin en güzel örneği Serpil Çakmaklı. Eskişehir'den kalkıp da İstanbul'a adımını attığından bu yana aşağı yukarı iki sene geçti. Bu iki sene içinde Serpil Çakmaklı liseye başladı, aşık oldu, liseyi terketti, evlendi, manken oldu, boşandı, mankenliği bıraktı ve sinema oyunculuğuna başladı..

"Sürat, sürat yine sürat işte benim hayat prensibim. İlk filmimi 1980 Kasım ayında çevirdim. Şimdi 1981 Martındayız... demek ki, beş ay olmuş. Bu süre içinde beş filmde başrol oynadım bir de TV filmi yaptım."

Kemal Sunal ile çevirdiği "Devlet Kuşu" Serpil'in hayatında yeni bir dönemin başlangıcı. Evliliği terkedip yalnız yaşamı ve sinemayı tercih eden Serpil yeni yaşamını dile getirirken şunları açıklıyor:

"Artık tek başıma yaşıyorum. Yalnızlıktan şikayetçi değilim. Arkadaşlar dostlar eksik olmasın bir yere eğlenmeye çıkarken beni yalnız bırakmıyor. Evde kızkardeşim en büyük dostum. Sonra kitaplarım ve mesleğim. Çok seviyorum mesleğimi. Sinema acaip bir tutku. Küçücük hayatımda hep onun hayali ile yandım tutuştum. Şimdi onun içindeyim. Beş ay oldu ne kadar az değil mi? Erkek, koca filan düşünecek halim yok. Bir daha evlenir miyim, evlenmez miyim bilemiyorum. Ama evlenirsem mutlaka mesleğim ile ilgili, beni anlayacak kösteklemeyecek, tam tersi yüceltecek birisi ile evleneceğim. Önümde çok uzun bir yol var. Şimdilik 19 yaşındayım. İnanamıyorum, gülüyorum kendime bu ne sürat böyle. Bazen alıp kendi başımı çıkıyorum yürümeye. Ben ve tabiat. Tabiat ve ben başbaşayız... Kendimi dinleme imkanını buluyorum. Geleceğimi kuruyorum. Neler olacağını biliyorum. İşte böyle birşeyler..."

Göğüs 85, bel 60, kalça 85 işte Serpil Çakmaklı... Yolda yürümekten şikayetçi Serpil Çakmaklı. Yürüyememekten... Onu tepeden tırnağa süzen sonra da gelip göğüslerinin üzerine takılan gözlerden... yerli yersiz sözlerden... ama övücü, imrendirici, şımartıcı sözlerden...

"Erkekler... onlarsız da olmuyor onlarla da olmuyor. Bir garip iştir bu. Bence iyi bir erkek önce erkek olmalı. Beyni ile, kalbi ile davranışları ile... seks sonraki bir olaydır. Şefkatli, bana kol kanat germiş iyi niyetli bir erkek seks yönünden sıfır dahi olsa bana hitap edebilir. Ona sonuna kadar sadık olabilirim."

Sinemanın en genç kraliçesi henüz 19 yaşında ve başa güreşiyor. Prensipleri ile yaşamını harmanlamış. Ne yapacağını, ne yapması gerektiğini geleceğini planlamış. Evet'lerini ve Hayır'larını şimdiden saptamış...

"Savaşımda mutlaka başarılı olacağım. Ortaokul sıralarında kendi kendime verdiğim sözü bugün gerçekleştirdim. Şimdi ileriye bakıyorum. Mesleğimin benden istediği herşeyi vereceğim. Rolümün gereği çıplak oynamaksa, soyunacağım, çarşafa bürünmek gerekirse bürüneceğim. Yeter ki, istediğim ağırlıklı konular çıksın karşıma. Madem ki kendime oyunculuğu meslek seçtim. Mesleğin istediklerini seve seve vereceğim. Güzelim ve başarılı olduğumu biliyorum. Yeteneğimin sınırları da ortada benim için korkacak hiçbir şey yok." ●

Genelevler

Baştarafı 24. Sayfada

sırada salonu çevreleyen aynalara bir göz atarak bakışlarını kapıdan ayırmıyorlar.

Amaçları müşteri çekmektir ama, "kafası bozulan" bir müşteri içeri girdiği ve seçtiği kadına doğru yürüdüğü zaman duruşlarında veya yüz ifadelerinde bir değişiklik olmamaktadır genellikle.

● "KAÇ NUMARA?"

İçeri giriş şöyle oluyor genelevde: Kapıdan içeriyi gözetleyen kalabalıktan biri zaman zaman öne geçerek seçtiği kadına doğru yürüyor: Erkek genellikle birşey söylemiyor kadının yanına vardığı zaman. En çok "kaç numara?" gibi bir söz ediyor ya da sadece "kaç?" Kadına gelince o da en az sözle işini çözümlemek niyetinde görünüyor. Kendisine doğru gelen kişiyi merdivenler yönünde bir baş işaretiyle ve bir numara söyleyerek (oda numarası) yukarıya gönderiyor. Arada sırada "soyun şimdi geliyorum" türünden birşey söyleyene de rastlanıyor. Fakat bu arada bakışı ve duruşu değişmemiştir bile. Belli ki yeni gelenle değil, gelecek olanla ilgilidir hâlâ. Erkek odaya çıkıp soyunurken geçecek olan süreyi bile yitirmemek için bekleyişini sürdürmektedir. Bu arada ikinci bir müşteri gelirse, onu da aynı hareketle bir başka odaya gönderiyor. Fakat bu andan sonra eski pozunu bırakıyor artık. Şimdi acelesi vardır çünkü. İkinci giren erkeğin ardından o da yukarıya yollanıyor. Çünkü birincisi ile işini bitirene kadar ikincisinin soyunması tamamlanacaktır.

● ODADA

Genelevlerin müşteriye hizmet eden odalarında mümkün olan en az eşya bulunmaktadır. Küçük odanın bir köşesindeki tek kişilik karyola ve üzerindeki çarşafsız ya da son derece kirli bir çarşafla örtülü yatak, odanın tek eşyasıdır. Yastık ve yorgan gibi şeylere gerek görülmemiştir. Kapının arkasında giysi asmaya yarayan bir çividen başka da birşey yoktur. Duvarda Sağlık Bakanlığının Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda bastırıp dağıttığı anlaşılan eski dille yazılmış, sağlık kurullarını gösteren bir uyarısı vardır. Bu levhada neler yapılması ve hangi ilaçların kullanılması gerektiği yazılıdır. Yine bu uyarıya göre sözkonusu ilaçlar genelev sahiplerinden parasız elde edilebilecektir. Böyle bir istekte bulunan müşteriye rastlanmış mıdır bilinmiyor. Ancak genelev sahiplerine böyle bir istekte bulunan kişiye çıldırmış gözüyle bakılacağı kesindir.

● PİS KOŞULLARDA

Kapı aralığında bir kadını beğenen ve bu pis koşullarda bile aşk yapmayı düşünecek kadar arzu duyabilen erkeklerin içerde karşılaştıkları görüntü ve davranışlar da şöyle:

Hemen hemen boş sayılabilecek odaya giren erkek yapacak başka birşey olmadığından soyunmaya başlıyor. Tüm giysilerini kapının arkasındaki tek çiviye astıktan sonra yatağa uzanarak beklemeye başlıyor. Dışardan koşuşmalar ve bağıran kadın sesleri gelmektedir. Oda kapıları açılıp kapanmakta, kova, maşrapa sesleri arasında kadınların yıkanırken çıkardıkları sesler duyulmaktadır. 5-10 dakikalık bir bekleyişten sonra kapı açılıyor ve seçilen kadın içeriye giriyor.

Daha kapıyı kapamadan hatta içeri girmeden külotunu sıyırmıştır bile. Erkek zaten soyunuk olduğundan şöyle bir toparlanıyor ve kadının yatağa uzanmasını bekliyor. Arada sohbet denebilecek bir konuşmanın geçmesi pek olası değil. Olsa olsa "merhaba, nasılsın?" "iyiyim, sen nasılsın?" türünden birşeyler söylenebiliyor. Kadın daha sırtı yatağa değmeden elini tükürükleyerek apış arasına sürüyor. Erkek kadının üzerine uzanıyor. Birkaç dakika içinde işini bitiriyor. Kadın yine hiç konuşmadan kalkıyor. Külotu elinde odadan çıkarken belki "geçmiş olsun, yine beklerim" gibilerden bir söz ediyor. Olay bitiyor böylece.

Bir daha da görüşmüyorlar. Para işi daha önce, kapıdan girerken çözümlendiğinden erkek giyinip dışarıya çıkıyor.

Kadın, eğer ikinci bir müşteri bekliyorsa, hiç aşağıya inmeden bir odadan çıkıp ötekine girebilir. Bu arada yıkanıp yıkanmamak kendi bileceği iştir. Aynı işlem burada da yinelenir. Böylece dünyanın en kısa, en sessiz, en duygusuz cinsel ilişkisi tamamlanmış olur.

Genelevler, içinde çalışan kadınların yaşlarına ve görünümlerine göre kendi aralarında sınıflanmıştır. "VİZİTE" ücretleri 300-1000 lira arasında değişmektedir. 300 liraya çalışanlar genellikle yaşlı kadınlardır. Yaşlılar arasında 70 yaşına kadar görünenlere bile rastlanmaktadır. Daha genç ve güzel olanlar ücretlerin 500-1000 lira arasında değiştiği evlerde çalışıyorlar.

● ERKEKTEN DÖNMELER

Bazı genelevlerin diğerlerinden bir farkı var. Fakat bu fark ilk bakışta anlaşılacak gibi değil. Ancak sürekli müşterilerin, daha önceki deneylerinden öğrendiklerine göre bu evlerde kadın olan erkekler çalışmakta ve büyük ilgi görmektedirler. Bunların ücretleri de 750-1000 liralık bölüme girmektedir.

Aslında sonradan kadın olan erkekler diğerlerinden bazı belirtilerle ayrılıyorlar. Genellikle boyları biraz daha uzun, göğüsleri ise bu işte yıpranmış kadınlara göre daha gösterişli. Başka bir fark da, davranışları. Bunlar hemen hemen hareketsiz duran gerçek kadınlara göre son derece hareketlidirler. Müşteri çağırmak konusunda, kadınlar sabit bakışlarla kapıyı gözlemeyi sürdürürken, erkekten dönme olanlar, çeşitli hareketlerle müşteri çekmek yolunu seçmekte ve "içerde" neler olabileceğine dair bazı açık saçık işaretler vermektedirler.

● BİR ERKEKLE NASIL YATILIR?

Deneyimli erkeklerin verdiği bilgiye göre gerçek kadınlarla sonradan olma kadınlar arasında yatakta fazla bir fark yok. Hatta bazılarına göre böylesi daha da "neşeli" oluyor. Çünkü kadın olan erkekler daha konuşkan ve espritüel. Buna karşılık müşteriyi anal sekse zorlayıcı bir tutum içindeler. Birçok müşteri de böyle bir ilişkiye dünden hazır olduğu için fazla sorun çıkmıyor. Mırın kırın edenler "öylesini herkesle yaparsın, bir de bunu dene" türünden sözlerle yola getiriliyor. İşi daha uzatanlara "ameliyatlı olduklarını" söyleyerek işin içinden çıkıyorlar. Bu durumda parayı peşin ödeyen erkek ya bu işe razı olacak ya da çekip gidecektir. ●

Tavla

Baştarafı 65. Sayfada

Tavla deyimiyle, "şeş kapılarını kapatın."

5-5: İki pulunuzu rakibinizin 12 numaralı kapısından alarak sizin toplanma bölgenizdeki 3 numaralı kapıya getirin.

4-4**:Rakibinizin toplanma bölgesindeki iki pulunuzu yine o bölgedeki 5 numaralı kapıya, rakibinizin 12 numaralı kapısındaki iki pulunuzu da sizin 9 numaralı kapınıza getirin.

3-3*: Size ait 8 numaralı kapıdaki iki pulu 5 numaralı kapınıza, yine sizin 6 kapınızdaki iki pulunuzu da 3 numaralı kapınıza getirin.

2-2*: Size ait 11 ve 4 numaralı kapıları alın (yani iki pulunuzu rakibinizin 12 numaralı kapısından sizin 11 numaralı kapınıza, iki pulunuzu da sizin 6 numaralı kapınızdan 4 numaralı kapınıza taşıyın).

1-1: Size ait 8 numaralı kapıdaki iki pulunuzu 7 numaralı kapınıza, 6 numaralı kapıdaki iki pulunuzu da toplanma bölgenizdeki 5 numaralı kapıya getirin ●

Hap, Esrar, Eroin

Baştarafı 20. Sayfada

ya ile anlaşmıştı) bir örgüt... En büyük işi de kaçakçılık... Beyaz zehir kaçakçılığı.....

● TÜRKİYE'DE MAFYA

Polisimize göre, Türkiye'de Mafya'nın boy atıp gelişmeye başlaması 1960'lı yılların sonuna rastlıyor. Bu tarihe kadar kaçakçılar kendi başlarına iş yapıyorlardı. 1969 ve 70' lerde oluşan koşullar onları birbirleri ile ilişkiye zorladı. Tarladaki haşhaş ekimi ile başlayıp, eroine dönüşünceye ve dış ülkedeki alıcının eline ulaşıncaya kadarki aşamayı aralarında bölüştüler, dayanışma içine girdiler ve yerli mafyanın temelini attılar. Bu arada TIR ticaretinin hızla gelişmesi, Türkiye' nin binlerce TIR çeken İran ve Orta Doğu için bir transit yolu oluşu, işleri kolaylaştırırken, uluslararası mafya ile ilişkileri gerektirdi ve güçlendirdi.

Adının açıklanmaması kaydı ile, Erkekçe'ye bilgi veren bir yetkili "Türkiye'de mafya vardır. Hem de gücü hiç de azımsanamayacak kadar vardır. Ellerinden milyarlarca lira geçmektedir. Şeflerinin otelleri, gece kulüpleri, restoranları, kumarhaneleri vardır. Oteller, buluşma, saklanma, adam yatırma ve pazarlık yeri olarak kullanılmaktadır." dedi.

Elinden milyarlarca lira geçen örgüt, ülke bürokrasisinde adam satınalma gereği duymuş, kısa zamanda çengel atmağa başlamıştı. En büyük hedef polisti.

Emniyet Müdürü Zait Avcıbaşıoğlu, Demirel hükümeti zamanında İstanbul'da narkotik şubeye müdür atanıyordu. Narkotik şube beyaz zehir kaçakçılarını izlemekle görevliydi. Ama tam bu sırada başka polisler onun mafya ile ilişkisini tespit ettiler. Avcıbaşıoğlu suçüstü yakalandı ve 16 yıl hapse mahkum oldu.

Polise göre mafya, insanın zayıf tarafını yakalıyor ve o yönden yaklaşıyordu. Kimi, kadın düşkünlüğü, kimi kumar alışkanlığı yüzünden mafyanın kucağına düşüyor ve sonunda şantaja boyun eğiyordu. Kimi paraya zaafı yüzünden, devletin verdiğinin yüzlerle misli paraya iştahla saldırıyordu.

Mafya başlangıçta, beyaz zehir naklinde işçileri kullanıyordu. Avrupa'ya gidecek, izinli gelmiş işçilere bir paket veriliyor ve bunu belirli adrese teslim etmesi isteniyordu. Ama işçiler deneyimsiz amatör kaçakçılardı. Bu yüzden çoğu zaman yakalanıyor, malı ellerinden kaçırıyorlardı. İçlerinden bazı uyanıklarsa, "Aman ne kolaymış" deyip, kendi başlarına iş yapmaya kalkıyorlardı. Bunun üzerine, her ülkede olduğu gibi Türkiye'de de "Baba" diye anılan mafya şefleri, profesyonel adamlar kullanmağa karar verdiler. Bu arada diplomatik pasaport taşıyanlara da çengel atıldığını, olaylar ortaya çıkardı. Senatör Kudret Bayhan Marsilya'da Milletvekili Halit Kahraman Almanya'da uyuşturucu madde ile yakalanıp hüküm giydiler.

Polis yetkililerine göre, mafya bir bukalemun gibi. Değişen koşullara göre hızla yöntem değiştiriyor. Bu yüzden uğraşmak, savaşmak güç.

Örneğin, en kolay kaçakçılık yolunu, TIR'lar olarak bulmuşlardı. Giriş kapılarında belli kişileri elde etmişlerdi. Bu kişiler, nöbetteyken, TIR geliyor, şoför mafyanın adamına, kendi adına bir Avrupa bankasına yatırılan paranın makbuzunu veriyor, TIR aranmadan içeri giriyordu. Görünüşe göre Almanya'dan gelip, diyelim ki İran'a gitmekte olan TIR, malını boşalttıktan sonra, bu kez çıkış kapısında, gene mafya ile anlaşmalı memurun nöbetinde, kontrolsuz çıkıyor, gidiyordu.

Bu TIR'larla ülkeye istenen herşey giriyordu. Mafya için yok, yoktu. Önemli olan, malın işin güçlüğüne göre artan fiyatını ödemekti. Bunu ödeyen, malı evinde teslim alıyordu.

Sıkıyönetim ilan edilip E-5 karayolu, askerlerin kontrolüne girince mafya biran bozuldu. Sınırdan kolayca giren TIR'ı yolda asker çevirip arıyordu. Edirne'den İzmit'e kadar asker rastlamadan gelmenin olanağı yoktu. Bunun üzerine yöntem değişti. Karayolu terkedildi, deniz yoluna dönüldü. Karadeniz'in sıkıyönetim olmayan sahilleri çıkartma için kullanılmağa başlandı.

Ama 12 Eylül'den sonra, bütün yurtta sıkıyönetim ilan edilince, o zamana kadar dokunulmaz sanılan Babalara açıkça savaş açılınca, bunların pekçoğu toplanıp, gözaltına alınınca, başta İstanbul olmak üzere tüm turistik kentlerde, sahili işgal ederek kurdukları ve "Bunu Allah yıkamaz" dedikleri tesisleri bir günde yerle bir edilince, Türk mafyası şaşırdı. Bukalemun ilk kez ortama ve koşullara uymada güçlük çekiyordu. Babalar bu dönemde en akıllıca işin ortalarda görünmemek olduğuna karar verdiler. Bir bölümü bir yolunu bulup yurtdışına kaçtı, bir bölümü de, sesini, soluğunu kıstı.

İşte tam bu sıralarda, Türkiye' de eroin başta, uyuşturucu madde kullananların sayısının artmakta olduğu hissini veren haberler, olaylar ortaya çıkmaya başladı. Önce eski sinema güzeli Melek Ayberk, sonra milli yüzücü, ünlü yönetmen Memduh Ün'ün kızı Sevda Ün'ün eroin işinde yakalanması sansasyon yarattı. Sonra Hürriyet'te konu ile ilgili yoğun araştırmalar yapan bilim adamı Ayşe Ekşi'ye dayanarak, ülkemizde beyaz zehir kullananların sayısının arttığı duyuruldu. Ekşi, Erkekçe muhabirine "Haber yanlış, ama tekzip gereği duymadım" dedi. Daha sonra başka gazeteler, başka kaynaklarla aynı havayı veren haberler yayınlamağa başladılar.

Acaba, mafya artık dışa mal kaçıramaz olunca, iç piyasaya mı dönmüştü? Ünlü Gece Yarısı Ekspresi filmini protesto ederken "Biz bu önlemleri batı dünyası için aldık. Türkiye'de bir beyaz zehir sorunu yoktur" diyenler yanılıyorlar mıydı? Türkiye'de afyon ekiminin tam anlamı ile kontrol altına alındığı iddiası çürüyor muydu?.

Yetkili, Erkekçe'ye bunları da anlattı:

"—Eroin'in kilosu Türkiye'de 160 bin dolar. Avrupa'ya varınca, bu 16 milyon dolar oluyor. İş bu kadar kârlı olunca, bunu önlemek imkansız. Geçen yıl, 40 ildeki operasyonlarda 20 milyar liralık uyuşturucu yakaladık. Ama adam bir parti götürebildi mi, bütün zararını kurtardığı gibi, kâra da geçiyor. Konuya bu açıdan bakmak gerek. Türkiye'de artık haşhaş çizilmiyor. Kontrol da çok fazla. Bu yüzden yerli üretim kaçak mal çok az. Türkiye şimdi üretim merkezi değil, transit yolu. Hani eskinin ipek yolu, baharat yolunun ülkemizden geçtiği gibi, şimdi de eroin yolu bizden geçer oldu. Malın merkezi Uzak Doğu ve Çin Hindi. Tayland, Pakistan, Hindistan, Burma, Kore, Afganistan ve Laos'ta yetişen mal, uluslararası mafya tarafından Avrupa'ya gönderiliyor. Bir bölüm de Türkiye'den geçiyor. Bunun için en çok da TIR nakliyeciliği kullanılıyor. Ama ne kadar önlem alınırsa alınsın, yurtdışına kaçırılmanın önü kesinlikle alınamaz. Sınır boylarına çepeçevre asker dizseniz, çare olmaz. Türkiye'nin dörtbir yanı denizle çevrili... Yurtiçinde özel kişilere ait yığınla zirai ilaçlama uçağı var. Bu uçaklar nereden kalkıp, nereye konuyor, nereye gidiyor, kontrol o kadar zor ki?.. Uçak havalanıyor, sonra Türk kara sularının dışında beklemekte olan bir geminin, kotranın yanına bir naylon çuval atıyor. Kim ne yapabilir buna.. Şunu söylemek istiyorum. Mafya'nın yurtdışı işleri ayrıdır. Yurtiçine yönelik işleri ayrı... Şimdi yurtiçinde bir artış havası var... Bu iki sebepten doğuyor. Bir defa biz fazla yakalamağa

başladık. İkincisi hastanelere başvurup tedavi isteyenlerin sayısı arttı.

Şimdi, polisi fazla abartmamak gerek. O da insan. İçinde temizi var, kirlisi var. Dayanamı var, kolay elde edileni var. Geçmişte namuslu polis olmak yetmiyordu. Ankara ve İstanbul'da beyaz zehirin pazarlandığı gece kulüplerini ve diskoları saptayan ve buraları sık sık basıp suçüstü yapanbir arkadaşımız sonunda, bunların küçükler olduğunu anladı. Asıl işin Babalarda bittiğini gördü, onlara el attı. Bunların birkaçını yakaladı da... Amâ o polis şefini görevden aldılar. Ankara dışına sürdüler. Ünlü kumarhaneleri basan İbrahim Ural'ın başına gelenleri duymayan mı kaldı?. Ama şimdi polis, Babaların kaçakçıların üzerine güvenle gidiyor. Çünkü artık arkasındaki devletin, Babalardan değil, kendinden yana kişilerce yönetildiğini biliyor."

Peki ama, gene de ortada bir gerçek var. Dünyanın en ünlü afyonunu yetiştiren ülkemizde bir zamanlar gerçekten uyuşturucu kullananlar çok azdı. Oysa şimdilerde, satıcıları üniversite kantinlerinde görmek mümkün. Polisin elindeki bilgilere göre, önce beyaz zehire alıştırılan gençler, daha sonra, Babaların seyyar pazarlamacısı oluyorlar. Türkiye'de daha önce görülmeyen beyaz zehir alışkanlığı, şimdi niye sık rastlanır oldu?.

Yetkili bunu da anlattı:

"—Türkiye yıllardan beri batılılaşma sürecinde. Batı, bir ülkeye sadece uygarlığı, bilgisi, teknolojisi ile gelmez. Sosyal kurumları ile de gelir. Bizim çocukluğumuzda, bırakın kızları, erkek çocuklar güneş batmadan eve dönmek zorundaydılar. Çok kuvvetli aile bağları ve dolayısıyla kontrol vardı. Şimdi evlerine geceyarıları dönen, kadınlar, kızlar var. Çalışma, okumanın doğal sonucu bu... Bir de trafiği düşünün. Eve geç gelme doğal oldu, böylece kontrol kayboldu. Sonra gençler arasında ilişkiler arttı. Sigara içenleri soruşturun, 10 kişiden yarısı, öbür cinsten birisine hava atmak için başlamıştır buna... Şimdi sigaranın yerini esrar aldı. Hippi cenneti Nepal'e gitmek için yollara düşen Avrupalı ve Amerikalı gençler, Türkiye'yi geçit olarak kullanırken, esrarlarını da birlikte getirdiler, ya da Türkiye'de bir esrar pazarı oluşturdular. Bizim gencin bu pazardan uzak kalması zordu. Nitekim kalamadı da. Üniversite kantinleri, diskotekler, evlerdeki özel partilerde esrar sigara gibi dolaşmağa başladı. Esrarı yeterli görmeyenler giderek daha ağır zehirler aramaya başladılar."

Peki ya mücadele... Batı tipi yaşamın doğal sonucu bu sapmaların önüne geçilmeyecek mi?..

Polis yetkilisi, öncelikle yeni yasal düzenleme gerektiğini söyledi.

"—Ülkemizde uyuşturucu kullanmanın cezası üç yıl. Adam yakalanıyor. Cezayı yiyor, hapsi boyluyor. Sonra... Uyuşturucu pazarlarının en önemlilerinden biri de hapishaneler oysa. Adam iyileşeceğine iyice esrarkeş, eroinman olup çıkıyor. Oysa uyuşturucu içenin yeri hapishane değil, hastane olmalı. Adam tedavi edilip topluma kazandırılmalı. Oysa biz, uyuşturucu ile sabıkalanamı toplum dışına itiyoruz. Adama kız vermiyorlar, iş vermiyorlar. Ne yapacak... Hem içecek, hem satacak artık.

Tabii doktorların da suçu var. Yasalara göre, uyuşturucu kullanamı biz yakalarsak cezası üç yıl. Ama doktor kendisine başvuranı savcılığa bildirirse, altı ay. Üstelik bu altı ay, hapiste değil, hastanede geçiyor. Ama doktorlar, savcılığa bildirmiyor, gizli tutuyorlar. Bu yüzden, ülkemizde uyuşturucu konusunda sağlıklı istatistik bile yapılamıyor. Hastaneler kendilerine başvuranı, baştan savma bir elden geçiriyor, 20 günde taburcu ediliyorlar. 20 günde alışkanlık tedavi edilmez."

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi uzmanlarından Doktor Yıldırım Doğan da aynı görüşte:

"—Türkiye'de toksinmanların tedavisi yapılıyor denemez. Bu tedavi için, özel olarak bu iş için yapılmış hastaneler gerek. Hasta böyle bir hastanede enaz altı ayda iyileşir. Bizde böyle bir tesis yok. Biz üniversite olarak hastayı fazla tutamıyor, yatıramıyoruz. Olanaklarımız el vermiyor. En fazla bir ay uğraşabiliyoruz. Bununla da kimseyi sağlığına kavuşturduğumuzu söyleyemeyiz. Biz karaciğeri temizleyici ilaçlar ve vitaminler veriyoruz. Sonra da psikolojik tedaviye geçiyoruz. Ama süremiz yeterli değil. Hasta, çıktıktan bir süre sonra, yeniden kullanmağa başlıyor olabilir."

Ve tabii yeniden kullanmaya başlayan, hastane ve doktordan umudunu kestiği için, bir daha geri de dönmüyor. Dahası, gitmek isteyenleri de "Faydasız. İşte benim halime bakın" diye engelliyor.

Doktor Doğan'ın tespitlerine göre, ülkemizde ençok kullanılan beyaz zehir, esrar. Daha sonra eroin geliyor. Bu arada yığınla ilaç, bu amaçla kullanılıyor. Ülkemizde morfin gibi doğrudan uyuşturucular dışında reçete aranmadığı, kontrol yapılmadığı için pekçok ilaç bu amaçla kullanılıyor.

"—Bir ilaç firması var. Ürettiği hemen tüm ilaçlar, uyuşturucu alışkanlığı olanlarca alınır. Bu firmanın kapatılması, pekçok yarar sağlar diyorum. Bazı önemli, bulunması gereken ilaçlar var. Diyelim ki, gastrogut. Ülsere karşı rahatlatıcı. Bu ilaç kaynatılıp içindeki morfin süzülüyor, sonra damara şırınga ediliyor. Hani Uğur Dündar'ın programında gösterdiği olay. Şimdi bu ilacı ülserli hastalar bulamıyor, çünkü uyuşturucu kullananlar pazara girdiler. Herşeyi yapıp alıyorlar. Halk arasında rahatlatıcı bilinen diazem, fazla alındı mı, aynı etkiyi yapıyor. Defrol, bir başkası. Çok kullanılan optalidon... Başlangıçta insana güç ve güven duygusu veriyor. Ama dozaj artınca, uyuşukluk yapıyor."

İlaca halk arasında "Aptaleden" denmesi bundan...

Olaya böyle bakınca, ortaya geniş, ama çok tehlikeli bir tablo çıkıyor.

Mafya artık, Türk gençliği ile de oynamağa başladı. Piyasaya bol mal sürüp, gençlerin kolaylıkla şu veya bu uyuşturucu ile temasa gelmesini kolaylaştırıyorlar. Bunlar içinden hali vakti yerinde olmayan, alacak para bulamayan, mafyanın maşası haline geliyor. Polis biraz sıkıştırınca, alışkan genç, krizden kurtulmak için eczanelere dönüyor. Kontrolsüzlük, reçetesiz satış yüzünden, aynı işi yapacak yığınla ilaç buluyor ve kullanmayı sürdürüyor. Doktorlar kendilerine başvuranı gizli tutuyor. Polisin yakaladıkları, çok daha kötü bir ortam, hapishanede iyice dejenere oluyor. Bunları iyi edip, topluma kazandıracak özel hastaneler ise yok... Aile bağları giderek zayıfladığı için anne ve babalar çoğu zaman iş işten geçmeden durumun farkına varmıyorlar. Böylece uçurumun kenarına gelenlerin sayısı hergün hızla artıyor. İşi başından ciddiye almamanın sonuçlarını, Batı toplumlarında bütün acılığı ve gerçekliği ile görmek mümkün...

O halde...

O halde, ülkemiz gençliği için enaz terör ve anarşizm kadar tehlikeli bu gelişmeyi ciddiye almak, anne ve babalarımızla, öğretim üyelerimiz, polisimiz, savcımız, bilim adamımız, doktorumuz ve eczacımızla, özetle topyekün halkımız ve devletimizle bir savaşa girmek zorundayız.

Çağlayandan aşağı dökülen suyu bir daha geri getirmek imkansız kadar zor. Yapılması gereken, çağlayana gelmeden durdurabilmek, engelleyebilmek, barajı kurabilmek.

Duyduklarımız, gördüklerimiz, okuduklarımız, dinlediklerimiz ve araştırdıklarımıza bakılırsa, çağlayana çok yaklaştık oysa... ●

Uyarıcılar

Baştarafı 20. Sayfada

ğil, psikolojik iptila yaratırlar. Bunun nedeni, vücudun hızla bunlara karşı bağışıklık elde etmesidir. Paranoia, görsel-işitsel-değsel hayaller kronik kullanıcılarda sık görülen durumlardır. Bırakmaya çalışanlardaysa, aşırı bitkinlik, açlık, uzun süren uykular, depresyon görülür.

Tıpta Kullanımı: Amphetaminler, tıpta, iştahı keserek kilo almayı önlemek, yorgunluğu, depresyonu ve narkolepsiyi önlemek için kullanılmaktadır. Ancak, tıp adamları, bir süreden beri, ilk kullanım biçiminden kaçınılmasını öğütlemektedirler.

Benzedrine, Dexedrine, Methedrine, Preludin, Desoxine, Biphetamine: Ağızdan ya da enjeksiyon yoluyla alınan ve grubun ortak etkilerini yapan uyarıcılar sentetik olup ortalama dozları 2-5 miligramdır.

Elavil, Ritalin, Tofranil: "Anti-depresif" nitelik taşıyan bu ilaçlarda amphetamin grubunun genel özelliklerini tekrarlarlar. Ağızdan ya da enjeksiyon yoluyla alınırlar. Sentetiktirler. Ortalama dozları 10-25 miligram, etki süreleri 12-24 saattir.

● KOKAİN

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Koka yaprağından elde edilen, enjeksiyon ya da burun yoluyla alınan ortalama dozu dişiye göre değişen ve 4 saat süreyle etki yapan bu uyarıcının yaygınlıkla bilinen ticari adı kokain hidroklorürdür. Tıpta, özellikle göz ameliyatlarında lokal anestezik olarak kullanılır. İptila ihtimali psikolojiktir; fizyolojik etkisi yoktur. Kronik duruma gelmiş ağrıları gidermek ya da azaltmak için başka uyuşturucularla birlikte kullanılır. Kısa vadeli etkileri amphetamin grubuna büyük ölçüde benzer; ancak, etkinin daha çabuk ve yoğun biçimde duyulduğu söylenmektedir. Bu durum, alınış biçiminden ve etki süresinin göreli kısalığından kaynaklanabilir.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Bu etkiler de amphetaminlerdeki etkilere büyük ölçüde benzemektedir. Ancak, hızlı nabız atışı giderek yavaşlayabilir, solunum ağırlaşabilir. Kasılmalar, mide spazmları, dolaşım ve solunum bozuklukları da görülmektedir. Yüksek dozlarda ölüm ihtimali düşüktür.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Burun dokularında zararlı etkiler yapar. Bu yüzden kullananlar, kullandıktan sonra, burunlarına tatlı ya da tuzlu su çekerek bu etkileri en azda tutmaya çalışırlar. Yapılan araştırmalar, kronik kokain kullanımının, kronik amphetamin kullanımına benzer etkiler yaptığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Asıl büyük zarar, çok pahalı olduğu için, keseyedir.

● KAFEİN

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Zihinsel melekeleri geliştirir, uyanıklık ve dikkati artırır, refleksleri geliştirir, çalışma kapasitesini yükseltir, kalp atışlarını hızlandırır. Fizyolojik etkileri olmamasına karşılık, psikolojik iptila yaratabilir. Etki süresi 2-4 saattir. Uykusuzluk ve mide ekşimelerine de kişiye göre yol açabilir.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkisi: Mide bozuklukları, ajitasyon, uykusuzluk, hırçınlık, çarpıntı yaratabilir.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Uzun dönemde yüksek dozda kafein alanların mide hastalıklarına yakalanmaları ya da kalp yetmezliğine dirençsiz kalmaları ihtimali göreçe yüksektir. Ancak, bunun kesin bilimsel kanıtı da gösterilmemiştir.

Tıpta Kullanımı: "Aneljezik" adı verilen ağrı kesicilerle birlikte kullanıldığında, başağrılarına karşı etkili olmaktadır.

Kahve: Aynı addaki bitkiden elde edilen, ortalama dozu 1-2 fincan olan, ağızdan alınan bir uyarıcıdır.

Çay: Çay yaprağından elde edilen, ortalama dozu 1-2 bardak olan, aynı miktardaki kahve gibi 2-4 saat etki yapan, ağızdan alınan bir uyarıcıdır.

Kola: Aynı addaki bitkiden elde edilen, ağızdan alınan, ortalama dozu 300 gram olan bir uyarıcıdır.

● NİKOTİN

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Rahatlama, hafif uyarı, kalp atışlarında hızlanma yaratır.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Başağrısı, mide bulantısı, iştiha kaybına yolaçar. Bu etkilerin derecesi, vücudun nikotine bağışıklığına bağlıdır.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Kronik kullanım, bazı araştırmacılara göre, kansere, akciğer hastalıklarına, kalp ve solunum yolu yetmezliklerine yolaçmaktadır. Nikotini bırakma, sinirlilik, iştah artması, düzensiz uyku, huzursuzluk gibi belirtiler oluşturmaktadır.

Tıpta Kullanımı: Yoktur.

Sigara, Puro, Pipo ve Enfiye: Tütün yaprağından elde edilen, 15 dakika ile 2 saat arasında etkisini sürdüren, ortalama dozu kişiye göre değişen, tıpta kullanımı bulunmayan, burundan çekilen enfiye dışında ötekileri solunum yoluyla alınan bir uyarıcıdır. ●

Hayalciler

Baştarafı 20. Sayfada

telaş, hayal görme, gerçek-dışı bir konumdaymış gibi çevreyi algılama, en sık karşılaşılan belirtilerdir.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Bu konuda görüşler çelişkilidir. Bir bölüm bilim adamına göre esrar iptila yaratmaz, dolayısıyla kronik kullanım da sözkonusu olamaz. Öte yandan, başka bilim adamlarına göre, iptila (psikolojik bile olsa), bellek, uyanıklık, dikkat kayıplarına yol açabilir.

Esrar: Kendir bitkisinden elde edilen, ortalama dozu kişiden kişiye değişen, ağızdan ya da burundan alınan bir hayal gördürücüdür. Tıpta glokom, astım vakalarıyla kanser tedavisinin yan etkilerini gidermede kullanım yolları araştırılmaktadır.

Marijuana: Esrar'la aynıdır.

THC: Ağızdan ya da enjeksiyon yoluyla alınan, sentetik bir keyif vericidir. Ortalama dozu kişiye göre değişir. Fizyolojik iptilaya dönüşme ihtimali yoktur.

● HAYAL GÖRDÜRÜCÜLER

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Adı üstünde, bu keyif vericilerin en önemli etkisi hayal gördürmeleridir. Buna koşut olarak, kişide, algılama bozuklukları, anlık psikolojik değişmeler ve dengesiz davranışlar, özellikle görsel ve duyusal bozukluklar yaratırlar.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Kısa vadede oluşan etkilerin süre ve yoğunluğunu artırır. Ek olarak, panik, bulantı, titreme ve kusmaya yol açabilir.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: İptila ihtimali, psikolojik olarak düşük, fizyolojik olarak da yok denilecek kadar az olduğu için, hayal gördürücülerin uzun-vadeli etkileri, kısa vadeli etki süreleriyle sınırlıdır. Genellikle birleşilen görüş, kullanımı izleyen günlerde bir bitkinlik halinin oluştuğudur. Kullanımı kestikten sonra hırçınlık, huzursuzluk ve uykusuzluk haller görülebilir.

Tıpta Kullanımı: Tıpta kullanılmamaktadır.

DMT: Sentetik olup solunum yoluyla alınmakta ve etkisi 30 dakika kadar sürmektedir. Grubun genel etkilerini yaratmakla birlikte, ortalama doz kişiye göre değişiktir.

LSD: Sentetik olup enjeksiyon yoluyla ya da ağızdan alınmaktadır. Ortalama doz 150-200 mikrogramdır. Etki süresi 10-12 saattir.

Meskalin: Kaktüs ağacından elde edilir. Ortalama doz 350 miligram olup ağızdan alınır, etki süresi 12-14 saattir.

Hindistan Cevizi: Aynı adlı ağaçtan elde edilir. Ağızdan ya koklanarak alınır. Ortalama doz 9-10 gram, etki süresi kişiye göre değişiktir.

Psilocybin: Aynı addaki mantardan elde edilir, ağızdan alınır, 6-8 saat süreyle etki yapar, ortalama dozu 25 miligramdır.

Scopolamine: Ağızdan alınan, etki süresi, kişiye göre değişen, sentetik olarak yapılan ya da ban otundan türetilen, ortalama dozu 0.5 miligram olan bir hayal gördürücüdür. İnsana uyku hali verirken bilinçaltını harekete geçirir ve uykudayken konuşturur. Özellikle Amerika'da, ceza soruşturmalarında "konuşturucu" olarak yararlanılır.

MDA: Grubun özelliklerini taşımakla birlikte, "cinsel uyarıcı" olduğu da söylenir. Bu yüzden, bazı çevrelerde, "aşk ilacı" olarak da anılmaktadır.

STP: Ağızdan alınır, sentetiktir, ortalama dozu 5 miligram, etki süresi 12-14 saattir. ●

Yatıştırıcılar

Baştarafı 21. Sayfada

Toksik etkiler yapan yüksek dozlarsa, baygınlık, kısa-kesik soluma, soğuk ter, zayıf ve hızlı nabız atışı, üşümetitreme etkileri oluşturur. Başka ilaçlarla birlikte alındığında, ölüme bile yolaçabilir.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Tutkunluğa (iptila) varan kullanıcılığın etkileri hareket etme isteksizliği, kilo kaybı, cinsel iktidarsızlık ve sekse ilgisizliktir. İptiladan kurtulmak için çaba harcayanlarda görülen belirtilerse, huzursuzluk, hırçınlık, titreme, iştiha kaybı, panik, üşüme, terleme, kramp, göz sulanması, burun akması, bulantı, kusma ve adele spazmlarıdır.

- **Kodein:** Tıpta ağrı kesici (analjezik) ve öksürük ilacı hammaddesi olarak kullanılır. Ortalama dozu 10-50 miligram, hammaddesi afyon çiçeğidir. Ağızdan alınır. Psikolojik ve fizyolojik iptilaya dönüşmesi ihtimali yüksektir.
- **Demerol:** Ağrı kesici olarak kullanılık. Sentetik bir uyuşturucudur. Ortalama dozu 50-150 miligram olup, vücuda enjekte edilir. Bütün uyuşturuculardaolduğu gibi, burada da, fizyolojik ve psikolojik iptila ihtimali çok yüksektir.
- **Dilaudid:** Ağrı kesici olarak kullanılır. Ortalama doz bünyeden bünyeye değişir. İptila yapar.
- **Eroin:** Ağrı kesici olarak kullanılır. Afyon çiçeğinden elde edilir. Soluma ya da enjeksiyon yoluyla alınır. İptila ihtimali çok yüksek olup, ortalama doz bünyeden bünyeye değişir.
- **Methadone:** Sentetik bir uyuşturucu olup, ağızdan ya da enjeksiyon yoluyla alınır, ağrı kesici etkiler yapar. Ortalama doz 5-15 miligram olup iptila yapar.
- **Morfin:** Afyon çiçeğinden elde edilen ve enjeksiyon yoluyla alinan morfin ağrı kesici etkiler yaparken iptila oluşturur. Ortalama doz 10 miligramdır.
- **AFYON** Afyon çiçeğinden elde edilir ve solunum yoluyla ya da ağızdan alınır. Ağrı kesici etki yapar. Ortalama doz kişiye göre değişkendir.
- **Percadon:** Sentetik bir uyuşturucu olup, ağızdan alınır. Ağrı keser. İptila yapar. Ortalama doz 15-50 miligramdır.

● BARBÜTRATLAR

Ortalama Dozun Kısa Vadeli etkileri: Rahatlama, gevşeme, uyku hali yaratırlar. Hafif bir sarhoşluk hali yarattıkları ve kişinin denetim mekanizmalarını gevşetip saldırganlığa ya da seks güdülerinin uyarılmasına yolaçtıkları için, onlara "kalorisiz alkol" diyenler de vardır. Adeli koordinasyonun ve zihinsel-bedensel uyanıklığın azalmasına yolaçarlar. Etki süresi, 4-8 saattir.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Düşük ve ortalama dozlarda görülen etkiler, yüksek dozlarda, daha da abartılmış olarak ortaya çıkar. Bunlara ek olarak, ayrıca, dil peltekleşmesi, kısa-kesik soluma, soğuk ter, hafif ve hızlı kalp atışı gözlenir. Bilinç yitiği, bazı yüksek dozlarda, önce uykuya, oradan da koma haline ve ölüme yolaçabilir. Doridon-Noludar-Placydil türü yatıştırıcı-uyuşturuculardaetki süresi hem biraz daha uzun, hem de sonuçlar genellikle ölümcüldür.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Yatıştırıcı- uyuşturucular, tüm türlerinde, iptila yaratırlar. Tutkunlarda görülen mahmurluk, şaşkınlık, zihin karışıklığı, hırçınlık vb. en yaygın belirtileridir. Uyutucu-yatıştırıcı ilaçların etkilerine karşı bağışıklık kazanılmakla birlikte, öldürücü dozlara karşı vücut savunmasızdır; bir başka deyişle, vücut ne kadar alışırsa alışsın öldürücü doz miktarı değişmez. İptiladan kurtulmaya çalışanlarda, huzursuzluk, uykusuzluk, titreme, isteri nöbeti, kasılma halleri gözlenir.

- **Chloral Hidrat, Amytal, Nembutal, Phenobarbital, Seconal ve Tuinal:** Tümü sentetik olan bu yatıştırıcı-uyutucular, tıpta müsekkin, anestezik, yatıştırıcı olarak kullanılırlar.

> 6
>
> Barbütratlarda sonuçlar genellikle ölümcüldür
>
> 9

Psikolojik ve fizyolojik iptila yaratırlar. Ağızdan alınırlar. Ortalama dozları, Chloral Hidrat'ta 500 miligram, Doriden'de 400 miligram, Nembutal' de 400 miligram, Phenobarbital'da ve Seconal'da da 50-100 miligramdır.

- **Doriden, Noludar, Placydil:** Sentetik ilaçlardır. Yüksek dozda alındıklarında, kısa vadeli etkileri genellikle ölümcüldür. Ortalama doz Doriden' de 400 miligramdır. Ağızdan alınırlar. Tıptaki kullanım amaçları, öteki barbütratlarla aynıdır.
- **Sopor, Parest, Optimil, Somnofac:** Tıpta yatıştırıcı-uyutucu olarak kullanılan, ağızdan alınan sentetik ilaçlardır. İptila yaratırlar. Görece yeni oldukları için ortalama doz konusunda kesin bilimsel bulgular yoktur. Ancak, ortalama dozda alındıklarında, mahmurluk değil, zindelik ve dinamizm yarattıkları söylenir. Cinsel uyarıcı görevi yaptıkları da öne sürülmektedir. Yüksek dozun kısa vadeli etkileri, bazı durumlarda, heyecan ve huzursuzluktur; adeli kasılmalar bundan sonra başlar.

● MÜSEKKİNLER

Hafif Müsekkinlerde Ortalama Dozun Etkileri: Etki süresi 12-24 saat olan müsekkinler, ortalama dozda alındıklarında, rahatlama, ferahlama yaratırlar. Bazı özel durumlarda başağrısına yolaçtıkları görülür. Aynı şekilde, huzursuzluk ve saldırganlığa da ender durumlarda yolaçarlar. Tıptaki kullanım amaçları, huzursuzluğu, adeli gerginlikleri ve alkolizmden kurtulma çabalarının yan-etkilerini ortadan kaldırmaktır.

Ağır Müsekkinlerde Ortalama Dozun Etkileri: Etki süresi 12-24 saat olan bu tür müsekkinler, tıpta, psikotik vakalarda ve özellikle hallüsinasyon (hayal görme) vakalarını denetim altına almada kullanılırlar. Ağır uyku, rehavet, trans halleri yaratırlar. Tam teskin edicidirler. Hafiflerinde olduğu gibi, ağır müsekkinlerde de iptila ihtimali kişiye göre değişir; ne çok düşük, ne çok yüksektir.

Hafif Müzekkinlerde Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Yüksek dozda alınan hafif müsekkinlerin etkileri, daha az toksik olmakla birlikte, barbütratların kısa vadeli etkilerini andırırlar. Mahmurluk, bulanık görme, baş ve dil dönmesi yaratırlar.

Ağır Müsekkinlerde Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Ağır müsekkinler, yüksek dozda alındıklarında, heyecan, adele kasılması, şaşkınlık yaratırlar. Dozun yüksek, vücudun yeterince dirençsiz olması durumlarında, üst solunum yolları ve kalp yetmezlikleri sonunda ölümler meydana gelebilir.

Hafif Müsekkinlerde Kronik Kullanımın Etkileri: Cinsel fonksiyonlar bütünüyle durur. İptiladan kurtulma çabalarının belirtileri, barbütratlardaki belirtilerden ayırdedilemez. İlacın vücudu terketmesi, biraz gecikebileceği için, bu belirtiler, kişiye göre, 1-2 hafta içinde görülür.

Ağır Müsekkinlerde Kronik Kullanımın Etkileri: Hareket yavaşlamasına, adele ve organ katılaşmalarına, kasılmalara yolaçar. Dyskinesia adı verilen "motorik koordinasyonun yitirilmesi" durumuna yolaçabilir.

- **Hafif Müsekkinler:** Dalmane, Equanil, Librium, Serax ve Valium gibi müsekkinlerin yeraldıkları bu grup, tıpta, hastayı rahatlatma, alkolizmle mücadele ve adele gerginliklerini giderme için kullanılırlar. Tümü sentetik olup ağızdan alınırlar. Ortalama doz, Librium'da 5-25, Equanil' de 300-400 miligramdır.
- **Ağır Müsekkinler:** Mellaril ve Thorazine (ortalama doz 5-25 miligram), tıptapsikotik ve hallüsinatif vakaları denetlemede kullanılırlar. Sentetik olup, ağız yoluyla alınırlar.

● ALKOL

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Alkol, tıpta, iştiha artırmak, sindirimi kolaylaştırmak, yatsıya doğru uykuyu kolaylaştırmak, ağrı kesmek ve gerginliği atmak için kullanılırlar. Ortalama dozun kısa vadeli etkileri, rahatlama, dinçleşme, kısıtlanmaksızın davranma, konuşkanlık, kendine aşırı güvenme mood değişmeleri ve koordinasyon eksilmesidir. Etki süresi 2-4 saattir.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Bulantı, çift görme, baş dönmesi, yüksekliklerden korkma, sızma, sersemlik ve duygusal değişme (kimi saldırgan, kimi konuşkan, kimi suskunlaşır) başlıca etkileridir. Çok ender durumlarda (karaciğer şoku vb.) öldü-

rücü etki yapar.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Ölçülü içki içmenin insan sağlığına ya da yaşama süresine herhangi bir olumlu ya da olumsuz etkisi yoktur. Ölçülü içildiğinde her gece içilebilir ve yine bir zararı görülmez. Ancak, hem sürekli, hem de yüksek dozda alındığında, alkol, gıdasızlık, iktidarsızlık, ülser, beyin ve karaciğer fonksiyonlarının yitirilmesi gibi hastalık ve durumlara yolaçabilir. Alkolizmden kurtulma çabalarının görünür belirtileri, barbütratlardaki durumun aynıdır.

- **Bira:** Arpadan elde edilen ve ağızdan alınan bir alkollü içkidir. Alkol derecesi çok ender hallerde 10'un üstüne çıkar, genellikle 6-7 dolayındadır. Psikolojik ya da fizyolojik iptila yaratmaz. Ortalama doz 35 santilitredir, yani bir şişeden biraz fazladır. Buna bir "Arjantin"de diyebilirsiniz.
- **Şaraplar:** Fermantasyon (tahammür) yoluyla meyvelerden elde edilirler. En yaygın meyve türü üzümdür. Alkol dereceleri 11-13 yöresindedir. Psikolojik ya da fizyolojik iptila yaratmazlar. Ağızdan alınırlar. Ortalama doz 10 santilitre, yani bir bardaktan biraz fazladır.
- **Damıtılmış İçkiler:** Votka, viski, cin, rakı gibi bu türden içkiler, 45-50 alkol derecesindedirler. Sürekli ve yüksek dozda kullanıldıklarında, psikolojik alışkanlık yaratırlar. Fizyolojik iptilaya daha ender durumlarda rastlanır. Ortalama doz 5-6 santilitre, yani bir dubleye yakındır.

● BURNA ÇEKİLENLER

Ortalama Dozun Kısa Vadeli Etkileri: "Ortalama doz" kavramı burna çekilen keyif vericilerde kişiden kişiye değişir. Ancak, etkileri aynıdır: Rahatlama, zindelik, kalp atışlarının hızlanması, zaman zaman da başdönmesi ve başağrısı. Tıptaki kullanımı adaleleri gevşetmek ve tansiyonu düşürerek kalp spazmlarını denetim altına almaktır.

Yüksek Dozun Kısa Vadeli Etkileri: Şiddetli başağrısı, bulantı, bayılma ve sersemlemeye yolaçarlar. Nitrous oksit türündeyse hayal görme ya da oksijen yetersizliğinden kendinden geçme durumları görülür.

Kronik Kullanımın Uzun Vadeli Etkileri: Bu konuda tıp biliminin elinde kesin bilgiler yoktur. Ancak, Nitrous oxide'ın 12 saat sürekli alınması durumlarında, kemik iliklerinde zararlar oluşabilmektedir.

- **Amyl Nitrite, Butyl Nitrite:** Sentetik keyif vericiler olup, solunum yoluyla alınırlar. Tıpta kasları gevşetme ve tansiyonu düşürerek kalp spazmlarını denetim altına almak için kullanılırlar. Fizyolojik iptila yapmazlar ama, psikolojik iptilaya yolaçarlar.
- **Nitrous Oxide:** Tıpta anestezik olarak da kullanılır. "Gülme Gazı" olarak da bilinir. Kişiden kişiye değişen ortalama dozda alındığında çakır keyiflik ve mahmurluk yaratır. Yüksek dozda alındığında oksijensizliğe ve dolayısıyla bayılmaya yolaçar. Sentetiktir. Solunum yoluyla alınır. ●

Onların hikayesi

Baştarafı 21. Sayfada

bah özel arabayla okula gönderiyordu. Akşamları aynı araba, onu okul önünden alıp eve getiriyordu.

Günün birinde, kızının "kafasındaki dünyayı alt üst ederek yıktığını" öğrendiği zaman, başına balyoz yemişe döndü. Gövdesini sızılar sardı. Titredi. Şokun etkisiyle yüreği duracak sandı. Yakınlarına göre, "kalbi güçlüydü de dayandı" adamcağız. Yoksa, o an kalpten gidebilirdi.

Genç kız artık babanın düşündeki genç kız değildi. Dahası bir eroinmandı. Onaltı yaşında ama, yattığı erkek sayısını bilmiyordu.

Kızı, istediği gibi olsun diye özel arabayla okula gönderen zengin baba, etekler dolusu para harcayarak, tedavisini de sağladı. Ama iyileşti mi? Bunu doktorları da tam olarak bilemiyor.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsüne, sayısız insan koşuyor.

"—Uyuşturucu kullanıyorum. Alışkanlık yaptı. Ne olur kurtarın beni..."

Kimi kızını, kimi oğlunu getiriyor. Arkadaş, arkadaşını...

Psikiyatri Kürsüsü Başkanı Celal Köksal anlattı:

"—Bize başvurular, geçen yıla oranla iki kat arttı..."

Cinsiyet açısından artışta erkekler önde. Ama kadınlar arasındaki oran da iki yıl öncesine göre büyük büyüme göstermiş.

Prof. Celal Köksal, "Bize başvuruların rakamı bu. İki yıl önce bize tedavi için başvuran kadın sayısı birdi diyelim, bu yıl sayısal durum birkaç katına katlandı. İki yıl öncesinin bir rakamı, yediye sekize yükseldi" dedi.

● ● ●

Genç kadın babadan zengindi. Evlendiği erkek de varlıklıydı. Genç kadın bolca para harcıyordu. Dilediğini alıp giyiyor, dileğince gezip eğleniyordu.

25 yaşındayken, "özgürlük tutkusuna" kapıldı. Koca, sıkmağa başlamıştı. Çevreden sıkılıyordu. İstediği tek şey, kimsenin karışmadığı, hiç bir erkeğin "benim" diye sarılmadığı, kıskanmadığı bir ortamda dileğince, serbestçe yaşamaktı.

Bu tutkuyla kocasından ayrıldı. Yeni yaşantısının getirdiği başlıca yenilikse uyuşturucu madde alışkanlığıydı. Önceleri zevk almıştı. Kafası dumanlıyken, kendinden yarı geçmişken sevişmek hoşuna gidiyordu. O zamana dek yabancısı olduğu bir zevki tadıyordu, seksten.

Kendisi gibi uyuşturucu madde kullananların çevresine girmişti. Geçmişine bir sünger çekmiş, silip atmıştı.

Ama bir süre sonra, kendinden tiksinmeğe başladı. Ayık olduğu zamanlar, dünyadan, yaşamdan zevk alamaz oldu. Yakın çevresinin teşvikiyle doktora gitmeğe karar verdi. Ancak bu doktor, çevresinden uzak olmalıydı. Sırrını saklayacak biri olmalıydı. Olanları kimse bilmemeliydi.

Genç kadın, İstanbul'dan Ankara'ya gitti. Tıp Fakültesi Hastanesi Psikiyatri bölümüne yattı. Tedavi görmeğe başladı. Bölüm Başkanı Celal Köksal, "O kadın iyileşti. Ama öteki değil... Tedaviye dayanamadı. İstanbul'a döndü" dedi...

Prof. Köksal'ın "öteki kadın" dediği kadın da gençti. Güzeldi paralıydı. Kocası eroin kullanıyormuş. Uyum olsun diye karısını da alıştırmış. Ancak bir süre sonra kadın evden ayrılmış. Eroin kaçakçılarıyla ilişki kurmuş. Hem içmiş, hem de satışıyla ilgilenmiş. Ankara'da kaldığı sürece, "şebekeden duyduğu korkuyu" anlatmış. "Yaşatmazlar beni" diyormuş.

"—Onlara çok para yedirdim. İçlerine girdim. Ayrılamam..."

Genç ve zengin dul, tedaviyi kesip İstanbul'a dönmüş...

Tedavi için hastaneye başvuranların tümü zengin ailelerden. Ruh sağlığı uzmanı Prof. Celal Köksal, zenginler arasında giderek yaygınlaşan uyuşturucu madde kullanımını şöyle açıkladı:

"—Bu insanlarda bol para var. Ama amaç yok. Dahası dilediklerı her şeyi yapmışlardır. Zevk alacak başka bir şey kalmamış. Çankaya sırtlarında gençler anahtar teslimi araba yarıştırıyorlar. Kaybeden, arabanın anahtarını kazanana teslim ediyor. Ya da araba hızla uçurumun kenarına kadar sürülüyor. Arabanın ön tekerleği uçuruma gelince kendini arabadan aşağıya atıyor. Parası bol genç böylece heyecan duygusunu tatmin ediyor. Araba yarışı da böyle. Ama günün birinde, başka tatmin yolu kalmıyor. Uyuşturucu maddeyi deniyor."

Hastaneye, bir gün genç bir kadın geldi. Oldukça güzeldi. Üstünde oldukça pahalı giysiler vardı.

Doktora, son zamanlarda sinirlerinin bozuk olduğunu söyledi. Muayene oldu. Daha sonra, doktorla konuşmağa başladı:

"—Zaman zaman birkaç aile birleşir birlikte yemek yer eğlenirdik. Gece kulüplerine giderdik. Geçenlerde, esrar içmeğe karar verdik. Bizde toplandık. Üç çifttik. Çocuklar yoktu. Esrarı tütüne karıştırıp içmeğe başladık. Önce iyiydi herşey. Sonra berbat oldu. Çünkü, ben aile dostumuz bir erkeğin kolları arasındaydım. Kocam da, bir başka kadınla, arkadaşımız, arkadaşımızın karısıyla halı üstünde sevişiyordu. Ertesi gün, o geceyi daha net hatırlamağa başladım. O gece kendimizden geçerek grup seks yapmıştık. Hatırladıkça sinirlerim gerilmeğe başladı. Sonunda galiba sinir hastası oldum."

Genç kadın gerçekten sağlığını yitirmişti. Hemen tedavisine geçildi.

Prof. Celal Köksal, bu konuda Erkekçe'ye şunları anlattı:

"—Toplu seksten önce uyuşturucu madde keyif verici olarak kullanılıyor. Türkiye'de bu alışkanlık giderek yaygınlaşıyor. Ancak kullananların hemen hepsi yüksek düzeyde geliri olanlar, zenginlerdir. Bir arada içip bir arada seks yapıyorlar. Eş değiştiriyorlar. Son bir yılda, uyuşturucu maddenin kullanıldığı grup seks olayları nedeniyle bunalım geçiren birçok kadın bize başvurdu." ●

Beymen erkeği

Baştarafı 53. Sayfada

Saf Yün Gabardin,
Saf Yün Fresko,
Saf Yün Fresk,
Saf Yün Krep,
Saf Yün "Sear-Sucker",
Yün-Mohair Seasonal,
Yün-Mohair Tropikal,
Yün-Mohair Halis İpek Şantung,
Saf İpek Büret,
Gerçek Keten,
Saf Pamuk Poplin,
Saf Pamuk Chintz,
Saf Pamuk Gömlek-T-shirtler ve Trikolar,
Saf Pamuk "Fil- d'Ecosse" T-shirtler.

● **ÇİZGİ VE SİLÜETLERİYLE ÜST GİYSİLER:**

İçinde bulunduğumuz dönemde başlayan görünüm, bu İlkbahar ve yaz, yazımızın başında belirttiğimiz ufak, ama karakteristik değişikliklerle sürüyor. Ceket arka yakalarının daha uzun oluşu yanında, ön yakanın az da olsa daha da genişleyen görüntüsü, ceketlerin değişik yönünden en belirgin özelliği oluyor. Diğer yanda, spor giyimin kendine has yansıması olan rahatlık etkeni güncel giysilerde de önem kazanıyor. Dar ceket, geçirmekte olduğumuz kış döneminde olduğu gibi, aynı genişlikleri koruyor. Ceket boylarında değişiklik görülmüyor. Pantolonlardaysa, son beş yıldır uygulanmakta olan tek ve çift pliler yine büyük ağırlık taşıyorlar. Ancak bu, plisiz pantolonun kullanılmadığı anlamına gelmemeli. Özellikle spor giyimde, plili pantolon, üst giysi ayrıntılarıyla bir ölçüde bağlantı kurabilme açısından önem kazanıyor. Pantolon paçalarının "jean" tipi uygulamalarda 21/22 cm. olmasına karşı, güncel giysilerde bedenlere göre 23/24 cm. arasında değiştiğine tanık oluyoruz. Buradan da anlaşılacağı üzere, basenden dize doğru daralan bir bolluktan sözetmek gerekecektir. Kemer köprüleri de geçmiş son iki yıla oranla daha genişlemiş olarak gerçekleşince, ortaya adeta huniyi andıran bir görüntü çıkmaktadır.

Dikkatle üstünde durulması gereken bir noktayı burada vurgulamakta yarar görüyoruz. Bir kostümün ceket ya da pantolonu kesinlikle başka bir pantolon ya da ceketle bağlantı sağlayacak, birlikte kullanılabilecek biçimde oluşturulmaktadır. Böylece artan maliyetlerin getirdiği pahalılık alıcıya bu tür değişimlerle giyim zenginleştirme yolunda yeni olanaklar sağlayarak telafi edilmektedir.

SPOR GİYİM: Önümüzdeki yaza belki de T-shirtlerin, bloussanların yazı demek daha doğru olacaktır. Ancak, üstüne bu ölçüde basarak durduğumuz bu konunun basma kalıp, sıradan T-shirtler ya da son derece basit görünümlü klasik T-shirtlerle oluşamayacağını baştan dile getirmekte yarar görüyoruz. T-shirt gerek desen, gerek renk ve gerekse ayrıntılarıyla rönesanstan empresyonizme dönüşen bir yeniliğe bürünüyor. Diğer yanda bloussanlar da, ayrıntılarıyla geçmiş yılların bloussan türünden koparak T-shirtlerle birlikte bu yenilikten kendi paylarını alıyorlar.

GÖMLEKLER: Bedendeki aşırı bolluk klasik dönemin normal bolluğuna dönüşürken, bunun bedene yapışık "santre ya da adarante" olmadığını belirtelim. Diğer yanda çok ufak yakaların daha büyümüş biçimleriyle birlikte yaka açısının daraldığını görüyoruz. Düğmeli ya da düğmesiz türlerinin yanında beyaz yakaların tekrar bir ölçüde geri geldiği görülüyor.

Ayrıca OXFORD yaka olarak bilinen ancak bizim LONDON olarak deyimlediğimiz gömlekler de yine geçerliliğini koruyor. Gömlek yakalarının uzamalarının nedeniyse genişleyen ceket yakalarıyla uyum sağlama gereğidir. Gömlek yakalarında görülen bu değişikliğin kravatlara yansıyacağı da açıktır. Nitekim, dar kravatlar bu yılın modasında, önemli ölçüde genişlemektedir ●

Beymen kadını

Baştarafı 54. Sayfada

kullanışlı, zarif, ilgi çekici modeller yarattı. 1981 İlkbahar ve yazının şık Beymen kadını için...

Çizgilerde, değişik kullanışlarda, değişik ayrıntılar vurgulandı. Tayyörler, diz hizası ya da hemen altında düz hatlı etekler, fazla geniş olmayan omuzlu, nispeten dar yakalı, neo-klasik görünümlü, kruvaze ve tek düğme, blazer tipi ceketler ya da pantolon ceketlerden oluşuyor.

Spor giyimlerde, mont-pantolon ya da mont-etek takımlar ağırlıkta. Hafif plili ve rahat pantolonların modern klasik bir görünüşü var. Kadının önümüzdeki sezon, günün her saatinde giyebileceği yünlü, pamuklu ve ipekli giysilere ayrı bir yer, ayrı bir önem verildi. Elbise ve eteklerde en belirgin hatları, basene monte edilen pli ve büzgülerle çift kat etekler ve plili jüp külotlar oluşturuyor. Çeşitli cep oyunları, dantel ve volanlı yakalar da 1981 ilkbahar ve yaz modasının özelliklerinden. Bu arada, safari ve bermudanın da bu yıl çok revaçta olduğu unutulmadı.
1981 ilkbahar ve yaz dönemini Beymen kadını, Beymen'in özel olarak yarattığı Beymen renkleri, Beymen kumaşları ve Beymen modelleriyle her zamankinden daha şık ve daha zarif yaşayacak ●

Christine Haydar

Baştarafı 61. Sayfada

başrol oynadım. Özetle, sinema ve tiyatroyu, tüm ciddiyeti ile yaptım. Evlendim, yedi yıl önce de mesleği terkettim.

ERKEKÇE—Peki ya Playboy ve Penthouse dergilerinde çıkan çıplak fotoğraflar...

CHRİSTİNE — Kocam dünyaca ünlü bir fotoğrafçıydı. Ama mesleğini en tehlikeli şekilde yapıyordu. Daima savaşların göbeğine gidiyordu. Örneğin Arafat'ın en yakın arkadaşını ölmeden birkaç saat önce resimlemişti. Bu ününü artırmıştı ama, onu ölüme de çok yaklaştırmıştı. Fotoğraf uğruna bir serseri kurşuna kurban gidebilirdi. Onunla oturdum, ciddi ciddi konuştum. "Mesleğini değiştirme, ama türünü değiştir. Daha tehlikesiz resimler çek" dedim. Playboy ve Penthouse dergilerinin birer röportaj için 500 bin lira ödeyecekleri konuları bulduk. Çekim Kenya'da yapılacaktı. İstenen, fotomodelin çıplak pozlarıydı. Biraz Afrika'yı merak ettiğimden, belki de biraz, kocamı fıstık gibi bir kızla başbaşa bu egzotik kıtaya göndermeyi içgüdümle istemediğimden "Fotomodelin ben olayım" dedim. Çıplak resimlerim bu dergilerde yayınlandı diye, sizin basınınız beni porno yıldızı sandı... Çıplak görünce, akıllarına ilk gelen şey porno olmalı.

ERKEKÇE—Bir de şu Haydar Paşa tartışması var. Garı yaptıranla sizin ilginiz yokmuş.

CHRİSTİNE — Bu konuda koparılan gürültüyü de anlayamadım. Haydar Paşa ile ilgimiz olmadığını kanıtlamak için bu konu kullanıldı. Hatta gar yapılırken çocuk olan yaşlı bir yazarınız, anılarını kaleme alıp, bizi yalancılıkla itham etti. Doğrusu ya, Jean, dedesinin inşaatçı olduğunu hiç iddia etmedi. Ne bana, ne de

sizin gazetecilere... Paris'te bir Atatürk Sokağı var. Bu sokağı, Atatürk mü yaptırdı şimdi. Ya da Kennedy Caddesi yapılırken, John Kennedy başında mı duruyordu?. Şimdi durmadan Haydarpaşa Garını, Haydarpaşa Hastanesini, Haydarpaşa Lisesini kimlerin yaptığını teker teker anlatıyorlar. Eşimin babasının adı Bülent. Bülent Bey de Haydar Paşa'nın oğlu. Haydar Paşa'nın eşi de, Bülent Beyin eşi de birer Alman Kontesi... Biz atalarımızla övünüyoruz. Türkiye'ye miras aramaya gelmedik. Davetle geldik. Aslında gelirken de çok düşündük. Dostlarımız "Türkiye karışık" dediler. Ama Erkan Özerman hertürlü garantiyi verdi. Kalktık geldik... Sonra bir daha geldik. İyi ki de gelmişiz. İnsanları sevdik. İstanbul'u, İzmir'i, Türkiye'yi sevdik. Yurtdışında yaşayan Türkler kendi ülkelerini yeterince tanımıyorlar, bize yanlış anlatıyorlarmış meğer. Bu çok üzücü birşey... Böyle bir memleketi olanın bâtı hayranı olmasını anlamak güç.

ERKEKÇE—Fransız Devlet Başkanlığına aday komedyen Colouche ile ahbaplığınızı duyduk.

CHRİSTİNE—Esas mesleğim tiyatroculuk demiştim. Café Theatre'da beş kişi oynardık. Bunlardan biri de Colouche'du. Çok güzel günlerdi o günler.

ERKEKÇE—Türkiye'ye dönelim. Geçmişteki ziyaretlerinizle ilgili tatlı anılarınız var mı?..

CHRİSTİNE—Benim anladığımı kastediyorsanız söyleyeyim. Türkiye'de uyumaya vakit bulamadım. Film çevirdim, sahneye çıktım, davetlere koştum, hep kocamla beraber oldum. Bazı gazetelerde Cüneyt Arkın ile aşk yaşadığımız yazıldı. Filmden sahneler özel yaşantımızmış gibi sergilendi. Bunlar dünyanın her yerinde reklam için yaratılan uydurma haberlerdir. Cüneyt şimdi Nazan Şoray ile film çevirmiş. Bakıyorsunuz ona tutulmuş diye yazıyorlar. Olur mu?..

ERKEKÇE—Kocanız ilk erkeğiniz mi?

CHRİSTİNE—Hayır.

ERKEKÇE—Ondan sonra başka erkekler hayatınıza girdi mi?

CHRİSTİNE—Ben rahibe değilim.

ERKEKÇE—Unutamadığınız erkek var mı?

CHRİSTİNE—Var... Alain Delon. Hem arkadaş, hem insan, hem erkek olarak ona hâlâ taparım.

ERKEKÇE—Onun hakkında bazı dedikodular var... Diyorlar ki, Alain biraz...

CHRİSTİNE—Ben dedikodulara değil, kendi yaşadığıma bakarım. Alain tam bir erkektir.

ERKEKÇE—Peki sizce tam bir erkek nasıl olmalı?

CHRİSTİNE—Yumuşak, tatlı, itimat telkin eden...

ERKEKÇE—Ya Türk erkekleri?

CHRİSTİNE—Türk erkekleri çok sert... Macho tipli kişiler. Haşin görünmeyi hoyrat davranmayı, güç gösterisi yapmayı seviyorlar.

ERKEKÇE—Bu sizin tarifinize uymuyor. Öyleyse hayatınızda Türk erkeği olduğu söylenemez.

CHRİSTİNE—Yorum yok!... ●

Kahkahalar ve gözyaşları

Baştarafı 51. Sayfada

kocacığım. Sen git yatağımızı ısıt. Ben biraz kardeşimin odasında kalayım.."

Bir yandan yorgunluk, bir yandan votka yüzünden sızmak üzere olan adam, teklifi iki etmedi. Hemen kalktı gitti.

Gemici ile kadının birbirlerinin kollarına atılması için fazla zaman geçmedi. Yan odadan horultular duyulurken onların da nefesleri birbirine karıştı. Sandal delen alet, kadının canını azıcık yakmıştı. Bir yandan zevk, bir yandan acı ile kendini tutamayıp bir çığlık attı. Yandaki odada kocası çığlığı duymuştu.

"—Ne oluyor orada" diye bağırdı..

"—Babam ölmüş kocacığım... Kardeşim şimdi söyledi."

"—Tanrı günahlarını affetsin" dedi, sandalcı ve uykuya daldı.

Az sonra kadın, daha büyük bir çığlık attı. Adam gene uyanıp sordu:

"—Ne oldu?.."

"—Annem de ölmüş..."

"—Mekanı cennet olsun" diye mırıldandı sandalcı ve tekrar daldı.

Bu sabaha kadar böyle sürdü. Sabah horozlar öterken, kadının kuzenleri ve yeğenleri bile mezara girmişlerdi.

Ertesi sabah, gemici yola çıkmak için hazırlandı. Genç kadın delikanlıya yolluk hazırladı, onu öpücüklere boğdu.. "Aman gene gel.. Çabuk gel.. Ara verme" diye yalvardı. Sandalcı ekledi:

"—Tabii, tabii... Sık sık sevgili biraderim.. Seni görmekle mutlu olacağız."

Sonra karı koca, delikanlıyı kestirme dağ yolundan geçirmek üzere birlikte yola çıktılar. Tatlı tatlı konuşup gidiyorlardı. Kadının aklında ise başka şeyler vardı. Kocasına döndü...

"—Sen işinden fazla kalma.. Geri dön, sandalı tamir et.. Ben kardeşimi yola çıkarır, arkandan yetişirim." dedi.

Sandalcı geri döndü. Şöyle 30-40 adım yürümüştü, durdu. Arkasına baktı... Bu sırada gemici, sözüm ona kardeşine çok sıcak bir veda töreni hazırlamıştı. Kadını çimenlerin üzerine yatırmış, eteğini beline kadar sıyırmıştı. Adamın dönüp bakabileceğini de hesaplamıştı. Kadın sırüstü uzanmış, sağ bacağını da havaya kaldırmıştı. Gemici şapkasını bu ayağa asmıştı. Çalıların arkasından sadece bu şapka görülüyor, gemicinin şiddetli hareketleri kadını sarstıkça, şapka da sallanıyordu.

Sandalcı geri döndüğünde işte bu manzarayı görmüştü.

"—Bu ne sevgi" diye geçirdi içinden... "Yolun yarısını aştı, hâlâ kızkardeşine ve bana şapka sallıyor.."

Sonra da kendi şapkasını çıkardı... Sallamaya başladı...

Akşam, karı koca, ateşin başında buluştular. Kadının yüzünden mutluluk akıyordu. Sandalcı sordu:

"—Evlendiğimizden bu yana iki yıl geçti, seni ilk kez bu kadar mutlu görüyorum. Keyfinden neredeyse şarkı söyleyeceksin."

"—Tabii ya... Sevgili kardeşimi görmeyeli tam iki yıl olmuştu. İnşallah gene gelir.."

"—Eğer seni böyle mutlu edecekse, bol bol gelsin." dedi sandalcı, sonra uyumak için yatağına gitti. ●

Beşiktaş

Baştarafı 67. Sayfada

kulübün başarılı sonuçlar almasına mani olmuştur. Her yıl en az 5-6 futbolcu transferi yanında, değişik teknik direktörler de takımın ahengini bozmuş, taraftarları hüsrana uğratmıştır.

Geçen sene, genç takımını başarıdan başarıya koşturan Hamdi Serpil Tüzün'ü göreve getiren, fakat çok yumuşak olan bu bilgili teknik adamın yanına yeterli otorite sağlayacak bir yönetici katamayan Beşiktaş, futbolcular arasındaki ikiliği ortadan kaldıramamıştı. Tüzün, bir yandan genç takımından yetişen elemanlarına güvendiğini açıklarken, Mehmet Ekşi, Necdet, Bora ve Akif'i de transfer edip, milyonluk transferle gençleri bağdaştırmayı düşünmüştür. Oysa bu durum, futbolcular arasındaki çekişmeyi alevlendirmekten başka işe yaramamıştır. Bu yıl da durum pek farklı değildir. Sezon başında teknik direktörlüğe getirilen Metin Türel, Bora'yı Adanaspor'a veriyor, Serdar ve Özer'i alıyor ve 3'ü deplasman olmak üzere 4 maçta 4 puan toplamasına rağmen, Genel Kaptan Sabri Alınak'la ters düştüğü için "İstifa ettiği" açıklanarak görevden uzaklaştırılıyor ve önce Enver Katip, daha sonra Spaiç ve nihayet Miliç kısa aralıklarla teknik yönetime getiriliyordu.

● MİLİÇ NE YAPACAK?

Beşiktaş ve Adanaspor'da yıllar önce futbol oynayan, daha sonra da hocalık yapan Miliç, bir takımı kısa süre için pratik çarelerle başarıya ulaştıracak bir hocaydı. Fenerbahçe'nin Alman teknik direktörü Friedel Rausch'la, Galatasaray'ın İngiliz Hocası Brian Birch'ün, "Türkiye'nin en iyi kadrosuna sahip" dedikleri Beşiktaş takımına kondisyon kazandırıp, ligin ikinci yarısına flaş sonuçlarla başladı. Bazı as futbolcuların bu sene transfer yılı olması dolayısıyla kendilerine dikkat etmeleri ve şahsilikten çıkıp, takım oyununu benimsemelerinin de bu başarıda katkısı olduğu aşikârdı.

Ama başarının devamlı olması için en büyük şart, "Balığın baştan kokması" gibi, Beşiktaş kulübünde aklı selim sahibi, işbilir, otoriter ve birlik içindeki bir yönetimin kurulmasıdır. Böyle bir yönetimin ahenkli çalışması, dalga dalga aşağıya kadar inip takıma da yansıyacak ve sabırlı bir bekleyiş, istikrarlı bir teknik kadro ve kaliteli bir ekiple eski günlerin Beşiktaş'ı yeniden doğacaktır. Tabii taraftarların da, fazla sevgiden yavrusunu yiyen kediler gibi davranmayıp, yönetime yardımcı olmaları ve normal seyirciler gibi takımlarına destek olmaları şartıyla... ●

Fahişeliğin ekonomi politiği

Baştarafı 24. Sayfada

kazandırır. Öte yandan, artık evliliğin neslin sürdürülmesi amacı ile gerekli olan bir malın (kadının?) başka mallarla değiştirilmesi olarak görülmediği bir çağda, eşin, kişinin kendisi tarafından seçilmesi gereğini öğreten ve savunan bir romantik ideolojinin etkisi altında, seksin, toplumda, belki de, paranın, yukarda sözünü ettiğimiz "en ortak olma" özelliğinin tam karşısında yeraldığı söylenebilir: Cinsel deneyin gizli, kişisel, duygusal olması beklenmektedir.

Böylece, fahişelik olayında toplumun en ortak ve en özel iki çok önemli değeri, hem de herhangi bir çatışma olmadan birarada gelmektedir.

● TOPLUM VE SEKS

İnsan toplumlarında cinsel faaliyet genellikle evlilik bağının içinde yasal kabul edilmektedir. Bununla birlikte, kötü gözle bakılmasına, ayıplanmasına rağmen cezalandırılmayan, hatta gözardı edilen yarı-yasal seks biçimleri de vardır: Bunların bir bölümünün -birbirlerini sevenlerin, sözlülerin, nişanlıların evlilik öncesindeki cinsel ilişkilerinde olduğu gibi- evliliği hazırladığı düşünülüp hoş görülür. Bir bölümü ise evli eşin yokluğunda -evlilik öncesinde ya da eşten ayrı kalındığı durumlarda- başvurulan kendi kendini tatmin (masturbasyon) gibidir.

Fahişelik de toplum hayatında zaman zaman ve sık sık bu yarıyasal fonksiyonları yerine getirmiştir ve getirmektedir. Evlilik öncesi ilişki ve kendi kendini tatminden daha kötü olmadığı, ya da, "kötü kadınların" varlığının "iyi kadınların" değerini yükseltici bir etki yaptığı gibi genellikle ekonomik temelden yoksun görüşlerin yanı sıra, "gerekli bir kötülük" olarak zımnen kabul edildiği toplumların ve zamanların daha iyi anlaşılması, buna bağlı olarak fahişelik tartışmasının derinleştirilmesi bir sosyo-ekonomik analize ihtiyaç yaratmaktadır. Başka bir deyişle, baştan beri iktisadi-ticari niteliğini vurgulamaya çalıştığımız olayın daha iyi anlaşılması ve ortaya konması için ilkel bir arz talep analizinden yararlanmak yerinde olacaktır. Ancak, bundan önce, konunun tarihsel boyutlarına da kısaca göz atarsak amacımıza ulaşmamız belki de kolaylaşacaktır.

● EN ESKİ MESLEK

Fahişeliğin, birçok başka şeyde olduğu gibi, insan toplumlarında ilk kez ne zaman ortaya çıktığını kesinlikle söylemek mümkün olmamakla birlikte elimizdeki bilgiler en eski tarih zamanlarından beri varlığını kanıtlamaktadır. Bu açıdan bakınca, bazılarının dediği gibi, "en eski meslek" olarak nitelendirmek yanlış olmayacaktır. Bununla birlikte, belki de bu en eski ticari faaliyetin insanlığın bir yanının, kadının kullanılmasına, istismarına bağlı olması, genellikle üzerinde söz edilmesini, yazılıp çizilmesini, incelenip tahlil edilmesini sınırlı tutmuştur. Bütün Fransa, Voltaire'in Hotel du Roule'deki "ticarethaneyi" sık sık ziyaret ettiğini ve Madame Justine Paris'in ünlü müşterisinin önüne "mallarını" serdiğini biliyordu ama kimse bundan söz etmiyordu.

Oysa, özellikle Hıristiyanlık öncesinde, fahişelik toplumsal yaşamın "uygun" bir parçası olarak görülebiliyordu. Birçok Uzakdoğu toplumunda, Tevrat'ın Ortadoğusunda, hatta, zaman zaman, dinsel bağlar içeriyordu. Eski Yunan'ın dünyasında "saygıdeğer" bir yeri vardı. Selçuk yakınlarındaki Ephesus kenti kalıntılarını gezenler "aşkevinin" kentin en önemli yerinde, büyük tiyatro ile aynı cadde üzerinde ve çok değer verilen muhteşem kütüphane ile karşı karşıya olduğunu göreceklerdir. Üstelik, yol üzerindeki taşlara kazınmış ve "kendisinin daha güzel ve usta olduğunu" duyuran kadınlar tarafından hazırlatılmış reklamlar da cabası. Atina'da ise Solon'un, hiç olmazsa homoseksüellikle savaşmak için herkese geneleve gitmeyi tavsiye ettiği nasıl unutulabilir? Roma uygarlık ve kültürünün yükselmesi ile birlikte fahişelik kurumunun da toplum içindeki yerinin genişlediği ve genellikle kabul gördüğü, tanındığı anlaşılmaktadır.

Hıristiyanlık Roma İmparatorluğu'na olduğu kadar cinselliğin birçok biçimine de savaş açtı. Hızla yayılan bu yeni dinin temel sloganı "temizlik-iffet"ti. İffet'in ölçüsü ne olacak sorusu fırtınalar yarattı uzun süre. İster kadın

ister erkek olsun bekaretin korunması en yüce değer olarak kutsandı. İnsan vücudunun pis olduğu düşüncesi yüceltildi. St. Clement evliliğin tek amacının yeni nesli ortaya çıkarmak olabileceğini ilan etti ve anne-baba olmak için yataklarında hazırlık yapanlara şöyle seslendi: "Unutmayınız ki her an tanrının karşısındasınız. Çocuk yapmak için faaliyette bulunurken bile sizi gözlediğini bilin ve iffetsiz herhangi bir hareket ve düşünce içine asla girmeyin." "Günah"kavramı inanılmaz boyutlara ulaştı. Cinsel yaşamın birçok yanı için olduğu gibi fahişelik için de kara bir dönem yaşandı böylece.

Ortaçağın geride kalması, Rönesans, Reform olayları, yeni devletlerin, yeni sınıfların güç kazanması, kentleşme, ekonomik yapıdaki değişmeler, giderek sanayi devrimi, kilisenin bunlara bağlı olarak gerilemesi, cinsellikle, fahişelikle ilgili görüşlerin, tutumların, kurumların değişmesine, yeniden oluşmasına yolaçtı. Ama günümüzde bile Hıristiyanlığa bağlı öğretinin temelindeki "iffet" kavramı Hıristiyan olsun olmasın birçok toplumda hâlâ çeşitli düzeylerde etkisini sürdürmektedir.

● NASIL ELE ALINACAK

Cinsel aşk sorununun uygarlık tarihi içindeki yerinin araştırılması, bu konunun insanlığın gelişmesi çizgisi üzerinde yeralan öteki birçok konudan -sözgelişi işkenceler tarihinden- daha (kötü anlamda) farklı olmadığı, üstelik çok daha önemli olduğu düşüncesinin yerleştiği günümüzde, giderek ağırlık kazanmaktadır.

Günümüzde iki korkunç dünya savaşından, devlet ve toplum örgütlenmesindeki köklü değişikliklerden sonra fahişelik insanlık için zararlı şeyler listesinin, belki de haklı ve mantıklı olarak ancak sonlarında yeralmaktadır. Bugün genellikle çok az kimse fahişeleri çeşitli siyasi, radikal baskı gruplarından (terörist akımlar?) daha zararlı kabul etmektedir. Bir koca ilkokul sınıfını kentin kırmızı ışıklı mahallesindeki sokaklardan birinden geçirseniz, çocuklar üzerinde yapacağı kötü etkinin o akşam televizyonda seyredeceği bir cinayet sahnesinden daha fazla olacağını savunabilir misiniz?

Kısaca, günümüzde, ahlâkçının bize doğru yönelmiş tehdit eden parmağına ve çatılmış kaşlarına pek aldırmadan konuyu dikkatle ve ciddiyetle inceleyebilecek güçteyiz.

● FAHİŞELİĞE TALEP

İktisat ders kitapları talebi "yeter düzeyde satın alma gücü ile desteklenen arzudur" diye tanımlarlar. Başka bir deyişle talebin oluşması için o mala ya da hizmete karşı bir yandan yeterli parasal varlık, öte yandan bir ihtiyaç, arzu varolması gerekmektedir. Satınalma gücünü şimdilik bir kenara bırakırsak, fahişelik hizmetine karşı arzuyu hangi unsurlar belirlemektedir? Bu unsurlardan bazı önemlilerini kısaca şöyle sıralayabiliriz:

(1) Belirli bir yerde ve zamanda bekar (Sürekli olarak bir evde, bir kadınla birlikte bulunmayan anlamında) erkek sayısının yüksek olması. Büyük askeri birliklerin yerleştiği yörelerde, göçmen işçiye gerek duyulan sanayi bölgelerinde iş amacıyla başka yörelerden gelen erkeklerin günlük giriş çıkışının yüksek olduğu büyük kentlerde olduğu gibi.

> Birçok toplumda erkek fahişeliğinin varlığı bilinmektedir

(2) Toplumun, ya da toplumdaki bazı sınıfların, evlilik öncesi cinsel ilişkiyi yasaklamış olması ve bu konuda baskıcı davranması. (A. Kinsey ve diğerlerinin "Erkeğin Seksüel Davranışı" adlı araştırmalarında açıkça ortaya koyduğu gibi, kızların evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunmaları konusundaki yasak ve denetimin yoğun olduğu alt sınıflarda erkeklerin fahişeye gitme oranı, söz gelişi, üniversite mezunu ve öğrencileri ile karşılaştırıldığında çok daha yüksektir.)

(3) Evlilik içi ilişkinin istenen cinsel tatmin düzeyinde olmaması. Özellikle kızların ahlakçı ve dinsel çıkışlı eğitiminin yaygın olduğu, kadınların genellikle anne olarak değerlendirildiği, başka deyişle, nesli sürdürme olanaklarından dolayı değerli kabul edildikleri toplumlarda seksle ilgili görüş ve inançların oluşma biçiminin bu unsura ağırlık kazandırdığı görülmektedir.

(4) Fahişelikle mücadelenin yoğunluğu. Bir bölüm toplumlarda, zaman zaman, siyasi baskı kümelerinin etkisiyle, dinsel, sağlık gibi nedenlerle fahişelikle mücadele yoğunlaşmaktadır. Bu durum konunun arz yönünü olduğu gibi talep yönünü de etkilemekte, talep yaratan erkek sayısı azalmaktadır.

(5) Diğer unsurlar. Bunların arasında değişiklik, heyecan duyma isteği, bazı arkadaşların teşviki gibi çeşitli ve daha çok psikolojik nedenler sayılabilir.

Dikkat edilirse fahişeliğe talebi belirleyen unsurlar üzerinde dururken temelde kadın-fahişeliğini varsaydık. Oysa birçok toplumda erkek-fahişeliğinin varlığı bilinmektedir. Erkek-fahişeliğe karşı talebi belirleyen unsurların bir bölümünün yukarda saydıklarımız arasında yeraldığı savunulabilir. Başka bir bölümün ortaya çıkarılması için yeni araştırmalar gerekmektedir. Ancak toplumların genel yapısı bu tür araştırmalar yapılmasını dolayısı ile bilgi birikimi sağlanmasını güçleştirmektedir.

● FAHİŞELİK ARZI

Cinsel davranışların, cinsel olmayan amaçlarla kullanılması yalnız insan topluluklarına özgü değildir. Dişi şempanzelerin ve şebek maymunlarının yiyeceklerini korumak amacı ile kendilerini erkek maymunlara "takdim ettikleri" gözlenmiştir. Bu gözlemlere dayanarak, biraz hayal gücü, bizi, maymunların bile, bir adım daha ileri giderek bu kez yiyecek sağlamak için seks yapabilecekleri sonucuna götürebilir.

Fahişelik arzını belirleyen belli başlı unsurları da şöyle özetlemek mümkün:

(1) Yeterli talep, fiyat. Yeterli talep, bir yandan iş alanlarının genişlemesi öte yandan fiyat üzerine yapacağı olumlu baskı nedeni ile fahişelik arzını belirleyen belli başlı unsurlardan biri olarak kabul edilebilir. Gerçi, biraz sonra üzerinde duracağımız gibi, fiyat arz ve talep tarafından belirlenmektedir; Ancak, fiyatla arz-talep arasındaki ilişkinin karşılıklı olduğu unutulmamalıdır. Fiyatın belli bir düzeyin üzerinde oluştuğu durumlarda arz da buna bağlı olarak yükselecektir.

(2) Gelir düzeyi, gelir dağılımının yapısı. Gelir düzeyinin düşük olduğu toplumlarda ve sınıflarda fahişelik arzının yükseldiği gözlenmektedir. Aynı şekilde toplumdaki gelir dağılımının adaletsiz olduğu zamanlarda düşük gelir kümelerindeki kadınların satın alma gücünü artırabilmek için çalıştıkları da bilinmektedir.

(3) Genel işsizlik oranı, kadınlara sağlanabilen iş olanakları.

Toplumdaki genel işsizlik düzeyinin yükseldiği dönemlerde, kadınlar için ayrılan işlerin kısıtlı ve düşük düzeyli olduğu toplumlarda fahişelik arzının yükseldiği saptanmıştır.

(4) Bir bölüm kadınların özel durumu. İçinde bulunulan toplumun yapısına bağlı olarak, dullar, boşanmış kadınlar, çevrenin herhangi bir nedenle dışarı ittikleri, evlenme olanağı çok kısıtlı olanlar, (eski toplumlarda esirler) genellikle özel durumları olan kadınlardır. Bunlar için fahişelik kocası olmayan kadınların karşılaştıkları iktisadi problemlerin üstesinden gelebilmeleri için sığındıkları bir yapı oluşturmaktadır.

(5) Toplumsal denetimin, fahişelikle mücadelenin yaygınlığı ve yoğunluğu. Daha önce de üzerinde durduğumuz gibi, arzı belirleyen unsurlardan biri de kamu otoritesinin tutumudur. Bir bölüm zaman ve toplumlarda mücadele yüksek boyutlara ulaşmış, iş hacmi önemli ölçüde daralmıştır. Birçok başka zaman ve toplumda ise kamu açıkça söylememekle birlikte fahişeliği de bir diğer iş alanı olarak kabul etmekte, toplum sağlığı, kamu düzeni, vergilendirme gibi mali konularla ilgili düzenleme ve denetimlerle yetinmektedir.

(6) Diğer unsurlar. Bunlar arasında aileleri tarafından genellikle bir cinsel olaydan dolayı terkedilen kızların durumundaki gibi bir bölüm psikolojik unsurlar sayılabilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta, hiç olmazsa günümüz toplumlarında kadınların bir "dram", bir "trajedi" sonucunda fahişe olacakları konusundaki inancın pek geçerli olmadığıdır. Yapılan araştırmalar, seçimin hemen her zaman, genellikle ekonomik bir motifle ve özgürce yapıldığını ortaya koymaktadır.

Fahişelik mesleğine girenler için seçimden sonra bir bölüm güçlükler ortaya çıkmaktadır. Herşeyden önce mesleğe girişte hemen her zaman bir yardımcının varlığı gözlenmektedir. Bu yardımcı daha evvel çalışmaya başlamış bir kız arkadaş, ya da mesleğin avantajlarını açıklayan, kazanç konusunda bilgi sunan ve yardım vadeden bir erkek olabilir. Kesin işe başlama anı saptanamamakta, geçiş ve uzmanlaşma yavaş yavaş gerçekleşmektedir. Fahişelik mesleğine giriş, fahişelik alt-kültürüne de giriş demektir. Bu alt-kültürde yeni bir ilişkiler ve davranışlar seti oluşturulmakta, yeni bir argo ile konuşulmaktadır. Bu yeni yapının ve dilin öğrenilmesi sancılı bir dönemdir. Bu dönemin sonunda uzmanlaşan fahişe işinin gereğini yerine getirmesini öğrenmiştir. Pazarlık, fiyatlandırma, ücretin tahsil edilmesi gibi önemli müşteri ilişkilerini yürütebilmekte, iş sırasında cinsel duygularının uyanmasının, orgazm noktasına gelmesinin kapasitesini sınırlayacağını, dolayısı ile profesyonelce olmadığını, etkinliği azalttığını bilmektedir. Fahişe için herhangi bir müşteriye karşı duygusal bağlar geliştirmek, bazı acılara duyarlı hale getirdiği ve muhtemel bir mali zarara yolaçabileceği için aptalcadır.

● PİYASA VE FİYAT

Piyasa iktisat dilinde, belirli bir malın alıcıları ile satıcılarını, sıkı bir biçimde ve hemen temasa getirebilen herhangi bir örgütlenme biçimidir. Piyasa kavramının temelinde alıcı ve satıcıların temas halinde bulunabilmeleri ve fiyatın ne yönde değiştiğinden bilgi sahibi olabilmeleri vardır. Bir mala ait piyasanın genişliğini -arz talep koşullarının yanı sırabaşlıca, malın dayanıklılığı, taşıma masrafları ile haberleşme güçlükleri belirleyecektir. Alıcı ve satıcılar arasında haberleşme olanakları ne kadar kolay ve yaygın olursa, bir malın bir yerden diğerine taşınması ne kadar ucuz ve kolaysa o malın piyasası o kadar etkindir.

Bu açılardan bakıldığı zaman fahişelik için en uygun piyasa yapısının genelev olduğu ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık kamu baskısının, mücadelenin genellikle ilk ve en ağır biçimde yöneldiği noktalar genelevlerdir. Bu mücadele sırasında çeşitli yasa ve kararlarla genelevlerin kapanması ya da kentin fakir kenar mahallelerine ya da dışına itilmesi piyasanın etkinliğini azaltmakta, haberleşmenin sınırlı olduğu daha küçük piyasaların oluşmasına neden olmaktadır. Bu yeni piyasa yapısı, aracıların, yeraltı dünyasının, mesleğin denetimi ve yönetilmesi konusunda egemen olması sonucunu doğurmaktadır. Bu yeni piyasalarda telefonla hizmet veren "call-girl"ler, bar, pavyon gibi yerlerde çalışan "B-girl"ler gibi mal farklılaştırmasına uğramış dolayısı ile fiyatları aşırı yükselmiş fahişeler yaygınlaşmaktadır.

1978 yılında ABD için yapılan bir piyasa araştırması bazı çarpıcı sonuçlar vermiştir. Önce fahişelik, iş hacmi 10 milyar dolar dolayında, (yaklaşık 950 milyar TL) kelimenin tam anlamı ile bir "büyük iş" alanıdır. Buna karşılık birinci el üreticiler olarak kabul edilebilecek fahişeler, cironun yüzde 25'inden azı ile yetinmek durumundadırlar. Geri kalan çok yüksek pay, işin yeraltına itilmiş olmasının yarattığı yüksek masraflara (rüşvet, taşıma, haberleşme vb.) ve yeraltı patronlarının kârlarına gitmektedir.

Diğer mal ve hizmet piyasalarında olduğu gibi fahişelik piyasasında da fiyat arz ve talep tarafından belirlenmektedir. Arz ve talebin iki temel yasası şöyle der: "Bir malın arz miktarları yükselince fiyatı düşer; arz miktarlarının azalması fiyatı artırır" ve "Talebi artan malın fiyatı yükselir. Talep düşerse fiyat da düşer." Talebi belirleyen unsurlar arasında saydığımız nedenlerden herhangi birinin talep yaratan erkek sayısını yükseltmesi fiyatı yükseltici etki yapacak, arz bölümünde saydığımız unsurlardan biri ya da birkaçının etkisi ile hizmet sunan kadın sayısının yükselmesi fiyatı düşürecektir. Bu son durumla, özellikle, işsizliğin yaygın ve gelir dağılımının bozuk olduğu toplumlarda, yüksek enflasyon dönemlerinde sıkça karşılaşılmaktadır. Böyle dönemlerde arzın yükselmesine etki yapan gelişmelerden biri de birçok kadının fahişeliği ikinci meslek olarak uygulamaya başlaması ve "örgütsüz" ya da "düşük düzeyde örgütlenmiş" bir yarı amatör fahişeler piyasası oluşturmalarıdır.

Arz-taleple fiyat arasındaki ilişkiler, önce de değindiğimiz gibi iki yönlüdür. Fiyattaki (sözgelişi herhangi bir nedenle arzın yükselmesi sonucu) ortaya çıkacak düşüşler talebin yükselmesini teşvik edecek daha önceki fiyat düzeyinde fahişe ile ilişki kurmayan insanların da düşük fiyatlar dolayısı ile alıcı durumuna gelmesine yolaçacaktır. Tersi bir durum da kuşkusuz talebin düşmesi piyasanın daralması sonucunu doğuracaktır.

● SONUÇ

Fahişelik talebini ve arzını belirleyen unsurları dikkatlice incelediğimizde hemen hepsinin insan toplumlarında değişik ağırlık derecelerinde de olsa varlıklarını sürdürdüklerini görebiliriz. Bu kuramsal bir yaklaşım, gözlem. Öte yandan çevremize bir göz attığımızda, çeşitli toplumlardaki gazeteleri, ilanları incelediğimizde piyasaların varlığını da hemen farkedebiliriz. Bu da uygulamaya dayalı bir yaklaşım, gözlem. Başka deyişle varabileceğimiz sonuç, nereden baksak aynı: En eski meslek, birçok dönemde ve toplumda olduğu gibi günümüzde de, hataları ile, sevapları ile, kendine özgü yapısı, biçimi, dünyası ile varlığını sürdürüyor. ●

ERKEKÇE TAVSİYELER

Her türlü sorunlarınızı Erkekçe'ye yazıp sorabilirsiniz. Sorunlarınız en iyi uzmanlar tarafından değerlendirilip, tavsiye bildirilecektir. Mektuplarınızı ERKEKÇE TAVSİYELER, Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul, adresine yollayınız. Kimliğiniz ve adresiniz gizli tutulur. Mektuplar iade edilmez.

ESRAR

Yirmi yaşlarında bir erkeğim. Geçen yıl çok güzel bir kadınla tanıştım ve ona aşık oldum. Yakınlığımız çok ilerledi, ama, henüz cinsel ilişkimiz olmadı. Cinsel ilişkimiz olmadı derken, aşk oyunları oynamadık demek istemiyorum. Yatakta ilişkilerimizi birleşmeye kadar götürdük, orada kestik. Gelecek yıl nişanlanmayı bile düşünüyoruz, ama, beni korkutan birşey var: Geçmişim. Mesele şu: Sevgilimin esrarkeşlerden hoşlanmadığını biliyorum. Hatta bu konuda çok da katı... Ben esrarkeş sayılmam, ama iki yıldan beri arada sırada esrar çekerim. Daha ilk günden bu konudaki tutumunu öğrenince, ben de hiç sözünü etmedim. Ona daha yi tanıyıp bağlandıkça da benimle ilişkisini keser korkusuyla söz edemedim. Şimdi artık bıraktım. Okula gidiyorum ve meslek hayatında da başarılı olmayı amaçlıyorum. Yalancılıktan hiç hoşlanmam. Ne yapacağımı şaşırdım. Ona konuyu açsam, birbirimize karşı hep dürüst olduğumuz için kırılacağını, hatta ilişkimizi kesmeye kadar konuyu götüreceğini biliyorum. Ne yapayım.

M.F.
Ankara

Konuyu fazla büyütüyorsunuz gibi geliyor bize... Bir kere onunla tanıştıktan sonra o kötü alışkanlığınızı bırakmışsınız. Bu, ona ve onun değer yargılarına ne kadar önem verdiğinizi gösterir. Kaldı ki, onunla ilişkilerinize etki edecek hiçbir yanı da yok. Çocukluk merakı deyin, ne derseniz deyin, çok önemli yerlere yükselmiş kişilerin de esrar çektiği anlar olmuştur. Belki çok yaygın değildir, ama olmuştur. Yasa-dışı olduğu muhakkak, ama son zamanlarda okuduğumuz gazete haberlerinden bu işin ne kadar, özellikle gençlik arasında ne denli yaygın olduğunu öğreniyoruz.

Geçmişinizi silip atamayacağınıza göre, o konuda yapılacak hiçbir şey yok. Bize kalırsa, sevgiliniz, ondan önce yaptığınız ve sonra da bıraktığınız birşey konusunda gücenir, kırılır ya da ilişkisini kesme yoluna giderse size büyük haksızlık etmiş olur. Sizin onun geçmişi hakkında gücenme vs. duygularına kapılmanız ne kadar yanlışsa, onun da sizi böyle yargılaması o ölçüde haksızdır. Bize kalırsa, konuyu ona hiç açmayın. Küçükken parmak emdiğinizi ya da burnunuzu karıştırdığınızı söylüyor musunuz? Belki aynı şey değil, ama, bugün kurduğunuz ilişki üstünde bunların hiçbir etkisi ya da rolü yok.

Bir küçük nokta daha dikkatimizi çekti. Sevgilinizi çok yücelttiğiniz, ona karşı kölece bağlandığınız anlaşılıyor. Birisine hayranlık duyarak kurulan bir ilişkinin her zaman rahat bir ilişki olmadığı, olamayacağı açık. Küçük bir öğüdümüz var: Evlenme yönünde kesin adımlar atmadan önce, ilişkinizin biraz daha gelişmesine fırsat tanıyın. İnsanın evleneceği kişiye hayranlık duyması güzel birşey, ama, geçmişte kalmış bir alışkanlığı bile kınamasından korkacak kadar bu işi tutkulaştırmak da sağlıksız bir yaklaşım...

● ● ●

Çok genç yaşta evlendim. Zamanın modasının etkisiyle, karım da, ben de hippiliğe özenmiştik. O yaşlarla birlikte, esrar çekme gibi bazı kötü alışkanlıkları geride bıraktım. Karımsa arada sırada çekiyor, ama fazla değil... Öğrendim ki, karım üç aylık hamileymiş. Kime sorduysam bana yararı olmadı. Hamile bir kadının esrar çekmesi bebeğin sağlığını etkiler mi?

N.Ş.
İstanbul

Bu konuda fazla bilimsel araştırma yok. Ancak, Amerika'da kobaylar üzerinde yapılan deneyler, küçük dozda esrar verilen gebe kobaylarda düşük ya da ölü doğum oranının yükseldiğini gösteriyor. Ancak, hemen tekrarlayalım, bunun insanlar üstündeki etkisi bilinmiyor. Esrar kullanmak yasa-dışı olduğu için de laboratuvar koşullarında deney yapmak hem yasa, hem insanlık dışı...

Eski bilimsel inanışlara göre, plasentanın varlığı, istenmeyen maddelerin anneden rahimdeki çocuğa geçmesini engellerdi. Bugünse bu inanışın temelsiz olduğu, annenin kan dolaşım sistemindeki tüm maddelerin cenini etkilediği biliniyor. Bu yüzden de, doktorlar, gebelik sırasında her türlü ilaç kullanımının en azda tutulmasını öğütlüyorlar. Kaldı ki, gebeliğin ilk üç ayı en tehlikeli dönemdir. Gebeliğin daha ileriki aşamalarında rahatlıkla kullanılabilen ve hiç zarar vermeyen ilaçlar bile bu dönemde zararlı etkiler oluşturabiliyorlar. Çocuğun organlarının oluştuğu dönemdir bu.. Bu yüzden ilaç kullanımı arızalara, sakatlıklara yolaçabilir. Bu nedenle size tavsiyemiz, ne yapıp yapıp eşinizin bu alışkanlığını sona erdirmeniz. Doktora gitmekten çekinebilirsiniz, haklısınız. Ama, sağlıklı, normal bir bebek doğurmasını istiyorsanız, en azından onu ikna etmeye çalışın.

PENİSİN BOYU

Oğlumun boyu, kilosu normal.. Yedi yaşında.... Ölü haldeyken penisi üç-dört santim ya var, ya yok. Benimki de uzun sayılmaz. Ancak 13 santim. Belki gereksiz yere tasalanıyorum, penisin büyük ya da küçük oluşunu gereğinden fazla büyütüyorum. Ama, doğduğu günden beri de fazla büyüdüğünü sanmıyorum. Bir doktora başvursam yararı olur mu?

H.H.
Adana

Tasanız bütünüyle yersiz. Yedi yaşındaki bir çocuğun üç-dört santimlik bir penisi olması doğal. İnsan vücudunun öteki organlarından farklı olarak, penis, doğumla ergenlik arasında fazla büyümez. 10-13 yaşları arasında çocuğun penisi hızla büyür ve normal boyutlarına ulaşır. Kendi penisinizin büyük sayılmayacağını, 13 santim olduğunu söylüyorsunuz. Erkeklik organının

büyüklüğü konusunda, anlaşılan, çok yanlış görüşleriniz var. Bilimsel araştırmalar göstermiştir ki, o uzunluktaki bir penis genel ortalamanın bir hayli üstündedir.

TEK YUMURTALIK

Yirmidokuz yaşındayım. Karımsa 26... İki çocuğumuz oldu, karım iki de düşük yaptı. Çocukların ikisi de erkek... Doktordan öğrendim, düşükler de erkekmiş. Bir çocuk daha yapmak istiyorum, ama, kız olsun istiyorum. Küçükken başımdan bir kaza geçmiş, yumurtalıklarımdan birinde ezilme olmuştu. Bu yüzden yumurtalıklarımdan biri ötekine göre daha küçük... Yalnız erkek çocuk doğmasının nedeni bu olabilir mi?

A.T.
İstanbul

İki, yumurtalık da iki seksin spermlerini ürettiği için, bir yumurtalığınızın zedelenmiş olması yalnızca tek cins çocuğunuzun olacağı anlamına gelmez. Tek yumurtalığı olan erkeklerin cinsel hayatları bundan hiç etkilenmez. Tek böbrekli insanla tek yumurtalıklı insan arasında fark yoktur. Tek kalan organ ötekinin görevlerini de üstlenir. Bu yüzden, tek yumurtalıklı insanlarda seks güdüsü de, doğurtma yeteneği de sürer.

Sperm hücreleri çocuğun cinsiyetini belirleyen genleri taşırlar. Dişi gen X, erkek gen de Y olarak bilinir. Çocuğun hangi seksten olacağının ihtimali yüzde 50, yüzde 50 diye bölünmüştür.

Ancak dünyada doğan çocukların yarıdan biraz fazlasının erkek olduğu düşünülürse, Y geninin biraz daha etkili olduğu anlaşılır. Bunun nedenleri, günümüzdeki bilimsel bilgi düzeyinde yeterince bilinmemektedir. Genlerin büyüklüğü ya da erkek ve dişi genlerin kadın yumurtalığına ilerleme hızlarındaki farklılıklar belirleyici olabilir. İki çocuğunuz olduğuna, karınız da iki düşük yaptığına göre, yumurtalıklarınız normal işlevlerini görüyor demektir. Üçüncüyü deneyin. İhtimal hesapları sizden yanadır. Üç ve yukarı sayıda çocuklu ailelerde, tüm çocukların aynı cinsten olmalarına ender rastlanır.

SEKS VE KİLO

Yirmibeş yaşındayım ve kilo fazlam var. Boyum 1.76, kilomsa 104... Ne yaptıysam olmadı, kilo veremedim. Seks sırasında karımın kilomdan rahatsız olduğunu biliyorum. Ben de seksten açıkçası fazla zevk alamıyorum. Gerçi günde bir-iki kere seks yaptığımız oluyor, ama yeterince doyum bulamıyorum. Birbirimizi seviyorum. Seksten zevk almamayla fazla kilo arasında bir ilgi olabilir mi?

B.T.
Aydın

Fazla kilo elbette kişinin seks yaşamına olumsuz etki yapar. İnsanın cinsel davranışını etkileyen sayısız etken vardır. Psikolojik ve fizyolojik faktörler bunun arasındadır. Dolayısıyla insanın psikolojik ve fizyolojik varlığına etki eden herşey, insanın seks yaşamına da etki eder. Kaldı ki, insanın seks davranışları bireyseldir ve değişkendir. Bir insan başka türlü, öteki başka türlü uyarılır.

Biraz kilo atabilirseniz seks yaşamınız bundan olumlu yönde etkilenecektir. Fazla kilolarınızdan memnun olmadığınız için duyduğunuz genel huzursuzluk da bu arada azalacak, yaşama daha neşeli bakmanız da seks yaşamınızı olumlu etkileyecektir. Bu arada, bildiğinizi varsaydığımız birşey tekrarlayalım: Kilo vermek için rejim yapmak, onun için de iradenize sahip olmak zorundasınız.

Bazı konuları eşinizle açıkça konuşabilirsiniz. Eşiniz de seksten eskisi gibi zevk almıyor olabilir. Onun da nedenleri olabilir. Öte yandan, normal seks pozisyonunda ağır vücudunuzun üstte oluşu, onu çekingenliğe itebilir; siz de, bu kaçınmanın farkında olmadan, sorumluluğu bütünüyle fazla kiloларınızda buluyor olabilirsiniz. Öğüt: Konuşun, sonra rejime başlayın.

FRANSIZ ÖPÜCÜĞÜ

Daha önce hiç cinsel deneyimi olmayan, 18 yaşında bir erkeğim. Okuduğum çoğu tercüme seks kitabında "Fransız Öpücüğü" diye bir kavrama rastladım. Tercüme hatası mıdır, bilmiyorum, ama, kime sorduysam ne olduğunu söyleyemedi. Bu konuda beni aydınlatırsanız çok sevinirim.

M.A.
Aydın

"Fransız Öpücüğü", açık ağızla öpüşme için kullanılan argo bir deyimdir. Çeşitli biçimleri vardır. Sözgelişi, erkek, eşini tahrik için, bu tür öpüşürken, dilini onun dili çevresinde dolaştırabilir, damağına değdirebilir, dudaklarını kemirebilir dişlerini diliyle gıdıklayabilir. Tecrübeniz artınca, karşınızdakinin hangi hareketlerden özellikle zevk aldığını daha kolay algılayacaksınız. Bazı tahriklerden hoşlanabilir, bazılarından hoşlanmayabilir. Sevişirken karşınızdakinin zevklerine duyarlı olmak özellikle çok önemlidir.

Eksik Erkekçe Sayılarınız İçin!

Erkekçe'nin geçmiş sayılarını çeşitli adreslerimize yazarak temin etmek isteyen okuyucularımızın çokluğunu dikkate alarak, bu aydan itibaren bir "Eksik Sayılarınızı Tamamlama" servisi kurmuş bulunuyoruz.

Erkekçe'yi koleksiyon halinde biriktirmek isteyenler, ciltletecek olanlar, bundan böyle, eksik sayılarını şöyle temin edebileceklerdir:

1.En yakın postaneden "Erkekçe Dergisi, Süreli Yayınlar, Dr. Şevki Bey Sokak No: 6, Divanyolu- İstanbul" adresine, istediğiniz her sayı için 163 lira havale ediniz.

2.Bir mektup kağıdına, istediğiniz derginin tarih ve sayısını yazınız. Zarfın içine, posta havale mektubunuzu ekleyiniz. Mektubunuza adınızı ve açık adresinizi de yazınız. Bu mektubu "Erkekçe Dergisi-Eksik Sayıları Tamamlama Servisi, Dr. Şevki Bey Sokak No:6, Divanyolu İstanbul" adresine yollayınız.

3.İçinde havale makbuzu olan mektup bize ulaşır ulaşmaz, havalenin gelmesi beklenmeden derginiz, ya da dergileriniz adresinize bir kapalı zarf içinde gönderilecektir.

Elimizde geçmiş sayıların çok küçük bir stoğu bulunduğundan, ancak ilk gelen istekleri karşılayabileceğimizi üzülerek bildiririz.

Erkekçe Yıl: 1 ● Sayı:4 ● Nisan 1981

Sahibi: Gelişim Basım ve Yayın A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş. adına: Ercan ARIKLI ■ Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ ■ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali E. KOCATEPE ■ Müessese Müdürü: Cumhur ÇİNPOLAT ■ Satış Müdürü: Yıldırım ÜNVERDİ ■ Reklam Müdürü: Ceyda YAZICIOĞLU ■ Pikaj: M. Sabit UÇUK ■ Kamera: Teoman GÜRSEL ■ Montaj: Fazıl MECİT ■ Dizgi: ÖZYALÇIN ■ Renk Ayrımı: Çali Grafik, Alaş ■ Baskı: Seyyit Mısırlı Matbaacılık. Adres: Erkekçe Dergisi-Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu, İstanbul. Telefonlar: 27 68 17-28 64 78-22 37 38. Ankara Bürosu: Erkekçe Dergisi-Meşrutiyet Caddesi No:15/24 Yenişehir, Ankara. Telefonlar: 25 30 20-18 35 27-18 07 65.

dün dünde kalsın

siz bugünü yaşayın

Beyaz ev aletleri teknolojisinde dün aşıldı.
Her ürününde sunduğu çağdaş yeniliklerle
bugün Presiz var...

Buzdolabından çamaşır makinesine,
elektrik süpürgesinden termosifona
bugünün yenilikleriyle, konforuyla...
bugünü yaşamanız için...

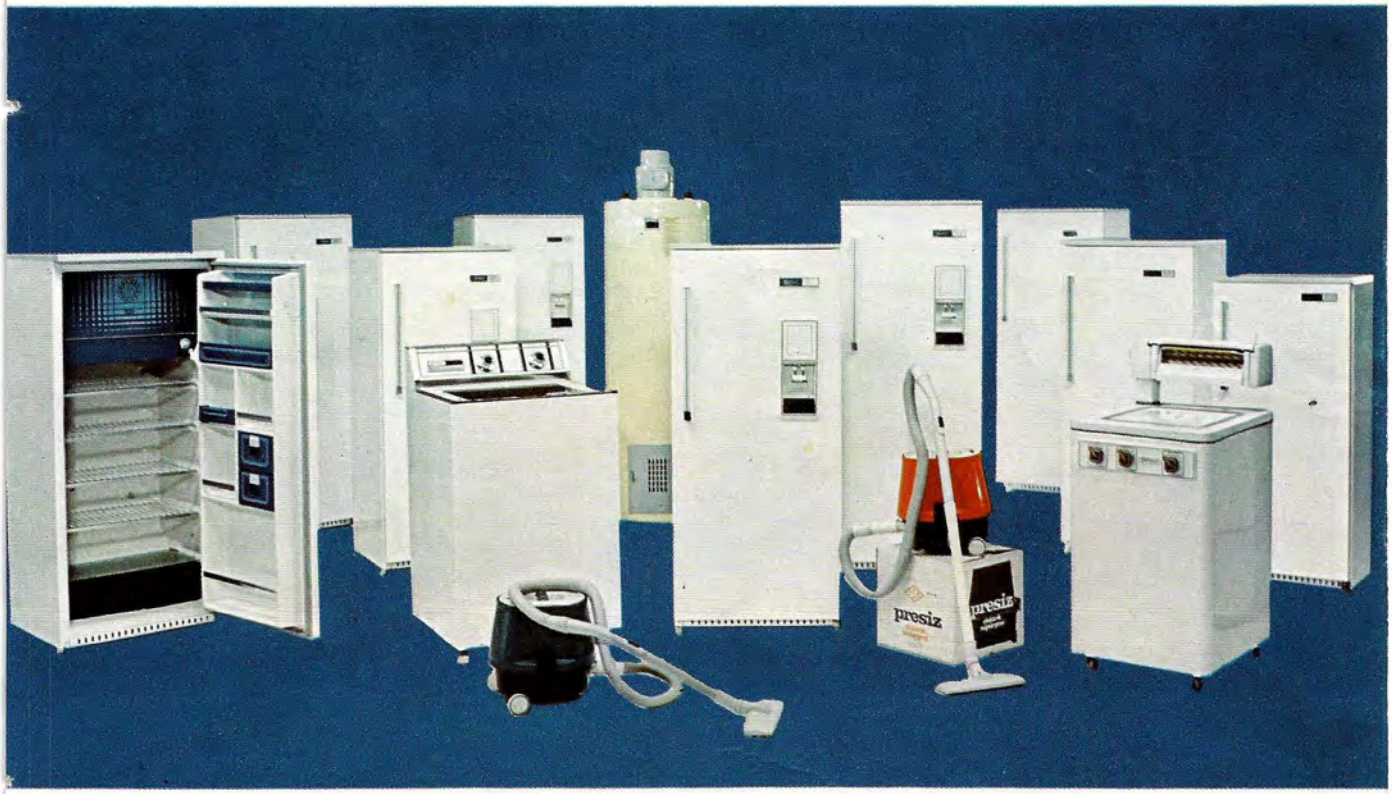

presiz

"öncü kuruluş"

ALTIN REKLÂM

PRESİZ bir TÜRKİYE İŞ BANKASI kuruluşudur.

hasan kurbanoğlu

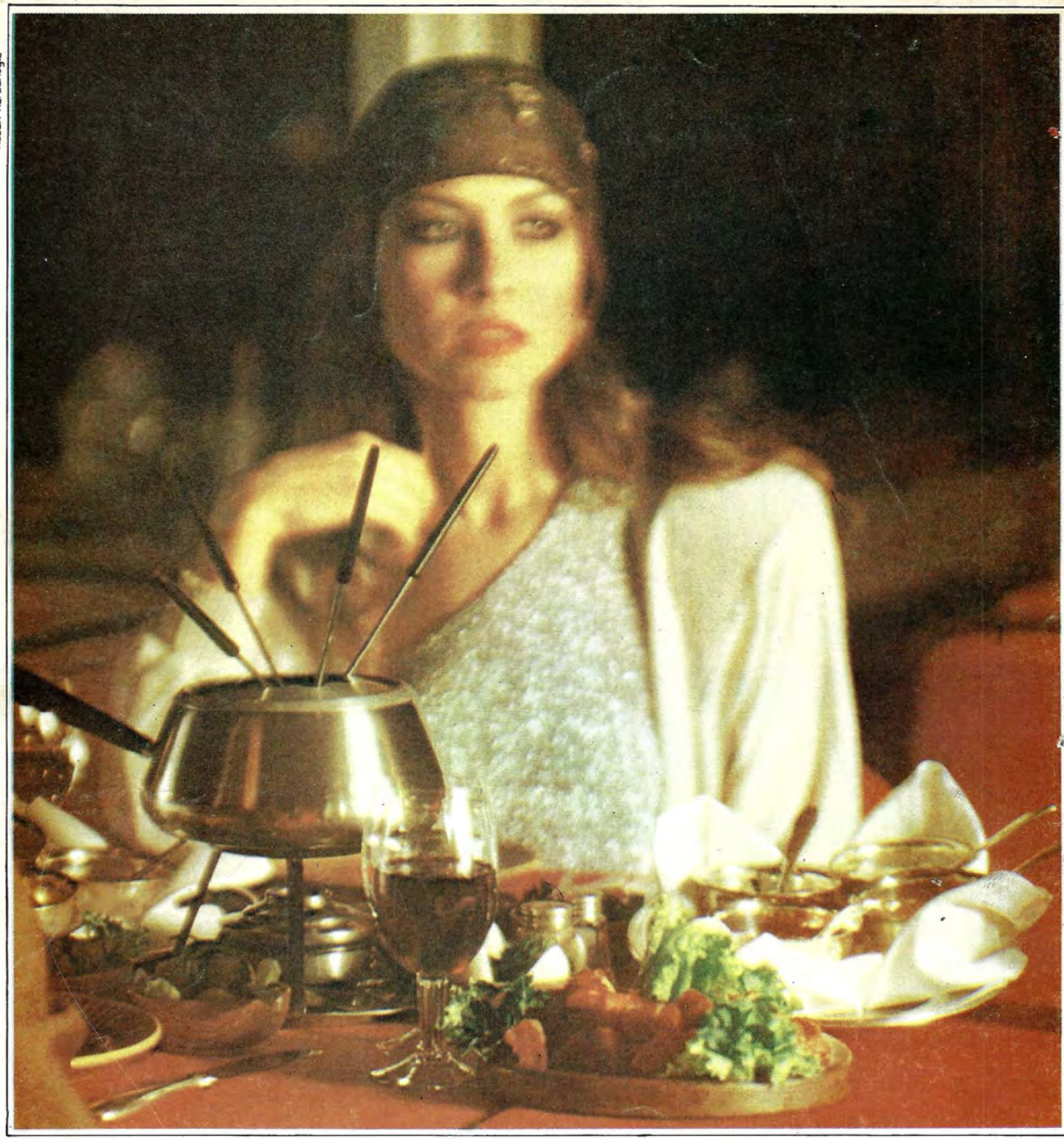

Panorama... Farklı Bir Dünya İçin...

ETAP
MARMARA
INTERNATIONAL
HOTELS
Taksim - İstanbul Tel: 44 88 50